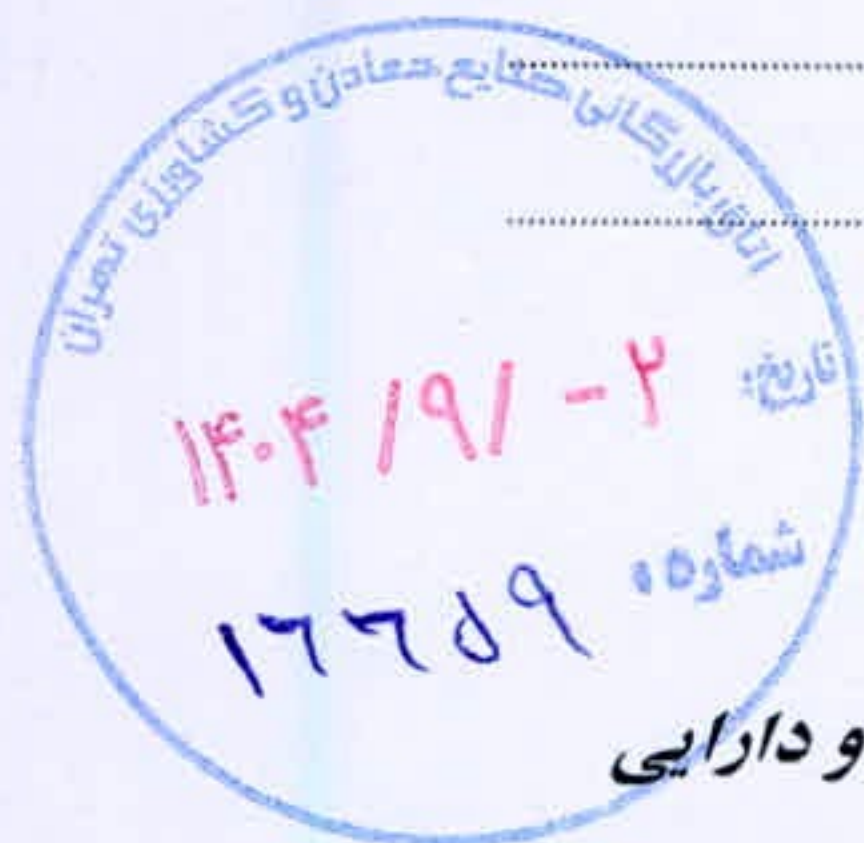

معاونت حقوقی رئیس جمهور

شماره: ۱۴۵۷۹۱ / ۴۹۱۰۵/
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۰۱
ساعت: ۱۵:۱۱

طبقه بندی:
فوریت:

بسم تعالی

جناب آقای سید نورانی رئیس محترم مرکز ملی رقابت و شورای رقابت
جناب آقای زمانیان معاون محترم سیاستگذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی
جناب آقای عدل مشاور عالی محترم هماهنگی و رئیس حوزه ریاست سازمان برنامه و بودجه کشور
حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای موسوی معاون اول محترم دادستان کل کشور
جناب آقای صادقی رئیس محترم هیأت حمایت از صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت
جناب آقای استعدادی دبیر محترم ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور وزارت صنعت، معدن و تجارت
جناب آقای حسن زاده رئیس محترم اتاق ایران و دبیر کمیته حمایت از کسب و کار

با سلام و احترام؛

پیرو جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ (موضوع دعوتنامه شماره ۴۹۱۰۵/۲۱۲۶۲۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۷) در خصوص تدوین کتاب «مجموعه نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار» با همکاری سازمانهای متبوع و متعاقباً انتشار آن در سال ۱۴۰۲، با عنایت به ضرورت بهروزرسانی جهت انتشار ویرایش جدید، ضمن ایفاد فایل الکترونیک آن مجموعه، خواهشمنداست دستور فرمایید نسخه روزآمد فصول به ویژه با لحاظ تغییر احتمالی در قوانین و مقررات و اهم اقدامات مربوطه به شرح ذیل به این معاونت ارسال گردد.

ردیف	عنوان فصل	نهاد متولی
۱	فصل یکم: هیأت مقرراتزدایی و بهبود محیط کسب و کار	معاونت سیاستگذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲	فصل دوم: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور و کارگروههای استانی	دبیرخانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید وزارت صنعت، معدن و تجارت
۳	فصل سوم: کمیته حمایت از کسب و کار	اتاق بازرگانی صنایع، معدن و کشاورزی ایران
۴	فصل چهارم: شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی	اتاق بازرگانی صنایع، معدن و کشاورزی ایران
۵	فصل پنجم: شورای رقابت	مرکز ملی رقابت
۶	فصل ششم: شورای عالی اجرای سیاستهای کل اصل چهل و چهارم قانون اساسی	معاونت سیاستگذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی
۷	فصل هفتم: شورای برنامه ریزی و توسعه استان	سازمان برنامه و بودجه
۸	فصل هشتم: هیأت حمایت از صنایع	دبیرخانه هیأت حمایت از صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت

شماره: ۱۴۵۷۹۱ / ۴۹۱۰۵/

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۰۱

ساعت: ۱۵:۱۱

طبقه بندی:

فوریت:

معاونت حقوقی رئیس جمهور

۹	فصل نهم: ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی	سازمان برنامه و بودجه با همکاری معاونت اول رئیس جمهور
۱۰	فصل دهم: ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه	معاونت قضایی دادستانی کل کشور
۱۱	پیوست سه: جدول عضویت اتاق های سه گانه و کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران در نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار	اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران با همکاری سایر اتاق ها و کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران

محمود کلهری

مدیر کل حوزه معاونت حقوقی

رونوشت:

- جناب آقای پاداش، معاون محترم هماهنگی و نظارت اقتصادی و زیربنایی معاون اول رئیس جمهور، جهت استحضار و صدور دستور همکاری در خصوص به روزرسانی فصل نهم
- جناب آقای صیامی، دبیر محترم کمیسیون اقتصاد دفتر هیات دولت، جهت استحضار
- جناب آقای شجاعی، معاون محترم برنامه ریزی و توسعه محیط کسب و کار وزارت صنعت، معدن و تجارت، جهت استحضار و صدور دستور همکاری لازم
- جناب آقای نگاهداری، رئیس محترم مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، جهت استحضار و صدور دستور بررسی و اعلام نظر
- جناب آقای نظری، رئیس محترم مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی، جهت استحضار
- جناب آقای عبداللهی، رئیس محترم اتاق تعاون ایران، جهت آگاهی و همکاری در خصوص به روزرسانی ردیف ۱۱
- جناب آقای نوده فراهانی، رئیس محترم اتاق اصناف ایران، جهت آگاهی و همکاری در به روزرسانی ردیف ۱۱
- جناب آقای آدینه، دبیرکل محترم کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران، جهت آگاهی و همکاری در به روزرسانی ردیف ۱۱
- جناب آقای نجفی عرب، رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، جهت آگاهی و همکاری در به روزرسانی ردیف ۱۱
- اداره کل حوزه/

شماره: ۲۱۲۶۲۵ / ۴۹۱۰۵/

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۱۷

ساعت: ۱۴:۰۷

طبقه بندی: عادی

فوریت:

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاونت حقوقی رئیس جمهور

بسمه تعالی

رئیس محترم شورای رقابت	جناب آقای نورانی
معاون محترم هماهنگی و محیط کسب و کار وزارت صنعت، معدن و تجارت	جناب آقای نیازی
معاون محترم سیاستگذاری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی	جناب آقای سبحانیان
معاون محترم اقتصادی و هماهنگی سازمان برنامه و بودجه	جناب آقای پورمحمدی
معاون محترم قضایی دادستان کل کشور	جناب آقای جمادی
رئیس محترم هیأت حمایت از صنایع	جناب آقای نجفی
رئیس محترم مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	جناب آقای نگاهداری
دبیر محترم کمیته حمایت از کسب و کار و رئیس اتاق ایران	جناب آقای شافعی

با سلام و احترام؛

پیرو مکاتبات ذیل:

- ۱) شماره ۴۹۱۰۵/۱۶۴۴۹۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ (با موضوع معرفی شورای رقابت)
- ۲) شماره ۴۹۱۰۵/۱۳۴۹۳۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۱ (با موضوع معرفی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید)
- ۳) شماره ۴۹۱۰۵/۱۱۳۶۰۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۸ (با موضوع معرفی هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار)
- ۴) شماره ۴۹۱۰۵/۱۷۸۱۶۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۶ (با موضوع معرفی شورای اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی)
- ۵) شماره ۴۹۱۰۵/۱۵۶۱۸۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۸ (با موضوع معرفی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان)
- ۶) شماره ۴۹۱۰۵/۱۷۸۲۱۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۶ (با موضوع معرفی ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)
- ۷) شماره ۴۹۱۰۵/۱۷۸۱۷۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۶ (با موضوع معرفی ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی)
- ۸) شماره ۴۹۱۰۵/۱۷۰۴۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ (با موضوع معرفی هیأت حمایت از صنایع)
- ۹) شماره ۴۹۱۰۵/۱۴۰۱۶۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۸ (با موضوع معرفی کمیته حمایت از کسب و کار و شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی)

معاونت حقوقی رئیس جمهور

شماره: ۲۱۲۶۲۵/ ۴۹۱۰۵/
تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۱۷
ساعت: ۱۴:۰۷
طبقه بندی: عادی
فوریت:

با عنایت به تهیه و تدوین نسخه اولیه «مجموعه نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار» با همکاری نهادهای ذی ربط، مقرر فرمایید؛ نمایندگان مطلع و ذی صلاح در جلسه‌ای که به شرح زیر جهت "بررسی و نهایی سازی مجموعه اخیرالذکر" در این معاونت برگزار می شود، شرکت نمایند:

مکان جلسه: نهاد ریاست جمهوری، سافتمان شهید (جایی، طبقه اول سالن جلسات معاونت حقوقی رئیس جمهور)

زمان جلسه: یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ ساعت ۱۵:۰۰ ظهر

ضمناً؛ اسامی، شماره ملی و شماره تلفن همراه نماینده محترم مذاکرات تا روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۹ برای شرکت در جلسه به شماره ۶۴۴۵۵۲۱۴ اعلام گردد.

* همراه داشتن کارت ملی برای ورود به مجموعه نهاد ریاست جمهوری الزامی است.

علی سیف الهی مقدم
مدیر کل حوزه معاونت حقوقی

رونوشت:

جناب آقای برمکی، رئیس محترم امور اقتصاد مقاومتی و شورای اقتصاد سازمان برنامه و بودجه، جهت استحضار
کمیته حقوقی حمایت از کسب و کار/۴۵۴۲۶

دیباچه

۱. کتاب حاضر، بخش اول از مجموعه نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار، با محوریت معرفی نهادهای حامی کسب و کار در کشور است که توسط کمیته حقوقی حمایت از کسب و کار معاونت حقوقی رئیس جمهور تهیه و تدوین شده است. در معرفی هر نهاد، پیشینه آن در گذر قوانین و مقررات و آخرین تحولات قانونی مورد توجه قرار گرفته و پس از آن، وظایف و اختیارات، اعضا، دبیرخانه و تارنمای هر یک از نهادها بیان گردیده است. همچنین، قوانین و مقررات مربوط به هر نهاد، ذیل آن ذکر شده است.

نسخه اولیه معرفی هر نهاد برای دبیرخانه مربوطه ارسال شده و نکات اصلاحی آن نهادها حتی المقدور در متن نهایی لحاظ شده است. سپس بر اساس پاسخ استعلام واصله، مبحثی به اهم اقدامات نهاد مربوطه اختصاص یافته است. در انتهای هر فصل، خلاصه اطلاعات در قالب جدول ارائه شده است. از این رو، تلاش این مجموعه بر آن بوده است که سیر تحول مبانی قانونی، ساختار، تکالیف و اعضای هر نهاد با جستجوی دقیق در قوانین و مقررات پراکنده شناسایی و به نحوی قابل فهم و روان در قالبی مشخص ارائه گردد.

این نهادها نقش مهمی در اجرای سیاستهای اقتصادی کشور (از جمله سیاستهای تسهیلگری و حمایتی) ایفا کرده و هر یک به نوبه خود، تجربه گراندردی در مواجهه با چالشهای مربوط به کسب و کار، شناسایی خلاءها و موانع موجود و ارائه راهکارها در محدوده چارچوبهای قانونی، مالی و اقتصادی کشور را دارند. نگاهی گذرا به مهمترین اقدامات هر یک از آنها در این مجموعه، مؤید این ادعاست. با این اوصاف، هدف از تدوین این مجموعه و بخشهای آتی آن، فهم و کشف چشماندازی جدید درباره نقش این نهادها در آینده اقتصادی کشور است.

در پیوستهای مجموعه، ابتدا جدولی مقایسه‌ای از خلاصه اطلاعات نهادها تنظیم گردیده و در ادامه، در سه بند به مهم‌ترین اقدامات معاونت حقوقی رئیس جمهور در بهبود محیط کسب و کار پرداخته شده است. پیوست آخر به ارائه فهرستی از پژوهشهای حقوقی مرتبط با کسب و کار و نهادهای متولی آن در کشور جهت مطالعه بیشتر اختصاص یافته است.

۲. واقعیت این است که پرمشغله بودن به منزله بهره‌ور بودن نیست و یکی از معضلات جدی حکمرانی، فعالیت‌های زیاد و متنوع ولی کم‌بازده است. لذا لازم است با محدود کردن موضوعات و اولویت‌بندی، وقت بیشتری جهت تبیین مسائل و انتخاب راه‌حل‌ها صرف نموده و بیش از گذشته، از ظرفیت کارشناسی

همه نهادها (اعم از دولتی و غیردولتی) بهره جست. در این راستا و به ویژه جهت بهبود محیط کسب و کار، رعایت ملاحظات زیر ضروری است:

۱-۲- کاهش سرعت تولید قوانین و مقررات؛^۱ چرا که:

- همه مشکلات از طریق وضع قوانین و مقررات قابل حل نیست.
- وضع قوانین و مقررات پرهزینه است (بار مقررات).
- تورم قوانین و مقررات موجب سردرگمی فعالان اقتصادی در کشف حقوق و تکالیف خویش است.
- تغییر مکرر مقررات به محیط کسب و کار و امنیت سرمایه‌گذاری آسیب وارد می‌کند.
- کاهش سرعت مقررگذاری فرصتی است تا در خصوص افزایش کیفیت قوانین با ابتناء بر سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری تمرکز بیشتری شود.
- فرصت مشارکت ذی‌نفعان به ویژه بخش خصوصی در وضع مقررات بیشتر خواهد شد.

۲-۲- توجه بیشتر به پایش، نظارت و پیگیری اجرای قوانین و مقررات و همچنین رصد رویه‌های عملی به همراه ارزیابی تاثیر اجرای قوانین با هدف اصلاح و بهبود آن‌ها؛ در این راستا لازم است:

- برای هر مقررده یا قانونی، مجری، ناظر و گزارشگر خاصی تعیین گردد.
- برای هر مقررده یا قانونی، شاخص و معیار اجرا و گزارش‌دهی در بازه‌های معین (به همراه ارزیابی تاثیر حاصل از تصویب قانون یا مقررده RIA^2) و انتشار عمومی آن پیش‌بینی گردد.

۳-۲- بهبود و ارتقاء شیوه‌های حمایتی:

- تدوین سند استراتژی صنعتی و هماهنگی میان سیاست‌های حمایت‌گرایانه با سند مذکور؛
- اولویت‌بخشی به سیاست‌های ثبات اقتصاد کلان نظیر مهار تورم، تقویت زیرساخت‌ها (از جمله برق، گاز، آب و مخابرات) و تأمین پایدار مواد اولیه مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی؛
- حمایت هدفمند از بنگاه‌های اقتصادی متناسب با اوصاف آن‌ها از قبیل مولد، بهره‌ور، دانش‌بنیان، صادرات‌محور، اشتغال‌زا و سازگار با محیط زیست با لحاظ سند آمایش سرزمینی؛
- افزایش هزینه فعالیت‌های غیرمولد نظیر خرید و فروش املاک، ارز و طلا؛
- حمایت از ایجاد محیط رقابتی سالم به جای قیمت‌گذاری دستوری؛
- حمایت از توانمندسازی بخش خصوصی و اجتناب از تصدی‌گری دولت در فعالیت‌های اقتصادی

۴-۲- تجمیع ظرفیت‌های پراکنده و موازی و ایجاد هم‌افزایی از طریق:

- گردش صحیح اطلاعات و مدیریت دانش

۱. اگرچه غالباً با شتاب‌زدگی در هنجارگذاری حقوقی مواجه هستیم، اما در برخی حوزه‌های نوآورانه (مانند فین‌تک) که نیازمند واکنش سریع است تنظیم‌گری با کندی صورت می‌گیرد؛ لذا با نوعی افراط و تفریط در سرعت تنظیم‌گری نیز مواجه هستیم.

- احصای نهادهای هم‌سو و حدود صلاحیت و ظرفیت‌های آنها

- تقسیم صحیح کار میان نهادهای مدیریت تعارض منافع و راهبری یکپارچه

۳. بنا به مراتب فوق، یکی از لوازم تحقق بهبود محیط کسب و کار، هماهنگی و تقسیم کار صحیح میان نهادهای ذی‌ربط با هدف جلوگیری از موازی‌کاری و ایجاد هم‌افزایی است.

۴. اگرچه ادغام نهادهای مشابه با هدف چابک‌سازی و جلوگیری از اتلاف وقت مدیران در جلسات متعدد و موازی، اقدام شایسته‌ای است، لیکن ادغام شتاب‌زده نهادهای به صورت شکلی و بدون توجه به اهداف، صلاحیت‌ها، دانش انباشته و کارکردهای هر یک از نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار، نه تنها مشکل را حل نمی‌کند بلکه زمینه آشفتگی بیش از پیش را فراهم می‌کند. لذا در قدم اول، لازم است فهرست نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار به همراه تاریخچه و مبانی قانونی، صلاحیت‌ها و اختیارات، اعضای نهاد و دبیرخانه آن تبیین گردد و در قدم دوم، ترتیباتی اتخاذ شود تا نهادهای مذکور در جریان دستور جلسات و موضوعات در دست پیگیری و مصوبات یکدیگر قرار گیرند که در این زمینه مصوبه شورای عالی اداری مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۱، مبنی بر تشکیل پروفایل برای هر یک از نهادهای می‌تواند اقدام مؤثری باشد.^۳ در قدم سوم، لازم است نهادی بالادستی نسبت به راهبری، نظارت و گزارش‌گیری مستمر از اقدامات نهادهای مذکور اقدام نماید تا از تقسیم صحیح کار و ایجاد هم‌افزایی میان نهادهای مذکور اطمینان حاصل نماید؛ وجود چنین نهادی ذیل معاون اول رئیس‌جمهور و با دبیری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و یا کمیسیون اقتصاد دولت به صواب نزدیکتر است. در قدم چهارم، لازم است اثربخشی اقدامات نهادهای تحلیل و نسبت به اصلاح و بهبود عملکرد آنها تصمیم‌گیری شود؛ در این راستا می‌توان از ظرفیت معطل مانده قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴/۰۳/۰۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و یا کارگروه رفع موانع جهش تولید که به دستور مقام معظم رهبری، توسط سران سه قوه مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۱ به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور تشکیل شده است، بهره جست.

۵. مجموعه پیش رو تحت عنوان «مجموعه نهادهای مرتبط با محیط کسب و کار» در بخش نخست، صرفاً متضمن ده نهاد حامی کسب و کار به شرح زیر بوده که در بخش‌های بعدی این فهرست تکمیل خواهد گشت.

۱-۵- هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار، با تمرکز بر تسهیل مجوزها

۲-۵- ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور، با تمرکز بر رفع مشکلات واحدهای تولیدی عمدتاً به

صورت موردی در زمینه بانکی، مالیاتی، تأمین اجتماعی و گمرکی

۳-۵- کمیته حمایت از کسب و کار، با تمرکز بر شناسایی قوانین، مقررات و رویه‌های مخل کسب و

کار

۳. ماده (۳) مصوبه شورای عالی اداری در خصوص «بازنگری و اصلاح نظام تصمیم‌گیری شوراهای و کمیته‌ها و سازماندهی مراجع و نهادهای تصمیم‌گیرنده موازی و غیرضرور» مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۱: به منظور تقویت سیستم شفافیت و پاسخگویی نهادهای شورایی، سازمان اداری و استخدامی کشور با همکاری دستگاه‌های اجرایی و دبیرخانه نهادهای مذکور، سامانه‌ای تحت عنوان «سامانه ملی مدیریت شوراهای کشور» ایجاد تا تمامی نهادهای موضوع این مصوبه، اطلاعات، صورتجلسات و تصمیمات اتخاذ شده را در این سامانه ثبت نمایند.

- ۵-۴- شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، با تمرکز بر تبادل نظر و بیان خواسته‌های متقابل میان دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی
- ۵-۵- شورای رقابت، با تمرکز بر جلوگیری از رویه‌های ضد رقابتی و انحصار
- ۵-۶- شورای عالی اجرای سیاست‌های اصل چهل و چهارم قانون اساسی، با تمرکز بر پیگیری تحقق تکالیف مقرر در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴)
- ۵-۷- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، با تمرکز بر هماهنگی و نظارت بر مدیریت و توسعه سرمایه‌گذاری همه‌جانبه و پایدار استان
- ۵-۸- هیأت حمایت از صنایع، با تمرکز بر جلوگیری از تعطیلی کارخانجات
- ۵-۹- ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، با تمرکز بر تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
- ۵-۱۰- ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه
۶. بررسی عملکرد نهادهای ده‌گانه فوق حکایت از تلاش مستمر و وافر آنها در جهت بهبود محیط کسب و کار دارد که امید می‌رود با ایجاد تعامل و هم‌افزایی بیشتر میان نهادهای مربوطه، تأثیرگذاری آنها در حل مسائل کشور دوچندان گردد.
- در پایان، از همکاری شایسته کلیه نهادهای فوق و همچنین کارشناسان کمیته حقوقی حمایت از کسب و کار (آقایان علی سالاری و محسن ایرج) که در تکمیل این مجموعه نقش آفرینی کرده‌اند تشکر و قدردانی می‌گردد.

محمد دهقان

معاون حقوقی رئیس جمهور

فهرست مطالب

فصل یکم: هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار.....	۱۳
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۱۳
ب- وظایف و اختیارات.....	۱۶
پ- اعضاء.....	۱۹
ت- دبیرخانه.....	۱۹
ث- تارنما.....	۱۹
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۲۰
• از قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن.....	۲۰
• از قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار.....	۲۵
چ- اهم اقدامات.....	۲۷
ح- خلاصه فصل.....	۳۳
فصل دوم: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور و کارگروه‌های استانی.....	۳۴
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۳۴
ب- وظایف و اختیارات.....	۳۵
پ- اعضاء.....	۳۷
ت- دبیرخانه.....	۳۹
ث- تارنما.....	۳۹
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۳۹
• قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.....	۳۹
• از قانون جهش تولید دانش‌بنیان.....	۴۰
• آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.....	۴۱
• آیین‌نامه داخلی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور.....	۴۳
• آیین‌نامه داخلی کمیته‌های تخصصی ستاد.....	۴۴
چ- اهم اقدامات.....	۴۷
ح- خلاصه فصل.....	۵۳
فصل سوم: کمیته حمایت از کسب و کار (موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور).....	۵۴
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۵۴

ب- وظایف و اختیارات.....	۵۵
پ- اعضاء.....	۵۶
ت- دبیرخانه.....	۵۶
ث- تارنما.....	۵۶
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۵۶
• از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور.....	۵۶
• از قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن.....	۵۷
• دستورالعمل تشکیل و اداره جلسات کمیته حمایت از کسب و کار.....	۵۷
چ- اهم اقدامات.....	۵۹
ح- خلاصه فصل.....	۶۳
فصل چهارم: شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی.....	۶۴
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۶۴
ب- وظایف و اختیارات.....	۶۵
پ- اعضاء.....	۶۷
ت- دبیرخانه.....	۶۹
ث- تارنما.....	۷۰
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۷۰
• از قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار.....	۷۰
• دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی.....	۷۴
• دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی.....	۷۶
چ- اهم اقدامات.....	۸۱
ح- خلاصه فصل.....	۸۶
فصل پنجم: شورای رقابت.....	۸۷
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۸۷
ب- وظایف و اختیارات.....	۸۸
پ- اعضاء.....	۹۱
ت- دبیرخانه.....	۹۱
ث- تارنما.....	۹۱
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۹۱
• از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن.....	۹۱
• از قانون ساماندهی صنعت خودرو.....	۱۱۳
• از قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت.....	۱۱۳

- از قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار..... ۱۱۳
- آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵) بند (ب) ماده (۵) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی..... ۱۱۴
- آیین‌نامه اجرایی نحوه تحقیق و بازرسی، رسیدگی به شکایات و اجرای آرای شورای رقابت..... ۱۱۵
- آیین‌نامه نحوه برگزاری، اداره جلسات و اخذ تصمیم هیأت تجدیدنظر، موضوع ماده (۶۴) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی..... ۱۱۸
- چ- اهم اقدامات..... ۱۱۹
- ح- خلاصه فصل..... ۱۲۱
- فصل ششم: شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ۱۲۲**
- الف- تاریخچه و مبانی قانونی..... ۱۲۲
- ب- وظایف و اختیارات..... ۱۲۳
- پ- اعضاء..... ۱۲۳
- ت- دبیرخانه..... ۱۲۴
- ث- تارنما..... ۱۲۴
- ج- قوانین و مقررات مربوطه..... ۱۲۵
- از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن..... ۱۲۵
- از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور..... ۱۳۳
- آیین‌نامه نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی..... ۱۳۴
- دستورالعمل نحوه برگزاری جلسات کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی..... ۱۳۵
- چ- اهم اقدامات..... ۱۳۸
- ح- خلاصه فصل..... ۱۳۹
- فصل هفتم: شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان..... ۱۴۰**
- الف- تاریخچه و مبانی قانونی..... ۱۴۰
- ب- وظایف و اختیارات..... ۱۴۳
- پ- اعضاء..... ۱۴۶
- ت- دبیرخانه..... ۱۴۷
- ث- تارنما..... ۱۴۷
- ج- قوانین و مقررات مربوطه..... ۱۴۸
- از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور..... ۱۴۸
- از قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور..... ۱۵۰
- از قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی..... ۱۵۲

• از قانون حمایت از معلولان.....	۱۵۲
• از قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶).....	۱۵۲
• از قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲).....	۱۵۴
• از قانون مدیریت خدمات کشوری.....	۱۵۷
• از قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی.....	۱۵۷
• از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران.....	۱۵۷
• از قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.....	۱۵۸
• آیین نامه اجرایی شورای برنامه ریزی و توسعه استان.....	۱۵۸
چ- اهم اقدامات.....	۱۶۹
ح- خلاصه فصل.....	۱۷۴
فصل هشتم: هیأت حمایت از صنایع.....	۱۷۵
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۱۷۵
ب- وظایف و اختیارات.....	۱۷۶
پ- اعضاء.....	۱۷۶
ت- دبیرخانه.....	۱۷۷
ث- تارنما.....	۱۷۷
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۱۷۷
• قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه های کشور.....	۱۷۷
• آیین نامه اجرایی قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه های کشور.....	۱۷۹
چ- اهم اقدامات.....	۱۸۲
ح- خلاصه فصل.....	۱۸۷
فصل نهم: ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی.....	۱۸۸
الف- تاریخچه و مبانی قانونی.....	۱۸۸
ب- وظایف و اختیارات.....	۱۸۹
پ- اعضاء.....	۱۸۹
ت- دبیرخانه.....	۱۹۰
ث- تارنما.....	۱۹۱
ج- قوانین و مقررات مربوطه.....	۱۹۱
• از قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶).....	۱۹۱
• سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری.....	۱۹۱
• تصویب نامه در خصوص تشکیل ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی.....	۱۹۴
چ- اهم اقدامات.....	۱۹۵
ح- خلاصه فصل.....	۱۹۶

فصل دهم: ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه	۱۹۷
الف- تاریخچه و مبانی قانونی	۱۹۷
ب- وظایف و اختیارات	۲۰۳
پ- اعضاء	۲۰۳
ت- دبیرخانه	۲۰۵
ث- تارنما	۲۰۵
ج- قوانین و مقررات مربوطه	۲۰۵
• دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه و رفع موانع آن	۲۰۵
چ- اهم اقدامات	۲۱۵
ح- خلاصه فصل	۲۱۷
پیوست‌ها	۲۱۸
پیوست یک: جدول مقایسه‌ای ده نهاد مرتبط با محیط کسب و کار	۲۱۸
پیوست دو: اهم اقدامات معاونت حقوقی رئیس جمهور در راستای بهبود محیط کسب و کار	۲۲۰
پیوست سه: فهرست پژوهش‌های حقوقی مرتبط با کسب و کار	۲۲۵

فصل یکم

هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

سیر تطور قوانین و مقررات مربوط به تسهیل دریافت مجوزهای کسب و کار در کشور از سال ۱۳۸۶ آغاز شده است. قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرا سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی [قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی] مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸ مجلس شورای اسلامی و مصوب ۱۳۸۷/۰۳/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام در ماده (۷) با هدف «تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیت‌های اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی»، «حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی» را مورد تأکید قرار داد. تبصره (۴) همان ماده، رئیس‌جمهور را مکلف نمود که هیأتی جهت «نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی» تشکیل دهد.^۱

۱. ماده ۷ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرا سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸: به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیت‌های اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاه‌های دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهای اسلامی شهر، شهرداری‌ها و مجامع و اتحادیه‌های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب و کار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به گونه‌ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی‌ربط کتباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عندالزوم صورت هزینه‌های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد واریز وجوه مورد نیاز به حساب‌های اعلام شده، حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه‌ها، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی اقدام نماید. چنانچه هریک از مراجع مسئول صدور پروانه یا مجوز طی یک ماه فوق‌الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد با موافقت ستاد سرمایه‌گذاری استان برای یک بار و حداکثر یک ماه دیگر فرصت خواهد یافت.

تبصره ۱- در صورت منفی بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است علت را به صورت مستند و مکتوب به متقاضی اعلام نماید.

تبصره ۲- در صورت مثبت بودن پاسخ، چنانچه مرجع ذی‌ربط در پایان مدت اعلام شده به تعهد خود عمل ننماید و یا در صورت منفی بودن پاسخ، چنانچه متقاضی از پاسخ دریافتی قانع نشود اعتراض متقاضی در ستاد سرمایه‌گذاری استان قابل طرح است. ستاد سرمایه‌گذاری استان به ریاست استاندار یا معاون برنامه‌ریزی وی و رؤسای سازمان‌های صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، کار و امور اجتماعی، بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی و ادارات کل تعاون و حفاظت محیط زیست هر استان تشکیل می‌شود. این ستاد مکلف است ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت اعتراض، به موضوع در چهارچوب مقررات دستگاه‌های ذی‌ربط رسیدگی و در صورت وارد دانستن اعتراض، رئیس ستاد دستور تجدید رسیدگی به تقاضای متقاضی را

مطابق ماده (۶۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۰۵ کارگروهی جهت نظارت بر مجوزها و مبانی قانونی آنها تشکیل گردید که از اختیارات ویژه‌ای در خصوص تسهیل صدور مجوز و حتی حذف مجوزهای غیرضرور یا اصلاح جایگزینی آنها برخوردار بود. تشکیل پایگاه اطلاعاتی مجوزها و نظارت کلیه فعالیت‌ها و خدمات دستگاه‌های اجرایی که در ازای آنها وجوهی دریافت می‌شود از دیگر وظایف کارگروه مذکور بود.^۲

صادر می‌کند و فرد یا افراد متخلف را به هیأت تخلفات اداری ذی‌ربط معرفی می‌نماید. چنانچه هیأت تخلف این گونه افراد را تأیید نماید به مجازات مقرر در بندهای «د» به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۰۹/۰۷) محکوم خواهند شد. جلسات ستاد با حضور دو سوم اعضا رسمیت دارد و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق حاضرین معتبر است. در مواردی که طرح متقاضی به موافقت دستگاه‌های فرا استانی نیاز داشته باشد به اعتراض وی در هیأتی متشکل از معاونین دستگاه‌های ذی‌ربط فوق‌الذکر به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی به ترتیب مقرر در این تبصره رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تصویب این قانون با همکاری کلیه مراجع صدور مجوز یا پروانه کاری یا بهره‌برداری یا نظایر آن کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در کلیه فعالیت‌های اقتصادی را منتشر و هر شش ماه یک‌بار با رویکرد تسهیل مقررات و حذف مجوزهای غیرضروری، آن را مورد تجدید نظر قرار دهد. این کتاب راهنما تنها مستند تعیین تکالیف متقاضیان سرمایه‌گذاری است. هیچ نهاد و مرجعی حق ندارد برای اعطا مجوز یا پروانه، مدارک یا شرایطی بیشتر از موارد مصرح در آن را مطالبه کند.

تبصره ۴- رئیس جمهور موظف است هیأتی را مأمور نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی نماید. این هیأت مکلف است برای مواردی که تحقق این اهداف محتاج به تغییر قوانین است لوايح مورد نظر را تهیه و تقدیم هیأت وزیران نماید.

تبصره ۵- کلیه مراجعی که به هر نحو مجوز یا پروانه فعالیت اقتصادی صادر می‌کنند، موظفند هر شش ماه یک‌بار اطلاعات مربوط به مجوزهای صادره و واحدهای فعال در هر کسب‌وکار را که ورود به آنها به مجوز یا پروانه نیاز دارد در اختیار متقاضیان قرار داده و برای اطلاع عموم منتشر نمایند. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۲. ماده ۶۲ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۰۵: در کلیه مواردی که فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن از دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی است، دستگاه‌های مذکور موظفند حداکثر مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نوع مجوز و فعالیت مربوط و نیز مبانی قانونی موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز و همچنین شیوه صدور، تمدید، لغو و سایر مقررات ناظر بر آن را رسماً به کارگروهی متشکل از معاونت [برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور]، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، وزرا امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دادگستری و نیز سه نفر از نمایندگان مجلس از گروه‌های برنامه و بودجه، اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و اقتصادی به عنوان ناظر اعلام نمایند. در صورت عدم ارسال مستندات موضوع این ماده در مهلت تعیین‌شده، الزام اشخاص حقیقی و حقوقی به اخذ مجوز ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه و مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسئول حسن اجرای این حکم می‌باشند. کارگروه موظف است ظرف شش ماه پس از اتمام مهلت فوق‌ضمن بررسی وجاهت قانونی آنها با رویکرد تسهیل، تسریع، کاهش هزینه صدور و تمدید مجوز و هماهنگی دستگاه‌های مختلف و حذف مجوزهای غیرضرور و اصلاح یا جایگزینی شیوه تنظیم مقررات هر نوع فعالیت و بازرسی نوبه‌ای برای احراز مراعات آن مقررات به جای شیوه موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز، نسبت به ابلاغ دستورالعمل مشتمل بر بازنگری و تسهیل و اصلاح و جایگزینی روش‌ها، تجمیع مجوزها و لغو مجوزهای غیرضروری در چهارچوب ضوابط قانونی برای هر نوع فعالیت پس از تأیید رئیس‌جمهور اقدام نماید. این دستورالعمل جایگزین دستورالعمل‌ها و روش‌های اجرائی لغو یا اصلاح شده به موجب این ماده محسوب می‌شود و برای همه دستگاه‌های اجرائی مذکور لازم‌الاجرا است. تغییر یا اصلاح احکام قوانین مربوط به مجوزها و موارد مشمول این ماده با تصویب مجلس شورای اسلامی است.

تبصره ۱- کارگروه مذکور موظف است دستورالعمل موضوع این ماده شامل انواع مجوزها، مرجع و شیوه صدور، تمدید و لغو و احیاء و زمان‌بندی مربوط را در یک پایگاه اطلاعاتی که به همین منظور طراحی و مستقر می‌سازد به اطلاع عموم برساند.

با این پیشینه، مطابق ماده (۳) قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۹۳/۰۴/۰۱ که در مقام اصلاح ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ برآمده، «هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل گردید. با تحولات بعدی، وفق ماده (۵۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱، تبصره (۳) ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) اصلاح می‌شود و تبصره‌های (۵)، (۶) و (۷) به این ماده اضافه می‌شود. نکته قابل توجه آن است که بر اساس تبصره (۵) الحاقی، وظایف و اختیارات کارگروه موضوع ماده (۶۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ به «هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» موضوع قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۹۳/۰۴/۰۱ منتقل می‌شود و ماده (۶۲) قانون برنامه پنجساله پنجم لغو می‌گردد.^۳

ماده (۷) فوق‌الذکر با تصویب قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵، اصلاح و شش تبصره به عنوان تبصره‌های ۸ تا ۱۳ به آن الحاق می‌شود و عنوان هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار به «هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار» تغییر می‌یابد. مطابق بند (۲) تبصره (۳) ماده (۷)، دبیرخانه هیأت مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی (مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار) است.^۴

کلیه اطلاعات موضوع این ماده در قالب کتاب سال قبل از آغاز هر سال منتشر می‌شود. اعمال مقررات مربوط به انجام فعالیت یا ارائه خدمات موضوع این ماده خارج از موارد منتشره در کتاب سال و پایگاه اطلاع‌رسانی مذکور ممنوع و مرتکب علاوه بر جبران خسارت زیان‌دیده به مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌شود.

تبصره ۲- مفاد این حکم علاوه بر مجوزها شامل کلیه خدمات و فعالیت‌های دستگاه‌های اجرائی یادشده از جمله سازمان‌های ثبت اسناد و املاک (ثبت شرکت‌ها)، ثبت احوال، تأمین اجتماعی، حفاظت محیط زیست، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، شهرداری تهران و کلان‌شهرها، نیروی انتظامی، گمرک، خدمات قوه قضائیه و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صنعت، معدن و تجارت و نیز مواردی که بر اساس قوانین در اداء خدمات، وجوهی از اشخاص حقیقی و حقوقی اخذ می‌شود، نیز خواهد بود. اجرای مفاد این تبصره در نهادهای وابسته به قوه قضائیه منوط به موافقت رئیس آن قوه است. درخصوص مقررات و مواردی که مستند به قوانین و تدابیر و دستورات و نظرات مقام معظم رهبری است و همچنین درخصوص دستگاه‌هایی که مستقیماً زیر نظر ایشان است اجرای این حکم منوط به اذن معظم‌له است.

تبصره ۳- دستگاه‌های اجرائی مذکور در مقابل ارائه خدمات یا اعطاء انواع مجوز حتی با توافق، مجاز به اخذ مالیاتی بیش از آنچه که در قوانین و مقررات قانونی تجویز شده است، نمی‌باشند. تخلف از اجرای این حکم و سایر احکام این ماده مشمول مجازات موضوع ماده (۶۰۰) قانون مجازات اسلامی است.

۳. شایان ذکر است بر اساس بند ۶۰۸ پیوست ماده واحده قانونی فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه سلامت مصوب ۱۳۹۹/۰۸/۰۵، نسخ تبصره ۲ ماده ۶۲ قانون برنامه پنجم توسعه مورد تصریح قرار گرفته است؛ البته، این مقرر سابقاً در سال ۱۳۹۴ نسخ شده بود و تبصره ۵ اصلاحی مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ نیز بر نسخ ماده مذکور مجدداً تصریح نمود.

۴. این مرکز پیش از این در سال ۱۳۹۶ به موجب تصویب‌نامه شماره ۵۰۸۶۸ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در خصوص دستورالعمل استقرار و توسعه مرکز ملی پایش محیط کسب و کار کشور مصوب ۱۳۹۶/۴/۲۶ در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل شده بود. در پایان سال ۱۳۹۹ شکایتی در دیوان عدالت اداری مبنی بر مغایرت برخی از مواد این تصویب‌نامه با قانون از جمله ماده ۵۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به علت انحصاری بودن مسئولیت وزارت

در آخرین تحول، ماده (۱) قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴، ماده (۷) مکرر همراه با هفت تبصره را به مواد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی الحاق می‌نماید و تکالیف جدیدی در خصوص صدور مجوزها بر عهده هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و سایر مراجع صادرکننده مجوز قرار می‌دهد.

ب- وظایف و اختیارات

هیأت مقررات‌زدایی مکلف است به نحوی مجوزهای کسب و کار در کشور را تسهیل و تسریع نماید که با حداقل هزینه و به صورت غیرحضوری و در کمترین زمان ممکن صادر گردد.

براساس ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن، «به منظور تسهیل سرمایه‌گذاری در ایران، مراجع صدور مجوزهای کسب و کار موظفند شرایط و فرآیند صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار را به نحوی ساده کنند که هر متقاضی مجوز کسب و کار در صورت ارائه مدارک مصرح در درگاه ملی مجوزهای کشور بتواند در حداقل زمان ممکن، مجوز مورد نظر خود را دریافت کند». با چنین هدفی، تکالیف و اختیارات زیر برای هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار مقرر گردیده است:

- ۱- تعیین استانداردها طبق ضوابط قانونی در خصوص عنوان مجوزها و تکمیل شناسنامه صدور، تمدید، اصلاح و لغو آن‌ها بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور (تبصره ۳ ماده ۷)
- ۲- تعیین سقف زمانی برای صدور مجوز در هر کسب‌وکار و شرایط و مراحل صدور مجوز و انتشار آن در درگاه ملی مجوزهای کشور ظرف مدت شش ماه (صدر ماده ۷ و تبصره ۳ آن)
- ۳- تسهیل و تسریع شرایط و مراحل صدور مجوزهای کسب و کار در مقررات، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و مانند این‌ها و تقلیل هزینه‌های آن حداکثر تا مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، به نحوی که صدور مجوز کسب و کار در کشور با حداقل هزینه، مراحل آن ترجیحاً به صورت آنی و غیرحضوری و راه‌اندازی آن در کمترین زمان ممکن صورت پذیرد (تبصره ۳ ماده ۷)
- ۴- ارائه پیشنهادهای لازم برای اصلاح قوانین به مراجع مربوطه در صورتی که تحقق اهداف مذکور در تبصره (۳) نیازمند اصلاح قوانین باشد (تبصره ۳ ماده ۷)
- ۵- تعیین اولویت‌ها برای مراجع صادرکننده مجوز جهت ثبت درخواست و صدور کلیه مجوزها به صورت الکترونیکی (غیرکاغذی) از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور توسط دبیرخانه هیأت (تبصره ۴ ماده ۷)
- ۶- گزارش دبیرخانه هیأت به شورای رقابت در خصوص اقدام به صدور مجوز و ارائه خدمات خارج از موارد ثبت شده در درگاه ملی مجوزهای کشور توسط مراجع صادرکننده مجوز (تبصره ۴ ماده ۷)
- ۷- صدور دستور از سوی رئیس هیأت جهت اعمال تغییر در شرایط صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار، بدون فوت وقت چنانچه تغییر «در جهت تسهیل صدور و تمدید مجوزها باشد» و اگر

«تغییر، شامل افزایش مراحل یا مدارک موردنیاز و به هر نحو، مشکل کردن صدور یا تمدید باشد، شرایط جدید باید از شش ماه قبل از اجرا، در این درگاه اعلام شود» (تبصره ۴ ماده ۷)

۸- دریافت کلیه استعلامات الکترونیکی مرتبط با صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها با شرایط موردنیاز درگاه ملی مجوزهای کشور از کلیه مراجع صادرکننده مجوز توسط دبیرخانه هیأت (بند ۱ تبصره ۴ ماده ۷)

۹- راهبری و مدیریت درگاه ملی مجوزهای کشور توسط دبیرخانه هیأت (بند ۴ تبصره ۴ ماده ۷)

۱۰- انجام وظایف و اختیارات کارگروه موضوع ماده (۶۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۵/ ۱۰/ ۱۳۸۹ (تبصره ۵ ماده ۷)

۱۱- دریافت و اجرای مصوبات کمیته مذکور در ماده ۷۶ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران که مرتبط با وظایف و اختیارات هیأت می‌باشد^۵ (تبصره ۷ ماده ۷)

۱۲- بررسی و تأیید مجوز جدید ظرف دو ماه پس از بارگذاری اطلاعات آن در درگاه ملی مجوزهای کشور (تبصره ۸ ماده ۷)

۱۳- شناسایی و تصویب مواردی که ثبت اعلان متقاضی در درگاه تخصصی مجوز کسب و کار به منزله صدور مجوز خواهد بود (تبصره ۹ ماده ۷)

۱۴- تصویب برنامه اجرائی- عملیاتی ارتقای رتبه و امتیاز ایران در شاخص سهولت انجام کسب و کار ارائه شده در دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران و تشکلهای کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط و دریافت گزارش از نحوه اجرای این برنامه را هر ساله و تا پایان اردیبهشت ماه سال توسط دبیرخانه هیأت (تبصره ۱۰ ماده ۷)

۱۵- اجرای مفاد ماده (۷) در خصوص فعالیت‌های دستگاه‌ها و مراجع مصرح در ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ از جمله وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و مؤسسات، مراکز، نهادها و کانون‌های حرفه‌ای و تخصصی دولتی و غیردولتی و همچنین خدمات قوه قضائیه و دستگاه‌های زیرمجموعه آن (تبصره ۱۲ ماده ۷)

۱۶- اجرای مفاد ماده (۷) با اذن مقام معظم رهبری در خصوص مؤسسات، نهادها و سازمان‌هایی که تحت نظر ایشان هستند، با موافقت رئیس قوه قضائیه در خصوص دستگاه‌های زیرمجموعه قوه قضائیه و با تصویب شورای عالی امنیت ملی در مواردی که وظایف و فعالیت‌های دستگاه‌ها در مورد احکام این ماده، دارای طبقه‌بندی اطلاعاتی و امنیتی باشد (تبصره ۱۳ ماده ۷)

۱۷- تشخیص کلیه مجوزهای کسب و کار که سلامت، محیط زیست، بهداشت عمومی - اجتماعی، نظم و انضباط پولی، مالی و ارزی، فرهنگ و امنیت ملی را به صورت مستقیم تهدید می‌کنند یا

۵. کمیته ماده ۷۶ آن قانون با تصویب بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ تبدیل به یک نهاد دائمی قانونی شد که اکنون با عنوان «کمیته حمایت از کسب و کار» شناخته می‌شود. برای آشنایی با وظایف و صلاحیت‌های کمیته اخیر رجوع کنید به فصل سوم همین مجلد.

مستلزم بهره‌برداری از منابع طبیعی یا تغییر کاربری اراضی کشاورزی هستند پس از تأیید هیأت وزیران به عنوان مجوزهای تأیید محور در صورتی که تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ در درگاه مجوزهای کشور ثبت شوند و نیز شناسایی سایر مجوزها به عنوان مجوز ثبت محور پس از گذشت چهار ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن آن قانون (ماده ۷ مکرر)

۱۸- تکلیف مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار به صدور مجوز به همراه شناسه یکتای صادره برای شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی به شکل برخاسته خطی حداقل ظرف سه روز کاری پس از تکمیل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور، اعلام مراتب به اطلاع نهادهای نظارتی، اتاق‌های ایران، تعاون و اصناف، اتحادیه‌های صنفی، تشکلهای ذی‌ربط و دستگاههای اجرائی مربوط از جمله سازمان امور مالیاتی کشور و سازمان تأمین اجتماعی و انتشار مجوزهای صادره را به صورت عمومی (ماده ۷ مکرر)

۱۹- لغو مجوز در صورتی که متقاضی در ثبت اطلاعاتی که سامانه‌های ملی موجود از آنها پشتیبانی نمی‌کنند، مرتکب خلاف شود (ماده ۷ مکرر)

۲۰- دریافت ادله و مستندات درخواست مراجع صدور مجوز راجع به افزودن مجوز به فهرست مجوزهای تأییدمحور و در صورت موافقت هیأت، ارسال به هیأت وزیران جهت تصویب (تبصره ۱ ماده ۷ مکرر)

۲۱- صلاحیت تغییر کلیه مجوزهای کسب و کارهای تأییدمحور که شرایط اخذ مجوزشان پس از اتمام مهلت مندرج در صدر این ماده و تأیید هیأت وزیران توسط مرجع صادرکننده مجوز در درگاه ملی مجوزهای کشور بارگذاری نشود به مجوز ثبت‌محور پس از تأیید هیأت وزیران، به علاوه معرفی رئیس و یا مدیران، مسئولان و اشخاصی که کوتاهی نمودن آنها در این خصوص محرز می‌باشد توسط هیأت و سازمان بازرسی کل کشور حسب مورد به شورای رقابت یا هیأت تخلفات اداری (تبصره ۲ ماده ۷ مکرر)

۲۲- تغییر مجوزهای موضوع تبصره (۲) ماده (۷) مکرر با تأیید هیأت وزیران به مجوز تأییدمحور پس از اعتراض اشخاص حقیقی یا حقوقی، اتحادیه‌های صنفی، تشکلهای یا دستگاههای اجرائی ذی‌ربط با ارائه دلایل توجیهی به هیأت در طول زمان بهره‌برداری از مجوزهای ثبت محور (تبصره ۲ ماده ۷ مکرر)

۲۳- در اختیار متقاضی قرار دادن مجوزها در درگاه ملی مجوزهای کشور در صورتی که هر یک از مراجع صدور مجوز در موعد مقرر پاسخ درخواست کننده مجوز را اعم از قبول یا رد در آن درگاه اعلام نکند (تبصره ۳ ماده مکرر)

۲۴- تأیید هیأت با تصویب هیأت وزیران در خصوص وضع محدودیت‌های جدید منابع طبیعی یا محیط زیستی به تشخیص نهادهای ذی‌ربط (تبصره ۴ ماده ۷ مکرر)

۲۵- صدور شناسه یکتا توسط مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار برای مجوزهای کسب و کار اخذ شده قبل از لازم‌الاجرا شدن قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و

کار با درخواست کتبی یا الکترونیکی دارنده مجوز ظرف یک ماه از زمان درخواست (تبصره ۷ ماده ۷ مکرر)

هیأت هر ماه حداقل یک بار به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی و با حضور اعضاء تشکیل جلسه می‌دهد.^۶ مصوبات هیأت در صورتی که ناظر به صدور یا اصلاح بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها باشد پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی لازم‌الاجرا است و در مورد تصویب‌نامه‌های هیأت وزیران پس از تأیید توسط هیأت وزیران، برای کلیه مراجع صدور مجوزهای کسب و کار و کلیه دستگاه‌ها و نهادهای که در صدور مجوزهای کسب و کار نقش دارند، لازم‌الاتباع می‌باشد. فعالیت هیأت پس از انجام تکالیف مذکور نیز استمرار یافته و در صورتی که تحقق این اهداف به اصلاح قوانین نیاز داشته باشد، هیأت مذکور موظف است پیشنهادهای لازم را برای اصلاح قوانین تهیه و به مراجع مربوطه ارائه کند.^۷

پ- اعضاء

- ۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس هیأت)
- ۲- دادستان کل کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار وی
- ۳- رئیس سازمان بازرسی کل کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار وی
- ۴- رئیس دیوان محاسبات کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار وی
- ۵- دو نماینده مجلس شورای اسلامی
- ۶- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
- ۷- رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران
- ۸- رئیس اتاق اصناف ایران
- ۹- حسب مورد نماینده دستگاه اجرایی ذی‌ربط موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و دارندگان ردیف و عنوان در قانون بودجه سنواتی مربوط.

ت- دبیرخانه

وفق بند (۲) تبصره (۳) ماده (۷)، دبیرخانه هیأت تحت عنوان «مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار» در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر است و دبیر هیأت از بین افراد مورد وثوق و امین به انتخاب و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می‌شود.

ث- تارنما

www.mojavez.ir
www.g4b.ir

۶. تا زمان تدوین این مجموعه، آیین‌نامه داخلی هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار به تصویب نرسیده است.
۷. مصوبات هیأت را می‌توان در پنج دسته تفکیک نمود: ۱- مصوبات ناظر بر تعیین مرجع صدور مجوزها، شرایط و مراحل صدور آن‌ها، ۲- مصوبات ناظر بر ایجاد تعامل و هماهنگی بین دستگاه‌ها از جمله پیشنهاد ایجاد پنجره واحد، ۳- مصوبات ناظر بر اصلاح رویه‌ها، ۴- مصوبات ناظر بر الزام دستگاه‌ها به تدوین و اصلاح یا لغو مقررات و ۵- مصوبات ناظر بر لغو مقررات.

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• از قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و

اصلاحات بعدی آن

مصوب ۱۳۹۹/۱/۱۵

ماده ۱- بندهای (۲۱) و (۲۲) ماده (۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن به شرح زیر اصلاح و بندهای (۲۳) و (۲۴) به آن الحاق می‌شود:

۲۱- مجوز کسب و کار: هر نوع اجازه الکترونیکی و غیرالکترونیکی اعم از مجوز، پروانه، اجازه‌نامه، گواهی، جواز، نماد، پاسخ به استعلام، موافقت، تأییدیه یا مصوبه و هر نوع سند مکتوبی است که برای شروع، ادامه، توسعه، انحلال یا بهره‌برداری فعالیت اقتصادی توسط مراجع ذی‌ربط صادر می‌شود.

۲۲- درگاه ملی مجوزهای کشور: سامانه‌ای است که مدیریت و راهبری نظام مجوزدهی کشور و نظارت بر صدور مجوزها را بر عهده دارد و پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تنها مرجع رسمی مجوزهای کشور محسوب می‌شود.

۲۳- درگاه تخصصی مجوز کسب و کار: سامانه‌ای ملی یا استانی که وظیفه مدیریت و راهبری صدور مجوز کسب و کار در حوزه‌های تخصصی را با دریافت درخواست مجوز از درگاه ملی مجوزهای کشور بر عهده دارد.

۲۴- مراجع صادرکننده مجوز: دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۸۶) این قانون، ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱، شوراهای اسلامی شهر و روستا، اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، تشکلهای اقتصادی و غیراقتصادی، اتحادیه‌ها، شوراهای مجامع و نظام‌های صنفی یا نمایندگان مستقیم یا غیرمستقیم آنها، دستگاه‌های زیرمجموعه قوه قضائیه و نهادهای مؤسسات و تشکیلات و سازمان‌های زیر نظر مقام معظم رهبری و سایر مراجع بنا به تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار.

ماده ۲- ماده (۷) قانون و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح و شش تبصره به عنوان تبصره‌های (۸) تا (۱۳) به آن الحاق می‌شود:

ماده ۷- به منظور تسهیل سرمایه‌گذاری در ایران، مراجع صدور مجوزهای کسب و کار موظفند شرایط و فرآیند صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار را به نحوی ساده کنند که هر متقاضی مجوز کسب و کار در صورت ارائه مدارک مصرح در درگاه ملی مجوزهای کشور بتواند در حداقل زمان ممکن، مجوز مورد نظر خود را دریافت کند. سقف زمانی برای صدور مجوز در هر کسب و کار، توسط «هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار» تعیین و در درگاه مذکور اعلام می‌شود.

تبصره ۱- در صورتی که هر یک از مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار از ارائه مجوز در ظرف زمانی تعیین شده در گاه یادشده امتناع کند، متقاضی مجوز می‌تواند علاوه بر ارائه شکایت حضوری یا الکترونیک به مرکز ملی رقابت، کتباً از بالاترین مقام دستگاه اجرائی یا استاندار مربوط، تسریع در صدور مجوز مورد نیاز خود را درخواست کند. در این موارد، بالاترین مقام دستگاه اجرائی یا استاندار مربوط موظف است ظرف حداکثر هفت روز کاری از تاریخ ثبت درخواست، با دعوت از متقاضی صدور مجوز و مراجع صادرکننده مجوز، موضوع را بررسی و در چهارچوب قوانین، زمینه صدور فوری مجوز مورد درخواست را فراهم کند. بالاترین مقام دستگاه اجرائی یا استاندار مربوط موظف است اشخاصی که در صدور مجوز کسب و کار اخلاف یا اهمال کرده‌اند را به هیأت تخلفات اداری معرفی کند. این اشخاص چنانچه هیأت مذکور تخلفشان را تأیید کند، به مجازات‌های مقرر در بندهای «د» به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷^۸ محکوم می‌شوند.

۸. ماده ۹ رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷: تنبیهات اداری به ترتیب زیر عبارتند از:

- الف- اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی.
 - ب- توبیخ کتبی با درج در پرونده استخدامی.
 - ج- کسر حقوق و فوق‌العاده شغل یا عناوین مشابه حداکثر تا [یک سوم از یک ماه] تا یک سال.
 - د- انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.
 - ه- تغییر محل جغرافیایی خدمت به مدت یک تا پنج سال.
 - و- تنزل مقام و یا محرومیت از انتصاب به پست‌های حساس و مدیریتی در دستگاه‌های دولتی و دستگاه‌های مشمول این قانون.
 - ز - تنزل یک یا دو گروه و یا تعویق در اعطای یک یا دو گروه به مدت یک یا دو سال.
 - ح - بازخرید خدمت در صورت داشتن کمتر از ۲۰ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین زن و کمتر از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین مرد با پرداخت ۳۰ تا ۴۵ روز حقوق مبنای مربوط در قبال هر سال خدمت به تشخیص هیأت صادرکننده رأی.
 - ط - بازنشستگی در صورت داشتن بیش از بیست سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین زن و بیش از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین مرد بر اساس سنوات خدمت دولتی با تقلیل یک یا دو گروه.
 - ی - اخراج از دستگاه متبوع.
 - ک - انفصال دائم از خدمات دولتی و دستگاه‌های مشمول این قانون.
- تبصره ۱ - در احتساب معدل خالص حقوق، تفاوت تطبیق و فوق‌العاده شغل مستخدمان موضوع بند ط در سه سال آخر خدمت در هنگام بازنشستگی، حقوق گروه جدید (پس از تنزل یک تا دو گروه) ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.
- تبصره ۲ - کسور بازنشستگی یا حق بیمه (سهام کارمند) کارمندی که در اجرای این قانون به انفصال دایم، اخراج یا بازخریدی محکوم شده یا می‌شوند و نیز حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان و در مورد محکومان به بازنشستگی، حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده، همچنین کسور بازنشستگی یا حق بیمه کارمندی که در گذشته در اجرای مقررات قانونی از دستگاه دولتی متبوع خود اخراج گردیده‌اند، قابل پرداخت است.
- تبصره ۳ - هیأت‌های بدوی یا تجدید نظر، نماینده دولت در هر یک از دستگاه‌های مشمول این قانون هستند و رأی آنان به تخلف اداری کارمند تنها در محدوده مجازات‌های اداری معتبر است و به معنی اثبات جرم‌هایی که موضوع قانون مجازات‌های اسلامی است، نیست.
- تبصره ۴ - هیأت‌ها پس از رسیدگی به اتهام یا اتهامات منتسب به کارمند، در صورت احراز تخلف یا تخلفات، در مورد هر پرونده صرفاً یکی از مجازات‌های موضوع این قانون را اعمال خواهند نمود.

تبصره ۲- هر یک از مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار موظفند درخواست متقاضیان مجوز کسب و کار را مطابق شرایط مصرح در درگاه مذکور دریافت و بررسی کنند. صادرکنندگان مجوز کسب و کار اجازه ندارند به دلیل «اشباع بودن بازار»، از پذیرش تقاضا یا صدور مجوز کسب و کار امتناع کنند.

امتناع از پذیرش مدارک و درخواست مجوز و تأخیر بیش از ظرف زمانی تعیین شده در درگاه مذکور در صدور مجوز برای متقاضیانی که مدارک معتبر مصرح در درگاه یادشده را ارائه داده‌اند، مصداق اخلال در رقابت موضوع ماده (۴۵) این قانون است.

تبصره ۳- کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند ظرف مدت چهار ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به اظهار عنوان و تکمیل شناسنامه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها بر اساس استاندارد تعیین شده طبق ضوابط قانونی توسط هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور به صورت الکترونیکی اقدام کنند. در صورت عدم اظهار و ثبت و تکمیل اطلاعات موضوع این ماده بر روی درگاه مذکور در مهلت زمانی تعیین شده، الزام اشخاص به اخذ مجوزی که اطلاعات آن در این درگاه ثبت نشده، ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مرجع صادرکننده مجوز و یا مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسئول حسن اجرای این ماده هستند. هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار موظف است پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوزها توسط مراجع صادرکننده مجوز، ظرف مدت شش ماه نسبت به تعیین سقف زمانی صدور مجوز در هر کسب و کار و شرایط و مراحل صدور مجوز اقدام و در درگاه ملی مجوزهای کشور منتشر نماید.

این هیأت هر ماه حداقل یک بار به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی و با حضور دادستان کل کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دیوان محاسبات کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار آنان، دو نماینده مجلس شورای اسلامی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران، رئیس اتاق اصناف ایران و حسب مورد نماینده دستگاه اجرایی ذی‌ربط موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری^۹ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور^{۱۰} و دارندگان ردیف و عنوان در قانون بودجه سنواتی مربوط، تشکیل می‌شود. این هیأت موظف است حداکثر تا مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، شرایط و مراحل صدور مجوزهای کسب و کار در مقررات، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و مانند این‌ها را به نحوی تسهیل و تسریع نماید و هزینه‌های آن را به نحوی تقلیل دهد که صدور مجوز کسب و کار در کشور با حداقل هزینه و مراحل آن ترجیحاً به صورت آبی و غیرحضور و راه‌اندازی آن کسب و کار در کمترین زمان ممکن صورت پذیرد. مصوبات هیأت مذکور در مورد بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و در مورد تصویب‌نامه‌های هیأت وزیران پس از تأیید هیأت وزیران برای کلیه مراجع صدور مجوزهای کسب و کار و کلیه دستگاه‌ها و نهادها که در صدور مجوزهای کسب و کار نقش دارند لازم‌الاجرا می‌باشد.

۹. ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری: دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.

۱۰. ماده ۵ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۰۶/۰۱: مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی از نظر این قانون واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی دارد، تشکیل شده و یا می‌شود.

تبصره - فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

فعالیت این هیأت پس از انجام تکالیف مذکور نیز استمرار یافته و در صورتی که تحقق این اهداف به اصلاح قوانین نیاز داشته باشد، هیأت مذکور موظف است پیشنهادهای لازم را برای اصلاح قوانین تهیه و به مراجع مربوطه ارائه کند.

۱- در مواردی که تصمیمات هیأت مقررات زدایی در جهت بهبود محیط کسب و کار و تسهیل صدور مجوزها، نیازمند تصویب هیأت وزیران است، وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف دو هفته، تصمیمات هیأت را برای هیأت وزیران ارسال کند. هیأت وزیران موظف است پیشنهادهای این هیأت را حداکثر ظرف چهل و پنج روز رسیدگی و نسبت به آنها تصمیم گیری کند.

۲- دبیرخانه هیأت مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی (مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار) است. دبیر هیأت از بین افراد مورد وثوق و امین به انتخاب و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می شود.

تبصره ۴- کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند حداکثر ظرف یک سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، ثبت درخواست و صدور کلیه مجوزهای خود را به صورت الکترونیکی (غیر کاغذی)، بر اساس اولویت تعیین شده توسط دبیرخانه هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار، مطابق جزئیات مندرج در شناسنامه مصوب و از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور انجام دهند. اقدام به صدور مجوز و ارائه خدمات خارج از موارد ثبت شده در این درگاه توسط مراجع صادرکننده مجوز به متقاضیان پس از مهلت مذکور ممنوع است و شورای رقابت موظف است حسب گزارش دبیرخانه هیأت مذکور و یا شکایت ذی نفع، نسبت به موضوع رسیدگی و بر اساس مقررات مربوطه اتخاذ تصمیم کند.

پس از راه اندازی درگاه مذکور، تغییر در شرایط صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار چنانچه در جهت تسهیل صدور و تمدید مجوزها باشد، بلافاصله به دستور رئیس هیأت در درگاه یاد شده اعمال می شود و چنانچه تغییر، شامل افزایش مراحل یا مدارک مورد نیاز و به هر نحو، مشکل کردن صدور یا تمدید باشد، شرایط جدید باید از شش ماه قبل از اجرا، در این درگاه اعلام شود.

مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار حق ندارند حتی با توافق متقاضی مجوز، هیچ شرط یا مدرکی یا هزینه ای بیش از آنچه در درگاه مربوطه تصریح شده، از متقاضی دریافت مجوز کسب و کار مطالبه کنند. تخلف از حکم این تبصره مشمول مجازات موضوع ماده (۶۰۰) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ است.

۱- کلیه مراجع صادرکننده مجوز مکلفند استعلامات الکترونیکی مرتبط با صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها را با شرایط مورد نیاز درگاه ملی مجوزهای کشور در اختیار دبیرخانه هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار قرار دهند.

۲- مراجع صدور مجوز حق ندارند در کل فرآیند انجام کار، مدارک و استعلامات را به صورت تکراری برای صدور یک عنوان مجوز از متقاضی دریافت دارند.

۳- کلیه درگاه های تخصصی مجوز (ملی - استانی) با حفظ موجودیت، مکلفند درخواست و صدور مجوز خود را فقط از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور انجام دهند.

۴- راهبری و مدیریت درگاه ملی مجوزهای کشور با دبیرخانه هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار است و کلیه امور مرتبط با سخت افزار، نرم افزار، زیرساخت و امنیت آن توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تأمین می شود. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است در حوزه تأمین زیرساخت، سخت افزار، نرم افزار و بستر امنیتی و فنی داده ها، بر اساس انتظارات اعلامی وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام نماید. بار

مالی احتمالی ناشی از ارائه فعالیت مزبور توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، از محل قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات مصوب ۱۳۹۲/۹/۵ تأمین می‌شود. ۵- نحوه فعالیت درگاه ملی مجوزهای کشور ظرف سه ماه با پیشنهاد دبیرخانه هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد و برای تمامی مراجع صادرکننده مجوز لازم‌الاجرا است.

تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این قانون، وظایف و اختیارات کارگروه موضوع ماده (۶۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ به هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار موضوع قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۹۳/۴/۱ منتقل می‌شود و ماده (۶۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران لغو می‌شود.

تبصره ۶- در مورد آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که نیازمند اخذ مجوز از دستگاه‌های متعدد می‌باشند، دستگاه اصلی موضوع فعالیت، وظیفه مدیریت یکپارچه، هماهنگی و اداره امور اخذ و تکمیل و صدور مجوز را بر عهده خواهد داشت و از طریق ایجاد پنجره واحد به صورت حقیقی یا در فضای مجازی با مشارکت سایر دستگاه‌های مرتبط به گونه‌ای اقدام می‌نماید که ضمن رعایت اصل همزمانی صدور مجوزها، سقف زمانی مورد نظر برای صدور مجوز از زمان پیش‌بینی شده توسط هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار تجاوز ننماید. در ایجاد فرآیند پنجره واحد، دستگاه‌های فرعی صدور مجوز موظفند نسبت به ارائه خدمات از طریق استقرار نماینده تام‌الاختیار در محل پنجره‌های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند. دستورالعمل‌های مربوطه شامل رویه‌ها و ضوابط و نحوه برخورد با متخلفان (بر اساس قوانین و مقررات)، که به تأیید هیأت وزیران رسیده است و همچنین فهرست دستگاه‌های اصلی در صدور مجوز در فعالیت‌های مختلف متناسب با شرایط توسط هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار موضوع ماده ۳ قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تهیه و ابلاغ می‌شود. از تاریخ تصویب این قانون، ماده (۷۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران لغو می‌شود.

تبصره ۷- مصوبات کمیته مذکور در ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران که مرتبط با وظایف و اختیارات هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌باشد به این هیأت ارسال می‌شود. تبصره ۸- ایجاد هر گونه مجوز جدید حسب قوانین و مقررات مربوط تابع احکام این ماده بوده و مراجع مسئول و ذی‌ربط مجوز مکلفند ظرف یک ماه پس از تعریف مجوز جدید، ضمن اعلان رسمی مراتب به دبیرخانه هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار، نسبت به ثبت عنوان و تکمیل شناسه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوز جدید بر اساس استاندارد پیاده‌سازی شده بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور اقدام نمایند. هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار موظف است ظرف دو ماه پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوز جدید در درگاه ملی مجوزهای کشور، نسبت به انجام تکالیف خود در خصوص بررسی و تأیید آن اقدام نماید.

تبصره ۹ - مراجع صادرکننده مجوز مکلفند آن دسته از مجوزهای کسب و کار را که می‌توان اعلان متقاضی را جایگزین صدور مجوز کرد، شناسایی و با تصویب هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار اعلام کنند. در این گونه موارد، ثبت اعلان متقاضی در درگاه تخصصی مجوز کسب و کار به منزله صدور مجوز خواهد بود. هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌تواند موارد موضوع این تبصره را رأساً شناسایی و مراجع صادرکننده مجوز را مکلف به جایگزینی ثبت اعلان به جای صدور مجوز کند.

همچنین مراجع صادرکننده مجوز مکلفند فهرست کسب و کارهای زیرمجموعه خود اعم از نیازمند مجوز یا نیازمند ثبت اعلان را به همراه اسامی و نشانی صاحبان آن کسب و کار به تفکیک استانی و شهرستانی و به صورت داده باز در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر و به صورت مستمر آن را به روز کنند.

تبصره ۱۰- دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران و تشکلهای کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط حسب مورد مکلفند برنامه اجرائی-عملیاتی ارتقای رتبه و امتیاز ایران در شاخص سهولت انجام کسب و کار را که به تصویب هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌رسد، اجرا و گزارش خود از نحوه اجرای این برنامه را هر ساله و تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد به دبیرخانه هیأت مذکور ارائه کنند.

تبصره ۱۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور به اعضای شورای مذکور در ماده (۱) قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴/۳/۵ اضافه می‌شوند. دبیرخانه این شورا و کارگروه موضوع ماده (۲) قانون مذکور، بدون ایجاد و توسعه هر گونه تشکیلات، در سازمان برنامه و بودجه تشکیل می‌شود و گزارش فعالیت‌های این شورا و کارگروه به صورت مشترک توسط سازمان مذکور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و توسط وزارت یاد شده به صورت شش ماهه به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود. پیشنهادهای این شورا و کارگروه در حوزه وظایف و اختیارات هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی در این هیأت مطرح و اتخاذ تصمیم می‌شود.

تبصره ۱۲- مفاد این ماده علاوه بر مراجع صادرکننده مجوز، شامل آن دسته از فعالیت‌های دستگاه‌ها و مراجع مصرح در ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ از جمله وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و مؤسسات، مراکز، نهادها و کانون‌های حرفه‌ای و تخصصی دولتی و غیردولتی و همچنین خدمات قوه قضائیه و دستگاه‌های زیرمجموعه آن خواهد بود. سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران موظف است اطلاعات مربوط به فرصت‌های سرمایه‌گذاری در کشور را از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور در اختیار متقاضیان قرار دهد.

تبصره ۱۳- اجرای این ماده در خصوص مؤسسات، نهادها و سازمان‌هایی که تحت نظر مقام معظم رهبری هستند، با اذن ایشان جایز است و در دستگاه‌های زیرمجموعه قوه قضائیه منوط به موافقت رئیس آن قوه است و در مواردی که وظایف و فعالیت‌های دستگاه‌ها در مورد احکام این ماده، دارای طبقه‌بندی اطلاعاتی و امنیت باشد، منوط به تصویب شورای عالی امنیت ملی است.

قانون فوق مشتمل بر دو ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پانزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و نه مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

• از قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار

مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴

ماده ۱- متن زیر به عنوان ماده (۷ مکرر)، به قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی الحاق می‌شود:

ماده ۷ مکرر- کلیه مجوزهای کسب و کار که سلامت، محیط زیست، بهداشت عمومی - اجتماعی، نظم و انضباط پولی، مالی و ارزی، فرهنگ و امنیت ملی را به صورت مستقیم تهدید می‌کند یا مستلزم بهره‌برداری از منابع طبیعی یا تغییر کاربری اراضی کشاورزی هستند، به تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و تأیید هیأت وزیران در صورتی که تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون در درگاه ملی مجوزهای کشور ثبت

شوند، به عنوان مجوزهای تأییدمحور که نیازمند بررسی و تأیید مراجع صدور مجوز است معرفی شده و فعالیت در آن‌ها نیازمند طی مراحل اخذ مجوز بر اساس ماده (۷) این قانون می‌باشد.

از چهار ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، سایر مجوزهای کسب و کار به عنوان مجوزهای ثبت محور شناخته می‌شوند و اتمام مراحل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور به منزله صدور مجوز است. متقاضیان این مجوزها باید در زمان ثبت نام در درگاه ملی مجوزها، فرم تعهد به اخذ استانداردهای اجباری و مراعات قوانین و شرایط حرفه‌ای مورد تأیید هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار را امضاء نمایند. مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار موظف است حداکثر ظرف سه روز کاری پس از تکمیل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور، مجوز به همراه شناسه یکتای صادره برای شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی به شکل برخط را صادر کند و مراتب را به اطلاع نهادهای نظارتی، اتاق‌های ایران، تعاون و اصناف، اتحادیه‌های صنفی، تشکلهای ذی‌ربط و دستگاه‌های اجرائی مربوط از جمله سازمان امور مالیاتی کشور و سازمان تأمین اجتماعی برساند و مجوزهای صادره را به صورت عمومی منتشر کند.

اطلاعات مورد نیاز درگاه ملی مجوزها برای درخواست مجوز با استفاده از سامانه‌های ملی موجود تکمیل می‌شود. در صورتی که متقاضی در ثبت اطلاعاتی که سامانه‌های ملی موجود از آن‌ها پشتیبانی نمی‌کنند مرتکب خلاف شود، مجوز صادره با تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار از اعتبار ساقط می‌گردد و مرتکب، به مدت دو سال از خدمات این درگاه محروم می‌شود.

مفاد این حکم نافی حق مراجعه اشخاص به مرجع قضائی ذی‌صلاح نمی‌باشد.

تبصره ۱- هریک از مراجع صدور مجوز در صورت درخواست افزودن مجوزی به فهرست مجوزهای تأییدمحور، موظف است ادله و مستندات خود را به هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار ارائه کند. هیأت در صورت موافقت، درخواست افزودن مجوز جدید را جهت تصویب به هیأت وزیران ارسال می‌کند.

تبصره ۲- کلیه مجوزهای کسب و کارهای تأییدمحور که شرایط اخذ مجوزشان پس از اتمام مهلت مندرج در صدر این ماده و تأیید هیأت وزیران توسط مرجع صادرکننده مجوز در درگاه ملی مجوزهای کشور بارگذاری نشود با تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و پس از تأیید هیأت وزیران به مجوز ثبت‌محور تغییر پیدا می‌کند و هیأت وزیران موظف است ظرف یک ماه نسبت به مصادیق مذکور اتخاذ تصمیم نماید. سازمان بازرسی کل کشور و هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار موظفند رئیس و یا مدیران، مسئولان و اشخاصی که کوتاهی نمودن آن‌ها در این خصوص محرز است را حسب مورد به شورای رقابت یا هیأت تخلفات اداری معرفی کنند.

در طول زمان بهره‌برداری از مجوزهای ثبت محور پس از اعتراض اشخاص حقیقی یا حقوقی، اتحادیه‌های صنفی، تشکلهای یا دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط با ارائه دلایل توجیهی به هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و تشخیص هیأت و تأیید هیأت وزیران، امکان تغییر مجوز موضوع این تبصره به تأییدمحور وجود دارد.

تبصره ۳- چنانچه هر یک از مراجع صدور مجوز در موعد مقرر در درگاه ملی مجوزهای کشور، پاسخ درخواست‌کننده مجوز را اعم از قبول یا رد اعلام نکند، به منزله موافقت در نظر گرفته شده و مجوز مورد نظر از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور به طور خودکار صادر شده و در اختیار متقاضی قرار می‌گیرد. تمامی مسؤولیت‌های حقوقی و صنفی که در رابطه با مجوزهای صادره، بر عهده مرجع صادرکننده است، در خصوص مجوزهای صادره شده در این فرآیند نیز پابرجاست. مرجع صدور مجوز در صورت رد درخواست، موظف است دلایل و مستندات تصمیم خود را به صورت مکتوب به اطلاع متقاضی برساند.

تبصره ۴- وضع هرگونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز، که خارج از چهارچوب این قانون باشد به دلایلی از قبیل اشباع بازار، محدودیت ظرفیت و حدود صنفی یا بر اساس تعداد و یا فاصله جغرافیایی دارندگان و یا متقاضیان آن مجوز، ممنوع است. در صورت محدودیت منابع طبیعی یا محیط زیستی، وضع محدودیت جدید به تشخیص نهادهای ذی-ربط، منوط به تأیید هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار و با تصویب هیأت وزیران مجاز است و تا قبل از تصویب هیأت وزیران محدودیت جدید نافذ نخواهد بود.

تبصره ۵- انتقال مجوزهای ناظر به صلاحیت‌های حرفه‌ای موکول به داشتن همان سطح صلاحیت و طی فرآیند معمول اخذ مجوز همچون قبولی در آزمون مربوط بوده و با تأیید مرجع صادرکننده مجوز امکان‌پذیر است و انتقال مجوزها تنها پس از گذشت دو سال از صدور مجوز و منوط به شروع فعالیت مجاز است و در صورتی که هر مجوز به مدت دو سال غیرفعال باقی بماند، مرجع صادرکننده مجوز مکلف است پس از اخطار و اعطای مهلت یک ماهه به صاحب مجوز برای فعال‌سازی، به اعتبار مجوز صادره خاتمه دهد.

تبصره ۶- در مواجهه با استعلام مأموران دولتی، نظامی، انتظامی و ضابطان قضائی، ارائه شناسه یکتای مجوز صادره از سوی دارنده مجوز کفایت می‌کند. در صورت مثبت بودن استعلام، درخواست مدارک اضافی برای مجوز کسب و کار، جرم محسوب و مرتکب به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ محکوم می‌شود.

تبصره ۷- شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون هرگونه استعلام، تمدید یا ابطال مجوز، تنها از طریق شناسه یکتای مجوز صادره از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور قابل انجام است. امکان استعلام شناسه یکتای صادره برای دارندگان مجوزها در درگاه ملی مجوزهای کشور باید برای عموم مردم فراهم باشد. مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار موظف است برای مجوزهای کسب و کار اخذ شده قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون با درخواست کتبی یا الکترونیکی دارنده مجوز، ظرف یک ماه از زمان درخواست، شناسه یکتا صادر کند. کسب و کارهایی که از دو سال پس از لازم‌الاجرا شدن این تبصره، شناسه یکتا نداشته باشند، به لحاظ قانونی فاقد مجوز محسوب می‌شوند.

ج- اهم اقدامات^{۱۱}

با توجه به گزارش دبیرخانه هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار، اهم اقدامات هیأت از تاریخ ۱۳۹۴/۱۱/۰۵ تا ۱۴۰۱/۰۶/۱۳ در یازده بخش به شرح زیر است:

یکم- حذف شرایط محدودکننده

- (۱) حذف تعهدنامه محضری از شرایط تمامی مجوزهای کسب و کار (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰)
- (۲) حذف گواهی عدم سوء پیشینه کیفری از شرایط صدور آن دسته از مجوزهای کسب و کار که قانوناً در شرایط صدور مجوزهای آن‌ها عدم سوء پیشینه قید نشده است (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۸)
- (۳) ارائه و تصویب ۳ اصل برای اجرایی کردن حذف هزینه‌های دریافتی از واحدهای صنفی توسط دفاتر خدمات سلامت (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۹)
- (۴) اصلاح فرایند ثبت علائم تجاری؛ در راستای ماده (۸) آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه (مصوب ۱۳۷۸ هیأت وزیران)، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (مرکز مالکیت معنوی) ضمن درج عبارت الزام به عدم عرضه کالاهای مورد نظر در داخل کشور در

فرم اظهارنامه تقاضای ثبت (خوداظهاری)، شرط ارائه کارت بازرگانی را حذف کند (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۶)

۵) حذف دریافت گواهی ثبت علامت تجاری هنگام اخذ پروانه استاندارد از سازمان ملی استاندارد (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۶)

۶) لغو هرگونه ممنوعیت صدور مجوز به دلیل اشباع و تنظیم بازار؛ تعیین ظرفیت حداقل و حداکثر تولید برای متقاضیان در حوزه «فعالیت‌های دامپروری و تولید در بخش طیور» در هر قالبی از جمله «سیاست‌های راهبردی و برنامه‌ریزی تولید سالیانه» لغو و وضع مقررات مشابه ممنوع است (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۷)

دوم- حذف مدارک کاغذی

۱) کلیه دستگاه‌های صادرکننده مجوز مکلفند مدارک مربوط به احراز هویت اشخاص حقیقی شامل شناسنامه، کارت ملی و عکس را از مدرک مورد نیاز صدور مجوز حذف نمایند (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸)

۲) متمرکزسازی صدور گواهی ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم تنها از طریق پیشخوان مجوزها و خدمات کشور (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۰)

۳) تسهیل فرآیند پرداخت مالیات نقل و انتقال قطعی املاک با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک و سازمان امور مالیاتی و سازمان فناوری اطلاعات (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۳۰)

۴) ارتقاء کارایی و راه‌اندازی کامل سامانه «ثبت آنی» موضوع مالیات نقل و انتقال املاک؛ ۱. امکان صدور قبض مالیات به صورت آنی، ۲. اتصال به سامانه صدور قبض عوارض نوسازی شهرداری‌ها (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۰)

سوم- ایجاد پنجره واحد

۱) ایجاد پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار مستقر در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان امور مالیاتی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی پست و اتاق ایران (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۷)

۲) راه‌اندازی پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار برای ارائه خدمات ثبت شرکت با مسئولیت محدود در چهار مرکز استان شامل شهرهای تبریز، اصفهان، مشهد و شیراز مطابق با پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار شهر تهران (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹)

۳) ارائه و تصویب شیوه‌نامه پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۴)

۴) ارتقاء خدمات پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار به منظور ثبت تأسیس و تغییرات انواع شرکت‌ها (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۲۸)

چهارم- تسهیل اطلاعات

۱) اصلاح فرآیند ثبت علائم تجاری (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۶)

۲) تسهیل رویه‌های صدور پروانه کسب در زمینه اختیارات نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲)

پنجم- حذف مجوز

۱) حذف عنوان مجوز پروانه سرویس‌های رادیویی (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۴)

- ۲) حذف پروانه مسئول فنی از عناوین مجوزهای سازمان بهزیستی کشور (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶)
- ۳) حذف ۱۹ عنوان مجوز وزارت راه و شهرسازی (موضوع مصوبه ۱۴۰۱/۰۲/۱۲)

ششم- اتصال دستگاه‌های صادرکننده مجوز به درگاه ملی مجوزهای کشور

ردیف	نام سازمان	تعداد عنوان مجوز	تعداد عدم اتصال	درصد اتصال
۱	سازمان انرژی اتمی ایران	۴۴	۰	۱۰۰
۲	سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.	۴۰	۰	۱۰۰
۳	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲۶	۰	۱۰۰
۴	وزارت نیرو	۱۹	۰	۱۰۰
۵	سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.	۱۰	۰	۱۰۰
۶	سازمان حفاظت محیط زیست کشور	۷	۰	۱۰۰
۷	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۷	۰	۱۰۰
۸	وزارت نفت	۵	۰	۱۰۰
۹	سازمان ملی استاندارد	۵	۰	۱۰۰
۱۰	صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری	۲	۰	۱۰۰
۱۱	وزارت آموزش و پرورش	۲	۰	۱۰۰
۱۲	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۷۹۷	۲۸	۹۶/۵
۱۳	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۵۶	۲	۹۶/۴
۱۴	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۵۷	۴	۹۳
۱۵	وزارت راه و شهرسازی	۱۰۴	۱۱	۸۹/۴
۱۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۸	۴	۷۷/۸
۱۷	وزارت صنعت، معدن و تجارت	۵۶	۱۳	۷۶/۸
۱۸	بانک مرکزی ج.ا.ا.	۵۴	۱۸	۶۶/۷
۱۹	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۷۲	۲۴	۶۶/۷
۲۰	وزارت ورزش و جوانان	۵	۲	۶۰
۲۱	وزارت جهاد کشاورزی	۱۰۷	۴۵	۵۷/۹
۲۲	سازمان نظام پزشکی کل کشور	۴	۲	۵۰
۲۳	معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور	۵	۳	۴۰

۲۴	سازمان نظام روانشناسی و مشاوره	۱	۱	۰
۲۵	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	۱	۱	۰
۲۶	وزارت امور خارجه	۲	۲	۰
۲۷	وزارت کشور	۳	۳	۰
۲۸	جامعه حسابداران رسمی ایران	۳	۳	۰
۲۹	جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران	۳	۳	۰
۳۰	شهرداری‌های کلان‌شهرها	۱۸	۱۸	۰
۳۱	قوه قضائیه ج.ا.ا	۲۱	۲۱	۰
۳۲	دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور	۲۸۳۵	۲۸۳۵	۰
مجموع		۴۳۸۹	۳۰۴۳	۳۰/۷

هفتم- تسهیل و شفاف کردن شرایط صدور مجوز شامل شرایط، مدارک، مراحل، زمان، هزینه و اطلاع‌رسانی آن در درگاه ملی مجوزهای کشور

۱) در خصوص مجوزهایی که در شرایط صدور آن‌ها، نیاز به برگزاری آزمون به منظور احراز صلاحیت‌های حرفه‌ای ذکر شده است، مراجع صادر کننده مجوز مکلفند؛ حداکثر در دوره‌های سه ماهه (در صورت عدم مغایرت با قانون خاص یا آیین‌نامه اجرایی ذی‌ربط هیأت وزیران) آزمون مربوطه را با لحاظ نمره تراز برگزار نمایند (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۲)

۲) استمرار اعتبار و دائمی شدن مصوبه ۴۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۱۴ پیرامون «اصلاح رویه صدور بیش از یک پروانه در یک پلاک ثبتی» (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲)

۳) بررسی شرایط مبهم و امضاهای طلایی در کلیه کاربرگ‌ها؛ بازبینی مجدد شرایط، مدارک، زمان و هزینه صدور هر مجوز از نظر مستندات و مبانی قانونی، شرایط مبهم و امضاهای طلایی بعد از تصویب کاربرگ راهنمای دریافت مجوزها، تا کاربرگ راهنمای دریافت مجوزها به صورت شفاف و منطبق با قانون در درگاه ملی مجوزهای کشور بارگذاری شوند (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲)

۴) ارائه و تصویب ۷ حکم برای ساده‌سازی شرایط و فرایند صدور مجوزها (موضوع مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۹)

۵) تسهیل صدور مجوز طرح‌های توسعه صنایع تبدیلی و غذایی؛ برای تأسیس و یا توسعه زنجیره صنایع تبدیلی و غذایی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع مرتبط با رعایت سایر ضوابط جواز تأسیس و یا پروانه بهره‌برداری بر اساس اطلاعات ثبت شده و تأیید شده توسط هیأت بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور، استفاده از یک مکان اعم از عرصه یا اعیان یک ملک ضمن رعایت حقوق مالکیت و ترهین توسط همان مالک و یا دو یا چند واحد تولیدی دیگر، بلامانع بوده و در صورت عدم نیاز مطابق با جواز یا پروانه، الزامی به درخواست و دریافت انشعابات جدید از قبیل آب، برق و گاز نیز نیست. وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت حداکثر ظرف مدت دو ماه، ارتباط سیستمی صدور مجوزها را به گونه‌ای برقرار نمایند که متقاضیان ایجاد زنجیره ارزش بتوانند از دستگاه متولی صادرکننده مجوز، مجوزهای تکمیلی و جدید را دریافت نمایند. همزمان با درخواست صدور مجوز جدید

توسط وزارت صادرکننده مجوز اولیه، مراتب به وزارت متولی صدور مجوز جدید اعلام می‌شود. وزارت متولی صدور مجوز جدید، مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز اقدام لازم را به عمل آورد و نتیجه را اعلام کند. نظارت بر فعالیت‌ها در چارچوب قوانین و مقررات بر عهده دستگاه ذی‌ربط باقی خواهد ماند. (مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۹)

هشتم- ارائه مشاوره در خصوص اخذ مجوز

ارائه مشاوره به صورت گفت‌وگوی برخط از طریق تارنمای mojavez.ir و بخش «سؤالی دارید؟» انجام می‌شود.

نهم- رسیدگی به شکایات متقاضیان اخذ مجوز

امکان ثبت شکایات از طریق تارنمای mojavez.ir برای متقاضیان اخذ مجوز فراهم شده است.

دهم- پیشنهاد اصلاح مقررات یا قوانین در راستای بهبود محیط کسب و کار

ردیف	پیشنهاد	مصوبه	نتیجه اقدامات
۱	حذف ماده ۳۸ و بندهای الف و ب ماده ۳۹ آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۹۰ هیأت وزیران در خصوص مجوز گواهی فعالیت نمایندگی شعب شرکت‌های خارجی به منظور حذف مقررات زاید و مجوزهای غیرضرور	بند ۱ مصوبه سی‌ام (۱۳۹۸/۰۸/۱۳)	طی مصوبه شماره ۱۱۳۲۲۴/ت/۵۷۲۰۲-هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۷ تصویب و ابلاغ شده است.
۲	پیشنهاد تسهیل و تسریع شرایط و مراحل مجوز «واگذاری زمین» و «تغییر کاربری اراضی»	بند ۸ مصوبه سی و یکم و سی دوم (۱۳۹۸/۱۰/۰۸)	این پیشنهادات در کمیسیون لوایح طرح و بررسی شد ولی مسکوت باقی ماند.
۳	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری نیروی انتظامی ج.ا.و اتاق اصناف ایران اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی شماره ۱۵۸۱۸ مورخ ۱۳۶۳/۱۰/۱۰ هیأت وزیران را تنظیم و به هیأت ارائه نماید.	بند ب جزء ۴ مصوبه سی و هشتم (۱۳۹۹/۰۵/۰۱)	این بند از مصوبه تاکنون از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرایی نشده است.
۴	اصلاح تبصره ۱ ماده ۵ آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاعلان صنایع دستی شناسه‌دار	بند الف مصوبه چهل و هفتم (۱۴۰۰/۰۱/۱۸)	طی مصوبه شماره ۵۸۷۶۳/ت/۱۷۸۰۴ هیأت وزیران مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱ تصویب و ابلاغ شده است.
۵	پیشنهاد الحاق «تیرپارک‌ها» به جدول مصادیق طرح‌های خدمات عمومی مورد نیاز عموم مردم، موضوع پیوست مصوبه	بند ب مصوبه پنجاه و دوم (۱۴۰۰/۰۵/۱۲)	از دستور کار هیأت دولت خارج شد.

		شماره ۸۵۶۲۲/ت/۵۴۰۷۶ هـ مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۸ هیأت وزیران	
طی مصوبه شماره ۱۱۷۴۷۹/ت/۵۹۹۱۱ هـ هیأت وزیران مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۴ تصویب و ابلاغ شده است.	جزء ۳ بند ه مصوبه پنجاه و چهارم (۱۴۰۰/۱۰/۱۹)	الحاق یک تبصره به تصویبنامه شماره ۶۸۳۵۵/ت/۵۷۴۹۵ هـ هیأت وزیران مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۱۹ موضوع «حذف هزینه‌های دریافتی از واحدهای صنفی توسط دفاتر خدمات سلامت بابت بازرسی‌های بهداشتی»	۶
بند چ ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی آموزشگاه‌های رانندگی، طی تصویبنامه به شماره ۱۶۳۴۵/ت/۵۹۹۷۰ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود: «دارا بودن حداقل مدرک دیپلم برای مؤسس و مدیر»	بند د مصوبه شصت و دوم (۱۴۰۱/۰۳/۰۱)	اصلاح بندهای ج و چ ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی آموزشگاه‌های رانندگی موضوع تصویبنامه شماره ۲۹۷۹۷/ت/۵۲۷۹۲ هـ هیأت وزیران مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۰۹	۷

یازدهم- تعیین مرجع اصلی و فرعی صدور مجوز در موارد اختلاف

تعیین مرجع اصلی صدور مجوز فعالیت تالارهای پذیرایی خارج از حریم شهر؛ اتحادیه صنفی مرجع صدور مجوز مذکور است و موظف است به هنگام صدور مجوز، اعلام‌های لازم را مطابق مقررات از دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای اخذ کند. (مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۵)

ح- خلاصه فصل

هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار	
مبنای قانونی	مواد (۷) و (۷ مکرر) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
صلاحیت	تسهیل مجوزهای کسب و کار
اعضا	۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس هیأت) ۲- دادستان کل کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار وی ۳- رئیس سازمان بازرسی کل کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار وی ۴- رئیس دیوان محاسبات کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار وی ۵- دو نماینده مجلس شورای اسلامی ۶- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ۷- رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران ۸- رئیس اتاق اصناف ایران ۹- حسب مورد نماینده دستگاه اجرایی ذی‌ربط موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و دارندگان ردیف و عنوان در قانون بودجه سنواتی مربوط
دبیرخانه	«مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار» مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت سیاست‌گذاری اقتصادی)
تارنما	www.mojavez.ir

فصل دوم

ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور و کارگروه‌های استانی

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

در ابتدا به موجب تصویبنامه هیأت وزیران به شماره ۱۸۱۵۱/ت/۵۰۷۲۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۲/۱۳، «کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید» در همه استان‌های کشور به ریاست استاندار و با هدف بررسی و تبادل نظر و هماهنگی برای حل و فصل مشکلات و موانع فراروی واحدهای تولیدی تشکیل شد. وفق مواد (۲) و (۳) مصوبه، تصمیمات کارگروه در حدود اختیارات قانونی دستگاه‌های عضو لازم‌الاجرا بوده و وظایف ذیل برای کارگروه مقرر شده بود:

الف- بررسی علل رکود یا توقف واحدهای تولیدی و هماهنگی برای حل مشکل،
ب- بررسی و پیشگیری رفع موانع مربوط به اشتغال با هماهنگی سازمان‌های مرتبط از جمله سازمان تأمین اجتماعی،

ج- بررسی و ارائه راهکار در خصوص اختلافات و یا مشکلات اجتماعی نیروی کار،
د- بررسی اختلافات واحدهای تولیدی با دستگاه‌های اجرایی استانی از جمله سازمان امور مالیاتی و ارائه راهکارهای مناسب،

هـ- کمک به تسریع، تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام تولیدی،
و- حمایت و کمک به توسعه صادرات محصولات تولیدی استان.^۱

سه سال بعد، به موجب ماده (۶۱) الحاقی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۷/۰۲/۳۰ نهادی ملی با نام «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» به ریاست وزیر صنعت، معدن و تجارت تشکیل گردید تا به حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی در عرصه‌های مختلفی مانند مسائل عمرانی، مالی، زیست محیطی و غیره بپردازد. تبصره همان ماده به کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در هر استان جایگاه قانونی اعطا می‌کند. ریاست کارگروه همچنان بر عهده استاندار است اما تحت نظارت و سازماندهی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید انجام وظیفه می‌کند.

۱. تصویبنامه مزبور به موجب ماده (۹) آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به شماره ۱۴۹۳۸۳/ت/۵۷۰۴۵ هـ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ صراحتاً لغو می‌شود. در بند (۴۱) پیوست سوم تصویبنامه هیأت وزیران به شماره ۶۵۵۸۹/ت/۵۹۱۳۱ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۷ نیز بر نسخ صریح کل مصوبه مزبور تأکید شده است.

در آخرین تحول قانونی، معاون علمی و فناوری رئیس جمهور برابر تبصره (۱) ماده (۲) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱، به عنوان عضو ثابت به فهرست اعضای ستاد تسهیل و رفع موانع تولید اضافه شده است.

ستاد و کارگروه‌های استانی و دبیرخانه‌های مورد نیاز آن‌ها بدون اختیار ایجاد تشکیلات جدید، به ترتیب در وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان مستقر هستند و می‌بایست از امکانات و نیروی انسانی موجود در دستگاه‌های اجرایی و اعضای ذی‌ربط استفاده نمایند.

«آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» به شماره ۱۴۹۳۸۳/ت/۵۷۰۴۵ هـ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ پس از مشورت با شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ب- وظایف و اختیارات

ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، مطابق ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور «به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی، به ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام، تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی‌های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی» ایجاد می‌شود. طبق ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی، «وظایف و اختیارات ستاد با رعایت قوانین مربوط^۲ به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- ارائه پیشنهاد اصلاح قوانین، مقررات و ضوابط و رویه‌های مرتبط با تولید و خدمات در زمینه‌های تسهیل امور سرمایه‌گذاری، صادرات، واردات، امور گمرکی، بانکی، مالیاتی، بیمه‌ای، محیط زیستی، منابع طبیعی و سایر امور مرتبط با بخش تولید به مراجع ذی‌صلاح
- ۲- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی در راستای استمرار و ارتقای تولید و اشتغال
- ۳- هماهنگی، تدوین و پیشنهاد برنامه سالانه تأمین منابع مالی به منظور تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و سرمایه مورد نیاز واحدهای تولیدی (سرمایه ثابت و سرمایه در گردش) برای ارائه به مراجع ذی‌ربط

۲. در متن اولیه آیین‌نامه اجرایی مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۱۶، عبارت «با رعایت قوانین مربوط» ذکر نشده بود. هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین مجلس شورای اسلامی در نظریه شماره ۲۱۸۵/هـ ب مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ نسبت به متن ماده (۳) آیین‌نامه به این شرح طرح ایراد می‌نماید: «با نظر به ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در تشکیل «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» که اقدام ستاد در اعمال اختیارات را منوط به چهارچوب‌های قوانین و مقررات می‌داند، علی‌هذا اطلاع این ماده ناظر به شمارش وظایف و اختیارات ستاد مذکور از این حیث که مقید به لزوم رعایت قوانین و مقررات نمی‌باشد، مغایر قانون است». نهایتاً با توجه به مصوبه «اصلاح ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» مصوب ۱۳۹۹/۰۴/۲۹، در راستای رفع ایراد، عبارت «با رعایت قوانین مربوط» به متن ماده (۳) اضافه می‌شود. اگرچه در متن اصلاحی برخلاف نظر هیأت بررسی و تطبیق، به جای «رعایت قوانین و مقررات» تنها عبارت «رعایت قوانین مربوط» ذکر می‌شود اما اصلاح ماده فوق تاکنون با ایراد آن هیأت مواجه نشده است.

۴- بررسی پیشنهادهای ارائه شده از سوی واحدهای تولیدی جهت احیاء و استمرار تولید و اشتغال از جمله واحدهای در اختیار اداره تصفیه امور ورشکستگی قوه قضاییه و تملک شده توسط بانک‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی

۵- تعامل با دستگاه قضایی در جهت اجتناب محاکم از صدور احکام منجر به توقف تولید و تعطیلی واحدهای تولیدی

علاوه بر آن، به موجب ماده (۲) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱، ستاد موظف شده است با همکاری دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی و مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری نسبت به تشخیص نقاط آسیب‌پذیر اقتصادی و صنعتی ناشی از تحریم‌ها اقدام نماید و اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های اقتصادی و صنعتی که در فهرست تحریم‌ها قرار گرفته‌اند را با ارائه مشاوره و رفع چالش‌های آن‌ها در حوزه‌های آسیب‌پذیر از جمله تعاملات بین‌المللی، مالیات، گمرک، تسهیلات بانکی و تبادلات ارزی مورد حمایت قرار دهد. کارگروه‌های استانی تسهیل و رفع موانع تولید به موجب قانون عهده‌دار وظایف ستاد در هر استان هستند. ماده (۶۲) همان قانون، تکلیف ویژه‌ای بر عهده کارگروه‌های استانی در خصوص تسهیلات بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی و موارد امهال آن‌ها نهاده است. وفق این ماده و تبصره آن:

«بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی موظفند با تسهیلات یا موارد امهال مصوب در کارگروه تسهیل، حداکثر ظرف مدت یک ماه موافقت کنند یا دلایل مخالفت خود را همراه با مستندات مربوط به هیأت موضوع تبصره این ماده تسلیم نمایند.

تبصره- رئیس کل بانک مرکزی موظف است هیأتی متشکل از خبرگان مورد وثوق بانکی و اقتصادی در هر استان از میان افرادی که استاندار پیشنهاد می‌کند، تشکیل دهد. کسانی که مورد تأیید رئیس کل بانک مرکزی قرار می‌گیرند و با حکم وی به عضویت هیأت‌های موضوع این تبصره در می‌آیند، به عنوان نماینده رئیس کل محسوب می‌شوند. این هیأت موظف است دلایل و مستندات بانک‌ها برای استنکاف از پرداخت تسهیلات مورد نظر کارگروه تسهیل را بررسی و درباره آن اظهارنظر کند. در صورتی که دلایل بانک برای استنکاف از پرداخت تسهیلات مورد نظر، مورد تأیید هیأت موضوع این تبصره قرار نگیرد، بانک موظف است تسهیلات مورد نظر را به متقاضی پرداخت کند. عدم تمکین بانک، تخلف از دستور بانک مرکزی تلقی شده و موضوع به هیأت انتظامی بانک مرکزی ارجاع خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند هر یک از اعضای هیأت مذکور را عزل نماید.»

علاوه بر آن، در ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی، وظایف و اختیارات کارگروه‌های استانی و دبیرخانه آن‌ها بیان شده که به شرح ذیل است:

۱- بررسی و ارائه پیشنهاد به ستاد در خصوص اصلاح قوانین، مقررات و ضوابط و رویه‌های مرتبط با تولید و خدمات در زمینه‌های تسهیل امور سرمایه‌گذاری، صادرات، واردات، امور گمرکی، بانکی، مالیاتی، بیمه‌ای، محیط زیستی، منابع طبیعی و سایر امور مرتبط با بخش تولید به مراجع ذیصلاح آیین‌نامه؛

۲- اتخاذ تصمیم برای رفع مشکلات واحدهای تولیدی استان در چهارچوب قوانین و مقررات؛

- ۳- تهیه پیشنهادهای لازم جهت تسهیل امور سرمایه‌گذاری و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و ارائه آن به ستاد؛
 - ۴- ارائه پیشنهادهای مرتبط با توسعه صادرات یا اصلاح مقررات گمرکی به ستاد؛
 - ۵- بررسی پیشنهادات ارائه شده از سوی واحدهای تولیدی برای احیاء و استمرار تولید و اشتغال واحدهای تولیدی، از جمله واحدهای در اختیار اداره تصفیه امور ورشکستگی قوه قضاییه و تملک شده توسط بانک‌ها یا سایر دستگاه‌های اجرایی؛
 - ۶- پیگیری درخواست واحدهای تولیدی در خصوص عدم اجرای مصوبات ستاد و کارگروه‌های استانی، برای رسیدگی خارج از نوبت در مراجع ذی‌صلاح؛
 - ۷- پایش آخرین وضعیت واحدهای تولیدی و ارائه گزارش‌های منظم سه ماهه به ستاد.
- تبصره ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی تاکید دارد که تصمیمات کارگروه در چهارچوب اختیارات دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است. اگر دستگاه ذی‌ربط برخی از تصمیمات کارگروه را مغایر با قوانین و مقررات بداند، موظف است ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ تصمیمات یاد شده، مراتب را با ذکر دلیل برای ستاد ارسال نماید.
- طبق ماده (۸) آیین‌نامه، همه فرایندها از طریق سامانه‌ای که ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه ایجاد خواهد شد، انجام می‌شود. ضوابط این سامانه به تصویب ستاد می‌رسد و توسط رئیس ستاد ابلاغ می‌شود. در بند (۱۰) ماده (۱) آیین‌نامه، سامانه چنین تعریف شده است: «سامانه‌ای که به صورت یکپارچه به سامانه‌های وزارت و سایر پایگاه‌های اطلاعاتی و الکترونیکی موردنیاز از دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات اعتباری و صندوق متصل بوده و فرآیند ثبت اطلاعات و گردش کار ستاد و کارگروه‌ها و نظارت در آن صورت می‌گیرد و مسئولیت نگهداری و راهبری آن به عهده وزارت است. ارائه اطلاعات بانکی با اعلام رضایت مشتری و از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران امکان‌پذیر است.»
- سامانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید به موجب نامه دبیر ستاد به شماره ۶۰/۴۰۹۶۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۴ به طور رسمی به نشانی www.tashil.stsm.ir آغاز به کار نموده است و از آن تاریخ، بررسی تمام درخواست‌ها توسط دستگاه‌های اجرایی صرفاً از طریق فرایند کاری تعریف شده در سامانه به صورت هماهنگ صورت می‌پذیرد. مراحل بررسی هر پرونده شامل روند دریافت مدارک، ارزیابی و رسیدگی در ستاد تسهیل در مصوبات یکصد و سیزدهمین جلسه ستاد مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۵ مشخص شده است.^۳

پ- اعضاء

یکم- اعضای ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

- ۱- وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس ستاد)
- ۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

۳. شایان ذکر است که مراحل بررسی پرونده در مصوبه مزبور در راستای اجرای مصوبات جلسه پنجاه و ششم شورای عالی هماهنگی اقتصادی تولیدی (ابلاغی به شماره‌های ۱۳۵۵۴۸ و ۱۳۵۱۳۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲) در خصوص برنامه احیاء تولید و ساماندهی مالی واحدهای مشمول آن مصوبه تعیین شده است.

- ۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی
 - ۴- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 - ۵- وزیر کشور
 - ۶- رئیس کل بانک مرکزی
 - ۷- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
 - ۸- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور^۴
 - ۹- رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست
 - ۱۰- وزیر نفت
 - ۱۱- وزیر جهاد کشاورزی
 - ۱۲- وزیر نیرو
 - ۱۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - ۱۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
 - ۱۵- رئیس سازمان ملی استاندارد
 - ۱۶- رئیس اتاق تعاون
 - ۱۷- رئیس اتاق اصناف
 - ۱۸- نمایندگان تشکلهای سراسری تولیدی
- طبق ذیل تبصره ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، اعضای بندهای (۱) تا (۸) به عنوان عضو ثابت و بقیه اعضاء حسب مورد در جلسه دعوت می‌شوند.

دوم- اعضای کارگروه استانی

- ۱- استاندار (رئیس کارگروه)
 - ۲- رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان (دبیر کارگروه)
 - ۳- دبیر شورای هماهنگی بانک‌های استان (نماینده صاحب رأی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در کارگروه)
 - ۴- سایر اعضای متناظر با اعضای ستاد
- ستاد، دبیرخانه و کارگروه می‌توانند حسب مورد و ضرورت از سایر تشکلهای تخصصی و فراگیر و سایر دستگاه‌های اجرایی و یا اشخاص حقیقی خبره بدون حق رأی برای شرکت در جلسات دعوت به عمل آورند.
- مطابق ذیل تبصره ماده (۶۱) قانون و ماده (۷) آیین‌نامه، مصوبات ستاد با رأی اکثریت وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی (ثابت و غیرثابت مدعو) نافذ و اجرایی می‌شود. مصوبات اعضای کارگروه‌ها، متناظر با اعضای ستاد مذکور طبق همین حکم نافذ و اجرایی است.

۴. معاون علمی و فناوری رئیس جمهور به موجب به موجب تبصره (۱) ماده (۲) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ به اعضای ستاد اضافه شده است.

ت - دبیرخانه

برابر با ماده (۴) آیین‌نامه، دبیرخانه ستاد در وزارت صنعت، معدن و تجارت مستقر خواهد بود و دبیر ستاد با حکم رئیس ستاد تعیین می‌شود و مسئولیت اداره دبیرخانه را بر عهده دارد. دبیرخانه کارگروه‌های استانی نیز در سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان مستقر خواهد بود. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان دبیر کارگروه استانی است و مسئولیت اداره دبیرخانه و پیگیری مصوبات را به عهده دارد.

ث - تارنما

www.tashil.stsm.ir

ج - قوانین و مقررات مربوطه**• قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور**

مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۳۰

ماده واحده- مواد زیر به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ با اصلاحات بعدی آن الحاق می‌شود:

ماده ۶۱- به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی، به ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام، تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی‌های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به ایجاد «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» به ریاست وزیر صنعت، معدن و تجارت اقدام کند. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، آیین‌نامه اجرایی^۵ لازم را با مشورت شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در چهارچوب اختیارات قانونی تهیه کرده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره (اصلاحی ۱۴۰۱/۰۲/۱۱)^۶- در راستای وظایف ستاد، در هر استان کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید به ریاست استاندار و تحت نظارت و سازماندهی «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» انجام وظیفه می‌کند. ستاد و کارگروه‌های مذکور و دبیرخانه‌های مورد نیاز آن‌ها، باید از امکانات و نیروی انسانی موجود در دستگاه‌های اجرایی و اعضای ذی‌ربط استفاده کرده و به هیچ عنوان تشکیلات جدیدی ایجاد نکنند.

اعضای ستاد عبارتند از:

- ۱- وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس ستاد)
- ۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی
- ۴- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۵- وزیر کشور

۵. به آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ هیأت وزیران مندرج در این فصل رجوع شود.

۶. تبصره ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، به موجب تبصره (۱) ماده (۲) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ ناظر بر اضافه نمودن معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور به اعضای ستاد تسهیل و رفع موانع تولید مورد اصلاح قرار گرفته است.

- ۶- رئیس کل بانک مرکزی
 - ۷- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
 - ۸- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور
 - ۹- رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست
 - ۱۰- وزیر نفت
 - ۱۱- وزیر جهاد کشاورزی
 - ۱۲- وزیر نیرو
 - ۱۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - ۱۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
 - ۱۵- رئیس سازمان ملی استاندارد
 - ۱۶- رئیس اتاق تعاون
 - ۱۷- رئیس اتاق اصناف
 - ۱۸- نمایندگان تشکلهای سراسری تولیدی
- اعضای بندهای (۱) تا (۸) به عنوان عضو ثابت و بقیه اعضا حسب مورد در جلسه دعوت می‌شوند. مصوبات ستاد مذکور با رأی اکثریت وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی (ثابت و غیرثابت مدعو) نافذ و اجرایی می‌شود.
- اعضای کارگروه‌های استانی، متناظر با اعضای ستاد مذکور انتخاب شده و مصوبات آن طبق همین حکم نافذ و اجرایی می‌شود.
- ماده ۶۲- بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی موظفند با تسهیلات یا موارد امهال مصوب در کارگروه تسهیل، حداکثر ظرف مدت یک ماه موافقت کنند یا دلایل مخالفت خود را همراه با مستندات مربوط به هیأت موضوع تبصره این ماده تسلیم نمایند.
- تبصره- رئیس کل بانک مرکزی موظف است هیأتی متشکل از خبرگان مورد وثوق بانکی و اقتصادی در هر استان از میان افرادی که استاندار پیشنهاد می‌کند، تشکیل دهد. کسانی که مورد تأیید رئیس کل بانک مرکزی قرار می‌گیرند و با حکم وی به عضویت هیأت‌های موضوع این تبصره در می‌آیند، به عنوان نماینده رئیس کل محسوب می‌شوند. این هیأت موظف است دلایل و مستندات بانک‌ها برای استتکاف از پرداخت تسهیلات مورد نظر کارگروه تسهیل را بررسی و درباره آن اظهارنظر کند. در صورتی که دلایل بانک برای استتکاف از پرداخت تسهیلات مورد نظر، مورد تأیید هیأت موضوع این تبصره قرار نگیرد، بانک موظف است تسهیلات مورد نظر را به متقاضی پرداخت کند. عدم تمکین بانک، تخلف از دستور بانک مرکزی تلقی شده و موضوع به هیأت انتظامی بانک مرکزی ارجاع خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند هر یک از اعضای هیأت مذکور را عزل نماید.
- ماده ۶۳- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که از امتیازات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید به دلیل معوقه یا بدهی بانکی برخوردار شده‌اند، حق خرید تمام یا بخشی از شرکت‌های قابل واگذاری سازمان خصوصی‌سازی را ندارند.
- تبصره - خرید صد درصد (۱۰۰٪) نقدی بلامانع است.

• از قانون جهش تولید دانش‌بنیان

مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱

ماده ۲ - ستاد تسهیل و رفع موانع تولید موضوع ماده (۶۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور الحاقی مصوب ۱۳۹۷/۰۲/۳۰ با همکاری دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی و مرکز همکاری‌های تحول و

پیشرفت ریاست جمهوری موظف است نسبت به تشخیص نقاط آسیب‌پذیر اقتصادی و صنعتی ناشی از تحریم‌ها اقدام نموده و اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های اقتصادی و صنعتی که در فهرست تحریم‌ها قرار گرفته‌اند را با ارائه مشاوره و رفع چالش‌های آن‌ها در حوزه‌های آسیب‌پذیر از جمله تعاملات بین‌المللی، مالیات، گمرک، تسهیلات بانکی و تبادلات ارزی مورد حمایت قرار دهد.

• آیین‌نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین در حوزه صنعت، معدن و تجارت

مصوب ۱۴۰۱/۰۵/۱۶ موضوع تصویب‌نامه شماره ۸۸۴۴۶/ت/۱۳۹۶هـ

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۲۴- ستاد تسهیل و رفع موانع تولید موضوع ماده (۶۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، موظف است در چهارچوب وظایف مقرر قانونی نسبت به رفع موانع تولید بنگاه‌های صنعتی - معدنی پیشگام تحقیق و توسعه در حوزه‌های اولویت دار اقدام نماید.

• آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۴۹۳۸۳/ت/۱۴۰۵هـ

با اصلاحات و الحاقات بعدی

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
 - ۱- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- با اصلاحات بعدی آن.
 - ۲- دستگاه اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶.
 - ۳- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده و تحت نظارت بانک یاد شده قرار دارد.
 - ۴- صندوق: صندوق‌هایی که به موجب قانون تشکیل شده و یا دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا سازمان بورس و اوراق بهادار بوده و نسبت به ارائه خدمات حمایتی و ضمانتی به واحد تولیدی اقدام می‌نمایند.
 - ۵- واحد تولیدی: شخص حقیقی و یا حقوقی تولیدکننده کالا و یا خدمات که دارای مجوز فعالیت از مراجع ذی‌صلاح باشند.
 - ۶- وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت.
 - ۷- ستاد: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید.
 - ۸- کارگروه: کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان.
 - ۹- کمیته تخصصی: گروه‌های کاری که برای بررسی موضوعات محوله و ارائه خدمات کارشناسی به ستاد و کارگروه در سطح ملی و استانی حسب ضرورت تشکیل می‌شوند.
 - ۱۰- سامانه: سامانه‌ای که به صورت یکپارچه به سامانه‌های وزارت و سایر پایگاه‌های اطلاعاتی و الکترونیکی موردنیاز از دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات اعتباری و صندوق متصل بوده و فرآیند ثبت اطلاعات و گردش کار ستاد و کارگروه‌ها و نظارت در آن صورت می‌گیرد و مسئولیت نگهداری و راهبری آن به عهده وزارت است. ارائه اطلاعات بانکی با اعلام رضایت مشتری و از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران امکان‌پذیر است.
- ماده ۲- اعضای ستاد و کارگروه به شرح زیر می‌باشد:
 - ۱- اعضای ستاد: اشخاص مذکور در تبصره ماده (۶۱) الحاقی قانون.
 - ۲- اعضای کارگروه:
 - الف- استاندار (رئیس کارگروه).

ب- رئیس سازمان صنعت معدن و تجارت استان (دبیر کارگروه).

پ- دبیر شورای هماهنگی بانک‌های استان (نماینده صاحب رأی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در کارگروه).

ت- سایر اعضای متناظر با اعضای ستاد.

تبصره- ستاد، دبیرخانه و کارگروه می‌توانند حسب مورد و ضرورت از سایر تشکلهای تخصصی و فراگیر و سایر دستگاه‌های اجرایی و یا اشخاص حقیقی خبره بدون حق رأی برای شرکت در جلسات دعوت به عمل آورند.

ماده ۳ (اصلاحی ۲۹-۴-۱۳۹۹)- وظایف و اختیارات ستاد با رعایت قوانین مربوط به شرح زیر می‌باشد:

۱- ارائه پیشنهاد اصلاح قوانین، مقررات و ضوابط و رویه‌های مرتبط با تولید و خدمات در زمینه‌های تسهیل امور سرمایه‌گذاری، صادرات، واردات، امور گمرکی، بانکی، مالیاتی، بیمه‌ای، محیط زیستی، منابع طبیعی و سایر امور مرتبط با بخش تولید به مراجع ذیصلاح.

۲- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی در راستای استمرار و ارتقای تولید و اشتغال.

۳- هماهنگی، تدوین و پیشنهاد برنامه سالانه تأمین منابع مالی به منظور تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و سرمایه موردنیاز واحدهای تولیدی (سرمایه ثابت و سرمایه در گردش) برای ارائه به مراجع ذیربط.

۴- بررسی پیشنهادات ارائه شده از سوی واحدهای تولیدی جهت احیا و استمرار تولید و اشتغال از جمله واحدهای در اختیار اداره تصفیه امور ورشکستگی قوه قضاییه و تملک شده توسط بانک‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی.

۵- تعامل با دستگاه قضایی در جهت اجتناب محاکم از صدور احکام منجر به توقف تولید و تعطیلی واحدهای تولیدی.

ماده ۴- دبیرخانه ستاد در وزارت صنعت، معدن و تجارت مستقر خواهد بود و دبیر ستاد با حکم رئیس ستاد تعیین می‌شود و مسئولیت اداره دبیرخانه را بر عهده خواهد داشت.

تبصره - دبیرخانه کارگروه‌ها در سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان مستقر خواهد بود. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان دبیر کارگروه است و مسئولیت اداره دبیرخانه و پیگیری مصوبات را بر عهده دارد.

ماده ۵- وظایف و اختیارات کارگروه و دبیرخانه به شرح زیر می‌باشد:

۱- بررسی و ارائه پیشنهاد به ستاد در چهارچوب بند (۱) ماده (۳) این آیین‌نامه.

۲- اتخاذ تصمیم برای رفع مشکلات واحدهای تولیدی استان در چهارچوب قوانین و مقررات.

۳- تهیه پیشنهادات لازم جهت تسهیل امور سرمایه‌گذاری و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و ارائه آن به ستاد.

۴- ارائه پیشنهادات مرتبط با توسعه صادرات یا اصلاح مقررات گمرکی به ستاد.

۵- بررسی پیشنهادات ارائه شده از سوی واحدهای تولیدی برای احیا و استمرار تولید و اشتغال واحدهای تولیدی، از جمله واحدهای در اختیار اداره تصفیه امور ورشکستگی قوه قضاییه و تملک شده توسط بانک‌ها یا سایر دستگاه‌های اجرایی.

۶- پیگیری درخواست واحدهای تولیدی در خصوص عدم اجرای مصوبات ستاد و کارگروه‌های استانی، برای رسیدگی خارج از نوبت در مراجع ذیصلاح.

۷- پایش آخرین وضعیت واحدهای تولیدی و ارائه گزارش‌های منظم سه ماهه به ستاد.

تبصره - تصمیمات کارگروه در چهارچوب اختیارات دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است. در مواردی که دستگاه ذی‌ربط برخی از تصمیمات کارگروه را مغایر با قوانین و مقررات بداند، موظف است ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ تصمیمات یاد شده، مراتب را با ذکر دلیل برای ستاد ارسال نماید.

ماده ۶- نحوه تشکیل جلسات ستاد و کارگروه، ساماندهی جریان کار ستاد، دعوت از اعضای ستاد، تنظیم دستور جلسات، ثبت و نگهداری مذاکرات و هماهنگی بین دستگاهی به موجب آیین‌نامه داخلی ستاد خواهد بود که در اولین جلسه ستاد به تصویب خواهد رسید.

ماده ۷- مصوبات ستاد با رأی اکثریت وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی (ثابت و غیرثابت مدعو) نافذ و اجرایی می‌شود. مصوبات اعضای کارگروه‌ها، متناظر با اعضای ستاد مذکور طبق همین حکم نافذ و اجرایی است.

ماده ۸- همه فرآیندها از طریق سامانه‌ای که ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه ایجاد خواهد شد، انجام می‌شود. ضوابط این سامانه به تصویب ستاد می‌رسد و توسط رئیس ستاد ابلاغ می‌شود.

تبصره- در صورتی که به هر دلیل امکان ثبت اطلاعات توسط متقاضی در سامانه فراهم نباشد، دبیرخانه کارگروه و یا ستاد موظف است درخواست متقاضی را دریافت و راساً نسبت به ثبت آن در سامانه اقدام نماید.

ماده ۹- تصویب‌نامه شماره ۱۸۱۵۱/ت/۵۰۷۲۰-هـ مورخ ۱۹/۲/۱۳۹۴ لغو می‌شود.

• آیین‌نامه داخلی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور

ابلاغیه دبیر ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۶۰/۷۳۱۸۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۲

در راستای اجرای مواد آیین‌نامه اجرایی ماده ۶۱ الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۹۷/۰۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی و تصویب‌نامه شماره ۱۴۹۳۸۳/ت/۵۷۰۴۵-هـ مورخ ۹۸/۱۱/۲۱ هیأت محترم وزیران، «آیین‌نامه داخلی ستاد تسهیل رفع موانع تولید» در اولین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید پس از ابلاغ تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳/۳/۱۳۹۹، مطرح و به شرح ذیل تصویب گردید.

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

- ماده ۶۱ قانون: ماده ۶۱ الحاقی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۷

- تصویب‌نامه: تصویب‌نامه شماره ۱۴۹۳۸۳/ت/۵۷۰۴۵-هـ مورخ ۹۸/۱۱/۲۱ هیأت محترم وزیران

- ستاد: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

- دبیرخانه: دبیرخانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید و کارگروه‌های استانی آن

- کارگروه استانی: کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان

- کمیته تخصصی: کمیته تخصصی موضوع بند ۹ ماده ۱ تصویب‌نامه

ماده ۲- جلسات ستاد و کارگروه‌های استانی:

۱- دعوت‌نامه:

دبیرخانه موظف است حداقل پنج روز قبل از تاریخ برگزاری جلسه، با ارسال دعوت‌نامه به انضمام مستندات نسبت به تعیین زمان جلسه، فهرست مدعوین به تناسب دستور جلسه با زمان‌بندی طرح موضوعات اقدام نماید.

تبصره: جلسات ستاد حداقل در هر ماه یکبار تشکیل می‌گردد.

۲- اعضای مدعو:

مطابق با ماده ۶۱ قانون و تصویب‌نامه، اعضای ثابت و غیرثابت و مدیران دستگاه‌های اجرایی و شبکه بانکی کشور/ استان به تناسب دستور جلسه می‌بایست در بالاترین سطح سازمانی در جلسه شرکت نمایند.

تبصره ۱: در صورت عدم امکان حضور بالاترین سطح سازمانی در جلسات ستاد، نماینده تام‌الاختیار وی در سطح معاون یا عضو هیأت رئیسه که پس از ابلاغ این آیین‌نامه به ستاد معرفی می‌گردد، می‌تواند در جلسات حضور یابد.

تبصره ۲: در صورت عدم حضور بالاترین سطح سازمان یا نماینده تام‌الاختیار ایشان، نماینده دستگاه می‌تواند بدون حق رأی در جلسه حضور یابد.

۳- رسمیت جلسات:

جلسات ستاد / کارگروه‌های استانی با حضور حداقل ۵ نفر از اعضا ثابت رسمیت می‌یابد.
تبصره: دبیرخانه به دستور رئیس ستاد / کارگروه‌های استانی و یا در صورت به حد نصاب نرسیدن اعضا، می‌تواند نسبت به لغو جلسه یا خروج موضوع از دستور کار با تعیین تاریخ تجدید جلسه اقدام نماید.
۴- نحوه اتخاذ تصمیم و تصویب مصوبات:

مصوبات ستاد / کارگروه‌های استانی به استناد ماده ۶۱ قانون و تصویب‌نامه با رأی اکثریت اعضا ثابت و غیر ثابت ذی‌ربط مدعو حاضر در جلسه، نافذ و اجرایی می‌شود.

۵- ابلاغ مصوبات:

دبیرخانه موظف است حداکثر تا یک هفته پس از برگزاری جلسه نسبت به ابلاغ مصوبات اقدام نماید.

۶- محل برگزاری جلسات:

جلسات ستاد / کارگروه‌های استانی در وزارت صنعت، معدن و تجارت / استانداری برگزار می‌گردد.
تبصره ۱: جلسات ستاد می‌تواند بنا به ضرورت در سایر دستگاه‌های اجرایی و یا تشکلهای ذی‌ربط نیز برگزار گردد.

تبصره ۲: جلسات کارگروه‌های استانی می‌تواند بنا به ضرورت در سایر دستگاه‌های اجرایی، واحدهای تولیدی و یا تشکلهای ذی‌ربط استان برگزار گردد.

۷- موضوع جلسات:

دبیرخانه موظف است موضوعاتی را در جلسات ستاد / کارگروه استان مطرح نماید که قبل از آن در جلسات دبیرخانه با دعوت از دستگاه‌های اجرایی و تشکلهای ذی‌ربط به تناسب بررسی شده و با پیشنهادات مشخص در جلسه اصلی ارائه نماید.

ماده ۳- جلسات دبیرخانه:

دبیرخانه موظف است به منظور اجرایی شدن کلیه بندهای ماده ۵ تصویب‌نامه، جلسات لازم را با دعوت از نمایندگان تام‌الاختیار اعضا ثابت و غیر ثابت و سایر دستگاه‌ها و کارشناسان ذی‌ربط برگزار نماید.

تبصره ۱: نمایندگان تام‌الاختیار توسط بالاترین مقام هر دستگاه به ستاد/کارگروه‌های استانی معرفی می‌گردند.

تبصره ۲: دبیرخانه موظف است به منظور بهره‌مندی حداکثری از ظرفیت تولید و اشتغال واحدهای تولیدی، از کلیه ظرفیت‌های قانونی برای پیگیری اجرای مصوبات استفاده نماید.

تبصره ۳: دبیرخانه موظف است با اخذ گزارش دستگاه‌های ذی‌ربط هر شش ماه یک بار نسبت به ارائه گزارش عملکرد به ستاد/کارگروه‌های استانی اقدام نماید.

ماده ۴- کمیته تخصصی:

دبیرخانه موظف است نسبت به تشکیل کمیته‌های تخصصی مورد نیاز بر اساس بند ۹ ماده ۱ تصویب‌نامه حسب نیاز با استفاده از ظرفیت دستگاه‌ها و سایر ظرفیت‌های موجود اقدام نماید.

• آیین‌نامه داخلی کمیته‌های تخصصی ستاد

ابلاغیه دبیر ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۶۰/۳۰۷۹۸۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۶

در اجرای تکالیف مندرج در ماده «۶۱» قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، بند ۹ ماده ۱ و ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی آن، تصمیمات بند ۲۷ مصوبات جلسه ۹۸ و بند ۱۷ مصوبات جلسه ۱۰۴ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید و به منظور بهبود و تسهیل فضای عمومی تولید و سرمایه‌گذاری در کشور، کمیته‌های تخصصی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، تشکیل و فعالیت آن‌ها مطابق با این آیین‌نامه صورت می‌پذیرد.

ماده ۱: در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

ستاد: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

دبیرخانه: دبیرخانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

کمیته: کمیته‌های تخصصی که حسب نیاز دبیرخانه تشکیل می‌گردند.

کمیته تلفیق: کمیته ای متشکل از رؤسای کمیته‌های تخصصی که برای هم‌اندیشی، هماهنگی و هم‌افزایی مأموریت‌های ستاد و دبیرخانه تشکیل و جلسات آن به صورت دوره‌ای از سوی دبیرخانه برگزار می‌گردد.

ماده ۲: کمیته‌های تخصصی ستاد به شرح زیر می‌باشد:

۱. کمیته بانکی و تأمین مالی

۲. کمیته مالیاتی

۳. کمیته تأمین اجتماعی

۴. کمیته گمرکی

۵. کمیته توسعه صادرات

۶. کمیته محیط زیست

۷. کمیته منابع طبیعی

۸. کمیته معادن

۹. کمیته زیرساخت‌های تولید و شهرک‌های صنعتی

۱۰. کمیته حقوقی و قضائی

تبصره: بر اساس تشخیص دبیرخانه و حسب نیاز، امکان افزایش کمیته‌های تخصصی در چارچوب مأموریت‌های قانونی ستاد و یا تشکیل کمیته‌های متناظر استانی وجود دارد.

ماده ۳: ساختار کمیته:

۱. رئیس کمیته: از سوی دبیر ستاد و در هماهنگی با دستگاه ذی‌ربط پیشنهاد و با ابلاغ رئیس یا قائم مقام رئیس ستاد منصوب می‌شود.

۲. اعضای کمیته: حسب گستردگی موضوعات، دارای پنج یا هفت عضو به نمایندگی از دستگاه‌های ذی‌ربط و تشکلهای بخش خصوصی (حداقل دو عضو از اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی و خانه صنعت، معدن و تجارت) بوده و با هماهنگی دبیرخانه و رئیس کمیته انتخاب و با ابلاغ دبیر ستاد منصوب می‌شوند.

۳. دبیر کمیته: ترجیحاً از نمایندگان تشکلهای بخش خصوصی، توسط رئیس کمیته پیشنهاد و با ابلاغ دبیر ستاد منصوب می‌شود.

۴. نماینده دبیرخانه: یک عضو کمیته که به عنوان نماینده دبیرخانه و با حق رأی توسط دبیر ستاد تعیین می‌شود.

۵. رئیس کمیته می‌تواند حسب موضوع از مدیران و کارشناسان دستگاه‌های ذی‌ربط، متخصصین و یا انجمن‌ها و تشکلهای بخش خصوصی برای شرکت در جلسات دعوت به عمل آورد.

ماده ۴: وظایف و اختیارات کمیته‌ها به عنوان ارکان تخصصی ستاد و دبیرخانه به شرح زیر می‌باشد:

۱. شناسایی، احصاء و تحلیل قوانین و مقررات مزاحم مرتبط با حوزه فعالیت کمیته و ارائه پیشنهادات اصلاحی به دبیرخانه.

۲. پیشنهاد مصوبات و مقررات حمایتی مرتبط با حوزه فعالیت کمیته به دبیرخانه.

۳. اولویت‌بندی چالش‌ها و مشکلات بخش تولید در حوزه فعالیت کمیته و ارائه نتایج به دبیرخانه.

۴. تهیه و ارائه پیشنهاد برای اولویت‌های اعلامی و کارهای ارجاعی از سوی دبیر ستاد.

۵. تهیه و ارائه پیش‌نویس مصوبات جهت طرح در دبیرخانه و ستاد و ارائه نتایج به دبیرخانه.

۶. پیگیری برای تحقق کامل مصوبات ستاد و کارگروه‌های استانی در حوزه فعالیت کمیته و گزارش مستمر وضعیت و علل مصوبات اجرا نشده.
 ۷. رفع اختلاف بین دستگاه‌های ذی‌ربط برای عملیاتی شدن مصوبات کارگروه‌ها و ستاد.
 ۸. استفاده از ظرفیت دستگاه‌های ذی‌ربط و تشکل‌های بخش خصوصی برای پیشبرد اهداف کمیته با هماهنگی دبیرخانه.
 ۹. نظارت بر دستگاه‌های متناظر استانی در مراکز شبانه‌روزی فوریت‌های بررسی مشکلات واحدهای تولیدی و طرح‌های سرمایه‌گذاری
 ۱۰. بکارگیری ظرفیت انجمن‌ها و تشکل‌های بخش خصوصی و دستگاه‌های ذی‌ربط برای تهیه، تدوین و ارائه مستندات قانونی در قالب بانک اطلاعاتی مدون و انعکاس از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی ستاد، برگزاری همایش‌ها و دوره‌های آموزشی با هدف ارتقاء سطح آگاهی تولیدکنندگان در حوزه قوانین و مقررات ذی‌ربط.
 ۱۱. مشارکت فعال در جلسات تعیین‌شده از سوی دبیرخانه و ارائه گزارش منظم و مستمر به دبیرخانه.
 ۱۲. مشارکت در سفرهای استانی و حضور در کارگروه‌های استانی برای تحقق مأموریت‌های ستاد و دبیرخانه و نظارت بر رعایت بخشنامه‌های ابلاغی از سوی ستاد توسط کارگروه‌های استانی
 ۱۳. تهیه و تدوین آیین‌نامه داخلی و تخصصی در کمیته مربوطه در صورت لزوم
- ماده ۵: فرآیند برگزاری جلسات و اجرای مصوبات کمیته:
۱. جلسات کمیته حسب نیاز برگزار می‌گردد. دبیرخانه می‌تواند در صورت نیاز نسبت به تعیین تقویم جلسات کمیته‌ها اقدام نماید.
 ۲. جلسات کمیته با حضور رئیس یا دبیر و حداقل سه نفر از سایر اعضاء رسمیت می‌یابد.
 ۳. تصمیمات کمیته با حداکثر آراء حاضرین در جلسه مصوب می‌گردد.
 ۴. رئیس کمیته می‌بایست حداقل یک هفته قبل از تاریخ برگزاری جلسه نسبت به صدور دعوت‌نامه و دعوت از اعضاء اقدام نماید.
 ۵. رئیس کمیته می‌بایست حداکثر سه روز کاری پس از برگزاری جلسات نسبت به ابلاغ صورت‌جلسه به اعضا و دبیرخانه اقدام نماید.
 ۶. مسئولیت پیگیری و اجرای مصوبات و مکاتبات صادره در مهلت مقرر به عهده دبیر کمیته بوده و نسبت به ارائه گزارش ماهیانه به رئیس کمیته اقدام می‌نماید.
 ۷. رونوشت کلیه مکاتبات صادره توسط کمیته، همزمان به دبیر ستاد ارسال می‌گردد.
 ۸. کلیه مصوبات کمیته برای ابلاغ و اجرا می‌بایست به دبیرخانه ارجاع گردد تا سیر مراحل تصمیم‌گیری و تصویب آن طی شود.
- از آنجا که تصمیمات کمیته مورد استفاده در ستاد و دبیرخانه است، بعد از طی مراحل تصویب در ستاد، بر اساس ظرفیت‌های قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و آیین‌نامه‌های مرتبط دارای ضمانت اجرایی می‌باشد. در این رابطه، مصوبات کمیته که به صورت مشورتی و یا در پاسخ به موضوعات ارجاعی مشورتی از سوی دبیرخانه می‌باشد، مستثنی می‌باشد.
- ماده ۶: سایر موارد:
۱. کلیه مکاتبات، صورت‌جلسات و مستندات کمیته می‌بایست با روش‌های مناسب و قابل دسترس، در سوابق کمیته بایگانی گردد.
 ۲. چنانچه موضوعاتی در کمیته‌ها دچار اختلاف گردد، برای حل و فصل اختلافات، موارد در کمیته حقوقی و قضائی مطرح و اتخاذ تصمیم می‌شود.

۳. جلسات کمیته تلفیق که با عضویت روسا و دبیران کمیته‌های تخصصی است، هر ماه حداقل یکبار و حسب ضرورت بیشتر به ریاست قائم مقام یا دبیر ستاد برگزار می‌شود.

۴. محل استقرار دبیرخانه کمیته و تشکیل جلسات، بر اساس تشخیص رئیس کمیته تعیین می‌گردد.

چ- اهم اقدامات^۷

مهمترین اقدامات ستاد تسهیل و رفع موانع کشور در سه بخش، به شرح ذیل ارائه شده است:

یکم- صدور بخشنامه‌ها

شماره و تاریخ	بخشنامه	ردیف
۶۰/۳۳۶۱۴ ۱۳۹۸/۰۱/۱۸	بخشنامه وزیر صمت در خصوص تفویض اختیارات به استانداران (رؤسای کارگروه‌های تسهیل استانی)	۱
۶۰/۲۶۵۱۴۳ ۱۳۹۹/۱۱/۰۴	بخشنامه در خصوص ابلاغ فرایند پیگیری‌ها جهت رفع موانع و مشکلات بنگاه‌های اقتصادی، توسط دستگاه‌های ذی‌ربط استانی و ملی و کارگروه‌های ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان‌ها	۲
۶۰/۳۰۵۲۱۰ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳	بخشنامه در خصوص ساماندهی دبیرخانه کارگروه‌ها در سازمان‌های استانی	۳
۶۰/۳۰۷۹۱۲ ۱۳۹۹/۱۲/۱۶	بخشنامه در خصوص عملیاتی شدن سامانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید	۴
۶۰/۳۰۷۹۸ ۱۳۹۹/۱۲/۱۶	بخشنامه در خصوص آیین‌نامه داخلی کمیته‌های تخصصی دبیرخانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید	۵
۶۰/۳۱۸۲۱۶ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵	بخشنامه در خصوص اجرای مصوبه جلسه ۵۶ شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا	۶
۶۰/۳۳۱۰۴۶ ۱۳۹۹/۱۲/۲۷	بخشنامه در خصوص ابلاغ مصوبه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت در ارتباط با امهال یک ساله تسهیلات ارزی	۷
۶۰/۲۲۷۱۲ ۱۴۰۰/۰۲/۱۱	بخشنامه در خصوص اقدامات اجرایی کارگروه‌های استانی، برای تحقق شعار سال «تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها»	۸
۶۰/۴۰۹۶۱ ۱۴۰۰/۰۲/۰۱	بخشنامه در خصوص آغاز به کار رسمی سامانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید	۹
۶۰/۴۰۹۶۱ ۱۴۰۰/۰۲/۰۱	بخشنامه در خصوص انتصاب اعضای کمیته‌های تخصصی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید	۱۰
۶۰/۵۵۹۲۶ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱	بخشنامه در خصوص ضرورت همکاری با رؤسای محترم دادگستری استان‌ها و دادستان‌های محترم عمومی و انقلاب کل کشور	۱۱
۶۰/۲۴۷۵۰۷ ۱۴۰۰/۱۰/۱۵	بخشنامه در خصوص نحوه ارسال اطلاعات واحدهای تولیدی جهت طرح در ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور	۱۲

۱۳	بخشنامه در خصوص جایگاه قانونی «کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان» ۶۰/۲۷۳۱۸۰ ۱۴۰۰/۱۱/۱۳
----	--

دوم- اصلاح بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی

ردیف	مصوبه	شرح مصوبه	نوع مصوبه
۱	بند ۲ مصوبه یکصد و سی و نهمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۱۱۱۳۵۰۲۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۷	با توجه به ایجاد محدودیت‌های ناشی از اعمال تغییرات مهلت اعتبار مجوز تاییدیه محصولات تولید شده در داخل کشور از یک سال به یک ماه در بخشنامه سازمان ملی استاندارد ایران برای واحدهای تولیدکننده موتورسیکلت و طولانی شدن فرآیند معین شده، مقرر شد: سازمان ملی استاندارد نسبت به بررسی لازم برای اصلاح بخشنامه صادره بازگردانی مهلت اعتبار مجوز تاییدیه محصولات تولید داخل کشور به یک سال اقدام نماید.	سیاستگذاری
۲	بند ۲ مصوبه یکصد و سی و هشتمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۱۱۱۳۶۰۷۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۸	در راستای حمایت از واحدهای تولیدکننده ذغال فشرده و رفع مشکلات ناشی از بخشنامه شماره ۱۴۰۱۳۸۰۷/۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۰ سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مبنی بر ممنوعیت صادرات ذغال فشرده بر پایه مواد اولیه ضایعات کشاورزی مقرر شد؛ بخشنامه شماره فوق‌الذکر مورد بازنگری قرار گرفته و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور ظرف ۲۰ روز نسبت به اصلاح بخشنامه و فراهم آمدن شرایط صادرات واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صمت اقدام نماید، به نحوی که با تشخیص سازمان ملی استاندارد امکان صادرات ذغال فشرده (تولید شده از پسماند کشاورزی) برای این واحدها فراهم شود.	سیاستگذاری
۳	بند ۳ مصوبه یکصد و سی و پنجمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۶۰/۲۱۳۵۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۵	در راستای حمایت از واحدهای تولیدی و بهره‌برداری از حداکثر توان و ظرفیت تولید و حفظ و ایجاد اشتغال، مشکلات ناشی از زمان‌بر بودن و هزینه بالای اخذ مجوز استاندارد اجباری برای واردات ماشین‌آلات معدنی مقرر شد؛ برای ماشین‌آلات معدنی که به دلایل گوناگون اطلاعات استاندارد جهانی یا داخلی آنها موجود نیست، سازمان ملی استاندارد ایران، ظرف ۲۰ روز از زمان اعلام گمرک جمهوری اسلامی ایران و یک بار برای هر مدل ماشین‌آلات معدنی از هر نشان تجاری،	سیاستگذاری

		نسبت به انجام آزمایشات لازم و تأیید استاندارد مربوطه اقدام نماید و استانداردهای صادرشده برای سایر موارد قابل ارائه خواهد بود.	
۴	بند ۴ یکصد و سی و چهارمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۶۰/۱۵۷۰۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۳	در راستای حمایت از واحد تولیدی زامیاد به جهت شماره گذاری ۴۰۰۰ خودرو نیسان دیزل رسوبی در پارکینگ شرکت با توجه به عدم امکان تهیه گواهی اسقاط خودرو توسط واحد تولیدی مقرر شد؛ وزارت صمت (معاونت حمل و نقل)، نسبت به ارسال شماره شاسی خودروهای دپو شده مورد تأیید در پارکینگ شرکت زامیاد به سازمان حفاظت محیط زیست اقدام، و آن سازمان، ظرف یک هفته براساس مصوبات اخیرالتصویب هیأت وزیران، نسبت به ارسال شماره شاسی خودروهای اعلامی توسط معاونت حمل و نقل وزارت صمت پس از اخذ تعهدات لازم جهت ارائه گواهی اسقاط یا اجرای قوانین تصویبی جدید تا ۶ ماه، به پلیس راهور به منظور شماره‌گذاری خودروهای مذکور اقدام و پلیس راهور فراجا، حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز، براساس لیست ارسال شده سازمان حفاظت محیط زیست، نسبت به شماره‌گذاری خودروهای رسوب شده اقدام نماید.	واحد تولیدی
۵	بند ۲ یکصد و سی و سومین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۶۰/۱۴۴۱۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲	در راستای حمایت از واحدهای تولیدی و بهره برداری از حداکثر توان و ظرفیت تولید و حفظ و ایجاد اشتغال، مشکلات ناشی از تامین ارز و تعهدات ارزی ماشین آلات و تجهیزات خط تولید موضوع بند ۳ تصویب نامه شماره ۵۸۱۰۶/ت/۱۵۵۳۲۶ هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۶ هیأت محترم وزیران مقرر شد؛ کلیه بانک‌های عامل، ظرف یک هفته، کلیه محدودیت‌های ایجاد شده ناشی از موضوع این مصوبه را رفع و کلیه اقدامات اجرایی برای کلیه واحدهایی که مشمول تصویب نامه شماره ۵۸۱۰۶/ت/۱۵۵۳۲۶ هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۶ هیأت محترم وزیران و تصویب نامه‌های قبلی آن می‌گردند، را تا زمان تعیین تکلیف موضوع نحوه تامین منابع ارزی مورد نیاز توسط دولت در هیأت محترم وزیران، متوقف نماید.	سیاستگذاری
۶	بند ۳ مصوبه یکصد و بیست و ششمین جلسه ستاد تسهیل و	با عنایت به پیگیری‌های به عمل آمده درخصوص لزوم امهال مطالبات واحدهای تولیدی دارای بدهی غیر جاری با شرایط معین (موضوع بخشنامه شماره	سیاستگذاری

	رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۶۰/۲۳۶۲۶۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۴ ۹۹/۳۸۲۵۲۹ مورخ ۹۹/۱۱/۲۹ و جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، موضوع در دستور پیگیری قرار گرفته و نهایتاً این مهم در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۹ شورای پول و اعتبار مبنی بر موافقت با تمدید مصوبه یاد شده تا پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۲ به تصویب رسید و مطابق بخشنامه شماره ۰۱/۱۹۰۶۶۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۲ به کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری ابلاغ گردیده است. بر این اساس مؤسسه اعتباری موظف است بنا به درخواست واحدهای تولیدی دارای مجوز از وزارت جهاد کشاورزی یا وزارت صنعت، معدن و تجارت یا وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی که به تشخیص و معرفی کارگروههای تسهیل و رفع موانع تولید در چارچوب ضوابط ابلاغی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، در بازپرداخت بدهی خود به بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی دچار مشکل شده اند و تمام یا بخشی از بدهی آنها، غیر جاری شده است، بدهی واحدهای تولیدی مشمول را برای یکبار و حداکثر به مدت پنج سال، با اخذ میزان (۷/۵ درصد) از مانده بدهی و با دوره تنفس شش ماهه در چهارچوب "دستورالعمل نحوه امهال مطالبات مؤسسات اعتباری" امهال نمایند.	
سیاستگذاری	به منظور رفع مشکل فرآیند تایید کارت بازرگانی واحدهای تولیدی، ناشی از نداشتن شرایط حساب جاری و یا وجود چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، صدور یا تمدید کارت بازرگانی بنگاههای اقتصادی که مشکل آن چک برگشتی و یا نداشتن حساب جاری است، در صورتی که به تشخیص کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استانها، این موضوع مانع از ادامه تولید، صادرات و واردات بنگاه اقتصادی باشد، با ارسال مصوبه کارگروه استانی به دفتر مقررات صادرات و واردات وزارت صمت، به مدت یک سال امکان پذیر خواهد بود.	بند ۲ تصمیمات یکصد و دومین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ابلاغی به شماره ۶۰/۲۳۶۴۸۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ ۷
واحدهای تولیدی	بند ۱ - حل و فصل مشکلات گروه ملی فولاد بند ۱۱ - حل و فصل مشکلات شرکت نورد و لوله اهواز بند ۳۱ - حل و فصل مشکلات شرکت آذراب	مصوبه یکصد و بیست و دومین و یکصد و بیست و سومین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع ۸

	تولید ابلاغی به شماره ۶۰/۱۲۶۰۴۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۷	
--	---	--

سوم- پیگیری‌های ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در خصوص اجرای مصوبات

نوع مصوبه	شرح مصوبه	ردیف
سیاستگذاری	پیگیری شمولیت واحدهای دارای ۵۰ نفر نیروی انسانی به جهت استفاده از آیین‌نامه تعلیق محدودیت‌های ناشی از چک برگشتی: پیگیری جهت اصلاح آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۵) مکرر قانون صدور چک موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۲۲۰۸/ت/۵۶۵۷۹ هـ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۲ هیأت محترم وزیران، مبنی بر اینکه چنانچه اعمال محدودیت‌های مندرج در بندهای (الف)، (ج) و (د) ماده ۵ مکرر قانون اصلاح صدور چک درخصوص بنگاه‌های اقتصادی با توجه به شرایط اقتصادی، موجب اختلال در امنیت اقتصادی استان مربوطه شود، به تشخیص شورای تأمین استان، موارد مذکور می‌تواند به مدت یک سال به تعلیق درآید. حسب بند ۲ مصوبه شماره ۱۱۱۲۹۶/ت/۵۹۷۳۹ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۳ هیأت محترم وزیران، ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۵) مکرر قانون صدور چک (موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۲۲۰۸/ت/۵۶۵۷۹ هـ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۲ هیأت محترم وزیران) و اصلاح بعدی آن (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۲۴۸۳/ت/۵۵۸۰۸۵ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۰۷) اصلاح و تعداد کارکنان بنگاه در ۱۲ ماه منتهی به درخواست طبق فهرست حق بیمه پرداختی از ۱۰۰ نفر به ۵۰ نفر کاهش یافته است.	۱
سیاستگذاری	پیگیری بخشودگی جرایم مالیاتی بنگاه‌های اقتصادی و تقسیط اصل بدهی توسط کارگروه‌های استانی: تمدید مصوبه شماره ۱۳۵۵۴۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ شورای عالی هماهنگی اقتصادی تا پایان سال ۱۴۰۲ و الحاق تبصره "زمان شروع تقسیط ۶۰ ماهه برای واحدهای تعطیل، همراه با یک سال تنفس، از زمان تعیین تکلیف پرونده متقاضی در ستاد تسهیل و رفع موانع تولید می‌باشد" به آن. (مصوبه ابلاغی معاون محترم اقتصادی رئیس جمهور به شماره ۳۸۶۳۳ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۱)	۲
سیاستگذاری	پیگیری برای صدور بخشنامه‌های حمایت از تولید توسط قوه قضاییه: از جمله بخشنامه شماره ۱۴۰۰/۱۰۷۱۶/۱۴۰۰/۱۴۰ مورخ ۱۴۰۰/۲/۱۵، دادستان محترم کل کشور خطاب به روسای محترم دادگستری استان‌ها و دادستان‌های عمومی و انقلاب کل کشور برای پایش مراکز تولید و کارخانجات صنعتی؛	۳
سیاستگذاری	پیگیری جهت تصویب ۳ مصوبه در جلسه شورای هماهنگی سران قوا در	۴

سال ۹۸ و تمدید مصوبات شماره ۱ و ۳ در سال ۹۹ با موضوعات:	
۱- تقسیم ۵ ساله بدهی مالیاتی و رفع محدودیت‌های ماده ۱۸۶ قانون مالیات مستقیم	
۲- استمرار معافیت مالیاتی در تجدید ارزیابی دارایی واحدهای تولیدی	
۳- تعویق یکساله اجرائیه های صادره توسط دستگاه‌های اجرایی و سیستم بانکی	

چهارم - جلسات برگزار شده توسط کمیته‌های تخصصی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

کمیته زیر ساخت های تولید و شهرک های صنعتی	کمیته توسعه صادرات	کمیته امور حقوقی و قضایی	کمیته امور معادن	کمیته امور محیط زیست	کمیته امور منابع طبیعی	کمیته امور گمرکی	کمیته امور تامین اجتماعی	کمیته امور مالیاتی	کمیته امور بانکی و تامین مالی
۵	۸	۱۴	۶	۲	۲	۳	۴	۱۱	۴۲

پنجم - جلسات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید و دبیرخانه آن

جلسه ۱۴۱	تعداد جلسات برگزار شده ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در سطح ملی تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۷
جلسه ۱۳۹	تعداد جلسات برگزار شده دبیرخانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۷

ح - خلاصه فصل

ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور		
ماده (۶۱) الحاقی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۷/۰۲/۳۰	مبنای قانونی	
رفع مشکلات واحدهای تولیدی	صلاحیت	
۱- وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس ستاد) ۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور ۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی ۴- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۵- وزیر کشور ۶- رئیس کل بانک مرکزی ۷- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ۸- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور ۹- رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست ۱۰- وزیر نفت ۱۱- وزیر جهاد کشاورزی ۱۲- وزیر نیرو ۱۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۱۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۱۵- رئیس سازمان ملی استاندارد ۱۶- رئیس اتاق تعاون ۱۷- رئیس اتاق اصناف ۱۸- نمایندگان تشکلهای سراسری تولیدی	اعضا	
وزارت صنعت، معدن و تجارت (معاونت هماهنگی و محیط کسب و کار)	دبیرخانه	
www.tashil.stsm.ir	تارنما	

فصل سوم

کمیته حمایت از کسب و کار

موضوع بند (ب) ماده ۱۲

قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور)

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

از سال ۱۳۸۹ و به استناد ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۰۵، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران موظف شد تا با همکاری اتاق تعاون و شورای اصناف کشور^۱، نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در کشور اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکلهای تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آن‌ها، به طور مستمر گزارش‌ها و پیشنهادهایی را تهیه کند و به کمیته‌ای متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور نیز موظف شد ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه شده، راهکارهای قانونی لازم را اتخاذ کند. این کمیته با

۱. ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۰۵: اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران)^۲ موظف است با همکاری و حضور اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور، نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکلهای تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آن‌ها به طور مستمر گزارش‌ها و پیشنهادهایی را تهیه و به کمیته‌ای متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه شده راهکارهای قانونی لازم را بررسی و پیگیری نماید.

* وفق تبصره بند الف ماده (۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶، «اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران از تاریخ تصویب این قانون به اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) تغییر نام می‌یابد...».

۲. به موجب ماده (۱) قانون اصلاح قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۹۲/۰۶/۱۲، نام «شورای اصناف کشور» به «اتاق اصناف کشور» تغییر می‌یابد.

عنوان اختصاری «کمیته ماده ۷۶» از سال ۱۳۹۰ شروع به کار نمود و با استقرار دبیرخانه کمیته در محل اتاق ایران، برگزاری جلسات کمیته آغاز شد.^۳

سپس با تصویب بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، این کمیته تبدیل به یک نهاد دائمی شد تا با عنوان اختصاری «کمیته ماده ۱۲»، به طور مستمر و دائم ادامه فعالیت دهد. در سال ۱۳۹۹ با تصویب اعضای کمیته، این نهاد قانونی به عنوان «کمیته حمایت از کسب و کار» نام‌گذاری شد تا به استناد بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، با اسم و عنوانی ملموس‌تر برای فعالان اقتصادی، به تحقق وظایف قانونی خود بپردازد.

ب- وظایف و اختیارات

وفق بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، کمیته حمایت از کسب و کار در سه زمینه زیر تکلیف قانونی دارد:

- ۱- شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های محل تولید و سرمایه‌گذاری در کشور توسط اتاق‌های سه‌گانه (اتاق ایران، اتاق اصناف و اتاق تعاون)
- ۲- نظرخواهی مستمر از تشکلهای تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آن‌ها به طور مستمر و تهیه گزارش‌ها و پیشنهادهای
- ۳- ارائه گزارش در مورد قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلأ قانونی، اجرای نادرست یا ناقص قوانین و همچنین پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات و ارتقای امنیت اقتصادی، حقوق مالکیت و حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات و اشتغال و چگونگی کاهش قیمت تمام شده کالاها و خدمات در ایران همراه با ارتقای کیفیت و رشد تولید و موارد مربوط به سرمایه‌گذاری و تولید و استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌ها و ظرفیت‌های موجود به کمیته‌ای متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه، جهت بررسی پیشنهادهای ارائه شده و اتخاذ راهکار قانونی لازم.

در اجرای تبصره (۲) ماده (۱۲)، کمیته می‌بایست یک نسخه از همه گزارش‌های ارسالی را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی ارسال نماید. در خصوص ارسال گزارش‌های کمیته به شورای گفت‌وگو، این حکم پیش‌تر در بند (ث) ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ بیان شده بود و از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون اخیر، گزارش‌های کمیته موضوع ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم جهت بررسی به شورای مزبور ارسال شده است.^۴ شایان ذکر است، در اجرای بند (۲) (ث) دستورالعمل

۳. مصوباتی که در کمیته ماده ۷۶ تصویب شده و مرتبط با وظایف و اختیارات هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌باشد، جهت پیگیری و اجرا به آن هیأت ارسال شده است (ر.ک تبصره (۷) ماده (۷) قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۰۵).

۴. ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار: ... وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است:

تشکیل و اداره جلسات کمیته حمایت از کسب و کار موضوع بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تصمیمات کمیته برای رؤسای قوای سه‌گانه نیز ارسال می‌گردد.

وفق تبصره (۳) بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی، مصوبات جلسات کمیته حداکثر ظرف مدت سی روز کاری در دستور کار هیأت وزیران قرار می‌گیرد.

پ- اعضاء

از ابتدای تشکیل کمیته تاکنون دو نفر از معاونین قوه قضاییه، دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و همچنین دو نفر نماینده قوه مجریه که همواره یکی از آن‌ها معاون حقوقی رئیس جمهور بوده است، به عنوان اعضای قانونی کمیته فعالیت نموده‌اند. مطابق بند (۵) (الف) دستورالعمل تشکیل و اداره جلسات کمیته حمایت از کسب و کار موضوع بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، رئیس کمیته از بین نمایندگان رؤسای قوای سه‌گانه به نحو گردشی (هر سال یک نفر از نمایندگان یکی از قوای سه‌گانه) برای مدت یک سال از طریق قرعه انتخاب می‌شود.

ت- دبیرخانه

دبیرخانه این کمیته نیز به مانند شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران قرار دارد؛ تفاوت اصلی کمیته موضوع بند (ب) ماده (۱۲) با شورای گفت‌وگو در ترکیب اعضا و صلاحیت محدودتر این کمیته نسبت به شورا است. مضافاً بر این که در هر استان نیز یک شورای گفت‌وگوی استانی وجود دارد، در حالی که کمیته مذکور صرفاً در سطح ملی و در تهران برگزار می‌شود.

ث- تارنما

www.madeh12.ir

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

ماده ۱۲- بند ب- اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی موظف است با همکاری اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور،^۵ نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در کشور اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکلهای تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آن‌ها، به طور مستمر گزارش‌ها و پیشنهادهایی را تهیه کند و به کمیته‌ای

... ث - بررسی گزارش‌های کمیته موضوع ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران [هم اکنون کمیته حمایت از کسب و کار موضوع بند ب ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور] و زمینه‌سازی برای تصمیم‌گیری درباره آن‌ها

۵. به موجب ماده (۱) قانون اصلاح قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۹۲/۰۶/۱۲، نام «شورای اصناف کشور» به «اتاق اصناف ایران» تغییر یافته است.

متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه شده، راهکار قانونی لازم را اتخاذ کند.

تبصره ۱- گزارش‌های موضوع این بند در مورد قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلأ قانونی، اجرای نادرست یا ناقص قوانین و همچنین پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات و ارتقای امنیت اقتصادی، حقوق مالکیت و حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات و اشتغال و چگونگی کاهش قیمت تمام شده کالاها و خدمات در ایران همراه با ارتقای کیفیت و رشد تولید و موارد مربوط به سرمایه‌گذاری و تولید و استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌ها و ظرفیت‌های موجود تهیه می‌شود.

تبصره ۲- کمیته مذکور در این بند یک نسخه از همه گزارش‌های ارسالی را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و شورای گفت‌وگو ارسال می‌کند.

تبصره ۳- مصوبات جلسات مذکور حداکثر ظرف مدت سی روز کاری در دستور کار هیأت وزیران قرار می‌گیرد.

• از قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و

اصلاحات بعدی آن

مصوب ۱۳۹۹/۰۱/۱۵

تبصره ۷ ماده ۷- مصوبات کمیته مذکور در ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^۶ که مرتبط با وظایف و اختیارات هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌باشد، به این هیأت ارسال می‌شود.

• دستورالعمل تشکیل و اداره جلسات کمیته حمایت از کسب و کار

موضوع بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

مصوب ۱۳۹۶/۰۲/۱۱ با آخرین اصلاحات

الف- ارکان

۱. سازمان اجرای ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور دارای دو رکن است که کلیات وظایف و اختیارات هر رکن مطابق با این دستورالعمل و نیز تصمیمات اعضای کمیته در جلسه می‌باشد:

۱-۱. کمیته

۱-۲. دبیرخانه ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

۲. کمیته مرکب از شش نفر، نمایندگان رؤسای قوای سه‌گانه می‌باشد که به منظور بررسی پیشنهاد دبیرخانه و ارائه راهکار جهت تحقق تصمیمات متخذه و پیگیری آن مطابق با این دستورالعمل تشکیل می‌گردد.

۳. عضویت در کمیته قائم به شخص حقیقی معرفی شده از سوی رؤسای قوای سه‌گانه می‌باشد.

۴. دبیرخانه ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تحت نظر دبیر نسبت به شناسایی و جمع‌آوری نظرات تشکلهای اقتصادی و انجام امور کارشناسی در موضوعات مربوطه اقدام و بر اساس اولویت، پیشنهادهای خود را به کمیته ارسال می‌نماید.

۵. رئیس کمیته از بین نمایندگان رؤسای قوای سه‌گانه به نحو گردشی (هر سال یک قوه از قوای سه‌گانه) برای مدت یک سال از طریق قرعه انتخاب می‌شود.

۶. دبیر، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران می‌باشد.

۶. با توجه به انقضای قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، در حال حاضر بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مندرج در این فصل جایگزین ماده (۷۶) مذکور شده است.

ب- تشکیل جلسه

۱. جلسات عادی کمیته به صورت حداقل ماهی یک بار در محل دبیرخانه تشکیل می‌شود.
۲. با پیشنهاد هر یک از اعضای کمیته یا دبیر و موافقت رئیس، می‌توان جلسات را به صورت فوق‌العاده برگزار نمود.
۳. جلسات عادی و نیز فوق‌العاده بر اساس دعوتنامه‌ای که متضمن ذکر دستور جلسه و روز و ساعت جلسه می‌باشد از سوی دبیر حداقل پنج روز قبل از موعد، برای اعضای کمیته ارسال می‌شود.
۴. همراه دعوتنامه گزارش(های) دبیرخانه ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، راجع به دستور جلسه باید برای اعضای کمیته ارسال شود.

پ- اداره جلسه

۱. جلسات از سوی رئیس کمیته و در غیاب وی از سوی دبیر، اداره می‌شود.
۲. جلسه با حضور نصف به علاوه یک اعضا، رسمیت می‌یابد.
۳. موضوعات دستور جلسه از سوی دبیر کمیته مطرح و اعضا در خصوص هر موضوع تبادل نظر و اتخاذ تصمیم می‌نمایند.
۴. تصمیمات اتخاذ شده در کمیته، باید متضمن راهکار اجرایی و مسئول حسن اجرا و حتی‌المقدور دارای بازه زمانی انجام آن باشد.
۵. تصمیمات کمیته با اکثریت آرای حاضرین در جلسه رسمیت می‌یابد.
۶. مشروح مذاکرات و نیز تصمیمات جلسه کاملاً مستند و سوابق آن در دبیرخانه نگهداری می‌شود.
۷. سخنگوی کمیته، دبیر می‌باشد. تصمیمات جلسه و گزارش‌های دبیرخانه و گزارش‌های کمیته به نحو مقتضی توسط دبیر به اطلاع عموم می‌رسد.

ت- امور محتوایی

۱. دبیرخانه، پیشنهاداتی را که واجد هر یک از اوصاف زیر باشد اعم از آن که نتیجه مطالعات دبیرخانه باشد و یا از شکل‌های اقتصادی واصل شده باشد، با اولویت در دستور کار کمیته قرار می‌دهد:
 - قوانین یا مقرراتی که معطل و مستلزم اجرا باشد.
 - موضوع در دستور کار مجلس یا دولت باشد.
 - از احکام قانون اصل ۴۴ قانون اساسی یا برنامه پنجم توسعه باشد.
 - به کاهش پرونده‌های قضایی و یا کاهش زمان رسیدگی پرونده در مراجع قضایی منجر شود.
۲. در هر موضوع کارشناس دبیرخانه یا کارشناس مدعو بدو گزارش دبیرخانه را ارائه و حسب مورد اعضای کمیته و عندالاقضاء کارشناسان مدعو در موضوع تبادل نظر خواهند کرد. با پیشنهاد اعضای کمیته و یا دبیر، نمایندگان دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به جلسه دعوت می‌شوند.
۳. کمیته با هدف راهبری موضوعات و رسیدگی موارد بیشتر می‌تواند، جهت تعمیق مطالب و یا اخذ نظرات کارشناسی دستگاه اجرایی ذی‌ربط، موضوع را جهت کارشناسی به کارگروه کارشناسان منتخب تحت نظر دبیرخانه ارجاع دهد. در این صورت، کمیته باید بازه زمانی انجام کارشناسی را مشخص نماید.
۴. در تهیه گزارش موضوع کارشناسی در دستگاه‌های ذی‌ربط، اعضای کمیته می‌بایست همکاری لازم را با دبیرخانه بنمایند.
۵. کمیته می‌بایست، راهکار اجرای پیشنهادهای خود را تعیین و به قوه ذی‌ربط ارجاع نماید.

ث- پیگیری

۱. تصمیمات و مصوبات جلسات کمیته می‌بایست توسط دبیرخانه کمیته برای هیأت وزیران ارسال شود تا ظرف مدت سی روز کاری در دستور کار هیأت وزیران قرار گیرد.
۲. تصمیمات کمیته برای رؤسای قوای سه‌گانه، شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی و شورای گفت و گوی دولت-بخش خصوصی ارسال می‌شود.
۳. به منظور تحقق تصمیمات متخذه، نمایندگان هر یک از قوای سه‌گانه حسب مورد مصوبات کمیته را در مجلس، دولت یا دستگاه‌های اجرایی و قوه قضائیه پیگیری خواهند نمود.
۴. دبیرخانه مکلف است، به نحو مستمر، گزارش تحقق و پیگیری تصمیمات کمیته را در ابتدای هر جلسه به کمیته ارائه نماید.
۵. گزارش حضور و عدم حضور اعضای کمیته از هر یک از قوای سه‌گانه به صورت سه ماه یک‌بار توسط دبیرخانه کمیته برای رئیس هر قوه ارسال می‌گردد.
- این دستورالعمل مشتمل بر پنج بخش و بیست و هفت بند در جلسه روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۱ به تصویب کمیته رسید.

چ- اهم اقدامات^۷

کمیته حمایت از کسب و کار از بدو تشکیل در سال ۱۳۹۱ تا آبان ۱۴۰۱، تعداد ۸۶ جلسه با مجموع ۲۰۶ دستور جلسات برگزار نموده که منجر به صدور ۱۸۹ مصوبه با موضوعات جدول زیر گردیده است:

مسائل عمومی بنگاهداری (۷۷.۵٪)	مسائل تخصصی بخش‌های مختلف (۲۲.۵٪)
امور مالیاتی: ۳۱٪	انرژی و صنایع وابسته: ۱۰٪
کار و تأمین اجتماعی: ۱۴٪	معادن و صنایع معدنی: ۵٪
بهبود محیط کسب و کار: ۱۲٪	کشاورزی و صنایع وابسته: ۴٪
بازار پول و سرمایه: ۱۱٪	سرمایه‌گذاری خارجی: ۱٪
تجارت خارجی: ۷٪	امور ثبتی: ۱٪
زنجیره تأمین: ۲٪	کسب و کارهای دانش‌بنیان: ۱٪
صنعت: ۰.۵٪	صنعت احداث: ۰.۵٪

جدول بعدی برخی از مهم‌ترین دستاوردهای کمیته را در موضوعات مختلف دسته‌بندی کرده است:

امور مالیاتی
۱- تسهیل روند استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان با صدور بخشنامه سازمان امور مالیاتی
۲- رفع ابهام در خصوص مجوز فعالیت (بهره‌برداری) پیمانکاران در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به منظور استفاده از معافیت‌های مالیات بر ارزش افزوده در این مناطق، با ابلاغ تصویب‌نامه هیأت وزیران
۳- رفع مشکل رد دفاتر مؤدیان مالیاتی به سبب معاملات غیر واقعی اعلام شده به صورت عمدی یا سهوی توسط شخص ثالث، با ابلاغ بخشنامه سازمان امور مالیاتی
۴- رفع ابهام در تعیین شیوه دریافت مالیات از اولین نقل و انتقال قطعی ساختمان‌های نوساز با ابلاغ تصویب‌نامه هیأت وزیران

۷. موضوع مکاتبه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به شماره ۲۷/۷۸۸۱/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۱.

- ۵- اصلاح فرم اظهارنامه‌های مالیاتی سازمان امور مالیاتی جهت تفکیک اقلام بدهی جاری و بلندمدت به منظور تسهیل تشخیص معیار توان مالی در تعیین صلاحیت پیمانکاران و مهندسین مشاور
- ۶- مستثنی شدن کالاهای اساسی از وصول مالیات علی‌الحساب واردات قطعی کالا به میزان ۴ درصد ارزش گمرکی
- ۷- خروج شهرک صنعتی اشتهارد از شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران با ابلاغ تصویب‌نامه هیأت وزیران به منظور برخورداری واحدهای این شهرک از معافیت ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم و سایر تسهیلات دولتی
- ۸- ابلاغ سازمان امور مالیاتی مبنی بر بخشودگی ۱۰۰ درصدی جرائم دیرکرد پرداخت مالیات بخش خصوصی از طریق اوراق تسویه خزانه، در بازه زمانی درخواست تهاتر با دولت تا زمان اجرای تهاتر
- ۹- ابلاغ سازمان امور مالیاتی مبنی بر عدم تعلق مالیات مقطوع ۱۰ درصد حقوق در پرداخت‌های کارفرمایان و پیمانکاران اصلی در قراردادهای پیمانکاری دست دوم حقیقی
- ۱۰- پذیرش هزینه‌های تنزیل اوراق بهادار اسلامی به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی از ابتدای سال ۱۳۹۷

- ۱۱- رفع تعارض مبدأ زمانی محاسبه و مطالبه جرایم مالیاتی با صدور رأی دیوان عدالت اداری، و تعیین انقضای مهلت ارسال فهرست معاملات فصلی به عنوان مبدأ مهلت رسیدگی به جرائم مالیاتی ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم برای سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۴
- ۱۲- رفع مشکل برخورداری مالیات با نرخ صفر برای واحدهای صنعتی و تولیدی مستقر در شهرک صنعتی اشتهارد که پروانه بهره‌برداری آن‌ها از تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۱۱ به بعد صادر شده است. (با ابلاغ تصویب‌نامه هیأت وزیران به شماره ۴۵۳۱۳/ت/ ۵۹۵۴۹ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۳)

کار و تأمین اجتماعی

- ۱- انعقاد تفاهم‌نامه سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور با سازمان تأمین اجتماعی جهت تعیین سرفصل‌های عوارض موضوع ماده ۵ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۹۳
- ۲- برقراری امکان بازپرداخت مطالبات تأمین اجتماعی پیمانکاران بخش خصوصی به وسیله اسناد خزانه اسلامی
- ۳- رفع مشکل دریافت لیست و بیمه‌پردازی مدیران موظف اشخاص حقوقی با ابلاغ بخشنامه سازمان تأمین اجتماعی به شماره ۱۰۰۰/۱۴۰۰/۱۰۱۵۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۱ در اجرای بند (۱۱) بخشنامه (۹) مشترک فنی و درآمد با نرخ ۲۷ درصد و با رعایت افزایش سالیانه مزد و حقوق مصوب شورای عالی کار و یا با نرخ تورم مصوب مراجع ذیصلاح

بازار پول و سرمایه

- ۱- تسهیل و تمدید مهلت تسویه حساب تسهیلات گیرندگان ارزی، موضوع ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید
- ۲- تعیین نرخ تسعیر ارز مشخص جهت اعمال در ضریب تعدیل خرید تضمینی برق تجدیدپذیر با ابلاغ بخشنامه بانک مرکزی

صنعت احداث
اصلاح تعرفه خدمات سامانه تدارکات الکترونیک دولت
تجارت خارجی
۱- حذف اقدامات موازی سازمان ملی استاندارد و سازمان غذا و دارو در ارزیابی کالاهای وارداتی با عقد تفاهم‌نامه مشترک
۲- کاهش عوارض صادراتی برخی مواد معدنی به منظور توسعه صادرات با ابلاغ بخشنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت
۳- تمدید مدت زمان ورود و ترخیص ماشین‌آلات معدنی و راهسازی تا پایان سال ۱۳۹۹ با ابلاغ تصویب هیأت وزیران
کسب و کارهای دانش‌بنیان
رفع توقف فعالیت واحدهای صنفی ارائه‌دهندگان خدمات مجازی حمل و نقل هوشمند با ابلاغ بخشنامه دادستانی کل کشور
انرژی و صنایع وابسته
۱- تسهیل سرمایه‌گذاری و احداث نیروگاه انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک از طریق اصلاح قراردادهای اجاره زمین
۲- اصلاح قانون بودجه در راستای اختصاصی شدن درآمد سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و نحوه تخصیص بودجه خرید برق تجدیدپذیر، به منظور حمایت از توسعه این صنعت
۳- اصلاح و افزایش کارمزد سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ جایگاه‌های CNG سراسر کشور در قانون بودجه سنواتی
۴- تغییر نظام پرداخت هزینه خدمات جایگاه داران سوخت از روش کارمزدی به حق العمل با ابلاغ قانون بودجه سنواتی

از ابتدای تشکیل تاکنون، کارگروه‌های تخصصی کمیته اقدام به برگزاری ۱۸۰ جلسه در موضوعات زیر نموده‌اند:

مسائل عمومی بنگاه‌داری (۶۶٪)	مسائل تخصصی بخش‌های مختلف (۳۴٪)
امور مالیاتی: ۲۲٪	انرژی و صنایع وابسته: ۱۱٪
کار و تأمین اجتماعی: ۱۶٪	کشاورزی و صنایع وابسته: ۶٪
بازار پول و سرمایه: ۱۰٪	صنعت احداث: ۵٪
بهبود محیط کسب و کار: ۷٪	معادن و صنایع معدنی: ۴٪
تجارت خارجی: ۷٪	راه و شهرسازی و مدیریت شهری: ۳٪
حمل و نقل: ۴٪	کسب و کارهای دانش‌بنیان: ۲٪
	امور گمرکی: ۱٪
	امور ثبتی: ۱٪

استاندارد: ۱٪	
---------------	--

ح - خلاصه فصل

کمیته حمایت از کسب و کار	
مبنای قانونی	بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰
صلاحیت	شناسایی قوانین، مقررات و رویه‌های مخل کسب و کار
اعضا	دو نفر از معاونین قوه قضاییه دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی دو نفر نماینده قوه مجریه
دبیرخانه	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
تارنما	www.madeh12.ir

فصل چهارم

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

از فروردین سال ۱۳۹۰، شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، به عنوان یک نهاد قانونی و فراقوه‌ای به منظور برقراری ارتباط بی‌واسطه بین حاکمیت و فعالان اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی کشور شروع به فعالیت نموده است. مبانی قانونی تأسیس این شورا ماده (۷۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۰۵ است که هدف از ایجاد آن را «تبادل نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی این بخش‌ها، بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر برای اقدامات لازم در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه پیشنهادها و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذی‌ربط» عنوان می‌کند.

از سوی دیگر، پیش‌نویس قانون «ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب و کار» که بر اساس تکلیف قانونی بند (د) ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون

۱. ماده ۷۵ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۰۵: به منظور تبادل نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی این بخش‌ها، بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر برای اقدامات لازم در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه پیشنهادها و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذی‌ربط، شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با ترکیب اعضای زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس شورا)
 - ۲- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 - ۳- معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور
 - ۴- وزیر صنعت، معدن و تجارت
 - ۵- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 - ۶- وزیر جهاد کشاورزی
 - ۷- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 - ۸- وزیر نفت
 - ۹- وزیر نیرو
 - ۱۰- دو نفر از معاونان قوه به انتخاب رئیس قوه
 - ۱۱- رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
- تبصره ۱- نحوه انتخاب اعضای ردیف (۱۹) و چگونگی تشکیل جلسات که حداقل هر پانزده روز یک بار برگزار می‌گردد و ارائه پیشنهادها و گزارش‌ها طبق دستورالعملی است که در نخستین جلسه شورا تهیه و تصویب می‌شود
- تبصره ۲- محل دبیرخانه این شورا بدون دریافت کمک از دولت در اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) است.

اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸ به پیشنهاد اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خردادماه ۱۳۸۹ تدوین شده بود، پس از بررسی در مرکز پژوهش‌های مجلس و طی نشست‌های مشترک با حضور نمایندگان اتاق‌ها، وزارت امور اقتصادی و دارایی و کارشناسان مستقل، با عنوان طرح یک‌فوریتی ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب و کار به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با عنوان «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» به تصویب می‌رسد. از مهم‌ترین مواد آن قانون، مواد (۱۱) تا (۱۳) است که به شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی اختصاص داشته و ضمن توسعه وظایف و اختیارات، شورای مزبور را به یک نهاد قانونی دائمی تبدیل می‌نماید.

در آخرین تحول، به موجب بند (الف) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، تغییراتی در ترکیب اعضای شورا ایجاد شده و چهار تبصره به ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار اضافه می‌گردد.

به موجب تبصره (۱) ماده (۷۵) قانون برنامه پنجم توسعه، شورا در نخستین جلسه موظف به تهیه و تصویب دستورالعمل چگونگی تشکیل جلسات و ارائه پیشنهادها و گزارش‌ها شده بود و همین حکم در تبصره (۳) الحاقی ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار تکرار شده است. شورای مزبور در این راستا، اقدام به تصویب «دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی» در تاریخ ۱۳۹۰/۲/۲۶ نموده که آخرین بار در تاریخ ۱۳۹۷/۰۲/۱۰ مورد بازنگری قرار گرفته است.

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی دارای نهاد متناظر استانی نیز هست. مطابق ماده (۱۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، استاندار با همکاری رؤسای اتاق‌ها در استان و با ترکیبی متناسب، اقدام به تشکیل «شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در استان» می‌نماید. علاوه بر این، استاندار مکلف است فرآیند دریافت و بررسی درخواست‌های تشکلی و فعالان اقتصادی و اتخاذ تصمیم در جهت بهبود محیط کسب و کار در استان را سازماندهی کند. شوراهای گفت‌وگو در استان‌ها آن دسته از گزارش‌ها و درخواست‌ها که ابعاد ملی و فراگیر داشته باشد را جهت بررسی و تصمیم‌گیری به دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارسال می‌کند. «دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی» به حکم تبصره ماده (۱۳)، توسط دبیرخانه شورا تهیه شده و ویرایش سوم آن در شهریور ۱۳۹۹ انتشار یافته است.

ب- وظایف و اختیارات

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مطابق قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، وظایف و اختیارات ذیل را بر عهده دارد:

- ۱- بررسی نظرات اصناف یا تشکلهای جدید اقتصادی سراسری در خصوص عضویت داوطلبان جدید در تشکلهای اقتصادی و استفاده از منافع حضور آنها با حضور رئیس شورای اصناف کشور^۲ و یا رؤسای این تشکلهای (تبصره ۲ ماده ۵)^۳
- ۲- تعیین اقلام و اطلاعات آماری موردنیاز سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی که باید به شکل مستمر در پایگاه اطلاعات آماری کشور منتشر شود (ماده ۶)
- ۳- پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل، شیوه‌نامه یا رویه اجرایی در جهت بهبود محیط کسب و کار در ایران به مسئولان مربوطه بر اساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه این شورا (بند الف ماده ۱۱)
- ۴- استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکلهای اقتصادی سراسری با حضور رئیس شورای اصناف کشور و یا حسب مورد رؤسای این تشکلهای در جلسات شورا (بند ب ماده ۱۱)
- ۵- ارائه خواسته‌ها، پیشنهادهای و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکلهای بخش‌های خصوصی و تعاونی و بحث و بررسی و اقناع و تفاهم درباره خواسته‌های مذکور (بند پ ماده ۱۱)
- ۶- ارائه پیشنهاد برای ارتقاء فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و مهارت‌های شغلی و کارآفرینی در کشور (بند ت ماده ۱۱)
- ۷- بررسی گزارش‌های کمیته موضوع ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^۴ و زمینه‌سازی برای تصمیم‌گیری درباره آنها (بند ث ماده ۱۱)
- ۸- پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه‌ها برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی و زمینه‌سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات به منظور اجرای کامل و مؤثر ماده (۸) قانون اصل (۴۴) (بند ج ماده ۱۱)
- ۹- ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرایی با فعالان اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها (بند چ ماده ۱۱)

۲. به موجب ماده (۱) قانون اصلاح قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۹۲/۰۶/۱۲، نام «شورای اصناف کشور» به «اتاق اصناف ایران» تغییر می‌یابد.

۳. تبصره (۲) جزء (۴) بند (الف) ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ در همین راستا مقرر می‌دارد: «به منظور اجرائی شدن احکام ماده (۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی در راستای ساماندهی، ایجاد، ثبت و اعلام فهرست ملی تشکلهای اقتصادی، سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با مشورت شورای گفت و گو آیین نامه اجرایی آن را تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند. اتاق ایران موظف است ضمن انجام اقدامات لازم جهت عضویت فراگیر فعالان اقتصادی در این اتاق، کارت عضویت و تمدید آن را بدون دریافت چهار در هزار سود سالانه، موضوع ماده (۱۳) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، صادر کند».

۴. صلاحیت کمیته مزبور در حال حاضر به موجب بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ بر عهده کمیته حمایت از کسب و کار می‌باشد.

- ۱۰- زمینه‌سازی برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکلهای اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی (بند ح ماده ۱۱)
- ۱۱- تعیین و انتشار اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی با قید روزآمدسازی مستمر در پایگاه اطلاعات آماری کشور موضوع ماده (۶) این قانون (بند خ ماده ۱۱)
- ۱۲- تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی موضوع مواد (۲۲) و (۲۷) این قانون (بند د ماده ۱۱)
- ۱۳- دریافت درخواست‌های تشکلهای اقتصادی سراسر کشور راجع به اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرائی مخل کسب و کار به همراه استدلال فنی و حقوقی و ارائه دلایل مخالفت در صورت عدم موافقت شورای گفت‌وگو توسط دبیرخانه شورا (ماده ۱۲)
- ۱۴- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص گزارش‌ها و درخواست‌های رسیده از شورای گفت‌وگوی در استان‌ها که ابعاد ملی و فراگیر داشته باشد توسط دبیرخانه شورا جهت بررسی و تصمیم‌گیری (ماده ۱۳)
- ۱۵- ارائه مشورت به هیأت وزیران در خصوص زمان مقتضی اطلاع‌رسانی عمومی تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی قبل از اجرا (تبصره ماده ۲۴).
- مطابق ماده (۱۴) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، وظایف و اختیارات شورای استانی به شرح ذیل می‌باشد:
- ۱- دریافت و بررسی درخواست تشکلهای فعالان اقتصادی استان
- ۲- طرح مسائل و موضوعات دریافتی در جلسات شورای استانی و اتخاذ تصمیم در جهت بهبود محیط کسب و کار در استان
- ۳- ارسال گزارش‌ها و درخواست‌های دریافتی با ابعاد ملی و فراگیر به دبیرخانه شورای ملی
- ۴- همکاری و هماهنگی با شورای ملی.

پ- اعضاء

به موجب ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، اعضای شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی (شورای ملی) عبارتند از:

۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس شورا)

۲- وزیر صنعت، معدن و تجارت

۳- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (یا معاون)

۴- وزیر جهاد کشاورزی (یا معاون)

۵- وزیر نفت (یا معاون)

۶- وزیر نیرو (یا معاون)

۷- وزیر کشور (یا معاون)

۸- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۹- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور (یا معاون)

۱۰- دو نفر از معاونان قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه

۱۱- رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

۱۲- رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی

۱۳- رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی

۱۴- رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی

۱۵- سایر رؤسای کمیسیون‌های تخصصی و ویژه مجلس شورای اسلامی (حسب مورد)

۱۶- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (دبیر شورا)

۱۷- رئیس اتاق اصناف

۱۸- رئیس شورای عالی استان‌ها

۱۹- رئیس اتاق تعاون جمهوری اسلامی ایران

۲۰- شهردار یکی از کلانشهرها به انتخاب شهرداران کلانشهرها

۲۱- هشت نفر از مدیران عامل شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی از بخش‌ها و رشته‌های مختلف.

در صورت دعوت دبیرخانه شورا، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه‌های اجرائی که موضوع مربوط به آن دستگاه در دستور شورای گفت‌وگو قرار می‌گیرد، موظف است در جلسه مربوطه در شورای گفت‌وگو شرکت کند و نیز حسب مورد نمایندگان تام‌الاختیار خود را به کمیسیون‌های زیرمجموعه دبیرخانه شورا معرفی نماید. شورا در هر ماه حداقل یک جلسه تشکیل می‌دهد. بر اساس تبصره‌های (۵) و (۶) الحاقی به ماده (۱۱)، مصوبات شورا حداکثر ظرف سی روز در دستور کار هیأت دولت قرار می‌گیرد تا در جلسه هیأت دولت مطرح و نسبت به آن تصمیم‌گیری شود.

وفق تبصره (۳) الحاقی ماده (۱۱)، شورا مکلف است در خصوص نحوه انتخاب اعضای ردیف (۲۱)، چگونگی تشکیل جلسات و ارائه پیشنهادها و گزارش‌ها، دستورالعملی در نخستین جلسه تصویب نماید. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، «دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی» آخرین بار در سال ۱۳۹۷ مورد بازنگری قرار گرفته است. برابر ماده (۱۶) دستورالعمل، مدیران عامل شرکت‌های موضوع ردیف (۲۱) ماده (۱۱) به پیشنهاد مشترک رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و رئیس اتاق تعاون با توجه به معیارهای ذکر شده انتخاب شده و اسامی آن‌ها به تصویب شورا می‌رسد. اعضا باید شخصاً در جلسات شورا حضور یابند. در صورتی که دست‌کم یک سوم اعضای هر یک از قوای سه‌گانه و یک سوم اعضای شورا در جلسه حضور داشته باشند، شورا با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد. اداره جلسات با رئیس شورا است و در غیاب وی، دبیر شورا (رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران) مدیریت جلسه را به عهده دارد. تصمیم‌گیری در شورا با رأی اکثریت حاضران خواهد بود و در صورت تساوی آراء، اکثریت با رأی رئیس جلسه احراز می‌شود.

در ماده (۲) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی (ویرایش سوم)، ترکیب اعضای شورای استانی به شرح ذیل تعیین شده است:

۱- استاندار (رئیس شورای استانی)

۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان

۳- رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۴- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

۵- مدیرکل اداره امور اقتصادی و دارایی استان

۶- مدیر کل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

۷- دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان

۸- نمایندگان مجلس شورای اسلامی حداکثر دو نفر به تشخیص مجمع نمایندگان استان و با اولویت نمایندگان عضو کمیسیون‌های تخصصی و ویژه مجلس

۹- رئیس کل دادگستری استان (یا معاون)

۱۰- دادستان مرکز استان

۱۱- شهردار مرکز استان

۱۲- رئیس شورای اسلامی استان

۱۳- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان (دبیر و سخنگوی شورای استان)

۱۴- رئیس اتاق تعاون مرکز استان

۱۵- رئیس اتاق اصناف مرکز استان

۱۶- هشت نفر از مدیران عامل یا رؤسای هیأت مدیره شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی یا رؤسای تشکلهای اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی مستقر در استان.

جلسات عادی شورای استان حداقل هر ماه یک بار تشکیل می‌شود و تشکیل جلسات فوق‌العاده و خارج از برنامه سالانه حسب درخواست دبیر یا سه نفر از اعضای شورای استان و موافقت رئیس آن شورا خواهد بود. جلسات با حضور بیش از نصف اعضاء و با حضور رئیس و یا دبیر شورا رسمیت می‌یابد. هر یک از اعضا شخصاً باید در جلسه حضور یابند. اداره جلسات با رئیس شورای استان، و در غیاب وی به عهده دبیر شورا خواهد بود. ملاک اتخاذ تصمیم، رأی اکثریت اعضای حاضر است و در صورت مساوی بودن آراء، اکثریت با رئیس جلسه احراز می‌شود.

ت- دبیرخانه

در اجرای تبصره (۴) ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، دبیرخانه این شورا در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران بدون دریافت کمک از دولت استقرار یافته است. وظایف دبیرخانه در ماده (۱۳) دستورالعمل تشکیل و اداره جلسات شورا به تفکیک بیان شده است.

دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، در ماده (۱۵) ضمن تصریح بر تشکیل دبیرخانه شورای استان زیر نظر رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز هر یک از استان‌ها، به تشریح وظایف آن دبیرخانه پرداخته است. در حال حاضر، در کلیه

مراکز استان‌های کشور، شوراهای گفت‌وگوی استانی و در معیت آن‌ها دبیرخانه‌های شورا تشکیل شده است.

ث - فارنما

www.pppdc.ir

ج - قوانین و مقررات مربوطه

• از قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱- در این قانون اصطلاحات زیر به جای عبارات مشروح تعریف شده به کار می‌روند:

الف - اتاق‌ها شامل: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره - اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران از تاریخ تصویب این قانون به اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) تغییر نام می‌یابد. اتاق ایران موظف است وظایف ناشی از قانون تأسیس اتاق و بند (د) ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در حیطه کشاورزی، آب و منابع طبیعی و صنایع غذایی را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهد و با اجرای یک برنامه سه ساله ویژه، شامل ایجاد «مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب (غیردولتی)» توانمندی خود در این بخش‌ها را ارتقاء بخشد.

ب - تشکل اقتصادی: تشکل‌هایی که به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی اعضاء و ساماندهی فعالیت و بهبود وضعیت اقتصادی اعضاء اعم از حقیقی و حقوقی، به موجب قانون و یا به صورت داوطلبانه توسط مدیران صنایع و معادن، کشاورزی، بازرگانی، خدمات و نیز صاحبان کسب یا پیشه یا حرفه و تجارت نزد اتاق‌ها یا سایر مراجع قانونی ثبت شده یا می‌شوند.

پ - تشکل اقتصادی سراسری: آن دسته از تشکل‌های اقتصادی که در چندین استان کشور شعبه و عضو داشته باشند.

تبصره - تشخیص سراسری بودن تشکل‌های اقتصادی حسب مورد برعهده اتاق‌ها است.

ت - قانون اصل (۴۴): عبارت از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی است.

ث - کسب و کار: به هر نوع فعالیت تکرارشونده و مشروع اقتصادی از قبیل تولید، خرید و فروش کالا و خدمات به قصد کسب منافع اقتصادی اطلاق می‌شود.

ج - محیط کسب و کار: عبارت است از مجموعه عوامل مؤثر در اداره یا عملکرد بنگاه‌های تولیدی که خارج از کنترل مدیران آنها می‌باشند.

چ - شورای گفت‌وگو: عبارت از شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی موضوع ماده (۷۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ است.

ح - دستگاه‌های اجرائی: شامل کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ است.

خ - معاملات متوسط و بزرگ: عبارت از معاملات موضوع ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات است.

ماده ۵- اتاق‌ها مکلفند فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی را تهیه و تغییرات آن را اعلام نمایند. در آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که فاقد تشکل فعال می‌باشند، اتاق‌ها موظفند برای ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های

اقتصادی فعال زمینه‌های لازم را ایجاد کنند و در فعالیت‌هایی که تشکل‌های موازی وجود دارد، زمینه ادغام، شبکه‌سازی، یکپارچه‌سازی و انسجام تشکل‌های موازی را فراهم نمایند.

تبصره ۱- اتاق‌ها موظفند در فعالیت‌های صادرات غیرنفتی با ایجاد انسجام، هماهنگی و تقسیم کار، از فعالیت موازی تشکل‌ها جلوگیری کنند. همه تشکل‌های اقتصادی موظفند در اجرای احکام این ماده با اتاق‌ها همکاری کنند.

تبصره ۲- مؤسسان و مدیران تشکل‌های اقتصادی نباید مانع عضویت داوطلبان جدید واجد شرایط و استفاده آن‌ها از منافع حضور در این تشکل‌ها شوند. نظرات اصناف یا تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری با حضور رئیس شورای اصناف کشور و یا رؤسای این تشکل‌ها در شورای گفت‌وگو بررسی می‌شود.

ماده ۶- مرکز آمار ایران موظف است برنامه ملی آماری کشور موضوع ماده (۵۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^۵ را طوری تهیه کند که بر اساس آن اطلاعات آماری موردنیاز برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در ایران در پایگاه اطلاعات آماری کشور به شکل مستمر و روزآمد ارائه گردد. اقلام و اطلاعات آماری مورد نیاز سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی که باید به شکل مستمر در این پایگاه منتشر شود، توسط شورای گفت‌وگو تعیین می‌شود.

ماده ۱۱ (اصلاحی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰)- به منظور تبادل نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی این بخش‌ها، بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر برای اقدامات لازم در چهارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه پیشنهادها و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذی‌ربط، شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با ترکیب اعضای زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس شورا)
- ۲- وزیر صنعت، معدن و تجارت
- ۳- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (یا معاون)
- ۴- وزیر جهاد کشاورزی (یا معاون)
- ۵- وزیر نفت (یا معاون)
- ۶- وزیر نیرو (یا معاون)
- ۷- وزیر کشور (یا معاون)
- ۸- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۹- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور (یا معاون)
- ۱۰- دو نفر از معاونان قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه
- ۱۱- رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
- ۱۲- رئیس کمیسیون برنامه و محاسبات مجلس شورای اسلامی
- ۱۳- رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی
- ۱۴- رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی
- ۱۵- سایر رؤسای کمیسیون‌های تخصصی و ویژه مجلس شورای اسلامی (حسب مورد)
- ۱۶- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (دبیر شورا)
- ۱۷- رئیس اتاق اصناف

۵. قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ منقضی شده است، در حال حاضر بند (الف) ماده (۱۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ جایگزین ماده (۵۴) فوق‌الذکر شده است.

- ۱۸- رئیس شورای عالی استان‌ها
 - ۱۹- رئیس اتاق تعاون جمهوری اسلامی ایران
 - ۲۰- شهردار یکی از کلانشهرها به انتخاب شهرداران کلانشهرها
 - ۲۱- هشت نفر از مدیران عامل شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی از بخش‌ها و رشته‌های مختلف تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰)- نحوه انتخاب اعضای ردیف (۲۱) و چگونگی تشکیل جلسات و ارائه پیشنهادها و گزارش‌ها طبق دستورالعملی است که در نخستین جلسه شورا تهیه و تصویب می‌شود.
 - تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰)- محل دبیرخانه این شورا بدون دریافت کمک از دولت در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران است.
 - تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰)- جلسات شورای گفت‌وگو، حداقل یک جلسه در ماه می‌باشد.
 - تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰)- مصوبات شورا حداکثر ظرف مدت سی روز در دستور کار هیأت دولت قرار می‌گیرد تا در جلسه هیأت دولت مطرح و نسبت به آن تصمیم‌گیری شود.
- وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است:
- الف - پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل، شیوه‌نامه یا رویه اجرائی در جهت بهبود محیط کسب و کار در ایران به مسئولان مربوطه بر اساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه این شورا
- ب - استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکلهای اقتصادی سراسری با حضور رئیس شورای اصناف کشور و یا حسب مورد رؤسای این تشکلهای در جلسات شورا
- پ - ارائه خواسته‌ها، پیشنهادها و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرائی و نمایندگان تشکلهای بخش‌های خصوصی و تعاونی و بحث و بررسی و اقتناع و تفاهم درباره خواسته‌های مذکور
- ت - ارائه پیشنهاد برای ارتقاء فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و مهارت‌های شغلی و کارآفرینی در کشور
- ث - بررسی گزارش‌های کمیته موضوع ماده (۷۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^۶ و زمینه‌سازی برای تصمیم‌گیری درباره آن‌ها
- ج - پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه‌ها برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی و زمینه‌سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات به منظور اجرای کامل و مؤثر ماده (۸) قانون اصل (۴۴)
- چ - ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرائی با فعالان اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها
- ح - زمینه‌سازی برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکلهای اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی
- خ - تعیین و انتشار اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی با قید روزآمدسازی مستمر در پایگاه اطلاعات آماری کشور موضوع ماده (۶) این قانون
- د - تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی موضوع مواد (۲۲) و (۲۷) این قانون

۶. با توجه به انقضای زمان قانون برنامه پنجساله توسعه در حال حاضر بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ جایگزین ماده (۷۶) فوق‌الذکر شده است.

تبصره ۱ - وزیر یا بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی که موضوع مربوط به آن دستگاه در دستور شورای گفت‌وگو قرار می‌گیرد، موظف است با دعوت دبیرخانه این شورا خود در جلسه مربوطه در شورای گفت‌وگو شرکت کند و حسب مورد نمایندگان تام‌الاختیار خود را به کمیسیون‌های زیرمجموعه دبیرخانه شورا معرفی نماید.

تبصره ۲ - دبیر شورا، سخنگوی آن نیز می‌باشد و موظف است دستور جلسه آتی و مصوبات هر جلسه را در اختیار رسانه‌ها قرار دهد.

ماده ۱۲ - تشکل‌های اقتصادی سراسری می‌توانند درخواست‌های خود را برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی محل کسب و کار، به همراه استدلال فنی و حقوقی مربوطه به دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارسال و درخواست خود را پیگیری کنند. در صورت مخالفت شورای گفت‌وگو با درخواست ارسال شده، دبیرخانه شورا موظف است دلایل مخالفت با درخواست مربوطه را به طور کتبی به تشکل ذی‌ربط اطلاع دهد.

ماده ۱۳ - در هر یک از استان‌ها، استاندار موظف است با همکاری رؤسای اتاق‌ها در استان، شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در استان را با ترکیبی متناسب با این شورا و به ریاست خود تشکیل دهد و فرآیند دریافت و بررسی درخواست تشکل‌ها و فعالان اقتصادی و اتخاذ تصمیم در جهت بهبود محیط کسب و کار در استان را سازماندهی کند. شوراهای گفت‌وگو در استان‌ها موظفند آن دسته از گزارش‌ها و درخواست‌های رسیده که ابعاد ملی و فراگیر داشته باشد را جهت بررسی و تصمیم‌گیری به دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارسال کنند.

تبصره - دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگو و فرم‌های درخواست از این شورا توسط دبیرخانه شورای گفت‌وگو در اتاق ایران تهیه و به شوراهای استانی ارسال می‌شود.

ماده ۱۴ - به منظور تعامل مستمر با فعالان اقتصادی اعم از کارفرمایی و کارگری و تلاش برای حل مشکلات آنان و ارائه پیشنهاد برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی به شورای گفت‌وگو، وزراء و رؤسای دستگاه‌های اجرایی و قضائی مرتبط با محیط کسب و کار و رؤسا و مدیران کل این دستگاه‌ها در مراکز استان‌ها موظفند یکی از معاونان خود را به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار تعیین و معرفی نمایند.

تبصره - تشخیص دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی است.

ماده ۲۱ - در مواردی که براساس مواد (۲۷) و (۲۸) قانون برگزاری مناقصات، ترک تشریفات مناقصه صورت می‌گیرد، بالاترین مقام دستگاه اجرایی مناقصه‌گذار موظف است مصوبه جلسه و دلایل ترک تشریفات مناقصه را ظرف سه روز کاری پس از برگزاری جلسه و نیز هویت طرف قرارداد در هر مناقصه ترک تشریفات شده را تا سه روز پس از انتخاب طرف قرارداد، به پایگاه اطلاع‌رسانی معاملات بخش عمومی ارسال کند.

ماده ۲۲ - کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند در انتخاب طرف قرارداد در معاملات خود از جمله پیمانکاری‌ها و امثال آن‌ها، چنانچه اشخاص حقوقی بخش عمومی اعم از دولتی و غیردولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی از لحاظ ضوابط عمومی انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر باشند، اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی را در اولویت قرار دهند.

ماده ۲۴ - دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.

تبصره - هیأت وزیران پس از کسب نظر مشورتی شورای گفت‌وگو، زمان موضوع این ماده را تعیین و اعلام می‌کند. مواردی که محرمانه بودن آن اقتضاء داشته باشد، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی، مستثنی است.

• دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

شماره مستند: ۹۰/۱۰/۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۶ و بازنگری مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۱۰

مصوب شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی که از این پس در این دستورالعمل شورا نامیده می‌شود بنا به پیشنهاد دبیرخانه در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۶، متن دستورالعمل تشکیل و اداره جلسات شورا موضوع تبصره ۱ ماده ۷۵ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران را در ۱۷ ماده و ۶ تبصره به شرح ذیل تصویب نمود که در تاریخ ۱۳۹۷/۰۲/۱۰ مورد بازنگری قرار گرفت.

تشکیل جلسات

ماده ۱- جلسات عادی شورا به صورت ماهیانه تشکیل می‌گردد. جلسات دیگر شورا حسب درخواست سه نفر از اعضای شورا و موافقت رئیس شورا تشکیل خواهد شد، لیکن این گونه جلسات صرفاً به منظور تسریع تصمیم‌گیری درباره موضوعات مندرج در دستور جلسات عادی یا بررسی و اتخاذ تصمیم درباره موضوعی است که ضرورت و اولویت آن به تأیید رئیس شورا رسیده و به صورت خارج از نوبت در دستور کار قرار گرفته باشد. تبصره- در موارد تشکیل جلسات فوق‌الذکر، دبیر شورا دعوتنامه جلسه را به همراه سوابق و مستندات مربوطه حداقل چهل و هشت ساعت قبل از برگزاری برای اعضای ارسال می‌نماید.

ماده ۲- جلسات با حضور نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت می‌یابد مشروط بر این که حداقل یک سوم اعضای هر یک از قوای سه‌گانه و یک سوم اعضای شورا در جلسه حضور داشته باشند.

تبصره- گزارش حضور و عدم حضور اعضای هر یک از قوای سه‌گانه در جلسات هر سه ماه یک بار توسط دبیر شورا برای رئیس قوه ارسال می‌گردد و در صورت عدم برگزاری جلسات شورا، این گزارش هر سه جلسه یک بار ارسال می‌گردد.

ماده ۳- هریک از اعضای شورا شخصاً باید در جلسه حضور یابد.

تبصره- در موارد خاص اعضای شورا می‌توانند -حداکثر سه جلسه در یک سال- نماینده خود را به جلسه اعزام نمایند، لیکن نمایندگان مذکور دارای حق رأی نبوده و حضورشان در نصاب‌های ذکر شده در ماده ۲ این دستورالعمل تأثیری نخواهد داشت.

اداره جلسات و فرایند طرح و تصویب پیشنهادها

ماده ۴- رئیس شورا، جلسات شورا را اداره خواهد کرد. در صورت عدم حضور رئیس شورا، دبیر شورا که رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران است، اداره جلسه را بر عهده دارد. در این صورت تمام اختیارات مذکور در ماده ۱، به تصمیمات با حضور دبیر شورا تسری می‌یابد.

ماده ۵- هریک از اعضای شورا و همچنین فعالان یا تشکلهای اقتصادی می‌توانند موضوعاتی را برای قرار گرفتن در جلسات شورا به دبیرخانه ارجاع نمایند. دبیرخانه موظف است موضوعات قابل طرح در شورا را با همکاری اتاق‌ها بررسی نموده و حسب اولویت در دستور کار قرار دهد.

تبصره ۱- معیارهای تعیین اولویت موضوعات به تصویب شورا خواهد رسید.

تبصره ۲- دستور جلسات توسط دبیر شورا تنظیم و حداقل یک هفته پیش از برگزاری جلسات، در اختیار اعضاء قرار خواهد گرفت.

ماده ۶- رئیس و اعضای شورا می‌توانند قبل از ورود به دستور جلسه، حداکثر جمعاً به مدت ۲۰ دقیقه درباره مسائل مهم روز که مرتبط با مأموریت شورا می‌باشد مطالبی را ایراد نمایند.

ماده ۷- اولویت اظهارنظر در خصوص موضوعات مندرج در دستور جلسه شورا با اعضاء و نیز مدعوین مرتبط با موضوع است که قبلاً نظر کتبی خود را در مورد آن به دبیرخانه ارسال نموده‌اند، لیکن سایر اعضا نیز می‌توانند در چهارچوب وقت پیش‌بینی شده اظهارنظر نمایند.

ماده ۸- با رعایت ماده ۵ فوق، صرفاً موضوعاتی در دستور جلسات قرار می‌گیرند که قبلاً به دبیرخانه ارجاع شده و اقدامات کارشناسی لازم توسط دبیرخانه در مورد آن‌ها صورت گرفته باشد. موضوعات مختلف به ترتیب مندرج در دستور جلسه، در شورا مطرح و مورد گفت‌وگو قرار می‌گیرد.

ماده ۹- هرگاه موضوع مورد گفت‌وگو بنا به تشخیص شورا نیازمند رسیدگی و مذاقه بیشتر باشد، مراتب به کارگروه ویژه‌ای ارجاع می‌شود. چنانچه بررسی موضوع مورد رسیدگی به تفاهم منجر شود، به عنوان تصمیم شورا به مراجع ذی‌ربط برای اجرا منعکس می‌شود و در صورتی که مراتب به تفاهم منجر نشود، رأی اکثریت به عنوان تصمیم شورا به مراجع مربوطه انعکاس می‌یابد.

تبصره ۱- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران یا رئیس اتاق تعاون حسب مورد و همچنین مرجع ارائه پیشنهاد، عضو ثابت کارگروه‌های ویژه موضوع این ماده خواهند بود و سایر اعضای کارگروه مطابق ترتیبات این ماده توسط شورا تعیین می‌شوند.

تبصره ۲- سقف رسیدگی موضوعات در کارگروه‌های ویژه ۱۴ روز تعیین می‌شود و حداکثر برای دو هفته دیگر قابل تمدید است.

ماده ۱۰- چنانچه موضوع مطرح در شورا به دستگاه‌ها یا سازمان‌های غیرعضو شورا مربوط باشد، دبیرخانه آن‌ها را به جلسات شورا دعوت می‌نماید.

ماده ۱۱- اتخاذ تصمیم در مورد کفایت مذاکرات پیرامون موضوعی خاص، تعلیق یا حذف موضوع و اعاده آن به دبیرخانه، مستلزم پیشنهاد رئیس جلسه و یا یکی از اعضای حاضر و موافقت اکثریت حاضران می‌باشد.

ماده ۱۲- در صورتی که موضوعی نیازمند اتخاذ تصمیم شورا باشد، رأی اکثریت حاضران ملاک تصمیم می‌باشد و در صورت مساوی بودن آراء در تصمیمات شورا، اکثریت با رأی رئیس جلسه احراز می‌شود.

دبیرخانه شورا

ماده ۱۳- دبیرخانه زیر نظر رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تشکیل می‌شود و وظایف زیر را بر عهده دارد:

الف- استقرار سامانه‌های نظرخواهی و نظرسنجی از ذی‌نفعان با تأکید بر تشکلهای اقتصادی کشور و انتقال درخواست‌ها و پیشنهادهای به شورا

ب- بهره‌گیری از توان کارشناسی سازمان رسمی و مجازی برای تحلیل، تلفیق و جمع‌بندی موضوعات

ج- طراحی فرایندهای مطالعاتی و اجرایی به منظور حصول اطمینان از اثربخشی و کارایی سامانه‌های مستقر در دبیرخانه

د- استفاده از امکانات و توان کارشناسی و تخصصی موجود در سازمان‌های متبوع اعضای شورا با مشارکت کارشناسان و متخصصان آن سازمان‌ها در فرایند نهایی‌سازی پیشنهادات

ه- تنظیم دستور جلسه و ارسال آن برای اعضاء، حداقل یک هفته پیش از برگزاری جلسه

و- تنظیم صورت مذاکرات شورا و ارسال آن برای اعضاء، حداکثر تا یک هفته پس از برگزاری جلسات

ز- تنظیم و تدوین طرح‌ها، پیشنهادهای، راهکارها و تهیه فهرست اولویت موضوعی و زمانی آن‌ها جهت ارائه به شورا

ح- ارسال نتایج مذاکرات و تصمیمات شورا به مراجع ذی‌ربط

ط- پیگیری نتایج تصمیمات شورا

ی- تنظیم گزارش‌های دوره‌ای و موردی از عملکرد شورا و ارائه آن‌ها به شورا.
 ماده ۱۴- دبیر شورا سخنگوی شورا نیز هست و خلاصه مذاکرات و تصمیمات شورا را اطلاع‌رسانی می‌کند، مگر در مواردی که شورا، اطلاع‌رسانی و انتشار مطلبی را مناسب نداند.

نحوه انتخاب مدیران عامل شرکت‌ها

ماده ۱۵- مدیران عامل موضوع بند (۱۹) ماده (۷۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به پیشنهاد مشترک رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و رئیس اتاق تعاون با رعایت معیارهای ذیل، انتخاب و اسامی آن‌ها جهت تصویب به شورا ارائه می‌گردد.
 ماده ۱۶- معیارهای حاکم بر انتخاب مدیران عامل شرکت‌ها به شرح زیر است:
 الف- اعضای مورد بحث در ماده (۱۵)، حداکثر به مدت یک سال تعیین می‌شوند.
 ب- اعضای مورد بحث -ترجیحاً- از میان اعضای تشکلهای اقتصادی در بخش‌های صنعتی معدنی، کشاورزی، بازرگانی و خدمات برگزیده می‌شوند تا خواسته‌ها و نظرات تشکلهای را نیز نمایندگی نمایند.
 ج- «شرکت برتر» شامل شرکت‌های متوسط و کوچک نیز می‌شود و عنوان «برتری» صرفاً به اندازه کسب و کار محدود نمی‌گردد.
 د- مدیران عامل منتخب -علاوه بر احراز شرایط مندرج در قانون- از وجهه صاحب‌نظری در امور اقتصادی و صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای نیز برخوردار باشند.
 ه- اعضای منتخب بایستی دارای حسن شهرت بوده و از اعتبار اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای نیز برخوردار باشند.
 تبصره- عضویت هریک از اعضای منتخب حداکثر برای یک دوره متوالی دیگر بلامانع است.
 ماده ۱۷- هرگونه اصلاح و تغییر در این دستورالعمل، منوط به تصویب نصف به علاوه یک اعضاء می‌باشد.
 ماده ۱۸- مصوبات شورا که نیازمند تصویب‌نامه هیأت وزیران و همچنین پیشنهاد به مجلس از طریق ارائه لایحه می‌باشد، در فرم ضمیمه این دستورالعمل و با امضاء رئیس شورا به دفتر هیأت دولت جهت اجرای حکم ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵، ارسال می‌گردد.

• دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

ویرایش سوم - شهریور ۱۳۹۹- تدوین در دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

این دستورالعمل به استناد تبصره ذیل ماده ۱۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶) و بر اساس ماده این قانون و مفاد ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) توسط دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی کشور در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، متناسب با ترکیب ساختار و اداره شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی تهیه می‌گردد.

تعاریف

ماده ۱- تعاریف

۱. شورای استان: شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان
۲. شورای ملی: شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی
۳. تشکل: تشکلهای اقتصادی تعریف شده در بند (ب) ماده ۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

۴. گزارش کارشناسی: متنی است که پس از بررسی موضوع دستور جلسه، بر اساس قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها و سایر مستندات مربوطه توسط دبیرخانه شورای استان تهیه شده که مشتمل بر ارائه شرح مسئله و علت ایجاد آن، ایرادات، مشکلات و پیشنهادات جهت حل مشکل می‌باشد و در قالب فرم پیوست شماره (۱) تنظیم می‌گردد.

۵. جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی): جلسه‌ای که به منظور بررسی دقیق و کارشناسی گزارش‌ها و درخواست‌های دریافتی از جنبه‌های مختلف حقوقی، اقتصادی، فنی و تخصصی برگزار می‌شود تا پیش از طرح موضوع در جلسه شورای استان، ابعاد مختلف موضوع بررسی شده و پیشنهادهای مرتبط جهت اتخاذ تصمیم در جلسه شورای استان تدوین شود.

۶. مصوبات شورای استان: تصمیمی است که در جلسه شورای استان توسط رئیس شورا سازماندهی شده و با رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه اتخاذ می‌گردد. این مصوبات به دو شکل «مصوبات استانی» و یا «پیشنهاد موضوعات ملی و فراگیر» به شرح زیر خواهند بود:

الف- مصوبات استانی: مصوباتی که می‌بایست در جهت بهبود محیط کسب و کار استان با قابلیت اجرایی در محدوده جغرافیایی استان باشند.

ب- موضوعات ملی و فراگیر: موضوعات فرا استانی که اثرات و پیامدهای توسعه‌ای و اقتصادی در سطح ملی داشته باشند و حوزه تأثیر آن‌ها از ابعاد مختلف جغرافیایی، تشکیلی، صنفی و موارد مشابه محدود به یک استان نباشند.

تبصره- تصمیمات مرتبط به موضوعاتی که به لحاظ فیزیکی در محدوده جغرافیایی یک استان استقرار دارند و ممکن است اثرات فرا استانی داشته باشند (نظیر موضوعات مرتبط به گمرک و پایانه مرزی یک استان جهت توسعه صادرات به کشورهای همسایه)، به عنوان مصوبات استانی تلقی می‌شوند.

۷. دستاورد استانی: به مصوبه اجرا شده‌ای اطلاق می‌گردد که منجر به مرتفع شدن مشکل اقتصادی مرتبط با محیط کسب و کار در استان گردد.

ترکیب اعضا

ماده ۲- ترکیب اعضای شورای استانی به شرح ذیل است:

۱. استاندار (رئیس شورای استانی)
۲. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان
۳. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان
۴. رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
۵. مدیرکل اداره امور اقتصادی و دارایی استان
۶. مدیرکل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
۷. دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان
۸. نمایندگان مجلس شورای اسلامی حداکثر دو نفر به تشخیص مجمع نمایندگان استان و با اولویت نمایندگان عضو کمیسیون‌های تخصصی و ویژه مجلس
۹. رئیس کل دادگستری استان (یا معاون)
۱۰. دادستان مرکز استان
۱۱. شهردار مرکز استان
۱۲. رئیس شورای اسلامی استان
۱۳. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان (دبیر و سخنگوی شورای استان)
۱۴. رئیس اتاق تعاون مرکز استان

۱۵. رئیس اتاق اصناف مرکز استان
 ۱۶. هشت نفر از مدیران عامل یا رؤسای هیأت مدیره شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی یا رؤسای تشکلهای اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی مستقر در استان
 - تبصره ۱- شرایط و معیارهای حاکم بر انتخاب مدیران عامل یا رؤسای هیأت مدیره شرکت‌های برتر و رؤسای تشکلهای اقتصادی موضوع بند ۱۶ به شرح ذیل است:
 ۱. شرکت‌های برتر و تشکلهای اقتصادی فعال در بخش‌ها و رشته‌های مختلف صنعتی، معدنی، کشاورزی، بازرگانی و خدمات، بنا به پیشنهاد مشترک رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان، رئیس اتاق تعاون مرکز استان و رئیس اتاق اصناف مرکز استان و تصویب شورای استان انتخاب می‌شوند.
 ۲. اعضای منتخب باید در سطح استان از وجه صاحب‌نظری در امور اقتصادی، صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای، اعتبار اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای برخوردار باشند و در سطح استان دارای حسن شهرت باشند.
 ۳. این افراد به مدت حداکثر یک سال انتخاب می‌شوند و عضویت ایشان حداکثر برای یک سال دیگر با تصویب شورای استان بلامانع است. در هر صورت یک شرکت یا تشکل نمی‌تواند بیش از دو سال متوالی عضو شورای استان باشد.
 ۴. در صورت تغییر رئیس تشکل یا مدیرعامل یا رئیس هیأت مدیره شرکت برتر منتخب عضو، شورای استانی می‌بایست مجدداً نسبت به جایگزینی یا انتخاب مجدد ایشان، بر اساس بند ۱۶ ماده ۲ این دستورالعمل تصمیم‌گیری نماید.
 ۵. شورای استانی می‌بایست پیش از اتمام عضویت اعضاء نسبت به برگزاری جلسه انتخاب نمایندگان جدید اقدام نماید.
 ۶. از یک شرکت هم‌زمان یک نفر بیشتر نمی‌تواند عضو گردد.
 - تبصره ۲- بالاترین مقام سازمان‌ها یا دستگاه‌های غیرعضو شورا که موضوع مربوط به آن‌ها در دستور کار شورای استانی قرار می‌گیرد، موظف است با دعوت دبیرخانه این شورا، در جلسه شرکت کند و حسب مورد، نماینده تام‌الاختیار خود را به کارگروه‌های کارشناسی دبیرخانه استان معرفی و اعزام نماید.
 - تبصره ۳- در استان‌هایی که علاوه بر مرکز استان، شهرستان‌ها نیز دارای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی می‌باشند، رؤسای اتاق‌های شهرستان‌ها نیز عضو شورای استان می‌باشند.
- ### تشکیل جلسات
- ماده ۳- جلسات عادی شورای استان حداقل هر ماه یک بار تشکیل می‌گردد.
 - تبصره ۱- تقویم زمانی تشکیل جلسات شورای استان در اولین جلسه ابتدای سال به تصویب اعضای شورای استان می‌رسد.
 - تبصره ۲- جلسات فوق‌العاده و خارج از برنامه سالانه شورای استانی حسب درخواست دبیر یا سه نفر از اعضای شورای استان و موافقت رئیس آن شورا تشکیل خواهد شد، لیکن این گونه جلسات صرفاً به منظور تسریع تصمیم‌گیری درباره موضوعات مندرج در دستور جلسات عادی یا بررسی و اتخاذ تصمیم درباره موضوعاتی است که ضرورت و اولویت آن به تأیید رئیس شورای استانی رسیده و به صورت خارج از نوبت در دستور کار قرار گرفته باشد. در موارد تشکیل جلسات فوق‌الذکر، دبیرخانه شورای استان، دعوت‌نامه جلسه را به همراه سوابق و مستندات مربوطه حداقل چهل و هشت ساعت قبل از برگزاری برای اعضاء ارسال می‌نماید.

تبصره ۳- در صورت وقوع شرایط غیرقابل پیش‌بینی (به طور مثال شیوع کرونا) که امکان تشکیل جلسات به صورت حضوری فراهم نمی‌باشد، جلسات کارگروه کارشناسی یا جلسات اصلی شورا می‌تواند به صورت آنلاین برگزار گردند.

ماده ۴- جلسات شورای استانی با حضور بیش از نصف اعضاء و با حضور رئیس و یا دبیر شورا رسمیت می‌یابد.

ماده ۵- هریک از اعضای شورای استان شخصاً باید در جلسه حضور یابد.

تبصره ۱- در موارد خاص اعضای شورای استان می‌توانند حداکثر سه جلسه در یک سال، نماینده خود را به جلسه اعزام نمایند. نمایندگان مذکور در ابتدای سال به دبیرخانه معرفی و دارای حق رأی بوده و حضورشان در نصاب‌های ذکر شده در ماده ۴ این دستورالعمل مؤثر خواهد بود.

تبصره ۲- گزارش حضور یا عدم حضور اعضای شورای استان، هر سه ماه یک‌بار، توسط دبیر شورا برای استاندار و دبیرخانه شورای ملی ارسال می‌گردد و وضعیت حضور نمایندگان استانی هر قوه به تفکیک در جلسات شورای ملی گزارش خواهد شد.

اداره جلسات شورای استان و فرایند طرح و تصویب پیشنهادها

ماده ۶- رئیس شورای استان جلسات شورا را اداره خواهد کرد. در صورت عدم حضور رئیس شورای استان، دبیر شورای استان اداره جلسه را بر عهده خواهد داشت. در این صورت، تمام اختیارات ایشان مرتبط با تصمیمات شورا به دبیر شورا تسری می‌یابد.

ماده ۷- رئیس و اعضای شورای استانی می‌توانند قبل از ورود به دستور جلسه، جمعاً به مدت بیست دقیقه و در فرصتی که رئیس تعیین می‌کند درباره مسائل مهم روز که مرتبط با مأموریت شورای استان باشد، مطالبی را بیان نمایند.

ماده ۸- موضوعاتی که در دستور جلسات شورا قرار می‌گیرند باید قبلاً به دبیرخانه ارجاع شده و بررسی‌های کارشناسی توسط دبیرخانه شورای استان در مورد آن‌ها صورت گرفته باشد. موضوعات مختلف، به ترتیب مندرج در دستور جلسه به انضمام گزارش کارشناسی دبیرخانه، در شورای استان مطرح و مورد گفت‌وگو قرار می‌گیرد.

تبصره ۱- دستور جلسات توسط دبیر شورا تنظیم و حداقل پنج روز پیش از برگزاری جلسات، در اختیار اعضاء قرار خواهد گرفت.

ماده ۹- اولویت اظهارنظر در خصوص موضوعات مندرج در دستور جلسه شورای استان با اشخاصی است که قبلاً نظر کتبی خود را در مورد آن موضوع، به دبیرخانه شورای استان ارسال نموده‌اند. لیکن سایر اشخاص نیز می‌توانند در چهارچوب وقت پیش‌بینی شده، اظهارنظر نمایند.

ماده ۱۰- هرگاه موضوع مورد گفت‌وگو در جلسه شورای استان نیازمند رسیدگی بیشتر برای تصمیم‌گیری باشد، اعضاء شورا می‌توانند مراتب را جهت بررسی با ارائه حق اخذ تصمیم یا بدون آن به کارگروه ویژه‌ای ارجاع دهند. در صورت تفویض تصمیم‌گیری به کارگروه ویژه، موضوعات تفاهم شده در کارگروه به منزله تصمیم شورای استان می‌باشد. در صورت عدم تفویض تصمیم‌گیری و یا در صورت عدم تفاهم در کارگروه، موضوع جهت تصمیم‌گیری نهایی، مجدداً در دستور کار جلسات بعدی شورای استان قرار خواهد گرفت.

تبصره ۱- مرجع ارائه پیشنهاد، رئیس یا نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان یا اتاق تعاون مرکز استان یا اتاق اصناف مرکز استان (حسب ارتباط موضوعی)، عضو ثابت کارگروه‌های ویژه موضوع این ماده خواهند بود و سایر اعضای کارگروه حسب ارتباط موضوعی توسط شورای استانی تعیین می‌شوند. تبصره ۲- سقف رسیدگی موضوعات در کارگروه‌های ویژه ۷ روز تعیین می‌شود و حداکثر برای ۷ روز دیگر قابل تمدید است.

ماده ۱۱- اتخاذ تصمیم در مورد کفایت مذاکرات پیرامون موضوعی خاص، تعلیق یا حذف موضوع و اعاده آن به دبیرخانه، مستلزم پیشنهاد رئیس جلسه و یا یکی از اعضای حاضر و موافقت اکثریت اعضای حاضر در جلسه می‌باشد.

ماده ۱۲- در صورتی که موضوعی نیازمند اتخاذ تصمیم شورای استان باشد، رأی اکثریت اعضای حاضر ملاک تصمیم می‌باشد و در صورت مساوی بودن آراء در تصمیمات شورا، اکثریت با رئیس جلسه احراز می‌شود.

ماده ۱۳- دبیر شورا، سخنگوی آن نیز می‌باشد و موظف است دستور جلسه و مصوبات شورای استان در هر جلسه را در اختیار رسانه‌ها قرار دهد.

وظایف شورای استان

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات شورای استانی به شرح ذیل می‌باشد:

۱. دریافت و بررسی درخواست تشکیل‌ها و فعالان اقتصادی استان
۲. طرح مسائل و موضوعات دریافتی در جلسات شورای استانی و اتخاذ تصمیم در جهت بهبود محیط کسب و کار در استان

۳. ارسال گزارش‌ها و درخواست‌های دریافتی با ابعاد ملی و فراگیر به دبیرخانه شورای ملی

۴. همکاری و هماهنگی با شورای ملی

دبیرخانه شورای استان و وظایف آن

ماده ۱۵- دبیرخانه شورای استان زیر نظر رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان تشکیل می‌شود و وظایف زیر را بر عهده دارد:

الف- تنظیم تقویم زمانی تشکیل جلسات شورای استان مطابق موضوع ماده ۳ این دستورالعمل به منظور طرح و تصویب در اولین جلسه ابتدای سال و ارسال یک نسخه از تقویم مصوب شورا به دبیرخانه شورای ملی
ب- استقرار سازوکار و سامانه‌های دریافت نظرات، درخواست‌ها و پیشنهادهای فعالان و تشکلهای اقتصادی استان

پ- بررسی درخواست‌ها و پیشنهادهای دریافتی و اولویت‌بندی جهت طرح در جلسه شورای استان

ت- برگزاری جلسات کارگروه تخصصی (کارشناسی) و یا نشست‌های مشورتی با استفاده از امکانات و توان کارشناسی و تخصصی سازمان‌های متبوع اعضای شورای استان در فرایند بررسی موضوعات و نهایی‌سازی پیشنهادهای جهت طرح در شورای استان.

این جلسات با دعوت دبیرخانه‌های شورای استان از نمایندگان تشکلهای و فعالان اقتصادی که درخواست خود را ارائه داده‌اند، همچنین، نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مرتبط به موضوع در استان، نماینده رئیس و دبیر شورای استان و سایر افراد و نهادهای مرتبط به تشخیص دبیرخانه شورای استان تشکیل می‌گردد.

ث- ارائه دلایل مخالفت با درخواست تشکلهای و فعالان اقتصادی به ایشان در صورت عدم طرح در جلسه شورای استان

ج- تهیه و تنظیم گزارش‌های کارشناسی در قالب فرم پیوست شماره (۱) برای طرح موضوعات در جلسه شورای استان

چ- ارسال موضوعات و درخواست‌ها با ابعاد ملی و فراگیر موضوع بند ۳ ماده ۱۴ این دستورالعمل، منضم به گزارش کارشناسی و مستندات مربوط به دبیرخانه شورای ملی جهت بررسی و تصمیم‌گیری

ح- ارسال دعوت‌نامه مشتمل بر دستور جلسه و گزارش کارشناسی، برای اعضای شورای استان، مدعوین جلسه و دبیرخانه شورای ملی، حداقل پنج روز پیش از برگزاری جلسه

خ- تنظیم صورتجلسه و ارسال آن برای اعضای شورای استان و دبیرخانه شورای ملی مطابق فرم پیوست شماره (۲) حداکثر ۱۰ روز پس از برگزاری جلسه

د- ارسال مصوبات شورای استان به مراجع ذی‌ربط استانی و پیگیری اجرای آنها

ذ- ارسال نتایج پیگیری مصوبات و دستاوردهای شورای استان به دبیرخانه شورای ملی

ر- تنظیم گزارش‌های فصلی از عملکرد شورای استان و دبیرخانه متبوع، به منظور طرح در جلسه شورای استان و ارسال آن دبیرخانه شورای ملی مطابق فرم پیوست شماره (۳) حداکثر دو هفته بعد از پایان هر فصل

ز- طراحی و استقرار فرایندهای مطالعاتی و اجرایی و تدوین برنامه آموزشی به منظور ارتقای توان کارشناسی در دبیرخانه

ژ- همکاری و هماهنگی با دبیرخانه شورای ملی

س- ارسال گزارش هزینه‌کرد بودجه به دبیرخانه شورای ملی

ش- هماهنگی با سایر مراجع استانی مرتبط به بهبود محیط کسب و کار از جمله کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید، کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری، کارگروه توسعه صادرات، کارگروه تنظیم بازار و سایر نهادهای مشابه، به منظور ایجاد هم‌افزایی، جلوگیری از موازی‌کاری و عدم ورود به دستور کارهای تکراری، و نیز استفاده حداکثری از تمامی نهادها و کارگروه‌های استان جهت تقویت عملکرد شورای استان و بهبود محیط کسب و کار.

تصویب و اصلاح دستورالعمل

ماده ۱۶- این دستورالعمل مشتمل بر ۱۶ ماده و ۱۲ تبصره و ۳ فرم پیوست می‌باشد و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است. هرگونه اصلاح و تغییر در آن منوط به اعلان پیشنهاد به دبیرخانه شورای ملی و تصویب و ابلاغ بعدی است.

پیوست شماره (۱)- فرم گزارش کارشناسی

پیوست شماره (۲)- فرم صورتجلسه و مصوبات جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان

پیوست شماره (۳)- فرم گزارش فصلی عملکرد شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان

ج- اهم اقدامات^۷

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی از بدو تشکیل در سال ۱۳۹۰ تا آبان ۱۴۰۱، تعداد ۱۱۴ جلسه با مجموع ۳۱۳ دستور جلسات برگزار نموده که منجر به صدور ۲۷۶ مصوبه شده است. موضوعات مصوبات شورا به شرح جدول زیر است:

مسائل عمومی بنگاه‌داری (۷۴٪)	مسائل تخصصی بخش‌های مختلف (۲۶٪)
بازار پول و سرمایه: ۲۲٪	صنعت احداث: ۶٪
بهبود محیط کسب و کار: ۱۵٪	کشاورزی و صنایع وابسته: ۶٪
امور مالیاتی: ۱۳٪	شوراهای استانی: ۵٪
تجارت خارجی: ۹٪	انرژی و صنایع وابسته: ۵٪
کار و تأمین اجتماعی: ۷٪	راه و شهرسازی و مدیریت شهری: ۳٪
صنعت: ۵٪	امور ثبتی: ۱٪
زنجیره تأمین: ۵٪	

برخی از مهم‌ترین دستاوردهای شورای گفت‌وگو به شرح جدول زیر است:

امور مالیاتی
۱- مرتفع شدن بخشی از مشکلات ناشی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم در پذیرش معاملات مؤدیان در صورت احراز اصل صحت معامله ۲- اعمال معافیت مالیات بر افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی ۳- تمدید مهلت رفع تعهد ارزی و استفاده از معافیت مالیاتی صادرکنندگان با صدور بخشنامه بانک مرکزی ۴- رفع الزام اخذ گواهی موضوع تبصره (۱) ماده ۱۸۶ قانون مالیات مستقیم در تمدید ضمانت‌نامه‌ها و گشایش اعتبار اسنادی ۵- حذف الزام ارائه مفادحساب مالیاتی (گواهی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم) به بانک‌ها برای صدور یا تمدید ضمانت‌نامه‌های بانکی و گشایش اعتبار اسنادی تا سقف ۵ میلیارد ریال برای اشخاص حقوقی و ۲ میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی ۶- برخورداری شرکت‌های پذیرش شده در بورس در سال ۹۹ از مشوق مالیاتی، مبنی بر عدم ورود سازمان امور مالیاتی به حساب‌های سنوات گذشته ایشان فراتر از یک سال، با تصویب و ابلاغ مصوبه شورای گفت‌وگو در شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا ۷- رفع مشکل تعقیب قضائی کارگزاران گمرکی و ترخیص‌کاران به دلیل بدهی مالیاتی صاحبان کالا ۸- رفع مشکل صادرکنندگان در ارتباط با معافیت مالیاتی سود تفاوت نرخ ارز ناشی از تسعیر ارز حاصل از صادرات با ابلاغ بخشنامه سازمان امور مالیاتی ۹- تسهیل پرداخت مالیات ارزش افزوده واردات ماشین‌آلات و تجهیزات تولید (اخذ گواهی چک)
کار و تأمین اجتماعی
۱- کاهش دوره زمانی حساسی تأمین اجتماعی از کارفرمایان از مدت ۱۰ سال به ۱ سال ۲- کاهش حق بیمه قراردادهای دریایی از ۷ درصد به ۳ درصد با ابلاغ بخشنامه سازمان تأمین اجتماعی به شماره ۱۴۰۰/۹۴۴۸/۱۰۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۲۸ ۳- رفع مشکل روش محاسبه حقوق دستمزد مسئولین فنی بهداشتی دامپزشکی بر مبنای روش ضربی با اعلام سازمان دامپزشکی کشور
بازار پول و سرمایه
۱- رفع مشکل اسناد خزانه اسلامی به منظور حفظ قدرت خرید تا تاریخ سررسید اسناد با اخذ تأیید کمیته فقهی سازمان بورس ۲- ایجاد زمینه پذیرش اسناد خزانه اسلامی در فرابورس ۳- اصلاح آیین‌نامه ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید مبنی بر بازپرداخت بدهی بدهکاران ارزی صندوق ذخیره و توسعه مشمول ماده ۲۰ قانون به صورت ریالی و بر مبنای هر دلار ۱۲۲۶ تومان تا شهریور ۹۹ ۴- برقراری امکان صدور ضمانت‌نامه ریالی توسط بانک‌ها جهت تضمین تعهدات ارزی صادرکنندگان فولاد
صنعت احداث
۱- ابلاغ امکان تهاثر بدهی دولت بین دولت، بخش خصوصی و بانک‌ها با یکدیگر در قانون بودجه سنواتی ۲- اعمال نظرات بخش خصوصی در آیین‌نامه هیأت وزیران برای واگذاری طرح‌های نیمه‌تمام در قالب

مشارکت عمومی و خصوصی	
۳- رفع مشکل تسهیلات گیرندگان ارزی حوزه صادرات خدمات فنی و مهندسی	
۴- رفع مشکل قراردادهای فاقد تعدیل فعالان اقتصادی در حوزه صنعت احداث در سال ۱۴۰۱ با تمدید دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل توسط سازمان برنامه و بودجه	
تجارت خارجی	
۱- تسهیل مقررات «نحوه بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور»	
۲- برقراری امکان تأمین ارز برای تسویه اعتبارات اسنادی گشایش یافته قبل از ۹۷/۰۵/۱۶ با ابلاغ مصوبات هیأت وزیران	
۳- پیگیری تسهیل و تسریع ثبت سفارش واردکنندگان با ایجاد سیستم اعتبارسنجی و رتبه‌بندی بازرگانان در وزارت صمت	
۴- تسهیل در پذیرش انواع تضامین در خرید ارز در کالاهای وارداتی با ابلاغ بخشنامه بانک مرکزی	
۵- حذف اقدامات موازی سازمان ملی استاندارد و سازمان دامپزشکی در ارزیابی کالاهای وارداتی با عقد تفاهم‌نامه مشترک	
۶- رفع مشکل ترخیص کالاهای اساسی و ضروری مورد نیاز واحدهای تولیدی بدون صدور اعلامیه تأمین ارز از سوی بانک مرکزی	
امور ثبتی	
۱- ایجاد امکان تبدیل انواع شرکت‌های تجاری به یکدیگر	
۲- پذیرش عدم تعلق هزینه اجرای ثبت نسبت به اسناد رهنی	
انرژی و صنایع وابسته	
۱- اصلاح نرخ تعرفه گاز حوزه پایین‌دست صنایع فلزی و فولادی با ابلاغ کمیسیون ویژه جهش تولید مجلس شورای اسلامی (موضوع حکم بند (ط) تبصره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰)	
۲- تسهیل تجارت ایران و قطر در ایام جام جهانی با تخصیص سوخت یارانه‌ای به کشتی‌ها و قایق‌های مسافری و تفریحی	
کشاورزی و صنایع وابسته	
اعلام مشمولیت فعالیت آبی‌پروری در ماده ۵۸ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) و عدم اخذ آب‌بها از آن‌ها با صدور نظریه معاونت حقوقی ریاست جمهوری	

کارگروه‌های تخصصی شورای گفت‌وگو در مجموع ۲۲۷ جلسه در موضوعات زیر برگزار نموده‌اند:

مسائل عمومی بنگاهداری (۷۸٪)	مسائل تخصصی بخش‌های مختلف (۲۱٪)
بازار پول و سرمایه: ۱۵٪	صنعت احداث: ۶٪
تجارت خارجی: ۱۴٪	انرژی و صنایع وابسته: ۶٪
بهبود محیط کسب و کار: ۱۳٪	کشاورزی و صنایع وابسته: ۴٪
امور مالیاتی: ۱۳٪	معادن و صنایع معدنی: ۲٪
کار و تأمین اجتماعی: ۱۱٪	راه و شهرسازی و مدیریت شهری: ۲٪
صنعت: ۷٪	امور گمرکی: ۲٪

زنجیره تأمین: ۵٪

تعداد ۳۱ شورای استانی دولت و بخش خصوصی نیز متناظر با تشکیل شورا در سطح ملی، از سال ۱۳۹۰ فعالیت خود را آغاز کردند. از سال ۱۳۹۰ تا نیمه اول سال ۱۴۰۱، تعداد ۲۲۶۰ جلسه در استان‌ها برگزار شده که منجر به اخذ ۱۵۶۹۱ مصوبه گردیده است.

گزارش برگزاری جلسات شورای استانی برای دبیرخانه شورای ملی در اتاق ایران و وزارت کشور ارسال می‌گردد تا نظارت لازم بر عملکرد این نهادهای استانی صورت پذیرد. دبیرخانه شورای ملی به طور منظم عملکرد ۳۱ شورای استانی را پایش می‌کند و با استفاده از یک نظام جامع ارزیابی و امتیازدهی، نمره و رتبه عملکرد شورای گفت‌وگو در هر استان را تعیین می‌نماید. سپس نمرات و رتبه‌های احصا شده به استانداران ابلاغ و گزارش آن به طور منظم به رئیس جمهور وقت ارسال می‌شود. در همین راستا شورای ملی از سال ۱۳۹۶ تا پایان ۱۴۰۰، ۱۶ دوره ارزیابی انجام داده است.

شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، علاوه بر حل مسائل منطقه‌ای فعالان بخش خصوصی، پیشنهادهایی که نیازمند مصوبات ملی بوده، جهت بررسی و طرح در شورای ملی ارائه می‌کنند. بر همین اساس، شوراهای استانی منشأ ۷۰ درصد از موضوعاتی هستند که به دبیرخانه شورای گفت‌وگو پیشنهاد شده و اکثر آن‌ها در نشست‌های تخصصی و اصلی شورای گفت‌وگو طرح و به نتیجه رسیده است.

سایر اقدامات شورای گفت‌وگو در ارتباط با شوراهای استانی به شرح زیر است:

۱- تدوین دستورالعمل نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در سال ۱۳۹۰ و اصلاح و بازنگری آن در شهریور ۱۳۹۹

۲- تدوین دستورالعمل ارزیابی و پایش عملکرد شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در خرداد ۱۳۹۶ و به‌روزرسانی مجدد آن در شهریور ۱۳۹۹

۳- تهیه و نگارش الحاقیه‌های شماره ۱ و ۲ دستورالعمل ارزیابی شوراهای استانی به شرح زیر: الحاقیه شماره (۱) دستورالعمل: راهنمای نحوه اعلام دستاوردهای شوراهای استانی

الحاقیه شماره (۲) دستورالعمل: راهنمای اطلاع‌رسانی جلسات، مصوبات و دستاوردهای استانی

۴- تهیه گزارش جامع تحلیلی ارزیابی عملکرد شوراهای استانی

۵- تهیه گزارش تفصیلی عملکرد هر یک از شوراهای استانی

۶- برگزاری کارگاه‌های آموزشی در جهت توانمندسازی و ارتقای دبیرخانه‌های شوراهای استانی

۷- انجام فراخوان و دریافت نظرات و ایجاد هم‌نظری درباره مسائل اقتصادی

۸- تعیین رؤس برنامه‌های توسعه‌ای به منظور بهبود عملکرد شوراهای استانی

۹- اطلاع‌رسانی در خصوص مصوبات و تصمیمات هیأت مقررات زدایی و کمیته‌های تخصصی این هیأت به دبیرخانه‌های شوراهای استانی

۱۰- دعوت و بهره‌مندی از حضور مؤثر شوراهای استانی در جلسات کارگروه‌های تخصصی و اصلی به فراخور موضوع

۱۱- همکاری و مشارکت دبیرخانه‌های شوراهای استانی در تقسیم کار ملی نظیر اجرای تکالیف قانونی برخی از بندهای ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (ت، ج، چ، ح و د)

۱۲- ایجاد یا به‌روزرسانی صفحه اختصاصی شورای گفت‌وگو در وبسایت اتاق بازرگانی استان یا وبسایت مجزای شورای گفت‌وگوی استان

- ۱۳- برگزاری جلسات به صورت حضوری و آنلاین با سرپرستان و کارشناسان دبیرخانه‌های شوراهای استانی در موضوعاتی نظیر «بررسی مشکلات و چالش‌های اجرایی و کارشناسی دبیرخانه‌های شوراهای استانی»
- ۱۴- بارگذاری صورت‌جلسات شوراهای استانی در سایت شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی.

ج- خلاصه فصل

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی	
مبنای قانونی	ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با اصلاحات بعدی
صلاحیت	تبادل نظر و بیان خواسته‌های متقابل میان دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی
اعضا	۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس شورا) ۲- وزیر صنعت، معدن و تجارت ۳- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (یا معاون) ۴- وزیر جهاد کشاورزی (یا معاون) ۵- وزیر نفت (یا معاون) ۶- وزیر نیرو (یا معاون) ۷- وزیر کشور (یا معاون) ۸- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۹- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور (یا معاون) ۱۰- دو نفر از معاونان قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه ۱۱- رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ۱۲- رئیس کمیسیون برنامه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ۱۳- رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ۱۴- رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی ۱۵- سایر رؤسای کمیسیون‌های تخصصی و ویژه مجلس شورای اسلامی (حسب مورد) ۱۶- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (دبیر شورا) ۱۷- رئیس اتاق اصناف ۱۸- رئیس شورای عالی استان‌ها ۱۹- رئیس اتاق تعاون جمهوری اسلامی ایران ۲۰- شهردار یکی از کلانشهرها به انتخاب شهرداران کلانشهرها ۲۱- هشت نفر از مدیران عامل شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی از بخش‌ها و رشته‌های مختلف
دبیرخانه	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
تارنما	www.pppdc.ir

فصل پنجم

شورای رقابت

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

شورای رقابت به موجب قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرا سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی [قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی] مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸ و برای نیل به اهداف فصل نهم آن قانون با ترکیبی از نمایندگان قوای سه‌گانه و بخش خصوصی تشکیل شده است.

احکام فصل نهم با عنوان «تسهیل رقابت و منع انحصار» حدود ۵۰ درصد از احکام آن قانون را به خود اختصاص داده و به رویکرد نظام حکمرانی به مسئله رقابت اقتصادی و نهاد تنظیم‌گر عالی آن یعنی شورای رقابت پرداخته است. شورای رقابت، یک نهاد فراقوه‌ای است که وظیفه اصلی آن رفع انحصار از بازار و برخورد با رویه‌های ضدرقابتی است (ماده ۵۳). کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی عمومی، دولتی، تعاونی و خصوصی اصولاً^۱ مکلف به رعایت حقوق رقابت مندرج در فصل نهم هستند.

مطابق ماده (۶۲)، شورای رقابت تنها مرجع رسیدگی به رویه‌های ضدرقابتی بوده و مکلف است رأساً یا بر اساس شکایت هر شخص حقیقی یا حقوقی به بررسی و تحقیق در خصوص رویه‌های ضدرقابتی پرداخته و در چهارچوب ماده (۶۱) قانون اتخاذ تصمیم نماید. علاوه بر امکان شکایت هر شخص حقیقی و حقوقی در شورای رقابت، این شورا می‌تواند رأساً با رویه‌های ضد رقابتی برخورد نماید. شورا مکلف است برای رسیدگی به شکایت وقت رسیدگی تعیین نماید و طرفین اختلاف می‌توانند شخصاً حاضر شوند یا وکیل معرفی نموده و یا لایحه تقدیم نمایند (ماده ۶۲).

وظایف شورا در دو محور اساسی یعنی رسیدگی به شکایات و اقدامات حوزه تنظیم‌گری تعریف شده است. وفق ماده (۵۴)، مسئولیت انجام امور کارشناسی و اجرایی و فعالیت‌های دبیرخانه‌ای شورا بر عهده مرکز ملی رقابت در قالب مؤسسه دولتی مستقل زیر نظر رئیس جمهور است و مطابق تبصره (۱) همان ماده، رئیس شورای رقابت، رئیس مرکز ملی رقابت نیز می‌باشد. این مرکز در سال ۱۳۸۹ ایجاد شده است. هم‌اکنون فعالیت‌های اصلی مرکز ملی رقابت در دو معاونت اقتصادی و حقوقی انجام می‌شود. مرکز به منظور انجام پژوهش‌های اقتصادی و بررسی بازار از منظر توسعه رقابت، کارگروه‌های متعددی از جمله در زمینه خودرو، مخابرات و برق تشکیل داده است.

۱. افراد صنفی مشمول قانون نظام صنفی که به عرضه جزئی (خرده‌فروشی) کالاها یا خدمات می‌پردازند از فصل نهم قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم خارج هستند (ماده ۵۰)، مگر در موارد خاص (تبصره ماده ۶۲).

آراء صادره از سوی شورا ظرف بیست روز از ابلاغ قابل اعتراض در هیأت تجدیدنظر است و رأی هیأت اخیر (اعم از نقض، تأیید، اصلاح یا هر تصمیم دیگر) قطعی است (مواد ۶۳ و ۶۴). تجدیدنظرخواهی از آرای شورای رقابت اصولاً مانع اجرای رأی نیست مگر این تجدیدنظرخواه تقاضای توقف اجرا را هم کرده باشد که در این صورت، هیأت تجدیدنظر می‌تواند با اخذ تضمین مناسب دستور توقف اجرا را صادر کند (ماده ۶۵).

کلیه تصمیمات شورا، ظرف بیست روز (یا دو ماه برای اشخاص مقیم خارج) قابل اعتراض در هیأت تجدیدنظر است. شخص حقیقی و حقوقی که از رویه‌های ضد رقابتی خسارت دیده‌اند، می‌تواند حداکثر ظرف یک سال از قطعیت تصمیمات شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر آن برای جبران خسارت به دادگاه صلاحیت‌دار دادخواست مطالبه خسارت دهد (ماده ۶۶). البته شورا می‌تواند رأساً در جرائم موضوع آن قانون، با درخواست جبران خسارت وارد شده به منافع عمومی در دادگاه صلاحیت‌دار اقامه دعوا نماید (ماده ۶۷).

در اجرای ماده (۷۱) قانون، آیین‌نامه اجرایی نحوه تحقیق و بازرسی، رسیدگی به شکایات و اجرای آرای شورای رقابت در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۱۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ب- وظایف و اختیارات

در فصل نهم سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن، تکالیف متعددی برای شورای رقابت به شرح زیر پیش‌بینی شده است:

۱- تشخیص لطمه جدی در اثر ارائه هدیه، جایزه، تخفیف یا امثال آن به عنوان یکی از مصادیق

قیمت‌گذاری تهاجمی که منجر به اخلال در رقابت می‌شود (تبصره بند ۲ قسمت د ماده ۴۵)

۲- تعیین دامنه تمرکز شدید در بازار تحت تأثیر ادغام شرکت‌ها یا بنگاه‌ها (تبصره ۲ ماده ۴۸)

۳- اعلام شمول یا عدم شمول مواد (۴۷) و (۴۸) قانون بر اقدامات بنگاه‌ها و شرکت‌ها طبق تقاضای آن‌ها (ماده ۴۹)

۴- اتخاذ تصمیم در مواردی که حقوق و امتیازات انحصاری ناشی از مالکیت فکری موجب نقض مواد (۴۴) تا (۴۸) قانون می‌شود (مواد ۵۱ و ۶۲)

۵- تشخیص مصادیق رویه‌های ضد رقابتی و معافیت‌های موضوع این قانون و اتخاذ تصمیم در مورد این معافیت‌ها در خصوص امور موردی مندرج در قانون (بند ۱ ماده ۵۸)

۶- ارزیابی وضعیت و تعیین محدوده بازار کالاها و خدمات مرتبط با مواد (۴۴) تا (۴۸) (بند ۲ ماده ۵۸)

۷- تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرا این فصل و دستورالعمل‌های داخلی شورا (بند ۳ ماده ۵۸)

۸- ارائه نظرات مشورتی به دولت برای تنظیم لوائح مورد نیاز (بند ۴ ماده ۵۸)

- ۹- تعیین مصادیق و تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری در هر مورد با رعایت مقررات مربوط (بند ۵ ماده ۵۸)^۲
- ۱۰- ارسال پیشنهاد تأسیس و اساسنامه نهاد تنظیم‌گر بخشی به دولت در حوزه کالا و خدماتی که بازار آن‌ها به تشخیص این شورا مصداق انحصار بوده و بایستی یک نهاد مستقل (تنظیم‌گر) تأسیس شود (ماده ۵۹)^۳
- ۱۱- بازرسی بنگاه‌ها و شرکت‌ها و تحقیق به هنگام رسیدگی به موضوعات مرتبط با قانون اجرای سیاست‌های کلی (ماده ۶۰)
- ۱۲- اتخاذ تصمیم و صدور دستورات لازم پس از احراز ایجاد رویه‌های ضدرقابتی به شرح ماده (۶۱) قانون
- ۱۳- پیگیری قضایی به عنوان شاکی در دادگاه صلاحیت‌دار جهت جبران خسارات وارد شده به منافع عمومی (ماده ۶۷)
- ۱۴- فراهم ساختن امکان دسترسی عموم به ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با فصل نهم و تنظیم گزارش عملکرد سالیانه اجرای این فصل و انتشار برای عموم (ماده ۶۹)
- ۱۵- پیشنهاد آیین‌نامه اجرایی موضوع فصل نهم جهت تصویب در هیأت وزیران به شرح ماده ۷۱ (آیین‌نامه مزبور تحت عنوان آیین‌نامه اجرایی نحوه تحقیق و بازرسی، رسیدگی به شکایات و اجرای آرای شورای رقابت در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است).
- ۱۶- پیشنهاد شورای رقابت در خصوص تعیین مبالغ جزای نقدی در فصل نهم هر سه سال یک بار متناسب با رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی اعلام شده توسط بانک مرکزی به هیأت وزیران جهت تصویب (ماده ۸۴)
- وظایف دیگری نیز در سایر قوانین، مقررات و مصوبات شوراها برای شورای رقابت پیش‌بینی شده است:
- ۱- رسیدگی به موارد عدم رعایت حکم ماده (۱۹) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در خصوص ثبت معاملات بخش عمومی در پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی

۲. بند (۵) ماده (۵۸) به موجب ماده (۶) قانون اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم مصوب ۱۳۹۷/۰۳/۲۲ مورد اصلاح قرار گرفته است و عبارت «تعیین مصادیق» به ابتدای بند اضافه شده است. یکی از اقدامات شورا در این خصوص، تشخیص انحصار در صنعت خودرو و تصویب مصوبات خودرویی و بررسی شکایات واصله در این خصوص تا سال ۱۴۰۰ بوده است که با تدوین «دستورالعمل تعیین قیمت خودرو» به موجب مصوبه جلسه ۱۴۸ شورای رقابت مورخ ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ آغاز شد. در شصت و سومین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۲۸، مسئولیت تنظیم بازار خودرو از جمله تدوین و ابلاغ دستورالعمل‌های تنظیم قیمت این بازار بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفت.

^۳ تاکنون شورای رقابت در سه حوزه زیر اقدام به تصویب اساسنامه تشکیل نهادهای تنظیم‌گر نموده است:

الف- اساسنامه نهاد تنظیم‌گر بازار پسماند به موجب مصوبه جلسه ۴۷۳ شورای رقابت مصوب ۱۴۰۰/۰۴/۲۸
 ب- اساسنامه نهاد تنظیم‌گر بخش صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و صنایع وابسته به موجب مصوبه جلسه ۴۷۴ شورای رقابت مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۱۸

ج- اساسنامه نهاد تنظیم‌گر برق به موجب مصوبه جلسه ۵۱۶ شورای رقابت مصوب ۱۴۰۱/۰۸/۰۸

رأساً توسط شورا یا با شکایت ذی‌نفعان (تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶)

۲- مشارکت با وزارت نفت در تدوین و تنظیم مقررات لازم و بهبود فضای کسب و کار در صنعت نفت و گاز و صنایع مرتبط و وابسته و ایجاد زمینه رقابت سالم و شفاف بین فعالان اقتصادی این بخش و جلوگیری از انحصار جهت تصویب توسط هیأت وزیران (ماده ۱۳ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۰۲/۱۹)

۳- اعلام نظر در خصوص شرایط انحصار در ساخت به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت (ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵) بند (ب) ماده (۵) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۹/۰۸/۱۴ هیأت وزیران)

۴- رسیدگی به قصور رئیس، مدیران، مسئولان و اشخاص ذی‌ربط که در بارگذاری مجوزهای کسب و کار تأیید محور، با مجوز سازمان بازرسی کل کشور و هیأت مقررات‌زدایی کوتاهی آن‌ها در ارائه شرایط اخذ مجوز به هیأت مقررات‌زدایی محرز است و توسط سازمان بازرسی کل کشور یا آن هیأت به شورا معرفی شده‌اند (تبصره ۲ ماده ۷ مکرر قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم، الحاقی به موجب ماده ۱ قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴)

۵- ملغی اعلام نمودن گسترش ابعاد فعالیت سکوهای دارای وضعیت اقتصادی مسلط به بازارهای دیگر در فضای مجازی در صورت تشخیص شورای رقابت مبنی بر بروز رویه ضد رقابتی. (ماده ۷-۳ سیاست‌ها و الزامات کلان حمایت از رقابت و مقابله با انحصار سکوهای فضای مجازی مصوب جلسه شماره ۸۷ کمیسیون عالی تنظیم مقررات شورای عالی فضای مجازی)

۶- صدور مجوز توسط شورای رقابت جهت استفاده سکوهای دارای وضعیت اقتصادی مسلط از خدمات حمایتی دولتی. (ماده ۴-۷ سیاست‌ها و الزامات کلان حمایت از رقابت و مقابله با انحصار سکوهای فضای مجازی مصوب جلسه شماره ۸۷ کمیسیون عالی تنظیم مقررات شورای عالی فضای مجازی)

۷- شناسایی تبانی در معاملات توسط شورای رقابت (ماده ۱۹ آیین‌نامه نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵)

۸- تعیین مصادیق نقض رقابت در حوزه فعالیت کسب و کارهای داده محور دانش بنیان (از جمله سکو) اعم از بازار مرتبط و قدرت بازاری. (ماده (۱۰) آیین‌نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین در حوزه اقتصاد مصوب ۱۴۰۱/۰۵/۱۹)

۹- تشخیص مصادیق موارد استثناء موضوع تبصره های مواد ۴۷ و ۴۸ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (تبصره ۱ ماده ۲ دستورالعمل ادغام و تملک موضوع تصمیم جلسه ۳۵۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۳ شورای رقابت)

شایان ذکر است به موجب ماده (۳۴) قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد مصوب ۱۳۹۶/۰۷/۱۱، رئیس شورای رقابت در ترکیب اعضای شورای عالی استاندارد قرار گرفته است.

پ- اعضاء

- برابر ماده (۵۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی، ترکیب اعضای شورای رقابت به شرح زیر است:
- ۱- سه نماینده مجلس از بین اعضای کمیسیون‌های اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن از هر کمیسیون یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر
 - ۲- دو نفر از قضات دیوان عالی کشور به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه
 - ۳- دو صاحب‌نظر اقتصادی برجسته به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور
 - ۴- یک حقوق‌دان برجسته و آشنا به حقوق اقتصادی به پیشنهاد وزیر دادگستری و حکم رئیس جمهور
 - ۵- دو صاحب‌نظر در تجارت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و حکم رئیس جمهور
 - ۶- یک صاحب‌نظر در صنعت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و حکم رئیس جمهور
 - ۷- یک صاحب‌نظر در خدمات زیربنایی به پیشنهاد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و حکم رئیس جمهور
 - ۸- یک متخصص امور مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور
 - ۹- یک نفر به انتخاب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
 - ۱۰- یک نفر به انتخاب اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- رئیس شورا از بین صاحب‌نظران اقتصادی عضو شورا به پیشنهاد اعضاء و با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود. انتصاب نایب رئیس از بین اعضاء شورا به پیشنهاد اعضاء و با حکم رئیس شورا خواهد بود.
- جلسات شورا با حضور دو سوم اعضاء و به ریاست رئیس و در غیاب او نایب رئیس رسمیت خواهد داشت. تصمیمات شورا با رأی اکثریت اعضای صاحب رأی، مشروط بر آن که از پنج رأی کمتر نباشد معتبر خواهد بود و تصمیمات شورا در خصوص ماده (۶۱) قانون در صورتی اعتبار خواهد داشت که رأی حداقل یک قاضی عضو نیز در آن مثبت باشد.
- هیچ‌یک از اعضای شورای رقابت را نمی‌توان برخلاف میل او از عضویت در شورا برکنار کرد مگر به علل مصرح در بند (۱) ماده (۵۶) قانون فوق‌الذکر.

ت- دبیرخانه

مرکز ملی رقابت وظایف دبیرخانه‌ای شورای رقابت را وفق ماده (۵۴) قانون بر عهده دارد.

ث- تارنما

www.Nicc.gov.ir

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن

مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - در این قانون اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار برده می شود:

۱- بازار: به فضایی جغرافیایی یا مجازی اطلاق می شود که در آن خریداران و فروشندگان، کالاها و خدمات مشابه یا جانشین نزدیک را مبادله می کنند.

۲- کالا: هر شیء منقول و یا غیرمنقول که می تواند مورد مبادله و استفاده قرار گیرد.

۳- خدمت: محصول غیرملموسی که استفاده از آن از فرایند تولید آن قابل تفکیک نیست.

۴- بنگاه: واحد اقتصادی که در تولید کالا یا خدمت فعالیت می کند، اعم از آن که دارای شخصیت حقوقی یا حقیقی باشد.

۵- شرکت: شخص حقوقی که با رعایت قانون تجارت یا قانون خاص حسب مورد تشکیل شده باشد.

۶- سهام مدیریتی: میزانی از سهام یک شرکت که دارنده آن طبق اساسنامه اختیار تعیین حداقل یک عضو را در هیأت مدیره شرکت دارد.

۷- سهام کنترل: حداقل میزان سهام مورد نیاز برای آن که دارنده آن قادر به تعیین اکثریت اعضاء هیأت مدیره شرکت باشد.

۸- شرکت تعاونی: شخص حقوقی است که با رعایت قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ مجلس شورای اسلامی و موادی از قانون شرکت های تعاونی مصوب ۱۳۵۰ که نسخ نشده است و اصلاحات بعدی آنها تشکیل شده باشد. این نوع شرکت تعاونی متعارف نیز نامیده می شود.

۹- شرکت تعاونی سهامی عام: نوعی شرکت سهامی عام است که با رعایت قانون تجارت و محدودیت های مذکور در این قانون تشکیل شده باشد.

۱۰- شرکت تعاونی فراگیر ملی: نوعی تعاونی متعارف یا سهامی عام است که برای فقرزدایی از سه دهک پائین درآمدی تشکیل می شود. عضویت سایر افراد در این تعاونی آزاد است ولی در بدو تشکیل حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) اعضاء آن باید از سه دهک پائین درآمدی باشند.

۱۱- رقابت: وضعیتی در بازار که در آن تعدادی تولیدکننده، خریدار و فروشنده مستقل برای تولید، خرید و یا فروش کالا یا خدمت فعالیت می کنند، به طوری که هیچ یک از تولیدکنندگان، خریداران و فروشندگان قدرت تعیین قیمت را در بازار نداشته باشند یا برای ورود بنگاه ها به بازار یا خروج از آن محدودیتی وجود نداشته باشد.

۱۲- انحصار: وضعیتی در بازار که سهم یک یا چند بنگاه یا شرکت تولیدکننده، خریدار و فروشنده از عرضه و تقاضای بازار به میزانی باشد که قدرت تعیین قیمت و یا مقدار را در بازار داشته باشد، یا ورود بنگاه های جدید به بازار یا خروج از آن با محدودیت مواجه باشد.

۱۳- انحصار طبیعی: وضعیتی از بازار که یک بنگاه به دلیل نزولی بودن هزینه متوسط، می تواند کالا یا خدمت را به قیمتی عرضه کند که بنگاه دیگری با آن قیمت قادر به ورود یا ادامه فعالیت در بازار نباشد.

۱۴- انحصار قانونی: وضعیتی از بازار که به موجب قانون، تولید، فروش و یا خرید کالا و یا خدمت خاص در انحصار یک یا چند بنگاه معین قرار می گیرد.

۱۵- وضعیت اقتصادی مسلط: وضعیتی در بازار که در آن توانایی تعیین قیمت، مقدار عرضه یا تقاضای کالا یا خدمت یا شرایط قرارداد در اختیار یک یا چند شخص حقیقی و یا حقوقی قرار گیرد.

۴. قانون مذکور در تاریخ ۱۳۸۷/۰۳/۲۵ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام، موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده است.

۱۶- ادغام: اقدامی که بر اساس آن چند شرکت، ضمن محو شخصیت حقوقی خود، شخصیت حقوقی واحد و جدیدی تشکیل دهند یا در شخصیت حقوقی دیگری جذب شوند.

۱۷- تجزیه: اقدامی که بر اساس آن یک شرکت ضمن محو شخصیت حقوقی خود دو یا چند شخصیت حقوقی جدید تشکیل دهد.

۱۸- بنگاه یا شرکت کنترل کننده: بنگاه یا شرکتی که از طریق تملک تمام یا قسمتی از سهام یا سرمایه یا مدیریت و یا از طرق دیگر، فعالیت‌های اقتصادی بنگاه‌ها یا شرکت‌های دیگر را در یک بازار کنترل می‌کند.

۱۹- مدیران شرکت: اعضاء هیأت مدیره، مدیرعامل و افراد دارای عناوین مشابه یا هر شخص دیگری که مسؤولیت تصمیم‌گیری در شرکت، به موجب قانون و یا اساسنامه آن، یا به موجب حکم دادگاه و یا مراجع ذی صلاح قانونی به آنها واگذار شده باشد.

۲۰- اخلال در رقابت: مواردی که موجب انحصار، احتکار، افساد در اقتصاد، اضرار به عموم، منتهی شدن به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص، کاهش مهارت و ابتکار در جامعه و یا سلطه اقتصادی بیگانه بر کشور شود.

...

فصل دوم- قلمرو فعالیت‌های هر یک از بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی

...

ماده ۶ (اصلاحی ۱۳۹۳/۰۴/۰۱)- به منظور تسهیل حضور بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی در فعالیت‌های اقتصادی و برقراری رقابت سالم و ایجاد امنیت برای سرمایه این بخش‌ها مقرر می‌گردد:

۱ (اصلاحی ۱۳۹۵/۰۶/۰۷)- اشخاص حقوقی: مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی، نهادهای نظامی و انتظامی کشور، سازمان‌ها و مؤسسات خیریه کشور، نهادها و سازمان‌های وقفی و بقاع متبرکه، کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری، نظیر صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرائی و وابسته به دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و نهادهای انقلاب اسلامی و کلیه شرکت‌های تابعه و وابسته آن‌ها که قانوناً مجوز فعالیت اقتصادی را دارند، می‌توانند در بازار تولید کالا و خدمات فعالیت داشته باشند مگر آنکه فعالیت آن‌ها موجب اخلال در رقابت گردد. این اشخاص موظفند گزارش مجموع مالکیت مستقیم و غیرمستقیم کلیه شرکت‌های تابعه و وابسته خود را در هر بازار تولید کالا و خدمات هر شش ماه یک‌بار به شورای رقابت ارسال کنند. عدم ارائه اطلاعات و یا خلاف واقع بودن آن توسط نهادها و مؤسسات مذکور مشمول حکم ماده (۷۲) این قانون است.

۲ (اصلاحی ۱۳۹۵/۰۶/۰۷)- اشخاص حقوقی بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته آن‌ها حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم مجموعاً حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار هر کالا و یا خدمت را دارند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۵/۰۶/۰۷)- اشخاص حقوقی بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها، نمی‌توانند به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم سهام کنترلی شرکت کنترل‌کننده در بازار را در اختیار داشته باشند. نظارت بر اجرای این بند و تبصره و تعیین مصادیق شرکت‌های کنترل‌کننده در بازار توسط شورای رقابت انجام می‌شود. اجرای مفاد این حکم در خصوص شرکت‌ها و نهادهای مالی ثبت شده نزد سازمان بهابازار و اوراق بهادار با هماهنگی آن سازمان انجام می‌شود.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۵/۰۶/۰۷)- در مواردی که ارائه کالا و خدمات توسط مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و واحدهای تابعه و وابسته آن‌ها در قانون تأسیس یا اساسنامه آن‌ها به عنوان وظیفه اصلی آن‌ها شناخته شده و تأمین، تولید و یا عرضه کالا و خدمات مذکور در جهت رفع نیازهای عمومی جامعه باشد، در صورتی که رعایت این بند موجب اخلال در تولید، تأمین و یا عرضه آن کالا و خدمات بشود، به پیشنهاد دستگاه اجرائی

ذی ربط و تأیید شورای رقابت از شمول این بند مستثنی خواهند بود. فهرست این دسته از بنگاه‌ها در پایگاه (سایت) رسمی مرکز ملی رقابت و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار با مشخصات کامل بنگاه و کالا و خدمات تولیدی و یا عرضه شده از سوی آن‌ها درج می‌شود.

۳ (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲) - مجموع حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم سهام و عضو (کرسی در هیأت مدیره) در هر بنگاه اقتصادی تا سقف چهل درصد (۴۰٪) برای اشخاص حقوقی موضوع بند (۱) این ماده، که قانوناً مجوز فعالیت اقتصادی دارند، مجاز می‌باشد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۳/۰۴/۰۱) - مؤسسات و نهادهای موضوع این بند می‌توانند واحدهای تولیدی و خدماتی با مالکیت صد درصدی (۱۰۰٪) احداث نمایند. در این صورت مکلفند حداکثر تا چهار سال پس از بهره‌برداری، سهم و کرسی مدیریتی (سهم در هیأت مدیره) خود در هر بنگاه را تا سقف مشخص شده در این بند کاهش دهند. تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲) - اشخاص حقوقی موضوع بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته آن‌ها مکلفند مجموع حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم سهام و کرسی مدیریتی (سهم در هیأت مدیره) در هر بنگاه اقتصادی مازاد چهل درصد (۴۰٪) را از تاریخ تصویب این اصلاحیه به صورت مرحله‌ای حداکثر تا سه سال پس از ابلاغ این قانون واگذار نمایند. اشخاص حقوقی مذکور مکلفند گزارش اجرای این تبصره را حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از واگذاری مازاد سهام یا هر شش ماه یک‌بار به شورای رقابت و سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه نمایند.

۴ (اصلاحی ۱۳۹۵/۰۶/۰۷) - تسویه، تهاوت و تأدیه بدهی‌های قانونی دولت به اشخاص حقوقی بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها و بانک‌ها و شرکت‌های وابسته به آن‌ها از طریق واگذاری سهام بنگاه‌ها، اموال و دارایی‌های دولت و شرکت‌های دولتی ممنوع است. دولت می‌تواند از طریق فروش سهام بنگاه‌ها و اموال و دارایی‌های خود و شرکت‌های دولتی و تبدیل به وجوه نقد، در چهارچوب بودجه‌های سنواتی بدهی‌های خویش را تأدیه نماید.

۵ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص حقوقی ذیل مکلفند به صورت سالانه فهرست کامل کلیه شرکت‌ها اعم از تعاونی، سهامی خاص، سهامی عام و مسؤولیت محدود و بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات متعلق به خود را اعم از تابعه و وابسته یا با هر میزان از تملک سهام که به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم در مالکیت و یا مدیریت (کنترلی و یا غیرکنترلی) آن‌ها قرار دارند به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کنند:

الف - مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱^۵ و قرارگاه‌های سازندگی

ب - نهادهای نظامی و انتظامی کشور و بنیادهای تعاون وابسته به آن‌ها

ج - سازمان‌ها و مؤسسات خیریه کشور

د - نهادها و مؤسسات وقفی و آستان‌های مقدس و بقاع متبرکه در صورت عدم مغایرت با وقفنامه شرعی یا قانونی خود

ه - کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری شامل صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه^۶ و وابسته به دستگاه‌هایی که شمول قانون بر

۵. به زیرنویس شماره ۱۰ فصل یکم رجوع شود.

۶. ماده ۲۹ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴: دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به راه اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام کند و امکان تجمیع کلیه پرداخت‌ها به مقامات، رؤسا، مدیران کلیه دستگاه‌های اجرایی شامل قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات و دانشگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و

آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را دارند و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت می‌کنند از قبیل صندوق بازنشستگی و پس‌انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت، صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز، سازمان بازنشستگی شهرداری تهران، صندوق بازنشستگی، وظیفه، ازکارافتادگی و پس‌انداز کارکنان بانک‌ها، صندوق بازنشستگی کارکنان صدا و سیما، صندوق بازنشستگی شرکت ملی صنایع مس، صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان و عشایر، صندوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین سازمان بنادر و دریانوردی، مؤسسه صندوق پس‌انداز کارکنان راه آهن جمهوری اسلامی ایران.

و - بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات و سایر اشخاص حقوقی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند. اشخاص حقوقی مذکور و کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات تابعه و وابسته به آن‌ها مکلفند به صورت سالانه و حداکثر تا شش ماه پس از اتمام سال مالی مندرج در اساسنامه رسمی آن‌ها نسبت به ارائه اطلاعات کامل مالی و صورت‌های مالی حسابرسی شده خود شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت جریان وجوه نقد و حسب مورد صورت‌های مالی تلفیقی حسابرسی شده و همچنین تغییرات اعضای هیأت مدیره را به سازمان بورس و اوراق بهادار مطابق قوانین و مقررات مربوط اعلام کنند. کلیه مشمولین این بند موظفند در صورت لزوم نسبت به مطابقت ساختار و شیوه گزارشگری مالی برابر قوانین و مقررات بازار سرمایه اقدام کنند. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است در صورت درخواست شورای رقابت، گزارش‌های مالی مربوطه را ارائه کند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است به صورت مستمر نسبت به شناسایی کلیه مشمولین موضوع این بند اقدام کند و با فراخوان عمومی اقدامات اجرائی لازم به منظور دریافت اطلاعات کامل مالی و صورت‌های مالی حسابرسی شده از کلیه مشمولین مذکور را انجام دهد. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون امکان دسترسی برخط سازمان بورس و اوراق بهادار به سامانه الکترونیکی ثبت شرکت‌ها و پایگاه اطلاعاتی مرجع ثبت شرکت‌ها را فراهم آورد و صرفاً فهرست کامل اعضای حقیقی و حقوقی هیأت مدیره شرکت‌ها و مؤسسات و تغییرات آن‌ها را در پنج سال گذشته به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام و همچنین تغییرات مذکور را هر شش ماه یک بار به سازمان مزبور ارسال کند. حکم این تبصره رافع مسؤولیت اشخاص حقوقی مذکور در انجام تکالیف قانونی موضوع این بند نمی‌باشد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، کلیه اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های تابعه و وابسته به آن‌ها حداکثر طی شش ماه موظف به اجرای تکالیف مقرر در این بند هستند. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است امور ثبتی مربوط به اشخاص حقوقی

مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهای از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوآوری صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوآوری معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، ستاد اجرائی و قرارگاه‌های سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها را فراهم نماید، به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از افراد فوق مشخص شود و امکان دسترسی برای نهادهای نظارتی و عموم مردم فراهم شود. وزارت اطلاعات، نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی ایران از شمول این حکم مستثنی هستند. اجرای این حکم درخصوص بنگاه‌های اقتصادی متعلق به وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تنها با مصوبه شورای عالی امنیت ملی مجاز خواهد بود...

موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های تابعه و وابسته به آن‌ها را صرفاً در صورت دریافت مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار انجام دهد. اعطای مجوز توسط سازمان بورس و اوراق بهادار صرفاً پس از انجام کلیه تکالیف قانونی مقرر در این بند و ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط اشخاص حقوقی و شرکت‌ها و بنگاه‌های مذکور مجاز است. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است تنها در صورتی به مرجع ثبت شرکت‌ها برای ارائه خدمات ثبتی به اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند مجوز دهد که کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های تابعه و وابسته به آن‌ها صورت‌ها و گزارش‌های مالی حسابرسی شده خود را به سازمان مذکور ارائه داده باشند. همچنین در صورت تخلف از اجرای این بند، با اعلام و تشخیص سازمان بورس و اوراق بهادار و حکم مرجع قضائی ذیصلاح، بانک‌ها و مؤسسات غیر بانکی موظفند حساب‌های بانکی اعضای متخلف هیأت مدیره تعاونی‌ها و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی مشمول این بند را اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی تا زمان انجام تکالیف مقرر، مسدود کنند. سازمان بورس و اوراق بهادار می‌تواند بابت اجرای تکالیف مندرج در این بند، با تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار به صورت درصدی از سرمایه ثبتی بنگاه و شرکت، کارمزدی تا سقف یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال را از هر تعاونی، شرکت، بنگاه اقتصادی و یا شخص حقوقی مشمول، در هر سال دریافت کند. سقف کارمزدها هر سه سال یک بار متناسب با نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار تعدیل می‌شود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است کلیه اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی تابعه و وابسته به آن‌ها را که برای اولین مرتبه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون از انجام تکالیف خود در مهلت زمانی مقرر تخلف کنند، متخلف محسوب و به پرداخت جریمه نقدی بر اساس ترتیبات مقرر در ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی^۷ محکوم کند. وجوه حاصل از این جریمه‌ها باید به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شود. همچنین اگر اشخاص حقوقی مذکور و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به آن‌ها اعم از تابعه و وابسته تا سه ماه پس از اتمام مهلت قانونی نسبت به انجام تکالیف موضوع این بند اقدام نکنند یا در صورت تکرار تخلف در دوره‌های مالی بعد، سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است علاوه بر اخذ مجدد جریمه نقدی مذکور، اسامی اعضای هیأت مدیره و یا هیأت‌امنا و یا هیأت مؤسس آن‌ها را حسب مورد به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کند و این سازمان عضویت اشخاص حقیقی مذکور را به مدت سه سال در کلیه اشخاص حقوقی موضوع این بند و سایر شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی اعم از دولتی و یا خصوصی لغو کند. هرگونه دریافتی اشخاص حقیقی مذکور از شرکت‌ها، بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات متخلف از احکام این بند مشمول مجازات تصرف در اموال عمومی می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در مدت زمان مزبور نباید هیچ‌گونه خدمات ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری به اشخاص حقیقی مذکور ارائه کند و همچنین عضویت آن‌ها در هیأت مدیره و یا برای تصدی سمت (پست) مدیرعاملی در شرکت‌های دیگر و تأسیس شرکت‌های جدید

۷. ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۲/۰۸): ناشران اوراق بهادار، نهادهای مالی و تشکلهای خودانتظام و نیز اشخاصی که به عنوان مدیران آن‌ها انتخاب می‌شوند، در صورت نقض قوانین و مقررات مربوط به فعالیت هر یک از آنها متخلف محسوب شده و سازمان علاوه بر اقدامات انضباطی مندرج در مواد (۷) و (۳۵) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران می‌تواند نسبت به اخذ جریمه نقدی از متخلفین از سی و دو میلیون (۳۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا سه میلیارد و دویست میلیون (۳/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اقدام و به حساب خزانه واریز نماید. آیین‌نامه مربوط به تعیین میزان جرائم نقدی متناسب با عمل ارتكابی به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

یا سهامداری آن‌ها را نیز نباید ثبت و تأیید کند. شرکت روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران مکلف است آگهی لغو عضویت اشخاص حقیقی مذکور را در کلیه اشخاص حقوقی موضوع این بند و سایر تعاونی‌ها و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی اعلام کرده و در پایگاه اطلاع‌رسانی خود بارگذاری کند. هزینه آگهی‌های مذکور بر عهده متخلف می‌باشد.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی تابعه و وابسته به آن‌ها در صورت تخلف از تکالیف مقرر در این ماده به صورت تضامنی در اجرای احکام این ماده مسؤولیت دارند. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است اشخاص حقوقی مذکور را در صورت تخلف و یا عدم انجام تکالیف قانونی از سوی هر یک از شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی تابعه و وابسته به آن‌ها، مطابق احکام و اجزاء و ترتیبات مقرر در ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید بورس مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ جرمیه کند.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف به انتشار کلیه اطلاعات موضوع این بند است و باید تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، امکان دسترسی عموم مردم به فهرست شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی وابسته و تابعه متعلق به هر یک از اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اعضای هیأت مدیره آن‌ها را فراهم کند و همچنین فهرست کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی متخلف از انجام تکالیف قانونی این بند را به همراه جرمیه‌هایی که مشمول آن شده‌اند در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کند. نحوه و سطح دسترسی عموم به اطلاعات مشمولین با رعایت سایر مواد این قانون و قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ انجام می‌شود.

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۹۳/۰۴/۰۱) - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است بر حسن اجرای این ماده نظارت کند و در صورت مشاهده موارد مغایر، آن را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) جهت اتخاذ تصمیم اعلام کند.

تبصره ۷ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - منظور از بنگاه و شرکت در این بند، بندهای (۴) و (۵) ماده (۱) این قانون است.

تبصره ۸ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص مذکور در این بند که برای انجام مأموریت‌های خاص حاکمیتی بر اساس مجوزهای قانونی تشکیل شده‌اند و افشای اطلاعات اقتصادی آن‌ها دارای طبقه‌بندی می‌باشد، با تأیید شورای عالی امنیت ملی مشمول حکم این بند نمی‌باشند.

تبصره ۹ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - عدم اجرای این قانون در مورد نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری هستند با اذن ایشان می‌باشد.

ماده ۷ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۱۵) - به منظور تسهیل سرمایه‌گذاری در ایران، مراجع صدور مجوزهای کسب و کار موظفند شرایط و فرآیند صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار را به نحوی ساده کنند که هر متقاضی مجوز کسب و کار در صورت ارائه مدارک مصرح در درگاه ملی مجوزهای کشور بتواند در حداقل زمان ممکن، مجوز مورد نظر خود را دریافت کند. سقف زمانی برای صدور مجوز در هر کسب و کار، توسط «هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار» تعیین و در درگاه مذکور اعلام می‌شود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۱۵) - در صورتی که هر یک از مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار از ارائه مجوز در ظرف زمانی تعیین شده در درگاه یاد شده امتناع کند، متقاضی مجوز می‌تواند علاوه بر ارائه شکایت حضوری یا الکترونیکی به مرکز ملی رقابت، کتباً از بالاترین مقام دستگاه اجرایی با استنادار مربوط، تسریع در صدور مجوز

مورد نیاز خود را درخواست کند. در این موارد، بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا استاندار مربوط موظف است ظرف حداکثر هفت روز کاری از تاریخ ثبت درخواست، با دعوت از متقاضی صدور مجوز و مراجع صادرکننده مجوز، موضوع را بررسی و در چهارچوب قوانین، زمینه صدور فوری مجوز مورد درخواست را فراهم کند. بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا استاندار مربوط موظف است اشخاصی که در صدور مجوز کسب و کار اخلاف یا اهمال کرده‌اند را به هیأت تخلفات اداری معرفی کند. این اشخاص چنانچه هیأت مذکور تخلفشان را تأیید کند، به مجازات‌های مقرر در بندهای «د» به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ محکوم می‌شوند.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۱۵) - هر یک از مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار موظفند درخواست متقاضیان مجوز کسب و کار را مطابق شرایط مصرح در درگاه مذکور دریافت و بررسی کنند. صادرکنندگان مجوز کسب و کار اجازه ندارند به دلیل «اشباع بودن بازار»، از پذیرش تقاضا یا صدور مجوز کسب و کار امتناع کنند. امتناع از پذیرش مدارک و درخواست مجوز و تأخیر بیش از ظرف زمانی تعیین شده در درگاه مذکور در صدور مجوز برای متقاضیانی که مدارک معتبر مصرح در درگاه یاد شده را ارائه داده‌اند، مصداق اخلاف در رقابت موضوع ماده (۴۵) این قانون است.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۱۵) - کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند ظرف مدت چهار ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به اظهار عنوان و تکمیل شناسنامه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها بر اساس استاندارد تعیین شده طبق ضوابط قانونی توسط هیأت مقررات‌زایی و بهبود محیط کسب و کار بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور به صورت الکترونیکی اقدام کنند. در صورت عدم اظهار و ثبت و تکمیل اطلاعات موضوع این ماده بر روی درگاه مذکور در مهلت زمانی تعیین شده، الزام اشخاص به اخذ مجوزی که اطلاعات آن در این درگاه ثبت نشده، ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مرجع صادرکننده مجوز و یا مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسئول حسن اجرای این ماده هستند. هیأت مقررات‌زایی و بهبود محیط کسب و کار موظف است پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوزها توسط مراجع صادرکننده مجوز، ظرف مدت شش ماه نسبت به تعیین سقف زمانی صدور مجوز در هر کسب و کار و شرایط و مراحل صدور مجوز اقدام و در درگاه ملی مجوزهای کشور منتشر نماید.

این هیأت هر ماه حداقل یک بار به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی و با حضور دادستان کل کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دیوان محاسبات کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار آنان، دو نماینده مجلس شورای اسلامی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران، رئیس اتاق اصناف ایران و حسب مورد نماینده دستگاه اجرائی ذی‌ربط موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری^۹ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور^{۱۰} و دارندگان ردیف و عنوان در قانون بودجه سنواتی مربوط، تشکیل می‌شود. این هیأت موظف است حداکثر تا مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، شرایط و مراحل صدور مجوزهای کسب و کار در مقررات، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و مانند این‌ها را به نحوی تسهیل و تسریع نماید و هزینه‌های آن را به نحوی تقلیل دهد که صدور مجوز کسب و کار در کشور با حداقل هزینه و مراحل آن ترجیحاً به صورت آنی و غیرحضوری و راهاندازی آن کسب و کار در کمترین زمان ممکن صورت پذیرد. مصوبات هیأت مذکور در مورد بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و در مورد تصویب‌نامه‌های

۹. به زیرنویس شماره ۸ فصل یکم رجوع شود.

۱۰. به زیرنویس شماره ۹ فصل یکم رجوع شود.

۱۱. به زیرنویس شماره ۱۰ فصل یکم رجوع شود.

هیأت وزیران پس از تأیید هیأت وزیران برای کلیه مراجع صدور مجوزهای کسب و کار و کلیه دستگاه‌ها و نهادهای که در صدور مجوزهای کسب و کار نقش دارند لازم‌الاجرا می‌باشد.

فعالیت این هیأت پس از انجام تکالیف مذکور نیز استمرار یافته و در صورتی که تحقق این اهداف به اصلاح قوانین نیاز داشته باشد، هیأت مذکور موظف است پیشنهادهای لازم را برای اصلاح قوانین تهیه و به مراجع مربوطه ارائه کند.

۱- در مواردی که تصمیمات هیأت مقررات‌زدایی در جهت بهبود محیط کسب و کار و تسهیل صدور مجوزها، نیازمند تصویب هیأت وزیران است، وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف دو هفته، تصمیمات هیأت را برای هیأت وزیران ارسال کند. هیأت وزیران موظف است پیشنهادهای این هیأت را حداکثر ظرف چهل و پنج روز رسیدگی و نسبت به آن‌ها تصمیم‌گیری کند.

۲- دبیرخانه هیأت مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی (مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار) است. دبیر هیأت از بین افراد مورد وثوق و امین به انتخاب و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می‌شود.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۱۵)- کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند حداکثر ظرف یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، ثبت درخواست و صدور کلیه مجوزهای خود را به صورت الکترونیکی (غیرکاغذی)، بر اساس اولویت تعیین شده توسط دبیرخانه هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار، مطابق جزئیات مندرج در شناسنامه مصوب و از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور انجام دهند. اقدام به صدور مجوز و ارائه خدمات خارج از موارد ثبت شده در این درگاه توسط مراجع صادرکننده مجوز به متقاضیان پس از مهلت مذکور ممنوع است و شورای رقابت موظف است حسب گزارش دبیرخانه هیأت مذکور و یا شکایت ذی‌نفع، نسبت به موضوع رسیدگی و بر اساس مقررات مربوطه اتخاذ تصمیم کند.

...

ماده ۷ مکرر (الحاقی ۱۴۰۰/۱۲/۲۴)- کلیه مجوزهای کسب و کار که سلامت، محیط زیست، بهداشت عمومی - اجتماعی، نظم و انضباط پولی، مالی و ارزی، فرهنگ و امنیت ملی را به صورت مستقیم تهدید می‌کنند یا مستلزم بهره‌برداری از منابع طبیعی یا تغییر کاربری اراضی کشاورزی هستند، به تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و تأیید هیأت وزیران در صورتی که تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون در درگاه ملی مجوزهای کشور ثبت شوند، به عنوان مجوزهای تأییدمحور که نیازمند بررسی و تأیید مراجع صدور مجوز است معرفی شده و فعالیت در آن‌ها نیازمند طی مراحل اخذ مجوز بر اساس ماده (۷) این قانون می‌باشد.

از چهار ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، سایر مجوزهای کسب و کار به عنوان مجوزهای ثبت محور شناخته می‌شوند و اتمام مراحل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور به منزله صدور مجوز است. متقاضیان این مجوزها باید در زمان ثبت نام در درگاه ملی مجوزها، فرم تعهد به اخذ استانداردهای اجباری و مراعات قوانین و شرایط حرفه‌ای مورد تأیید هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار را امضاء نمایند. مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار موظف است حداکثر ظرف سه روز کاری پس از تکمیل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور، مجوز به همراه شناسه یکتای صادره برای شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی به شکل برخط را صادر کند و مراتب را به اطلاع نهادهای نظارتی، اتاق‌های ایران، تعاون و اصناف، اتحادیه‌های صنفی، تشکلهای ذی‌ربط و دستگاه‌های اجرائی مربوط از جمله سازمان امور مالیاتی کشور و سازمان تأمین اجتماعی برساند و مجوزهای صادره را به صورت عمومی منتشر کند.

اطلاعات مورد نیاز درگاه ملی مجوزها برای درخواست مجوز با استفاده از سامانه‌های ملی موجود تکمیل می‌شود. در صورتی که متقاضی در ثبت اطلاعاتی که سامانه‌های ملی موجود از آن‌ها پشتیبانی نمی‌کنند مرتکب خلاف

شود، مجوز صادره با تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار از اعتبار ساقط می‌گردد و مرتکب، به مدت دو سال از خدمات این درگاه محروم می‌شود.

مفاد این حکم نافی حق مراجعه اشخاص به مرجع قضائی ذی‌صلاح نمی‌باشد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۴۰۰/۱۲/۲۴) - هریک از مراجع صدور مجوز در صورت درخواست افزودن مجوزی به فهرست مجوزهای تأیید محور، موظف است ادله و مستندات خود را به هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار ارائه کند. هیأت در صورت موافقت، درخواست افزودن مجوز جدید را جهت تصویب به هیأت وزیران ارسال می‌کند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۴۰۰/۱۲/۲۴) - کلیه مجوزهای کسب و کارهای تأییدمحور که شرایط اخذ مجوزشان پس از اتمام مهلت مندرج در صدر این ماده و تأیید هیأت وزیران توسط مرجع صادرکننده مجوز در درگاه ملی مجوزهای کشور بارگذاری نشود با تشخیص هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و پس از تأیید هیأت وزیران به مجوز ثبت محور تغییر پیدا می‌کنند و هیأت وزیران موظف است ظرف یک ماه نسبت به مصادیق مذکور اتخاذ تصمیم نماید. سازمان بازرسی کل کشور و هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار موظفند رئیس و یا مدیران، مسئولان و اشخاصی که کوتاهی نمودن آن‌ها در این خصوص محرز است را حسب مورد به شورای رقابت یا هیأت تخلفات اداری معرفی کنند.

در طول زمان بهره‌برداری از مجوزهای ثبت محور پس از اعتراض اشخاص حقیقی یا حقوقی، اتحادیه‌های صنفی، تشکلهای یا دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط با ارائه دلایل توجیهی به هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و تشخیص هیأت و تأیید هیأت وزیران، امکان تغییر مجوز موضوع این تبصره به تأیید محور وجود دارد.

...

فصل نهم: تسهیل رقابت و منع انحصار

ماده ۴۳ - تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های عمومی، دولتی، تعاونی و خصوصی مشمول مواد این فصل هستند.

ماده ۴۴^{۱۲} - هرگونه تبانی از طریق قرارداد، توافق و یا تفاهم (اعم از کتبی، الکترونیکی، شفاهی و یا عملی) بین اشخاص که یک یا چند اثر زیر را به دنبال داشته باشد به‌نحوی که نتیجه آن بتواند اخلاف در رقابت باشد ممنوع است:

۱- مشخص کردن قیمت‌های خرید یا فروش کالا یا خدمت و نحوه تعیین آن در بازار به طور مستقیم یا غیرمستقیم

۲- محدود کردن یا تحت کنترل درآوردن مقدار تولید، خرید یا فروش کالا یا خدمت در بازار

۳- تحمیل شرایط تبعیض‌آمیز در معاملات همسان به طرف‌های تجار

۴- ملزم کردن طرف معامله به عقد قرارداد با اشخاص ثالث یا تحمیل کردن شروط قرارداد به آن‌ها

۵- موکول کردن انعقاد قرارداد به قبول تعهدات تکمیلی توسط طرفهای دیگر که بنا بر عرف تجاری با موضوع قرارداد ارتباطی ندارد

۶- تقسیم یا تسهیم بازار کالا یا خدمت بین دو یا چند شخص

۱۲. ماده ۱۹ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۲۹) آیین‌نامه نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ هیأت وزیران: شورای رقابت مکلف است بر اساس مواد (۴۴) و (۶۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۷- نسبت به شناسایی تبانی در معاملات اقدام نماید. ستاد مکلف به ارسال کلیه اطلاعات به شورای رقابت می‌باشد.

۷- محدود کردن دسترسی اشخاص خارج از قرارداد، توافق یا تفاهم به بازار

تبصره- قراردادهای میان تشکلهای کارگری و کارفرمایی به منظور تعیین دستمزد و مزایا، تابع قانون کار است.

ماده ۴۵- اعمال ذیل که منجر به اخلاف در رقابت می‌شود، ممنوع است:^{۱۳}

الف - احتکار و استتکاف از معامله

۱- استتکاف فردی یا جمعی از انجام معامله و یا محدود کردن مقدار کالا یا خدمت موضوع معامله.

۲- وادار کردن اشخاص دیگر به استتکاف از معامله و یا محدود کردن معاملات آن‌ها با رقیب.

۳- ذخیره یا نابود کردن کالا یا امتناع از فروش آن و نیز امتناع از ارائه خدمت به نحوی که این ذخیره‌سازی، اقدام یا امتناع منجر به بالا رفتن ساختگی قیمت کالا یا خدمت در بازار شود، اعم از این که به طور مستقیم یا با واسطه انجام گیرد.

ب - قیمت‌گذاری تبعیض‌آمیز:

عرضه و یا تقاضای کالا یا خدمت مشابه به قیمت‌هایی که حاکی از تبعیض بین دو یا چند طرف معامله و یا تبعیض قیمت بین مناطق مختلف به رغم یکسان بودن شرایط معامله و هزینه‌های حمل و سایر هزینه‌های جانبی آن باشد.

ج - تبعیض در شرایط معامله:

قائل شدن شرایط تبعیض‌آمیز در معامله با اشخاص مختلف در وضعیت یکسان.

د- قیمت‌گذاری تهاجمی

۱ - عرضه کالا یا خدمت به قیمتی پائین تر از هزینه تمام شده آن به نحوی که لطمه جدی به دیگران وارد کند یا مانع ورود اشخاص جدید به بازار شود.

۲ - ارائه هدیه، جایزه، تخفیف یا امثال آن که موجب وارد شدن لطمه جدی به دیگران شود.

تبصره- تشخیص لطمه جدی، بر عهده شورای رقابت است.

ه - اظهارات گمراه کننده:

هر اظهار شفاهی، کتبی یا هر عملی که:

۱- کالا یا خدمت را به صورت غیرواقعی با کیفیت، مقدار، درجه، وصف، مدل یا استاندارد خاص نشان دهد و یا کالا و یا خدمت رقبا را نازل جلوه دهد.

۲- کالای تجدید ساخت شده یا دست دوم، تعمیری یا کهنه را نو معرفی کند.

۳- وجود خدمات پس از فروش، ضمانت‌نامه تعهد به تعویض، نگهداری، تعمیر کالا یا هر قسمتی از آن و یا تکرار یا تداوم خدمت تا حصول نتیجه معینی را القاء کند، در حالی که چنین امکاناتی وجود نداشته باشد.

۴- اشخاص را از حیث قیمت کالا یا خدمتی که فروخته یا ارائه شده است یا می‌شود، فریب دهد.

و - فروش یا خرید اجباری

۱- منوط کردن فروش یک کالا یا خدمت به خرید کالا یا خدمت دیگر یا بالعکس.

۲- وادار کردن طرف مقابل به معامله با شخص ثالث به صورتی که اتمام معامله به عرضه یا تقاضای کالا یا خدمت دیگری ارتباط داده شود.

۳- معامله با طرف مقابل با این شرط که طرف مذکور از انجام معامله با رقیب امتناع ورزد.

ز - عرضه کالا یا خدمت غیراستاندارد

۱۳. در خصوص مصداق دیگر اخلاف در رقابت، به تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ در صفحات آتی همین فصل رجوع شود.

عرضه کالا و یا خدمت مغایر با استانداردهای اجباری اعلام شده توسط مراجع ذیصلاح از جمله راجع به کاربرد، ترکیب، کیفیت، محتویات، طراحی، ساخت، تکمیل و یا بسته‌بندی.

ح - مداخله در امور داخلی و یا معاملات بنگاه یا شرکت رقیب
ترغیب، تحریک و یا وادار ساختن یک یا چند سهامدار، صاحب سرمایه، مدیر یا کارکنان یک بنگاه و یا شرکت رقیب از طریق اعمال حق رأی، انتقال سهام، افشاء اسرار، مداخله در معاملات بنگاه‌ها و یا شرکت‌ها یا روش‌های مشابه دیگر به انجام عملی که به ضرر رقیب باشد.

ط - سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط
سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط به یکی از روش‌های زیر:

- ۱- تعیین، حفظ و یا تغییر قیمت یک کالا یا خدمت به صورتی غیرمتعارف،
- ۲- تحمیل شرایط قراردادی غیرمنصفانه،
- ۳- تحدید مقدار عرضه و یا تقاضا به منظور افزایش و یا کاهش قیمت بازار،
- ۴- ایجاد مانع به منظور مشکل کردن ورود رقبای جدید یا حذف بنگاه‌ها یا شرکت‌های رقیب در یک فعالیت خاص،

۵- مشروط کردن قراردادهای به پذیرش شرایطی که از نظر ماهیتی یا عرف تجاری، ارتباطی با موضوع چنین قراردادهایی نداشته باشد،

۶- تملک سرمایه و سهام شرکت‌ها به صورتی که منجر به اخلاف در رقابت شود.

ی- محدود کردن قیمت فروش مجدد

مشروط کردن عرضه کالا یا خدمت به خریدار به پذیرش شرایط زیر:

- ۱- اجبار خریدار به قبول قیمت فروش تعیین شده یا محدود کردن وی در تعیین قیمت فروش به هر شکلی.
- ۲- مقید کردن خریدار به حفظ قیمت فروش کالا یا خدمتی معین، برای بنگاه یا شرکتی که از او کالا یا خدمت خریداری می‌کند یا محدود کردن بنگاه یا شرکت مزبور در تعیین قیمت به هر شکلی.

ک - کسب غیرمجاز، سوء استفاده از اطلاعات و موقعیت اشخاص
۱- کسب و بهره‌برداری غیرمجاز از هرگونه اطلاعات داخلی رقبا در زمینه تجاری، مالی، فنی و نظایر آن به نفع خود یا اشخاص ثالث.

۲- کسب و بهره‌برداری غیرمجاز از اطلاعات و تصمیمات مراجع رسمی، قبل از افشاء یا اعلان عمومی آن‌ها و یا کتمان آن‌ها به نفع خود یا اشخاص ثالث.

۳- سوء استفاده از موقعیت اشخاص به نفع خود یا اشخاص ثالث.

ماده ۴۷- هیچ شخص حقیقی یا حقوقی نباید سرمایه یا سهام شرکت‌ها یا بنگاه‌های دیگر را به نحوی تملک کند که موجب اخلاف در رقابت در یک و یا چند بازار گردد.

تبصره - موارد زیر از شمول این ماده مستثنی است:

۱- تملک سهام یا سرمایه به وسیله کارگزار یا کارگزار معامله‌گری که به کار خرید و فروش اوراق بهادار اشتغال دارد، مادامی که از حق رأی سهام برای اخلاف در رقابت سوء استفاده نشود.

۲- دارا بودن یا تحصیل حقوق رهنی نسبت به سهام و سرمایه شرکت‌ها و بنگاه‌های فعال در بازار یک کالا یا یک خدمت مشروط بر این که منجر به اعمال حق رأی در این شرکت‌ها یا بنگاه‌ها نشود.

۳- در صورتی که سهام یا سرمایه تحت شرایط اضطراری تملک شده باشد، مشروط بر این که حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تملک، موضوع به اطلاع شورای رقابت برسد و بیشتر از مدت زمانی که شورا تعیین می‌کند، تملک ادامه نیابد.

ماده ۴۸ - ادغام شرکت‌ها یا بنگاه‌ها در موارد زیر ممنوع است:

۱- در جریان ادغام یا در نتیجه آن اعمال مذکور در ماده (۴۵) اعمال شود.

۲- هرگاه در نتیجه ادغام، قیمت کالا یا خدمت به طور نامتعارفی افزایش یابد.

۳- هرگاه ادغام موجب ایجاد تمرکز شدید در بازار شود.

۴- هرگاه ادغام، منجر به ایجاد بنگاه یا شرکت کنترل کننده در بازار شود.

تبصره ۱- در مواردی که پیشگیری از توقف فعالیت بنگاه‌ها و شرکت‌ها یا دسترسی آن‌ها به دانش فنی جز از طریق ادغام امکان‌پذیر نباشد، هر چند ادغام منجر به بندهای (۳) و (۴) این ماده شود، مجاز است.

تبصره ۲ - دامنه تمرکز شدید را شورای رقابت تعیین و اعلام می‌کند.

ماده ۴۹- بنگاه‌ها و شرکت‌ها می‌توانند در مورد شمول مواد (۴۷) و (۴۸) این قانون بر اقدامات خود از شورای رقابت کسب تکلیف کنند. شورای رقابت مکلف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول تقاضا در هر یک از موارد مذکور آن را بررسی و نتیجه را به طور کتبی یا به وسیله دادن پیام مطمئن به متقاضی اعلام کند. در صورت اعلام عدم شمول مواد (۴۷) و (۴۸) این قانون به اقدامات موضوع استعلام یا عدم ارسال پاسخ از سوی شورا ظرف مدت مقرر، اقدامات مذکور صحیح تلقی می‌شود.

ماده ۵۰- افراد صنفی مشمول قانون نظام صنفی که به عرضه جزئی (خرده‌فروشی) کالاها یا خدمات می‌پردازند، از شمول این فصل مستثنی هستند.

ماده ۵۱- حقوق و امتیازات انحصاری ناشی از مالکیت فکری نباید موجب نقض مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون شود، در این صورت شورای رقابت اختیار خواهد داشت یک یا چند تصمیم زیر را اتخاذ کند:

الف) توقف فعالیت یا عدم اعمال حقوق انحصاری از جمله تحدید دوره اعمال حقوق انحصاری،

ب) منع طرف قرارداد، توافق یا مصالحه مرتبط با حقوق انحصاری از انجام تمام یا بخشی از شرایط و تعهدات مندرج در آن،

ج) ابطال قراردادهای توافق یا تفاهم مرتبط با حقوق انحصاری در صورت مؤثر نبودن تدابیر موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده.

ماده ۵۲ - هرگونه کمک و اعطاء امتیاز دولتی (ریالی، ارزی، اعتباری، معافیت، تخفیف، ترجیح، اطلاعات یا مشابه آن)، به صورت تبعیض‌آمیز به یک یا چند بنگاه یا شرکت که موجب تسلط در بازار یا اختلال در رقابت شود، ممنوع است.

ماده ۵۳ - برای نیل به اهداف این فصل شورایی تحت عنوان «شورای رقابت» تشکیل می‌شود. ترکیب و شرایط انتخاب اعضاء شورا به شرح زیر است:

الف - ترکیب اعضا

۱- سه نماینده مجلس از بین اعضای گروه‌های اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن از هر کمیسیون یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

۲ - دو نفر از قضات دیوان عالی کشور به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه.

۳ - دو صاحب‌نظر اقتصادی برجسته به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور.

۴ - یک حقوق‌دان برجسته و آشنا به حقوق اقتصادی به پیشنهاد وزیر دادگستری و حکم رئیس جمهور.

۵- دو صاحب‌نظر در تجارت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت^{۱۴} و حکم رئیس جمهور.

۱۴. به استناد ماده واحده قانونی تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۰۴/۰۸، از ادغام دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی، وزرات صنعت، معدن و تجارت تشکیل می‌شود.

- ۶- یک صاحب‌نظر در صنعت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت^{۱۵} و حکم رئیس جمهور.
- ۷- یک صاحب‌نظر در خدمات زیربنایی به پیشنهاد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و حکم رئیس جمهور.
- ۸- یک متخصص امور مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور.
- ۹- یک نفر به انتخاب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران^{۱۶}.
- ۱۰- یک نفر به انتخاب اطاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۸۶/۱۱/۰۸) - رئیس شورا از بین صاحب‌نظران اقتصادی عضو شورا، موضوع بند (۳) به پیشنهاد اعضاء و با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود.
- تبصره ۲- نایب رئیس از بین اعضاء شورا به پیشنهاد اعضاء و با حکم رئیس شورا منصوب می‌شود.
- ب - شرایط انتخاب اعضا
- ۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران،
- ۲- دارا بودن حداقل چهل سال سن،
- ۳ - دارا بودن مدرک دکترای معتبر برای اعضاء صاحب‌نظر اقتصادی و حقوقدان و حداقل مدرک کارشناسی برای صاحب‌نظران تجاری و صنعتی و خدمات زیربنایی و مالی،
- ۴ - نداشتن محکومیت‌های موضوع ماده (۶۲) مکرر قانون مجازات اسلامی و یا محکومیت قطعی به ورشکستگی به تقصیر یا به تقلب،
- ۵ - دارا بودن حداقل ده سال سابقه کار مفید و مرتبط،
- ۶- نداشتن محکومیت قطعی انتظامی از بند «د» به بالا موضوع ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۰۹/۰۷)^{۱۷}
- تبصره- به استثناء قاضی، بازنشسته بودن افراد مانع انتخاب نخواهد بود.
- ماده ۵۴- به منظور انجام امور کارشناسی و اجرائی و فعالیت‌های دبیرخانه‌ای شورای رقابت، مرکز ملی رقابت در قالب مؤسسه‌ای دولتی مستقل زیر نظر رئیس جمهور تشکیل می‌شود که تشکیلات آن به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود. تغییرات بعدی تشکیلات مرکز ملی رقابت با پیشنهاد شورای رقابت و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.
- تبصره ۱- رئیس شورای رقابت، رئیس مرکز ملی رقابت نیز می‌باشد.
- تبصره ۲- در تأمین نیروی انسانی مورد نیاز مرکز ملی رقابت اولویت با کارکنان رسمی و پیمانی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی است.
- تبصره ۳- آئین‌نامه تشویق اعضاء شورای رقابت و کارکنان مرکز ملی رقابت به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
- ماده ۵۵ - دوره تصدی، اشتغال و رویه یا نحوه رسیدگی به تخلفات اعضاء شورای رقابت به شرح زیر است:
- ۱- دوره تصدی عضو قاضی دو سال و سایر اعضاء شش سال است و انتصاب مجدد آنان برای عضو قاضی دو دوره و برای سایر اعضاء یک دوره دیگر مجاز خواهد بود.

۱۵. به زیرنویس قبلی رجوع شود.

۱۶. به استناد تبصره الف ماده ۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران از تاریخ تصویب این قانون به «اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران» (اتاق ایران) تغییر نام می‌یابد.

۱۷. به زیرنویس شماره ۸ فصل یکم رجوع شود.

۲- دوره تصدی کسانی که به دلایلی جانشین اعضاء شورا می‌شوند، به میزان بقیه دوره تصدی عضو قبلی خواهد بود.

۳- اعطاء مأموریت به کارمندان دولت و قوه قضائیه برای عضویت آنان در شورا و هیأت تجدیدنظر الزامی است.

۴- اشتغال رئیس و اعضاء شورای رقابت به صورت تمام وقت است. افراد مذکور نمی‌توانند هم‌زمان شغل و یا مسؤولیت دیگری در بخش عمومی، خصوصی یا تعاونی داشته باشند.

تبصره- اعضاء هیأت علمی دانشگاه‌ها در صورتی که حداکثر به اندازه ساعات موظف تدریس کنند و اعضاء مذکور در اجزاء (۸)، (۹) و (۱۰) بند (الف) ماده (۵۳) این قانون از شمول این بند مستثنی هستند.

۵- به تخلفات اعضاء شورای رقابت و هیأت تجدیدنظر، به جز قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه و نیز کارمندان مرکز ملی رقابت برابر مقررات قانون نحوه رسیدگی به تخلفات اداری و به تخلفات قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه، طبق مقررات قانونی در دادسراها و دادگاه‌های انتظامی قضات رسیدگی خواهد شد.

ماده ۵۶ - تضمین موقعیت شغلی اعضاء شورا و نحوه استقلال آن به شرح زیر است:

۱- هیچ یک از اعضاء شورای رقابت را نمی‌توان برخلاف میل او از عضویت در شورا برکنار کرد مگر در موارد زیر:

الف - ناتوانی در انجام وظایف محوله به تشخیص دو سوم اعضاء شورا.

ب - محکومیت‌های مذکور در جزءهای «۳» و «۵» بند «ب» ماده (۵۳) این قانون.

ج - محکومیت قطعی به دلیل سوء استفاده از مقررات مواد (۷۵) و (۷۶) این قانون.

د - از دست دادن اهلیت استیفا.

هـ- غیبت غیرموجه بیش از دو ماه متوالی و سه ماه غیرمتوالی در هر سال از حضور در شورا، با تشخیص اکثریت اعضاء شورای رقابت.

و- نقض تکالیف و محدودیت‌های موضوع ماده (۶۸) این قانون و تخطی از مقررات موضوع مواد (۷۵) و (۷۶) به تشخیص اکثریت اعضاء شورای رقابت.

۲- در صورت کناره‌گیری داوطلبانه یا فوت هر یک از اعضاء شورا و همچنین در صورت بروز موجبات عزل به نحو مذکور در فوق، مراتب همراه با دلایل و مدارک و مستندات مربوط حسب مورد توسط رئیس شورا یا نایب رئیس وی به مرجع انتصاب کننده عضو، جهت انتصاب عضو جانشین اعلام می‌شود. مرجع مزبور مکلف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول تقاضا، در چهارچوب ماده (۵۳) این قانون، عضو جانشین را انتخاب و به شورای رقابت معرفی کند.

۳- اعضاء شورای رقابت را نمی‌توان به دلیل اتخاذ تصمیمات در چهارچوب وظایف قانونی و یا اظهاراتی که به استناد قانون می‌کنند، تحت تعقیب قرار داد.

۴- شورای رقابت در رسیدگی و تصمیم‌گیری مطابق مقررات این فصل از استقلال کامل برخوردار است.

ماده ۵۷ - جلسات شورا با حضور دو سوم اعضاء و به ریاست رئیس و در غیاب او نایب رئیس رسمیت خواهد داشت. تصمیمات شورا با رأی اکثریت اعضای صاحب رأی مشروط بر آن که از پنج رأی کمتر نباشد معتبر خواهد بود و تصمیمات شورا در خصوص ماده (۶۱) این قانون در صورتی اعتبار خواهد داشت که رأی حداقل یک قاضی عضو نیز در آن مثبت باشد.

ماده ۵۸ - علاوه بر موارد تصریح شده در سایر مواد، این شورا وظایف و اختیارات زیر را نیز دارد:

- ۱ - تشخیص مصادیق رویه‌های ضدرقابتی^{۱۸} و معافیت‌های موضوع این قانون و اتخاذ تصمیم در مورد این معافیت‌ها در خصوص امور موردی مندرج در این قانون.
- ۲ - ارزیابی وضعیت و تعیین محدوده بازار کالاها و خدمات مرتبط با مواد (۴۴) تا (۴۸).
- ۳ - تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرا این فصل و دستورالعمل‌های داخلی شورا.
- ۴ - ارائه نظرات مشورتی به دولت برای تنظیم لوایح مورد نیاز.
- ۵ (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲) - تعیین مصادیق و تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری در هر مورد با رعایت مقررات مربوط
- ماده ۵۹ (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲) - شورای رقابت مکلف است در حوزه کالاها و خدماتی که بازار آن‌ها به تشخیص این شورا مصداق انحصار بوده و نیازمند تأسیس نهاد مستقل (تنظیم‌گر) است، پیشنهاد تأسیس و اساسنامه نهاد (تنظیم‌گر بخشی) را به دولت ارسال نماید. هیأت دولت مکلف است ظرف مدت سه ماه از دریافت پیشنهاد شورای رقابت، اقدام قانونی لازم را جهت تأسیس نهاد مزبور انجام دهد. تأسیس نهادهای تنظیم‌گر بخشی تنها به موجب قانون و با رعایت احکام ذیل امکان‌پذیر خواهد بود.
- تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲) - مرکز ملی رقابت انجام وظایف دبیرخانه و پشتیبانی این نهادها را بر عهده دارد.
- تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲) - اساسنامه نهادهای تنظیم‌گر بخشی باید موارد زیر را در بر بگیرد:
 - الف - حیطه اختیارات نهاد تنظیم‌گر به گونه‌ای است که:
 - ۱ - آن دسته از وظایف و اختیارات شورای رقابت که به نهاد تنظیم‌گر بخشی واگذار می‌شود، مشخص شود.
 - ۲ - وظایف و اختیارات تعیین شده برای نهاد تنظیم‌گر از وظایف شورای رقابت و سایر دستگاه‌ها و نهادها سلب شود.
 - ۳ - هیچ یک از نهادهای تنظیم‌گر بخشی، نتواند مغایر با این قانون یا مصوبات قبل و بعدی شورای رقابت در زمینه تسهیل رقابت تصمیمی بگیرد یا اقدامی کند.
- مرجع تشخیص و حل و فصل مغایرت‌ها، شورای رقابت است و ترتیبات اجرای آن با توجه به ملاحظات هر حوزه در اساسنامه نهاد تنظیم‌گر مشخص می‌شود.
- ب - ترکیب اعضای نهاد تنظیم‌گر و شرایط انتخاب آن‌ها به گونه‌ای است که:
 - ۱ - به منظور واگذاری تمام یا بخشی از اختیارات موضوع ماده (۶۱) این قانون، دو نفر از قضات به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه در ترکیب اعضای نهاد تنظیم‌گر بخشی عضویت داشته باشند.
 - ۲ - ترکیب اعضای متشکل از نمایندگان دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، نمایندگان بخش‌های غیردولتی و صاحب‌نظران در حوزه‌های حقوقی و اقتصادی باشند.
- ۳ - الزامات ساختاری مربوط به استقلال نهادهای تنظیم‌گر بخشی شامل ترتیباتی که در مواد (۵۵) و (۵۶) این قانون برای اعضای شورای رقابت ذکر شده، برای اعضای نهادهای تنظیم‌گر بخشی نیز رعایت شوند.
- ۴ - شرایط مندرج در بند (ب) ماده (۵۳) این قانون برای اعضاء لحاظ شود.

۱۸. ماده ۱۰ آیین‌نامه حمایت از تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین در حوزه اقتصاد مصوب ۱۴۰۱/۰۵/۱۹ هیأت وزیران: به منظور بهبود محیط کسب و کار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱ - وزارت امور اقتصادی و دارایی در راستای بهبود محیط کسب و کار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان مکلف است با در نظر گرفتن الزام به پذیرش مجوز فعالیت صادر شده مطابق با قوانین نظام صنفی کشور و تأکید بر عدم خلق مجوز جدید، اقدام نماید.

۲ - شورای رقابت مکلف است در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، نسبت به تعیین مصادیق نقض رقابت در حوزه فعالیت کسب و کارهای داده‌محور دانش‌بنیان (از جمله سکو) اعم از بازار مرتبط و قدرت بازاری اقدام نماید.

پ- بودجه و اعتبارات نهاد تنظیم‌گر بخشی به گونه‌ای است که:

۱- دولت از اشخاص حقوقی تحت تنظیم، عوارضی را دریافت کند و با رعایت قوانین مربوطه به عنوان درآمد اختصاصی هر یک از نهادهای تنظیم‌گر بخشی اختصاص دهد. میزان این عوارض باید به صورت سالانه در لایحه بودجه پیشنهاد شود.

۲- حداقل و حداکثر میزان عوارض مذکور برای هر بخش در اساسنامه نهاد تنظیم‌گر آن بخش تعیین شود.

ماده ۶۰- اختیار شورا برای بازرسی و تحقیق به شرح زیر است:

الف - بازرس

شورای رقابت اختیار دارد در اجرا وظایف و مأموریت‌های خود برای رسیدگی به دعاوی و پرونده‌های طرح شده، بنگاه‌ها و شرکت‌ها را بازرسی کند و اجازه ورود به اماکن، انبارها، وسایل نقلیه، رایانه‌ها و تفتیش آن‌ها و نیز جواز بازرسی از فعالیت‌های اقتصادی، اموال، رایانه‌ها، دفاتر و سایر اوراق را صادر کند. شرکت در جلسات مجامع عمومی و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از جمله مصوبات هیأت مدیره، نیز مشمول اختیار بازرسی شورا است.

ب - تحقیق

شورا اختیار دارد در اجرا وظایف و مأموریت‌های خود، با استفاده از یک یا چند راهکار زیر، رسیدگی به موضوعات مرتبط با این قانون و شکایات را انجام دهد:

۱ - احضار مشتکی عنه برای حضور در شورا یا مرکز به منظور انجام تحقیقات از او.

۲ - احضار شهود و یا هر شخص دیگر که حضور آن‌ها به منظور رسیدگی به شکایات ضروری تشخیص داده شود.

۳ - درخواست گزارش، اطلاعات، مدارک، مستندات و سوابق (اعم از کاغذی یا الکترونیکی) مرتبط با رویه‌های ضدرقابتی از اشخاص حقیقی و حقوقی.

۴ - دعوت از کارشناسان و مؤسسات تخصصی و دریافت اظهارنظر آنان در فرایند تحقیق و بازرسی.

تبصره ۱- شورای رقابت باید صدور مجوز تحقیقات و بازرسی و محدوده آن را در اجرا این ماده در هر مورد حسب مورد از یکی از قضات عضو شورا یا یکی از پنج قاضی که بدین منظور توسط رئیس قوه قضائیه (از بین قضات با حداقل ده سال سابقه) انتخاب و معرفی می‌شوند، درخواست کند. قاضی موظف است حداکثر ظرف دو هفته تصمیم بگیرد. انجام تحقیقات و بازرسی منوط به حکم قاضی است.

تبصره ۲ - شورا می‌تواند امر تحقیق و بازرسی را به مؤسسات تخصصی و اشخاص متخصص حقیقی و حقوقی که طبق قوانین خاص تشکیل و احراز صلاحیت شده‌اند، ارجاع کند.

ماده ۶۱- هرگاه شورا پس از وصول شکایات یا انجام تحقیقات لازم احراز کند که یک یا چند مورد از رویه‌های ضدرقابتی موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون توسط بنگاهی اعمال شده است، می‌تواند حسب مورد یک یا چند تصمیم زیر را بگیرد:

۱- دستور به فسخ هر نوع قرارداد، توافق و تفاهم متضمن رویه‌های ضدرقابتی موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون.

۲- دستور به توقف طرفین توافق یا توافقات مرتبط با آن از ادامه رویه‌های ضدرقابتی مورد نظر.

۳- دستور به توقف هر رویه ضدرقابتی یا عدم تکرار آن.

۴- اطلاع‌رسانی عمومی در جهت شفافیت بیشتر بازار.

۵- دستور به عزل مدیرانی که بر خلاف مقررات ماده (۴۶) این قانون انتخاب شده‌اند.

۶- دستور به واگذاری سهام یا سرمایه بنگاه‌ها یا شرکت‌ها که بر خلاف ماده (۴۷) این قانون حاصل شده است.

۷- الزام به تعلیق یا دستور به ابطال هرگونه ادغام که بر خلاف ممنوعیت ماده (۴۸) این قانون انجام شده و یا الزام به تجزیه شرکت‌های ادغام شده.

۸- دستور استرداد اضافه درآمد و یا توقیف اموالی که از طریق ارتکاب رویه‌های ضدرقابتی موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون تحصیل شده است از طریق مراجع ذیصلاح قضائی.

۹- دستور به بنگاه یا شرکت جهت عدم فعالیت در یک زمینه خاص یا در منطقه یا مناطق خاص.

۱۰- دستور به اصلاح اساسنامه، شرکتنامه یا صورت‌جلسات مجامع عمومی یا هیأت مدیره شرکت‌ها یا ارائه پیشنهاد لازم به دولت در خصوص اصلاح اساسنامه‌های شرکت‌ها و مؤسسات بخش عمومی.

۱۱- الزام بنگاه‌ها و شرکت‌ها به رعایت حداقل عرضه و دامنه قیمتی در شرایط انحصاری.

۱۲- تعیین جریمه نقدی از ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال^{۱۹}، در صورت نقض ممنوعیت‌های ماده (۴۵) این قانون.

آئین‌نامه مربوط به تعیین میزان جرائم نقدی متناسب با عمل ارتكابی به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت^{۲۰} و دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶۲ - شورای رقابت تنها مرجع رسیدگی به رویه‌های ضدرقابتی است و مکلف است رأساً و یا بر اساس شکایت هر شخصی اعم از حقیقی یا حقوقی از جمله دادستان کل یا دادستان محل، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، تنظیم‌کننده‌های بخشی، سازمان‌ها و نهادهای وابسته به دولت، تشکلهای صنفی، انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و دیگر سازمان‌های غیردولتی، بررسی و تحقیق در خصوص رویه‌های ضدرقابتی را آغاز و در چهارچوب ماده (۶۱) این قانون تصمیم بگیرد.

شورا مکلف است برای رسیدگی به موضوع شکایات، وقت رسیدگی تعیین و آن را به طرفین ابلاغ نماید. طرفین می‌توانند شخصاً در جلسه حضور یابند یا وکیل معرفی نمایند یا لایحه دفاعیه به شورا تقدیم کنند.

تبصره- تخلفات موضوع فصل هشتم قانون نظام صنفی چنانچه موجب اخلال در رقابت باشد مطابق مقررات این قانون رسیدگی خواهد شد. در صورت بروز اختلاف، حل اختلاف با کمیته‌ای مرکب از یکی از اعضای شورای رقابت به انتخاب رئیس شورا، یک نفر نماینده از هیأت عالی نظارت موضوع ماده (۵۳) قانون نظام صنفی و یک نفر به انتخاب وزیر دادگستری خواهد بود. رأی اکثریت اعضای این هیأت قطعی است. محل استقرار کمیته، در وزارت دادگستری خواهد بود.

ماده ۶۳ (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۳/۲۲)^{۲۱}- کلیه تصمیمات شورای رقابت و نهادهای تنظیم‌گر بخشی موضوع ماده (۵۹)، ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ به ذی‌نفع، صرفاً قابل تجدیدنظر در هیأت تجدیدنظر موضوع ماده (۶۴) این قانون است. این مدت برای اشخاص مقیم خارج از کشور دو ماه می‌باشد. در صورت عدم ارائه درخواست

۱۹. مبالغ مذکور به موجب تصویب‌نامه تعیین جرایم نقدی موضوع بند (۱۲) ماده (۶۱) و مواد (۷۲)، (۷۳)، (۷۵)، (۷۶) و (۷۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۱۲ مصوب هیأت وزیران به شماره ابلاغ ۱۰۲۷۹۴/ت۵۶۳۹۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۸/۰۸ نسخ شده است.

۲۰. به زیرنویس شماره ۱۴ همین فصل رجوع شود.

۲۱. قانون تفسیر در خصوص مواد (۶۳) و (۶۴) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۱۵: موضوع استفساریه: آیا تصمیمات شورای رقابت صرفاً در چهارچوب ماده (۶۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قابل تجدیدنظر توسط هیأت تجدیدنظر موضوع ماده (۶۴) این قانون می‌باشد؟

پاسخ: بلی، تصمیمات شورای رقابت صرفاً در چهارچوب ماده (۶۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قابل تجدیدنظر توسط هیأت تجدیدنظر موضوع ماده (۶۴) این قانون می‌باشد.

تجدیدنظر در مدت یاد شده و همچنین در صورت تأیید تصمیمات شورا در هیأت تجدیدنظر این تصمیمات قطعی هستند.

تبصره- در مواردی که تصمیمات شورا، به تشخیص شورا جنبه عمومی داشته باشد، پس از قطعیت باید به هزینه محکوم علیه در یکی از جراید کثیرالانتشار منتشر شود.

ماده ۶۴ - محل استقرار، ترکیب هیأت تجدیدنظر، شرایط انتخاب و نحوه تصمیم‌گیری در این هیأت به شرح زیر است:

۱- هیأت تجدیدنظر که در تهران مستقر خواهد بود، از افراد زیر تشکیل می‌شود.

الف - سه قاضی دیوان عالی کشور به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه.

ب - دو صاحب‌نظر اقتصادی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور.

ج دو صاحب‌نظر در فعالیت‌های تجاری و صنعتی و زیربنایی به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت^{۲۲} و حکم رئیس جمهور.

۲- اعضاء هیأت تجدیدنظر باید حداقل دارای پانزده سال سابقه کار مفید و مرتبط باشند. سایر شرایط انتخاب اعضاء و همچنین ضوابط مرتبط با دوره تصدی اعضاء، اشتغال، عزل و رسیدگی به تخلفات اعضاء و نیز موقعیت شغلی و ضوابط استخدامی و حقوق و مزایای آنان به ترتیبی خواهد بود که در بند «ب» ماده (۵۳) و مواد (۵۵) و (۵۶) این قانون ذکر شده است.

۳- نحوه تصمیم‌گیری هیأت تجدیدنظر به شرح زیر است.

الف- تصمیمات هیأت تجدیدنظر منوط به تصویب اکثریت اعضاء آن است، ولی رأی تجدیدنظر در مورد تصمیمات ماده (۶۱) این قانون در عین حال باید متضمن موافقت حداقل دو عضو قاضی این هیأت باشد.

ب- هیأت تجدیدنظر می‌تواند، امر تحقیق و بازرسی را به مؤسسات تخصصی و اشخاص حقیقی و حقوقی متخصص که طبق قوانین خاص تشکیل و احراز صلاحیت شده‌اند، ارجاع کند.

ج- هیأت تجدیدنظر می‌تواند تصمیمات شورا را نقض یا عیناً تأیید یا حسب مورد آن را تعدیل یا اصلاح کند یا مستقلاً تصمیم دیگری بگیرد.

د- تصمیمات هیأت تجدیدنظر به شرح بند فوق قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود.

۴- هیأت تجدیدنظر می‌تواند طرفین دعوا را برای ادای توضیحات دعوت نماید و همچنین طرفین و یا وکیل آن‌ها بنا به تشخیص خود می‌توانند حضوراً یا با ارائه لایحه دفاعیه نسبت به ادای توضیحات در جلسه رسیدگی به پرونده مطروحه اقدام نمایند، در غیر این صورت هیأت با توجه به مدارک و مستندات مضبوط در پرونده، تصمیم مقتضی خواهد گرفت.

ماده ۶۵- تصمیمات شورای رقابت جز در مورد بند «۱۲» ماده (۶۱) این قانون پس از ابلاغ به ذی‌نفع قابل اجرا است و تجدیدنظرخواهی ذی‌نفع به موجب ماده (۶۳) مانع اجرا نخواهد شد.

در هر صورت ذی‌نفع می‌تواند هم‌زمان با تجدیدنظرخواهی یا پس از آن تا زمان تصمیم‌گیری هیأت تجدیدنظر، توقف اجرا تصمیم شورای رقابت را تقاضا کند و هیأت تجدیدنظر فوراً به تقاضا رسیدگی کرده و می‌تواند با اخذ تأمین یا تضمین مناسب دستور توقف اجرا تصمیمات شورای رقابت را صادر کند.

ماده ۶۶ - اشخاص حقیقی و حقوقی خسارت‌دیده از رویه‌های ضدرقابتی مذکور در این قانون، می‌توانند حداکثر ظرف یک سال از زمان قطعیت تصمیمات شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر مبنی بر اعمال رویه‌های ضدرقابتی، به منظور جبران خسارت به دادگاه صلاحیت‌دار دادخواست بدهند. دادگاه ضمن رعایت مقررات این قانون در

صورتی به دادخواست رسیدگی می‌کند که خواهان رونوشت رأی قطعی شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر را به دادخواست مذکور پیوست کرده باشد.

تبصره - در مواردی که تصمیمات شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر جنبه عمومی داشته و پس از قطعیت از طریق جراید کثیرالانتشار منتشر می‌شود، اشخاص ثالث ذی‌نفع می‌توانند با اخذ گواهی از شورای رقابت مبنی بر شمول تصمیم مذکور بر آن‌ها، دادخواست خود را به دادگاه صلاحیت‌دار بدهند. صدور حکم به جبران خسارت، منوط به ارائه گواهی مذکور است و دادگاه در صورت درخواست خواهان مبنی بر تقاضای صدور گواهی با صدور قرار اناطه، تا اعلام پاسخ شورای رقابت از رسیدگی خودداری می‌نماید. رسیدگی شورا به درخواست‌های موضوع این تبصره خارج از نوبت خواهد بود.

ماده ۶۷- شورای رقابت می‌تواند در کلیه جرائم موضوع این قانون سمت شاکی داشته باشد و از دادگاه صلاحیت‌دار برای جبران خسارت وارد شده به منافع عمومی درخواست رسیدگی کند.

ماده ۶۸- تکالیف و محدودیت‌های اعضای شورای رقابت، هیأت تجدیدنظر و کارکنان مرکز ملی رقابت به شرح زیر است:

۱- ممنوعیت شرکت در جلسات و تصمیم‌گیری در موارد موضوع ماده (۹۱) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی^{۲۳}

تصمیماتی که بدون رعایت این بند اتخاذ شود و منجر به تحصیل منافی مستقیم و یا غیرمستقیم یا معافیت از تکلیفی برای عضو مربوط شود، باطل و فاقد اثر قانونی خواهد بود.

تبصره- چنانچه بنا به محدودیت فوق فرد یا افرادی از اعضای شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر از شرکت در جلسات شورا و تصمیم‌گیری منع شوند، شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر از مرجع معرفی کننده عضو مزبور، درخواست معرفی عضو جایگزین را برای رسیدگی به این موضوع می‌کند.

۲- وظیفه حفظ اطلاعات داخل

اعضاء شورای رقابت، هیأت تجدیدنظر و همچنین کارکنان مرکز ملی رقابت و هر شخصی که قبلاً در این سمت‌ها مشغول به کار بوده است، نباید اطلاعات داخلی بنگاه‌ها، شرکت‌ها یا اشخاصی را که در جریان انجام وظیفه یا به این مناسبت از آن‌ها اطلاع یافته‌اند، فاش کنند یا به طور مخفیانه از آن به نفع خود یا اشخاص دیگر بهره بگیرند.

۳- ممنوعیت اظهارنظر قبل از اتخاذ تصمیم

اعضاء شورای رقابت و هیأت تجدیدنظر و نیز کارکنان مرکز ملی رقابت نباید قبل از اتخاذ تصمیم، در خصوص تخلفات بنگاه‌ها، شرکت‌ها یا اشخاص از مقررات این قانون به صورت کتبی یا شفاهی اظهارنظر کنند.

^{۲۳} ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱: ماده ۹۱ - دادرس در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع نموده و طرفین دعوا نیز می‌توانند او را رد کنند.

الف - قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین دادرس با یکی از اصحاب دعوا وجود داشته باشد.

ب - دادرس قیم یا مخدوم یکی از طرفین باشد و یا یکی از طرفین مباشر یا متکفل امور دادرس یا همسر او باشد.

ج - دادرس یا همسر یا فرزند او، وارث یکی از اصحاب دعوا باشد.

د - دادرس سابقاً در موضوع دعوی اقامه شده به عنوان دادرس یا داور یا کارشناس یا گواه اظهارنظر کرده باشد.

ه - بین دادرس و یکی از طرفین و یا همسر یا فرزند او دعوی حقوقی یا جزایی مطرح باشد و یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم قطعی دو سال نگذشته باشد.

و - دادرس یا همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطروح باشند.

ماده ۶۹- شورای رقابت موظف است امکان دسترسی عموم به ضوابط، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با این فصل را فراهم و گزارش عملکرد سالیانه اجرا این فصل را تنظیم و برای عموم منتشر کند.

ماده ۷۰- تصمیمات قطعی شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر حسب مورد توسط واحد اجرا احکام مدنی دادگستری اجرا می‌شود.

ماده ۷۱- آئین‌نامه اجرائی موضوع این فصل از جمله نحوه بازرسی، تحقیق، ثبت استعلامات و وصول شکایات به پیشنهاد شورای رقابت حداکثر ظرف مدت شش ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷۲ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۸/۱۲)^{۲۴}- هر کس برای اخذ گواهی یا مجوزهای موضوع این فصل یا در جریان رسیدگی به رویه‌های ضدرقابتی اعم از مرحله بازرسی و تحقیقات اظهارات خلاف واقع کند و یا از ارائه اطلاعات و اسناد و مدارکی که می‌تواند در نتیجه تصمیمات شورای رقابت و هیأت تجدیدنظر مؤثر باشد، خودداری کند و همچنین هر کس که به شورای رقابت، هیأت تجدیدنظر و مرکز ملی رقابت مدارک و اسناد جعلی یا خلاف واقع تسلیم کند یا اطلاعات، مدارک و اسناد مرتبط با رویه‌های ضدرقابتی را صرف نظر از قالب آن‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم نابد کند، تغییر دهد یا تحریف کند، به حبس تعزیری از سه ماه تا یک سال یا به جزای نقدی از چهل میلیون ریال تا چهارصد و دو میلیون ریال یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

چنانچه ارائه اسناد و مدارک یا بیان اظهارات خلاف واقع یا جعلی منجر به اخذ گواهی یا مجوزهای مذکور در این فصل شده باشد، دادگاه علاوه بر تعیین مجازات مقرر در این ماده، با تقاضای ذی‌نفع، حسب مورد حکم به ابطال گواهی یا مجوز مزبور صادر می‌کند.

ماده ۷۳ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۸/۱۲)^{۲۵}- هر کارشناس یا خبره یا صاحب‌نظری که شهادت یا اظهارنظر او برابر مقررات این فصل درخواست شود و برخلاف واقع شهادتی دهد که در تصمیمات شورای رقابت و هیأت تجدیدنظر مؤثر واقع شود، به حبس تعزیری از یک تا سه سال یا به جزای نقدی از یکصد و نوزده میلیون ریال تا یک میلیارد و یکصد و نود و دو میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

تبصره- علاوه بر مجازات‌های فوق، شهادت کذب مشمول مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی نیز می‌باشد.

ماده ۷۴- هر کس به قصد صدمه زدن به اعتبار تجاری و حرفه‌ای بنگاه‌ها یا شرکت‌ها و یا مدیران یا صاحبان آن‌ها شکایتی به شورای رقابت یا هیأت تجدیدنظر تسلیم کرده باشد که پس از رسیدگی ثابت شود واهی بوده است، علاوه بر محکومیت به جبران خسارت به حبس از شش ماه تا دو سال یا به جزای نقدی معادل خسارت وارده یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۷۵ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۸/۱۲)^{۲۶}- هر کس که به موجب این فصل مکلف به حفظ اطلاعات داخلی شرکت‌ها، بنگاه‌ها و یا سایر اشخاص شده است، آن را منتشر و یا افشاء کند و یا از این اطلاعات به نفع خود یا اشخاص دیگر بهره بگیرد، حسب مورد به حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال یا جزای نقدی از یکصد و پنجاه و نه میلیون ریال تا یک میلیارد و پانصد و نود میلیون ریال یا هر دو مجازات و نیز جبران خسارات ناشی از افشاء و یا انتشار اطلاعات محکوم خواهد شد.

۲۴. مبالم مندرج در ماده به موجب تصویب‌نامه تعیین جرایم نقدی موضوع بند (۱۲) ماده (۶۱) و مواد (۷۲)، (۷۳)، (۷۴)، (۷۵)، (۷۶) و (۷۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۱۲ مصوب هیأت وزیران به شماره ابلاغ ۱۰۲۷۹۴/ت ۵۶۳۹۳-هـ مورخ ۱۳۹۸/۱۸/۰۸ اصلاح شده است.

۲۵. به زیرنویس قبلی رجوع شود.

۲۶. به زیرنویس شماره ۲۴ همین فصل رجوع شود.

ماده ۷۶ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۸/۱۲)^{۲۷}- هر یک از اعضاء شورای رقابت، اعضاء هیأت تجدیدنظر، رؤسا و کارکنان مرکز ملی رقابت و همچنین هر یک از حقوق‌بگیران آن‌ها و اشخاص طرف قرارداد آن‌ها و نیز هر شخص دیگری که از مقررات این قانون برای ضربه زدن به منافع مالی یا اعتبار تجاری و حرفه‌ای اشخاص حقیقی یا حقوقی سوء استفاده کند، علاوه بر جبران خسارات به حبس تعزیری از سه تا پنج سال یا جزاء نقدی از یکصد و نود و هشت میلیون ریال تا یک میلیارد و نهصد و هشتاد و پنج میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۷۷ - نقض هر یک از بندهای «۱»، «۲» و «۳» ماده (۶۸) این قانون تخلف انتظامی محسوب می‌شود و مرتکب علاوه بر مجازات‌های مذکور در این قانون حسب مورد در یکی از مراجع مذکور در بند «۵» ماده (۵۵) محاکمه خواهد شد.

ماده ۷۸ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۸/۱۲)^{۲۸}- هر کس که به هر شکلی مانع از انجام تحقیقات و بازرسی مأموران و بازرسان مرکز ملی رقابت شود، به جزای نقدی از نوزده میلیون ریال تا هفتاد و نه میلیون ریال محکوم خواهد شد و در صورت ادامه مانع‌تراشی به ازای هر روز، مبلغ سه میلیون ریال به جزای نقدی تعیین شده اضافه خواهد شد. ماده ۷۹- مجازات اشخاص حقوقی به شرح زیر است:

۱- در صورت ارتکاب هر یک از جرائم موضوع مواد این فصل توسط اشخاص حقوقی، مدیران آن‌ها در زمان ارتکاب حسب مورد به مجازات مقرر در این قانون برای اشخاص حقیقی محکوم خواهند شد.
۲- چنانچه ارتکاب جرم توسط شخص حقوقی، در نتیجه تعمد یا تقصیر هر یک از حقوق‌بگیران آن انجام گیرد، علاوه بر آنچه که مشمول بند (۱) می‌شود، فرد مزبور نیز حسب مورد برابر مقررات این قانون مسؤولیت کیفری خواهد داشت.

۳- چنانچه هر یک از مدیران یا حقوق‌بگیران اشخاص حقوقی ثابت کند که جرم بدون اطلاع آنان انجام گرفته یا آنان همه توان خود را برای جلوگیری از ارتکاب آن به کار برده‌اند یا بلافاصله پس از اطلاع از وقوع جرم آن را به شورای رقابت یا مراجع ذی‌صلاح اعلام کرده‌اند، از مجازات مربوط به آن عمل معاف خواهد شد.
تبصره- در موارد لزوم جبران خسارت، در صورت پیش‌بینی این امر در اساسنامه یا دخالت اشخاص در این امر اشخاص حقوقی متضامناً با افراد مذکور در این ماده مسئول خواهند بود.

ماده ۸۰ - مطالبه خسارات موضوع این قانون منوط به تقدیم دادخواست به دادگاه ذی‌صلاح است.
ماده ۸۱- چنانچه در خصوص جرائم مذکور در این فصل، مجازات‌های سنگین‌تری در قوانین دیگر پیش‌بینی شده باشد، مجازات‌های سنگین‌تر اعمال خواهد شد.

ماده ۸۲- به جرائم موضوع مواد (۷۲) تا (۷۸) این فصل در دادسراها و دادگاه‌های عمومی، مطابق مقررات جاری و مقررات این قانون و خارج از نوبت رسیدگی می‌شود.

ماده ۸۳ - در اجرا این قانون، ضابطان دادگستری مکلف به همکاری با شورای رقابت، هیأت تجدیدنظر و مرکز ملی رقابت هستند.

ماده ۸۴ - مبالغ جزای نقدی مندرج در این فصل هر سه سال یک بار متناسب با رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به طور رسمی اعلام می‌شود، با پیشنهاد شورای رقابت و تصویب هیأت وزیران تعدیل می‌شود.^{۲۹}

۲۷. به زیرنویس شماره ۲۴ همین فصل رجوع شود.

۲۸. به زیرنویس شماره ۲۴ همین فصل رجوع شود.

۲۹. در این خصوص تصویب‌نامه تعیین جرایم نقدی موضوع بند (۱۲) ماده (۶۱) و مواد (۷۲)، (۷۳)، (۷۵)، (۷۶) و (۷۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۱۲ هیأت وزیران به شماره ابلاغ ۱۰۲۷۹۴/ت ۵۶۳۹۳-هـ مورخ ۱۳۹۸/۱۸/۰۸ به تصویب رسیده و در موارد مذکور اعمال می‌شود.

• از قانون ساماندهی صنعت خودرو

مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۲۱

ماده ۷- شرکت‌های خودروسازی موظفند هنگام فروش، قیمت تمام شده خودرو، درصد سود و قیمت قطعی را محاسبه و به شورای رقابت اعلام کنند. تخلف از این امر، جرم محسوب شده و مرتکب به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی^{۳۰} محکوم می‌شود.

ماده ۸- منظور از خودرو در این قانون انواع خودروی سواری، وانت، مینی بوس، اتوبوس، کامیون، کامیونت، کشنده تریلر و موتورسیکلت است.

• از قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت

مصوب ۱۳۹۱/۰۲/۱۹

ماده ۱۳- وزارت نفت مکلف است به منظور تدوین و تنظیم مقررات لازم و بهبود فضای کسب و کار در صنعت نفت و گاز و صنایع مرتبط و وابسته و ایجاد زمینه رقابت سالم و شفاف بین فعالان اقتصادی این بخش و جلوگیری از انحصار، سازوکار لازم را با مشارکت شورای رقابت موضوع ماده (۵۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۰۳/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام و اصلاحیه‌های بعدی آن به تصویب هیأت وزیران برساند.

• از قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶

ماده ۱۹- به منظور ایجاد شفافیت و امکان رقابت همه ذی‌نفعان در انجام معامله با دستگاه‌های اجرائی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور^{۳۱} موظف است با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود خود، پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات موضوع ماده (۲۳) قانون برگزاری مناقصات را به پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی توسعه و ارتقاء دهد. این پایگاه اطلاع‌رسانی باید اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی شامل خرید، فروش، اجاره و غیره را اعم از این که از طریق برگزاری مزایده یا مناقصه یا موارد عدم الزام به تشریفات یا ترک تشریفات یا دیگر روش‌ها تشکیل و منعقد شده باشد به تفکیک دستگاه و موضوع و نیز به تفکیک شهرستان، استان و ملی در زمانی که برای همه واجدان شرایط، فرصت برابر فراهم کند، به اطلاع عموم برساند. همچنین پس از انعقاد قرارداد، نام طرف قرارداد و مشخصات، کیفیت و کمیت مورد معامله و مدت و مبلغ قرارداد و حسب مورد تغییرات بعدی حجم و مبلغ اصل قرارداد یا الحاقیه‌های آن را اعلان نماید. کلیه

۳۰. مجازات‌های تعزیری درجه ۶ ماده ۱۹ به موجب اصلاحات مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸ به شرح زیر می‌باشد:

- حبس بیش از شش ماه تا دو سال
- جزای نقدی بیش از ۶۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
- شلاق از سی و یک تا هفتاد و چهار ضربه و تا نود و نه ضربه در جرایم منافی عفت
- محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از شش ماه تا پنج سال
- انتشار حکم قطعی در رسانه‌ها
- ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال
- ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال
- ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری توسط اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

۳۱. در حال حاضر، سازمان برنامه و بودجه کشور.

دستگاه‌های اجرائی موظف به همکاری با این پایگاه اطلاع‌رسانی و ارائه اطلاعات یاد شده در زمانه‌ای تعیین شده توسط این پایگاه می‌باشند.

تبصره ۱- معاملات نیروهای مسلح و امنیتی، تابع مقررات و ضوابط خاص خود است و از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.

تبصره ۲- کلیه معاملات بخش عمومی موضوع این ماده بدون رعایت حکم این ماده، مصداق اخلاف در رقابت موضوع ماده (۴۵) قانون اصل (۴۴) است و شورای رقابت موظف است خود و یا با شکایت ذی‌نفعان، به موارد عدم رعایت حکم این ماده رسیدگی و بر اساس ماده (۶۱) قانون اصل (۴۴) درباره آن‌ها تصمیم بگیرد.

• آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵) بند (ب) ماده (۵) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی

تصویب‌نامه هیأت وزیران به شماره ۹۳۳۷۰/ت/۵۷۵۸۳ هـ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۴

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- قانون: قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی - مصوب ۱۳۹۸-

۲- هیئت نظارت: هیئت موضوع ماده (۱۹) قانون.

۳- شرایط انحصار در ساخت: وضعیتی در بازار که سهم یک یا چند بنگاه یا شرکت تولیدکننده از عرضه محصول، به میزانی باشد که قدرت تعیین قیمت یا مقدار را در بازار داشته باشد با ورود بنگاه‌های جدید به بازار یا خروج از آن با محدودیت مواجه شود.

ماده ۲- در شرایطی که مشمولین قانون، ضرورتی برای تأمین کالاها یا خدمات خارجی دارای مشابه داخلی داشته باشند، چنانچه وضعیت محصول مورد نظر در بازار به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید شورای رقابت مشمول شرایط انحصار در ساخت باشد، مطابق الگوی زیر قیمت مناسب محصول درب کارخانه (EXW) برآورد می‌شود:

قیمت تحویل روی کشتی (FOB) کالای خارجی مشابه در زمان تقاضا + هزینه بیمه و حمل خارجی + حقوق و عوارض گمرکی + هزینه‌های ترخیص کالا + هزینه معادل حمل (۵۰۰) کیلومتر واحد کالا در داخل کشور + ضریب همسنگ سازی موضوع ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی بند (ج) ماده (۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۴۹۳۰/ت/۳۰۷۵۰ هـ مورخ ۱۳/۸/۱۳۸۳.

تبصره ۱- نرخ تسعیر ارزهای خارجی به ریال بر مبنای نرخ اعلامی در سامانه نظارت ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه می‌شود.

تبصره ۲- شورای رقابت مکلف است ظرف دو هفته، پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت را بررسی و اعلام نظر کند. عدم اعلام نظر ظرف مدت یادشده، به منزله تأیید پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

تبصره ۳- در مقایسه قیمت‌های تولید داخلی و وارداتی، موضوع برخورداری از یارانه صادراتی در کشور صادر کننده و قیمت و کیفیت متفاوت برای کالای وارداتی مشابه از کشورهای مختلف در تبصره (۱) بند (ب) ماده (۵) قانون^{۳۲} لحاظ می‌شود.

۳۲. تبصره ۱ بند ب ماده ۵ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی: چنانچه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون، ضرورتی برای تأمین کالاها یا خدمات خارجی - که مشابه محصول داخلی دارند - داشته باشند، باید مراتب را با امضای بالاترین مقام دستگاه مرکزی و با مستندات لازم به وزارت صنعت، معدن و تجارت و یا حسب مورد وزارت جهاد کشاورزی اعلام کنند. در صورت تأیید بالاترین مقام وزارت صنعت، معدن و تجارت و یا حسب

ماده ۳ - در صورتی که قیمت تولیدکننده کالا یا عرضه کننده خدمات، بیش از قیمت تعیین شده در ماده (۲) این آیین نامه باشد، هیئت نظارت مجاز به موافقت با واردات کالا/ خدمت توسط متقاضی مشمول قانون است.

• آیین نامه اجرایی نحوه تحقیق و بازرسی، رسیدگی به شکایات و اجرای آرای شورای رقابت

مصوب ۱۳۹۵/۰۶/۱۴ موضوع تصویب نامه شماره ۷۴۶۳۳/ت/۵۰۷۴۵ هـ

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱- اصطلاحات مذکور در این آیین نامه در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۶ - با اصلاحات بعدی آن.

ب - شورا: شورای رقابت موضوع ماده (۵۳) قانون.

پ - مرکز: مرکز ملی رقابت موضوع ماده (۵۴) قانون.

ت - قاضی شورا: هر یک از دو قاضی مذکور در بند (۲) قسمت (الف) ماده (۵۳) قانون.

ث - قاضی: هر یک از پنج قاضی مذکور در تبصره (۱) ماده (۶۰) قانون.

ج - شخص واجد صلاحیت: مؤسسات تخصصی و اشخاص متخصص حقیقی و حقوقی موضوع تبصره (۲) ماده (۶۰) قانون از قبیل مؤسسات حسابرسی و حسابرسیان رسمی و کارشناسان رسمی دادگستری.

چ - رویه های ضد رقابتی: اعمال و رویه های موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) قانون.

ماده ۲ (۱۳۹۵/۰۹/۲۸) - هر شخص حقیقی و حقوقی می تواند با ارائه شکایت کتبی و دلایل و مدارک مربوط مبنی بر وقوع رویه های ضد رقابتی، از شورا درخواست رسیدگی کند. شورا مطابق قانون و این آیین نامه، به ترتیب وصول به شکایات واصله پس از احراز صلاحیت، بررسی و تحقیق نموده و در چارچوب ماده (۶۲) قانون تصمیم مقتضی اتخاذ و نتیجه را حسب مورد به شاکی یا مرجع درخواست کننده ابلاغ می کند.

تبصره ۱- تمامی شکایات حسب دستور رئیس شورا در دبیرخانه شورا ثبت و مرکز نسبت به جمع آوری مدارک و اطلاعات اولیه اقدام می کند.

تبصره ۲- به موارد فوری و دارای اولویت با درخواست یکی از اعضای شورا و با تصویب شورا، خارج از نوبت رسیدگی می شود.

ماده ۳- هر گونه تحقیق و بازرسی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۶۰) قانون در خصوص رویه های ضد رقابتی و رسیدگی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله مراجع مذکور در ماده (۶۲) قانون مبنی بر وقوع رویه های ضد رقابتی، به نحو مقرر در قانون و این آیین نامه صورت می پذیرد.

ماده ۴- مصادیق تحقیق و بازرسی صرفاً محدود به موارد مذکور در ماده (۶۰) قانون می باشد.

ماده ۵- شورا مجوز تحقیق و بازرسی و محدوده آن را در هر مورد طبق تبصره (۱) ماده (۶۰) قانون از قاضی شورا یا قاضی اخذ می کند. قاضی موظف است ظرف دو هفته تصمیم بگیرد. پس از اخذ مجوز، شورا می تواند رأساً نسبت به تحقیق و بازرسی اقدام کند یا در اجرای تبصره (۲) ماده (۶۰) قانون انجام تحقیق و بازرسی را به شخص واجد صلاحیت ارجاع کند. در ارجاع امر به شخص مذکور، موضوع و محدوده تحقیق و بازرسی و نیز مدتی که این شخص باید اظهار عقیده کند، تعیین می شود.

تبصره ۱- شورا می تواند انجام امور موضوع این ماده را از مرکز درخواست کند.

تبصره ۲- قاضی صادرکننده دستور تحقیق و بازرسی می تواند شخصاً از مشتکی عنه تحقیق نماید.

مورد وزارت جهاد کشاورزی و رعایت حدنصاب تبصره (۲) این ماده، دستگاه مجاز خواهد بود نسبت به تأمین کالای خارجی اقدام کند.

ماده ۶- چنانچه به نظر مرجع تحقیق، احضار اشخاص اعم از شاکی، مشتکی عنه، شاهد، مطلع، کارشناسان و سایر اشخاص ذی ربط به منظور کشف رویه ضد رقابتی ضرورت داشته باشد، مراتب برای اخذ دستور قضایی به یکی از قضات شورا یا قاضی اعلام می شود. در صورت موافقت قاضی و با امضای وی، احضاریه تنظیم و به اشخاص مد نظر شورا ابلاغ خواهد شد. در احضاریه اسم و شهرت احضار شده و تاریخ و علت احضار و محل حضور باید قید شود. اظهارات مدعین حاضر یا وکیل یا نماینده حقوقی آن ها در جلسه باید عیناً در صورت جلسه مرجع تحقیق قید و به امضا یا اثر انگشت افراد مذکور برسد.

تبصره - در ابلاغ احضاریه مقرراتی که برای ابلاغ اوراق قضایی وفق قانون آیین دادرسی مدنی تعیین شده رعایت می گردد و باید حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه رسیدگی به اشخاص مورد نظر ابلاغ شود.

ماده ۷- برای انجام هر گونه تحقیق و بازرسی موضوع این آیین نامه از اماکن، دفاتر، اسناد و اشیاء، اخذ دستور قاضی شورا یا قاضی لازم است. در این دستور باید موضوع، محل و زمان تحقیق و بازرسی و محدوده آن و حدود اختیارات مرجع تحقیق به طور مشروح و واضح قید و نسخه ای از آن با دریافت رسید به متصدی محل مورد بازرسی تحویل شود.

ماده ۸- تحقیق و بازرسی موضوع این آیین نامه با رعایت نکات زیر صورت می گیرد:

الف- مرجع تحقیق ضمن انجام تحقیق و بازرسی، صورت جلسه ای تنظیم و به امضای افراد حاضر می رساند.

ب- هر گاه در محلی که از آن تحقیق و بازرسی به عمل می آید کسی حضور نداشته باشد و تحقیق و بازرسی نیز فوریت داشته باشد، قاضی می تواند با قید مراتب در صورت جلسه دستور اقدام لازم را صادر نماید.

پ- تحقیق و بازرسی باید در روز به عمل آید، مگر در موارد ضروری با تشخیص قاضی. جهت ضرورت را قاضی باید در صورت جلسه قید نماید.

ت- چنانچه به تشخیص قاضی انجام تحقیق و بازرسی مستلزم حضور و همکاری نیروی انتظامی باشد، نیروی انتظامی مطابق ماده (۸۳) قانون مکلف به همکاری است.

ث- هنگام تحقیق و بازرسی تمامی آثار، مستندات و علائم مشهوده و مکشوفه که به نحوی در کشف رویه ضد رقابتی مؤثر است، در صورت جلسه قید می شود.

ج- در تمامی مراحل تحقیق و بازرسی نظیر تفتیش اشیاء و اماکن و تنظیم صورت جلسه، رعایت مقررات قانونی از جمله قانون آیین دادرسی کیفری ضروری است.

ماده ۹- مرجع تحقیق پس از خاتمه تحقیقات در بازه زمانی تعیین شده از سوی شورا، نتایج تحقیق و بازرسی خود را به طور کتبی تسلیم رئیس شورا می نماید، مگر اینکه موضوع از اموری باشد که اظهار نظر در آن مدت میسر نباشد. در این صورت به تقاضای نامبرده، به تشخیص شورا مهلت مناسب دیگری تعیین و به وی و طرفین اعلام می گردد. اظهار نظر مرجع تحقیق باید صریح و مدلل باشد. شورا، پس از وصول نظر مرجع مذکور و رسیدگی به پرونده، اتخاذ تصمیم می نماید.

تبصره ۱- هرگاه مرجع تحقیق ظرف مدت تعیین شده نظر خود را به طور کتبی تقدیم شورا ننماید و تقاضای تمدید مهلت نیز نکند، شخص واجد صلاحیت دیگری با کسب دستور قاضی شورا یا قاضی بدین منظور از سوی شورا تعیین می شود.

تبصره ۲- در صورتی که نتایج تحقیق و بازرسی موضوع این ماده ناقص باشد، شورا تکمیل تحقیقات را از همان مرجع تحقیق درخواست می کند یا رأساً اقدام به تکمیل تحقیقات و اتخاذ تصمیم می نماید. همچنین در صورتی که شورا تشخیص دهد که نظر مرجع تحقیق با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد بررسی مطابقت ندارد، می تواند به آن ترتیب اثر ندهد یا جهت بررسی تکمیلی آن را به مرجع تحقیق دیگری بسپارد.

ماده ۱۰- پس از وصول نتایج تحقیق و بازرسی مرجع تحقیق، شورا موظف است ضمن تعیین زمان و مکان برگزاری جلسه رسیدگی، آن را به طرفین ابلاغ کند و در صورت لزوم توضیحات و دفاعیات آنان را استماع نماید. طرفین می‌توانند شخصاً در جلسه حضور یابند یا وکیل معرفی کنند و یا لایحه دفاعیه به شورا تقدیم نمایند. با ابلاغ وقت و مکان رسیدگی، عدم حضور طرفین مانع از رسیدگی شورا نمی‌شود.

تبصره - مشتکی عنه می‌تواند فردی را به عنوان وکیل همراه خود داشته باشد. فرد مذکور می‌تواند بدون مداخله در امر تحقیق و بازرسی پس از خاتمه تحقیقات و بازرسی مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از مشتکی عنه یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی شورا یا قاضی اعلام نماید. اظهارات فرد مذکور در صورت جلسه منعکس می‌شود.

ماده ۱۱- در صورت ضرورت استعلام از مراجع دولتی یا غیردولتی در موضوع مورد تحقیق و بازرسی، این اقدام با رعایت ماده (۱۵۳) قانون آیین دادرسی کیفری^{۳۳} حسب مورد توسط یکی از قضات شورا یا قاضی با ذکر موعد صورت می‌گیرد.

تبصره- چنانچه در موعدی که شورا معین کرده است مراجع مذکور نتوانند اسناد و اطلاعات لازم را ارائه دهند، باید در پاسخ شورا با ذکر دلیل تأخیر، تاریخ ابراز اسناد و اطلاعات را اعلام و به تأیید شورا برسانند.

ماده ۱۲- تمامی اقدامات و اطلاعات حاصله در جریان رسیدگی اعم از تحقیق از شاکی، مشتکی عنه، گواهان، مطلعین، کارشناسان و بازرسی از اشیاء و اماکن باید در صورت جلسه قید شده و به امضای اشخاص ذی‌ربط برسد. ماده ۱۳- انصراف شاکی در صورتی موجب توقف تحقیق و بازرسی و رسیدگی خواهد شد که به نظر شورا، دلایل کافی مبنی بر وقوع تخلف و رویه ضد رقابتی موجود نباشد یا ادعای مطروحه به فرض اثبات، واجد اهمیت کافی نباشد.

ماده ۱۴- رعایت حقوق دفاعی اشخاص نظیر حق بهره‌مندی از وکیل، حق داشتن فرصت کافی برای تدارک دفاع، حق اطلاع از دلایل و مبنای انتساب تخلف، در تمامی مراحل رسیدگی و صدور رأی از سوی شورا ضروری است. ماده ۱۵- پس از اعلام ختم رسیدگی، شورا در همان جلسه اتخاذ تصمیم نموده و به طرفین اعلام می‌کند. در غیر این صورت شورا موظف است ظرف یک هفته تصمیم بگیرد.

تبصره - در صورتی که موضوع رسیدگی قابل تجزیه بوده و فقط قسمتی از آن آماده اتخاذ تصمیم از سوی شورا باشد، شورا می‌تواند نسبت به همان قسمت اتخاذ تصمیم نماید و نسبت به قسمت دیگر، رسیدگی را ادامه دهد. ماده ۱۶- جلسه رسیدگی شورا با حضور دوسوم اعضا و به ریاست رئیس و در غیاب او، نائب رئیس رسمیت خواهد داشت. تصمیم شورا با رأی اکثریت اعضای صاحب رأی مشروط بر آنکه از پنج رأی کمتر نباشد معتبر خواهد بود. تصمیمات شورا در خصوص ماده (۶۱) قانون در صورتی اعتبار خواهد داشت که رأی حداقل یک قاضی عضو نیز در آن مثبت باشد. تصمیم شورا باید نوشته شود و درج موارد زیر در آن الزامی است:

۳۳. ماده ۱۵۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴: مقامات و مأموران وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی و نهادهای و شرکت‌های وابسته به آنها، سازمان‌های نظامی و انتظامی، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، دفاتر اسناد رسمی و دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند اسباب، ادله و اطلاعات راجع به جرم و آن قسمت از اوراق و اسناد و دفاتری را که مراجعه به آنها برای تحقیق امر کیفری لازم است، به درخواست مرجع قضائی در دسترس آنان قرار دهند، مگر در مورد اسناد سری و به کلی سری که این درخواست باید با موافقت رئیس قوه قضائیه باشد. متخلف از این ماده، در صورتی که عمل وی برای خلاصی متهم از محاکمه و محکومیت نباشد، حسب مورد به انفصال موقت از خدمات دولتی یا عمومی از سه ماه تا یک سال محکوم می‌شود.

تبصره- در خصوص اسناد سری و به کلی سری مربوط به نیروهای مسلح رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیار خود را به رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح تفویض کند.

الف- تاریخ اتخاذ تصمیم و صدور رأی.

ب- مشخصات طرفین یا وکیل یا نمایندگان قانونی آنان با قید اقامتگاه.

پ- موضوع مورد رسیدگی و درخواست طرفین.

ت- جهات، دلایل، مستندات، مواد قانونی که تصمیم و رأی شورا بر اساس آن‌ها اتخاذ گردیده است.

ماده ۱۷- در صورت تجدیدنظرخواهی از تصمیمات شورا و طرح موضوع در هیئت تجدیدنظر موضوع ماده (۶۴) قانون، این هیئت در صورت نیاز می‌تواند انجام تحقیق و بازرسی را وفق مواد این آیین‌نامه تجدید نماید.

تبصره - در اموری که از سوی هیئت تجدیدنظر به مرجع تحقیق جهت تحقیق و بازرسی ارجاع می‌شود، مجوز تحقیق و بازرسی از سوی یکی از قضات هیئت تجدیدنظر صادر خواهد شد.

ماده ۱۸- رسیدگی شورا در موارد سکوت در این آیین‌نامه، تابع قانون آیین دادرسی مدنی است.

ماده ۱۹- پس از اتخاذ تصمیم توسط شورا، مرکز موظف است رونوشت آن را به تعداد طرفین تهیه و ظرف ده روز به طرفین یا وکیل یا نماینده قانونی آنان ابلاغ و مفاد تصمیم را به اطلاع عموم برساند. محکوم علیه مکلف است مفاد تصمیم را با رعایت ماده (۶۵) قانون به موقع اجرا بگذارد. در صورت استنکاف وی، تصمیم قطعی شورا یا هیئت تجدیدنظر از سوی رئیس مرکز برای اجرا به واحد اجرای احکام مدنی دادگستری محل ارسال می‌شود. واحد اجرای احکام یاد شده بلافاصله تصمیم را اجرا و نتیجه را به رئیس مرکز اعلام می‌نماید.

تبصره ۱- نحوه ابلاغ تصمیم شورا برابر مقررات مربوط به ابلاغ اوراق قضایی مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی خواهد بود.

تبصره ۲- هرگاه پیش یا در جریان اجرای تصمیم اشکالی پیش آید، شورا یا هیئت تجدیدنظر که تصمیمات تحت نظر آن اجرا می‌شود، رفع اشکال می‌نماید.

تبصره ۳- اجرای تصمیمات در موارد سکوت در این آیین‌نامه، تابع قانون اجرای احکام مدنی است.

ماده ۲۰- چنانچه محکوم علیه یکی از دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶/۳/۲۳- باشد، اجرای مفاد تصمیمات متخذ از سوی شورا مطابق مقررات بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط می‌باشد و در مورد دیگر اشخاص حقیقی و حقوقی بخش عمومی، تعاونی و یا خصوصی، اجرای مفاد تصمیمات متخذ از سوی شورا بر عهده بالاترین مقام اجرایی آن نهاد، مؤسسه، تعاونی یا شرکت می‌باشد. در تمامی موارد مذکور، شورا ضمن ارسال نسخه‌ای از تصمیم متخذ و صدور دستور اجرا، نظارت کامل بر چگونگی اجرا و اقدامات آنان به عمل می‌آورد.

ماده ۲۱- هزینه ناشی از اجرای مقررات این آیین‌نامه باید توسط مرکز، تأمین و پرداخت شود. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم را در بودجه سنواتی مرکز پیش‌بینی نماید. چنانچه تصمیم شورا دایر به پرداخت جریمه نقدی باشد، جریمه مقرر باید به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز گردیده و برگ رسید پرداخت آن برای شورا ارسال شود.

• آیین‌نامه نحوه برگزاری، اداره جلسات و اخذ تصمیم هیأت تجدیدنظر، موضوع ماده (۶۴) قانون اجرای

سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

تصوینامه وزیران کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به

شماره ۵۸۳۹۵/ت/۶۲۲۵۰ک مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- قانون: قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی

- ۲- شورا: شورای رقابت موضوع ماده (۵۳) قانون
- ۳- هیئت: هیئت تجدیدنظر موضوع ماده (۶۴) قانون
- ۴- مرکز: مرکز ملی رقابت موضوع ماده (۵۴) قانون
- ماده ۲- هیئت از بین صاحب‌نظران اقتصادی یک نفر را به عنوان رئیس تعیین می‌نماید. ریاست جلسات و امور اجرایی نظیر امضای مکاتبات بر عهده رئیس هیئت است.
- ماده ۳- دبیرخانه هیئت در مرکز مستقر است و جلسات هیئت با دعوت کتبی رئیس هیئت، در محل مرکز تشکیل می‌شود. دعوت‌نامه جلسات متضمن دستور جلسه و مستندات مربوط، حداقل سه روز کاری قبلی از برگزاری جلسات برای اعضا ارسال می‌شود.
- ماده ۴- مرکز باید تمهیدات لازم برای انجام امور کارشناسی و تأمین فضای اداری مناسب برای استقرار هیئت و برگزاری جلسات آن، بودجه و نیروی انسانی برای فعالیت هیئت و پرداخت حقوق و مزایای اعضا و حسب ضرورت سایر امکانات مورد نیاز را برای اجرای وظایف هیئت فراهم نماید.
- ماده ۵- جلسات هیئت با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن منوط به تصویب اکثریت اعضای هیئت است. صدور رأی در مورد تصمیمات ماده (۶۱) قانون باید متضمن موافقت حداقل دو قاضی عضو هیئت باشد.
- ماده ۶- خلاصه مذاکرات هر جلسه و تصمیمات اتخاذ شده از سوی هیئت متضمن نظر اقلیت، در صورت جلسه‌ای درج و به امضای اعضا می‌رسد و در دبیرخانه هیئت نگهداری خواهد شد.
- ماده ۷- تصمیمات شورا به موجب ماده (۶۳) قانون، ظرف بیست روز در داخل (برای اشخاص مقیم خارج دو ماه) از تاریخ ابلاغ به ذی‌نفع قابل تجدیدنظر در هیئت است.
- ماده ۸- هیأت به منظور رسیدگی به موضوعات و به استناد جزء (ب) بند (۳) ماده (۶۴) قانون، در صورت لزوم می‌تواند تحقیق و بازرسی را به مؤسسات تخصصی و اشخاص حقیقی و حقوقی متخصص که طبق قوانین خاص تشکیل و احراز صلاحیت شده‌اند، ارجاع کند.
- ماده ۹- نحوه تصمیم‌گیری هیئت و چگونگی دادرسی، مطابق بندهای (۳) و (۴) ماده (۶۴) و ماده (۶۵) قانون خواهد بود.
- تبصره - نماینده شورا در جلسات رسیدگی هیئت به عنوان مطلع و برای ادای توضیحات دعوت خواهد شد.
- ماده ۱۰- ابلاغ آرای هیئت از طریق پست سفارشی و یا هر طریق مقتضی دیگر، از سوی دبیرخانه هیئت انجام می‌شود و اجرای آن بر عهده واحد اجرای احکام مدنی دادگستری است.
- ماده ۱۱- در موردی که به تشخیص هیئت، تصمیم هیئت جنبه عمومی داشته باشد، انتشار آن از طریق روزنامه کثیرالانتشار انجام می‌شود.
- این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

چ- اهم اقدامات^{۳۵}

اقدامات مهم شورای رقابت در سه بخش زیر ارائه می‌گردد:

- یکم- پرونده‌های مطروحه در شورای رقابت مرتبط با بهبود محیط کسب و کار ضمن تفکیک پرونده‌های در دست بررسی و مختومه

ردیف	موضوع	تعداد (تا سال ۱۴۰۰)
۱	پرونده‌های ثبت شده در شورا و مرکز ملی رقابت با موضوع ماده ۷	۲۹۷
۲	پرونده‌های رسیدگی شده و منتج به اتخاذ تصمیم در شورا	۲۰۵
۳	پرونده‌های در دست بررسی در شورا و مرکز	۸۴
۴	تصمیمات ارجاع شده به دادگاه جهت اجرا	۲۰

دوم- اهم پرونده‌های مربوط به کسب و کار که در دست بررسی می باشد:

۱. بررسی شکایت اتحادیه واردکنندگان نهاده دام و طیور از گمرک جمهوری اسلامی ایران
۲. بررسی شکایت انجمن صنفی کارفرمایی فن آوری‌های نوین مالی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۳. بررسی شکایت کارگزاران آنلاین بیمه از بیمه مرکزی ایران
۴. بررسی شکایت جمعی از متقاضیان پروانه کارآموزی وکالت از مرکز وکلا کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه
۵. بررسی شکایت شرکت اندیشه فن آوران اطلاعات قرن از سازمان اقتصاد اسلامی ایران
۶. بررسی گزارش سازمان بازرسی کل کشور علیه مدیران وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۷. بررسی شکایت تعدادی از مهندسین ساختمان از سازمان مهندسی ساختمان خراسان رضوی مبنی بر عدم صدور مجوز نظارت گاز

سوم- اهم پرونده‌های مختومه مربوط به محیط کسب و کار:

۱. بررسی و اصلاح آیین‌نامه داروخانه‌ها:
 - تصمیم ۲۸۲ شورای رقابت مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۲
 - تصمیم ۲۹۵ شورای رقابت مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۲۲
۲. پرونده‌های حوزه داروخانه‌ها و بهداشت و درمان:
 - تصمیم ۵۰۴ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۸
۳. پرونده‌های جایگاه سوخت و مجتمع‌های خدمات رفاهی:
 - تصمیم ۵۲۷ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵
 - تصمیم ۵۲۶ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۲
 - تصمیم ۴۵۴ شورای رقابت مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۲
 - تصمیم ۴۹۹ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۸
 - تصمیم ۴۹۵ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۷
 - تصمیم ۴۹۶ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۴
۴. پرونده‌های آموزشگاه عالی آزاد:
 - تصمیم ۵۱۰ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
۵. پرونده‌های اعزام دانشجو به خارج از کشور
 - تصمیم ۵۱۰ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
۶. پرونده‌های آموزشگاه زبان:

- تصمیم ۴۷۳ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۱

ح- خلاصه فصل

شورای رقابت	
مبنای قانونی	ماده (۵۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸
صلاحیت	جلوگیری از رویه‌های ضد رقابتی و انحصار
اعضا	۱- سه نماینده مجلس از بین اعضای کمیسیون‌های اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن از هر کمیسیون یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر ۲- دو نفر از قضات دیوان عالی کشور به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه ۳- دو صاحب‌نظر اقتصادی برجسته به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور ۴- یک حقوق‌دان برجسته و آشنا به حقوق اقتصادی به پیشنهاد وزیر دادگستری و حکم رئیس جمهور ۵- دو صاحب‌نظر در تجارت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و حکم رئیس جمهور ۶- یک صاحب‌نظر در صنعت به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و حکم رئیس جمهور ۷- یک صاحب‌نظر در خدمات زیربنایی به پیشنهاد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و حکم رئیس جمهور ۸- یک متخصص امور مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور ۹- یک نفر به انتخاب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ۱۰- یک نفر به انتخاب اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران
دبیرخانه	مرکز ملی رقابت
تارنما	www.Nicc.gov.ir

فصل ششم

شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی

اصل چهل و چهارم قانون اساسی

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

ابلاغ سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی توسط مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۸۴/۰۳/۰۱، نخستین گام در تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط سه بخش اقتصاد دولتی، تعاونی و خصوصی در کشور با توجه به حکم ذیل اصل چهل و چهارم قانونی اساسی^۱ شمرده می‌شود. پس از آن در ۱۳۸۶/۱۱/۰۸، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به تصویب می‌رسد؛ قانونی که از تاریخ تصویب بیش از ده بار مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفته است. در ماده واحده اصلاح موادی از این قانون مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۱، نام قانون به «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی» تغییر می‌یابد.

بخش هشتم این قانون به تشکیلات و وظایف «شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی» اختصاص یافته است. هدف از تشکیل شورا، ایفاء وظایف گسترده محوله در آن قانون است. در اجرای تبصره (۱) ماده (۴۱) آن قانون، آیین‌نامه نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورای عالی

۱. اصل چهل و چهارم قانون اساسی:

نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آب‌رسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه‌آهن و مانند این‌ها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در تاریخ ۱۳۸۷/۰۸/۲۶ توسط همین شورا به تصویب رسیده است.

مطابق ماده (۱۰) آیین‌نامه، شورا می‌تواند به منظور بررسی موارد ارجاعی اقدام به تشکیل کمیسیون‌های فرعی نماید و در همین خصوص دستورالعملی به تصویب اعضا برساند. با تصویب دستورالعمل نحوه برگزاری جلسات کمیسیون تخصصی شورا به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۰۹/۲۶ و اصلاحات بعدی آن، کمیسیون تخصصی شورا وظیفه بررسی کارشناسی پیشنهادهای دستگاه‌های اجرایی را بر عهده دارد.

ب- وظایف و اختیارات

طبق ماده (۴۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

- ۱- تبیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اجرائی سالانه
- ۲- نظارت بر فرآیند اجرا قوانین و مقررات مرتبط با سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
- ۳- سازمان‌دهی فعالیت‌های فرهنگی- تبلیغاتی برای اجرا سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
- ۴- تصویب آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، نظامنامه‌ها و ضوابطی که در این قانون مرجع تصویب آن این شورا است
- ۵- تصویب شاخص‌های اجرائی برای تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور اعمال نظارت دقیق بر اجرا آن‌ها
- ۶- تدوین سازوکارهای جلوگیری از نفوذ و سیطره بیگانگان بر اقتصاد ملی
- ۷- تبیین نقش سیاست‌گذاری و هدایت و نظارت دولت
- ۸- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اجرائی در اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
- ۹- تمهیدات لازم برای تشویق عموم به سرمایه‌گذاری، کارآفرینی و بهبود فضای کسب

و کار.

پ- اعضا

اعضای شورا در ماده (۴۱) قانون به ترتیب زیر مشخص شده‌اند:

- ۱- رئیس جمهور یا معاون اول وی به عنوان رئیس شورا
- ۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر شورا)
- ۳- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸)
- ۴- وزیر یا وزرا وزارتخانه‌های ذی‌ربط
- ۵- وزیر دادگستری
- ۶- وزیر اطلاعات

- ۷- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
 - ۸- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 - ۹- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام
 - ۱۰- دادستان کل کشور
 - ۱۱- رئیس سازمان بازرسی کل کشور
 - ۱۲- رئیس دیوان محاسبات کشور
 - ۱۳- سه نفر از نمایندگان مجلس به انتخاب مجلس شورای اسلامی
 - ۱۴- رئیس سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران
 - ۱۵- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران
 - ۱۶- رئیس اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 - ۱۷- سه نفر خبره و صاحب‌نظر اقتصادی از بخش‌های خصوصی و تعاونی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی با حکم رئیس جمهور
 - ۱۸- رئیس سازمان خصوصی‌سازی
 - ۱۹- رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار.
- برابر ماده (۳) آیین‌نامه نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورا، جلسات با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن نیز با رأی اکثریت معتبر است به شرط آن که دو سوم اعضای حاضر بندهای (۱) تا (۶) ماده (۴۱) موافقت نمایند. در اجرای تبصره ماده (۴۲)، مصوبات شورا توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌شود؛ همچنین به موجب تبصره ماده ۳۸ قانون فوق‌الذکر، مصوبات شورا در اجرا اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، برای ریاست مجلس شورای اسلامی ارسال می‌گردد. در صورت اعلام مغایرت از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی، شورا موظف است نسبت به اصلاح یا لغو مصوبات خود اقدام کند.

ت- دبیرخانه

دبیر شورا، وزیر امور اقتصادی و دارایی است و مطابق تبصره (۲) ماده (۴۱) قانون و ماده (۸) آیین‌نامه، دبیرخانه شورا در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر است. دعوت از اعضا با ارسال دستور جلسات و مستندات با امضای دبیر شورا حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه به عمل می‌آید. دبیر شورا می‌تواند با هماهنگی رئیس شورا، کارشناسان و مسئولان ذی‌ربط را برای شرکت در جلسات دعوت نماید. علاوه بر آن، دبیرخانه می‌تواند برای بررسی موارد ارجاعی، کمیسیون‌های فرعی تشکیل دهد.

ث- تارنما

شورا فاقد تارنمای مستقل بوده و نشانی زیر مربوط به تارنمای اصلی وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن

مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸

فصل دوم - قلمرو فعالیت‌های هر یک از بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی

ماده ۲ (اصلاحی ۱۳/۰۴/۱۳۹۵) - فعالیت‌های اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران شامل تولید، خرید و یا فروش کالاها و یا خدمات به سه گروه زیر تقسیم می‌شود:

گروه یک - تمامی فعالیت‌های اقتصادی به جز موارد مذکور در گروه دو و سه این ماده.

گروه دو - فعالیت‌های اقتصادی مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به جز موارد مذکور در گروه سه این ماده.

گروه سه - فعالیت‌ها، مؤسسات و شرکت‌های مشمول این گروه عبارتند از:

۱- شبکه‌های مادر مخابراتی و امور واگذاری بسامد (فرکانس)،

۲- شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی،

۳- تولیدات محرمانه یا ضروری نظامی، انتظامی و امنیتی به تشخیص فرماندهی کل نیروهای مسلح،

۴- شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های استخراج و تولید نفت خام و گاز،

۵- معادن نفت و گاز،

۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک توسعه صادرات، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه تعاون،

۷- بیمه مرکزی و شرکت بیمه ایران،

۸- شبکه‌های اصلی انتقال برق،

۹- سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران،

۱۰- سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی،

۱۱- رادیو و تلویزیون،

۱۲- شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران،

تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی موضوع این ماده با هر یک از سه گروه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و در مورد بند (۳) گروه سه، مصوبه هیأت وزیران باید به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برسد.

ماده ۳ - قلمرو فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف - مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی که موضوع فعالیت آن‌ها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیردولتی، به هر نحو و به هر میزان ممنوع است.

...

ب- دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۱ - دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیتهای گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه‌گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیت‌ها در بازار بیشتر نباشد.

تبصره ۲ - بخش‌های غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه آهن مطابق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و شهرسازی^۲ و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

تبصره ۳ - دولت مکلف است در حد مقابله با بحران نسبت به تأمین کالاهای اساسی مانند گندم و سوخت برای مدت معین، تمهیدات لازم را بیندیشد.

ج - سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصرأ در اختیار دولت است.

...

ماده ۶ - به منظور تسهیل حضور بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی در فعالیتهای اقتصادی و برقراری رقابت سالم و ایجاد امنیت برای سرمایه این بخش‌ها مقرر می‌گردد:

..

۵ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص حقوقی ذیل مکلفند به صورت سالانه فهرست کامل کلیه شرکت‌ها اعم از تعاونی، سهامی خاص، سهامی عام و مسؤولیت محدود و بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات متعلق به خود را اعم از تابعه و وابسته یا با هر میزان از تملک سهام که به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم در مالکیت و یا مدیریت (کنترلی و یا غیرکنترلی) آن‌ها قرار دارند به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کنند:

الف - مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و قرارگاه‌های سازندگی

ب - نهادهای نظامی و انتظامی کشور و بنیادهای تعاون وابسته به آن‌ها

ج - سازمان‌ها و مؤسسات خیریه کشور

د - نهادها و مؤسسات وقفی و آستان‌های مقدس و بقاع متبرکه در صورت عدم مغایرت با وقفنامه شرعی یا قانونی خود

ه - کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری شامل صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه^۴ و وابسته به دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را دارند و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت می‌کنند از قبیل صندوق بازنشستگی و پس‌انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت، صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز، سازمان بازنشستگی شهرداری تهران، صندوق بازنشستگی، وظیفه، ازکارافتادگی و پس‌انداز کارکنان بانک‌ها، صندوق بازنشستگی کارکنان صدا و سیما، صندوق بازنشستگی شرکت ملی صنایع مس، صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان و عشایر، صندوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین سازمان بنادر و دریانوردی، مؤسسه صندوق پس‌انداز کارکنان راه آهن جمهوری اسلامی ایران.

۲. به موجب قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب ۱۳۹۰/۰۳/۳۱، وزارت راه و شهرسازی جایگزین وزارت راه و ترابری شده است.

۳. به زیرنویس شماره ۱۰ فصل یکم رجوع شود.

۴. به زیرنویس شماره ۶ فصل پنجم رجوع شود.

و - بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات و سایر اشخاص حقوقی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند. اشخاص حقوقی مذکور و کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات تابعه و وابسته به آن‌ها مکلفند به صورت سالانه و حداکثر تا شش ماه پس از اتمام سال مالی مندرج در اساسنامه رسمی آن‌ها نسبت به ارائه اطلاعات کامل مالی و صورت‌های مالی حسابرسی شده خود شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت جریان وجوه نقد و حسب مورد صورت‌های مالی تلفیقی حسابرسی شده و همچنین تغییرات اعضای هیأت مدیره را به سازمان بورس و اوراق بهادار مطابق قوانین و مقررات مربوط اعلام کنند. کلیه مشمولین این بند موظفند در صورت لزوم نسبت به مطابقت ساختار و شیوه گزارشگری مالی برابر قوانین و مقررات بازار سرمایه اقدام کنند. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است در صورت درخواست شورای رقابت، گزارش‌های مالی مربوطه را ارائه کند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است به صورت مستمر نسبت به شناسایی کلیه مشمولین موضوع این بند اقدام کند و با فراخوان عمومی اقدامات اجرائی لازم به منظور دریافت اطلاعات کامل مالی و صورت‌های مالی حسابرسی شده از کلیه مشمولین مذکور را انجام دهد. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون امکان دسترسی برخط سازمان بورس و اوراق بهادار به سامانه الکترونیکی ثبت شرکت‌ها و پایگاه اطلاعاتی مرجع ثبت شرکت‌ها را فراهم آورد و صرفاً فهرست کامل اعضای حقیقی و حقوقی هیأت مدیره شرکت‌ها و مؤسسات و تغییرات آن‌ها را در پنج سال گذشته به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام و همچنین تغییرات مذکور را هر شش ماه یک بار به سازمان مزبور ارسال کند. حکم این تبصره رافع مسؤولیت اشخاص حقوقی مذکور در انجام تکالیف قانونی موضوع این بند نمی‌باشد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، کلیه اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های تابعه و وابسته به آن‌ها حداکثر طی شش ماه موظف به اجرای تکالیف مقرر در این بند هستند. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است امور ثبتی مربوط به اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های تابعه و وابسته به آن‌ها را صرفاً در صورت دریافت مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار انجام دهد. اعطای مجوز توسط سازمان بورس و اوراق بهادار صرفاً پس از انجام کلیه تکالیف قانونی مقرر در این بند و ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط اشخاص حقوقی و شرکت‌ها و بنگاه‌های مذکور مجاز است. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است تنها در صورتی به مرجع ثبت شرکت‌ها برای ارائه خدمات ثبتی به اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند مجوز دهد که کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های تابعه و وابسته به آن‌ها صورت‌ها و گزارش‌های مالی حسابرسی شده خود را به سازمان مذکور ارائه داده باشند. همچنین در صورت تخلف از اجرای این بند، با اعلام و تشخیص سازمان بورس و اوراق بهادار و حکم مرجع قضائی ذیصلاح، بانک‌ها و مؤسسات غیر بانکی موظفند حساب‌های بانکی اعضای متخلف هیأت مدیره تعاونی‌ها و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی مشمول این بند را اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی تا زمان انجام تکالیف مقرر، مسدود کنند. سازمان بورس و اوراق بهادار می‌تواند بابت اجرای تکالیف مندرج در این بند، با تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار به صورت درصدی از سرمایه ثبتی بنگاه و شرکت، کارمزدی تا سقف یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال را از هر تعاونی، شرکت، بنگاه اقتصادی و یا شخص حقوقی مشمول، در هر سال دریافت کند. سقف کارمزدها هر سه سال یک بار متناسب با نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار تعدیل می‌شود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است کلیه اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی تابعه و وابسته به آن‌ها را که برای اولین مرتبه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون از انجام تکالیف خود در مهلت زمانی مقرر تخلف

کنند، متخلف محسوب و به پرداخت جریمه نقدی بر اساس ترتیبات مقرر در ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی^۵ محکوم کند. وجوه حاصل از این جریمه‌ها باید به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شود. همچنین اگر اشخاص حقوقی مذکور و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به آن‌ها اعم از تابعه و وابسته تا سه ماه پس از اتمام مهلت قانونی نسبت به انجام تکالیف موضوع این بند اقدام نکنند یا در صورت تکرار تخلف در دوره‌های مالی بعد، سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است علاوه بر اخذ مجدد جریمه نقدی مذکور، اسامی اعضای هیأت مدیره و یا هیأت‌امنا و یا هیأت مؤسس آن‌ها را حسب مورد به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کند و این سازمان عضویت اشخاص حقیقی مذکور را به مدت سه سال در کلیه اشخاص حقوقی موضوع این بند و سایر شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی اعم از دولتی و یا خصوصی لغو کند. هرگونه دریافتی اشخاص حقیقی مذکور از شرکت‌ها، بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات متخلف از احکام این بند مشمول مجازات تصرف در اموال عمومی می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در مدت زمان مزبور نباید هیچ‌گونه خدمات ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری به اشخاص حقیقی مذکور ارائه کند و همچنین عضویت آن‌ها در هیأت مدیره و یا برای تصدی سمت (پست) مدیرعاملی در شرکت‌های دیگر و تأسیس شرکت‌های جدید یا سهامداری آن‌ها را نیز نباید ثبت و تأیید کند. شرکت روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران مکلف است آگهی لغو عضویت اشخاص حقیقی مذکور را در کلیه اشخاص حقوقی موضوع این بند و سایر تعاونی‌ها و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی اعلام کرده و در پایگاه اطلاع‌رسانی خود بارگذاری کند. هزینه آگهی‌های مذکور بر عهده متخلف می‌باشد.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی تابعه و وابسته به آن‌ها در صورت تخلف از تکالیف مقرر در این ماده به صورت تضامنی در اجرای احکام این ماده مسؤولیت دارند. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است اشخاص حقوقی مذکور را در صورت تخلف و یا عدم انجام تکالیف قانونی از سوی هر یک از شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی تابعه و وابسته به آن‌ها، مطابق احکام و اجزاء و ترتیبات مقرر در ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید بورس مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ جریمه کند.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف به انتشار کلیه اطلاعات موضوع این بند است و باید تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، امکان دسترسی عموم مردم به فهرست شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی وابسته و تابعه متعلق به هر یک از اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اعضای هیأت مدیره آن‌ها را فراهم کند و همچنین فهرست کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی متخلف از انجام تکالیف قانونی این بند را به همراه جریمه‌هایی که مشمول آن شده‌اند در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کند. نحوه و سطح دسترسی عموم به اطلاعات مشمولین با رعایت سایر مواد این قانون و قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ انجام می‌شود.

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۹۳/۰۴/۰۱) - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است بر حسن اجرای این ماده نظارت کند و در صورت مشاهده موارد مغایر، آن را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) جهت اتخاذ تصمیم اعلام کند.

۵. به زیرنویس شماره ۷ فصل پنجم رجوع شود.

۶. به زیرنویس شماره ۷ فصل پنجم رجوع شود.

تبصره ۷ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - منظور از بنگاه و شرکت در این بند، بندهای (۴) و (۵) ماده (۱) این قانون است.

تبصره ۸ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص مذکور در این بند که برای انجام مأموریت‌های خاص حاکمیتی بر اساس مجوزهای قانونی تشکیل شده‌اند و افشای اطلاعات اقتصادی آن‌ها دارای طبقه‌بندی می‌باشد، با تأیید شورای عالی امنیت ملی مشمول حکم این بند نمی‌باشند.

تبصره ۹ (اصلاحی ۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - عدم اجرای این قانون در مورد نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری هستند با اذن ایشان می‌باشد.

ماده ۸ - هر امتیازی که برای بنگاه‌های دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود.

تبصره - دولت مکلف است ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه امتیازات موجود موضوع این ماده را لغو کند یا تعمیم دهد.

فصل چهارم - ساماندهی شرکت‌های دولتی

...

ماده ۱۶ - به منظور حمایت از نیروی انسانی، حفظ سطح اشتغال و استمرار تولید در بنگاه‌های مشمول واگذاری، هیأت واگذاری مکلف است کلیه کارکنان هر شرکت را پیش از واگذاری، در برابر بیکاری بیمه نماید و به تناسب اقدامات زیر را انجام دهد :

۱- بازنشستگی پیش از موعد بر اساس مواد (۹) و (۱۰) قانون بازسازی و نوسازی صنایع مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۲۶ که برای این بنگاه‌ها تا پایان سال ۱۳۹۳ تمدید می‌گردد.^۷

۲- بازخرید بر اساس توافق.

۳- پس از اقدامات فوق، تعداد کارکنان هر شرکت قابل واگذاری را در سند واگذاری ثبت و این شرط را در شرایط واگذاری بگنجانند که مدیران شرکت‌های واگذار شده تا پنج سال حق کاهش تعداد کارکنان خویش را ندارند.

۴- برای خریداران شرکت‌هایی که حاضر باشند تعداد کارکنان شرکت را پس از واگذاری افزایش دهند مشوق‌های مالی و یا غیرمالی از جمله تخفیف در اصل قیمت اعلام نماید.

۵- آموزش و به‌کارگیری نیروی مازاد در واحدهای دیگر راساً و یا به کمک خریداران بنگاه‌ها با استفاده از مشوق‌های مالی و غیرمالی.

تبصره ۱- اعمال مشوق‌های مالی و یا غیرمالی موضوع این ماده بر اساس دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد هیأت واگذاری به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

تبصره ۲- خریداران مکلفند در ازای برخورداری از مشوق‌های مالی و یا غیرمالی، برنامه کتبی خود را برای حفظ سطح اشتغال موجود و بازآموزی کارکنان بنگاه در حال واگذاری به هیأت واگذاری ارائه کنند.

فصل پنجم - فرآیند واگذاری بنگاه‌های دولتی

...

۷. حکم بند مذکور به موجب بند ز ماده ۸۰ بند الف ماده ۱۰۵ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه مصوب ۱۳۸۹ تا پایان برنامه پنجم توسعه اعتبار داشته است.

ماده ۲۰- هیأت واگذاری برای واگذاری بنگاه‌ها با ترجیح بند (الف) و رعایت ترتیب، به روش‌های زیر تصمیم می‌گیرد:

الف- فروش بنگاه از طریق عرضه عمومی سهام در بهابازارهای داخلی یا خارجی،

ب- فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مزایده عمومی در بازارهای داخلی و یا خارجی،

ج- فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مذاکره،

تبصره ۱- مجوز عرضه سهام در بهابازارهای خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱/ ۹/ ۱۳۸۴ - به پیشنهاد هیأت واگذاری توسط شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی صادر می‌شود.

...

ماده ۲۴- وزیر، معاونان، مدیران وزارت امور اقتصادی و دارایی و آن دسته از کارکنان این وزارتخانه که در امر واگذاری دخالت دارند، اعضاء هیأت واگذاری، اعضاء شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، وزرا، مشاوران، معاونان و مدیران دستگاه‌هایی که سهام شرکت‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته آن‌ها مورد واگذاری قرار می‌گیرد (حسب مورد)، اعضاء هیأت عامل، رئیس و کارکنان سازمان خصوصی‌سازی و اعضاء شرکت‌های مشاور و کمیته‌های فنی و تخصصی دست‌اندرکار واگذاری حق ندارند به طور مستقیم یا غیرمستقیم در خرید سهام، سهم‌الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم‌الشرکه، حقوق مالکانه و حق بهره‌برداری مدیریت قابل‌واگذاری را خریداری نمایند.

ماده ۲۷ - اساسنامه سازمان خصوصی‌سازی با توجه به مأموریت‌های جدید توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تدوین و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱- سازمان خصوصی‌سازی مجاز است با تصویب هیأت وزیران تا سقف پست‌های سازمانی مصوب، کارمند استخدام نماید.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرائی مکلفند بنا به درخواست سازمان خصوصی‌سازی کارشناسان خود را به آن سازمان مأمور یا منتقل نمایند.

تبصره ۳ - سازمان خصوصی‌سازی مجاز است از خدمات فنی و تخصصی کارشناسان، اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و یا غیردولتی به شکل ساعتی و کار معین استفاده کند.

تبصره ۴ - دولت مجاز است برای آموزش‌های کوتاه‌مدت تخصصی، ترغیب و تشویق و پاداش کارکنان سازمان خصوصی‌سازی، هر ساله یک ردیف اعتبار در قانون بودجه منظور نماید. اعتبارات این ردیف طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد هیأت واگذاری به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید هزینه می‌شود.

فصل ششم - توزیع سهام عدالت

ماده ۳۴ - در اجراء سیاست گسترش مالکیت عمومی به منظور تأمین عدالت اجتماعی، دولت مجاز است تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع ارزش سهام بنگاه‌های قابل واگذاری در هر بازار موضوع گروه دو ماده (۲) این قانون را با ضوابط ذیل به اتباع ایرانی مقیم داخل کشور واگذار نماید:

الف - در مورد دو دهک پائین درآمدی با اولویت روستا نشینان و عشایر، پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در قیمت سهام واگذاری با دوره تقسیط ده ساله.

ب - در مورد چهار دهک بعدی تقسیط تا ده سال حسب مورد داده خواهد شد.

تبصره ۱ - مبنای قیمت گذاری، قیمت فروش نقدی سهام در بورس خواهد بود.

تبصره ۲ - تخفیف‌های مذکور در بند «الف» این ماده به حساب کمک‌های بلاعوض به افشار کم درآمد منظور می‌شود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر نهادهای ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون، افراد مشمول این ماده را با ساز و کارهای علمی و دقیق شناسایی و شرایط واگذاری سهام به مشمولان را فراهم نماید.

ماده ۳۸ - دولت مکلف است سهام موضوع ماده (۳۴) را به‌گونه‌ای واگذار نماید که موجبات افزایش یا تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکت‌های مشمول واگذاری را فراهم ننماید. در انتخاب مدیران، دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۸۶) این قانون، مجاز به اخذ وکالت از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی نخواهند بود. آئین‌نامه اجرائی این فصل با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت تعاون و با همکاری نهادهای ذی‌ربط ظرف مدت حداکثر سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد رسید.

تبصره - مصوبات این شورا در اجرا اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای ریاست مجلس شورای اسلامی ارسال می‌گردد. در صورت اعلام مغایرت از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی، شورا موظف است نسبت به اصلاح یا لغو مصوبات خود اقدام کند.

ماده ۴۰ - وظایف و اختیارات هیأت واگذاری به شرح زیر است:

الف -

۱- اجرا برنامه‌ها و خط‌مشی‌های کلی واگذاری و تعیین تکلیف بنگاه‌های مشمول واگذاری،

۲- تهیه آئین‌نامه نظام اقساطی واگذاری و نحوه دریافت بهای حقوق قابل واگذاری،

۳- تهیه آئین‌نامه شیوه‌های قیمت‌گذاری بنگاه‌ها و نحوه اعمال شیوه‌های مذکور در همین چهارچوب،

۴- تهیه نظام تأمین مالی، حمایت و تشویق خریداران به همراه تعیین چهارچوب تعهدات خریداران و فروشنده،

۵- تهیه ضوابط نحوه انجام اصلاح ساختار بنگاه‌ها در موارد ضروری متضمن چهارچوب حفظ و صیانت نیروی انسانی شاغل،

۶- تهیه نظام‌نامه فعالیت‌های فرهنگی - تبلیغاتی برای بسترسازی، بهبود و شفافیت امر واگذاری،

۷- تهیه پیشنهاد واگذاری بلوکی بنگاه‌های مشمول واگذاری در بهابازارهای خارجی،

۸- تهیه آئین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی به مدیران و کارکنان،

تبصره ۱ - موارد فوق باید به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی برسد.

...

فصل هشتم: شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی و وظایف آن

ماده ۴۱ - شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی برای ایفاء وظایف محوله در این قانون مرکب از اعضاء زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس جمهور یا معاون اول وی به عنوان رئیس شورا،

۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر شورا)،

۳- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی،

۴- وزیر یا وزرا وزارتخانه‌های ذی‌ربط،

۵- وزیر دادگستری،

- ۶- وزیر اطلاعات،
 - ۷- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور،
 - ۸- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران،
 - ۹- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام،
 - ۱۰- دادستان کل کشور،
 - ۱۱- رئیس سازمان بازرسی کل کشور،
 - ۱۲- رئیس دیوان محاسبات کشور،
 - ۱۳- سه نفر از نمایندگان مجلس به انتخاب مجلس شورای اسلامی،
 - ۱۴- رئیس سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران،
 - ۱۵- رئیس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران،
 - ۱۶- رئیس اطاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران،
 - ۱۷- سه نفر خبره و صاحب‌نظر اقتصادی از بخش‌های خصوصی و تعاونی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی با حکم رئیس جمهور،
 - ۱۸- رئیس سازمان خصوصی‌سازی،
 - ۱۹- رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تبصره ۱- این شورا طبق آئین‌نامه‌ای اداره خواهد شد که توسط اعضاء مذکور در بندهای (۱) تا (۶) به تصویب می‌رسد و این آئین‌نامه مشمول تبصره ماده (۴۲) خواهد بود.
- تبصره ۲- دبیرخانه شورا زیر نظر وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می‌شود.
- ماده ۴۲- وظایف و اختیارات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به شرح زیر است:
- ۱- تبیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اجرائی سالانه،
 - ۲- نظارت بر فرآیند اجرا قوانین و مقررات مرتبط با سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی،
 - ۳- سازمان‌دهی فعالیت‌های فرهنگی - تبلیغاتی برای اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی،
 - ۴- تصویب آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، نظام‌نامه‌ها و ضوابطی که در این قانون مرجع تصویب آن این شورا است،
 - ۵- تصویب شاخص‌های اجرائی برای تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور اعمال نظارت دقیق بر اجرا آن‌ها،
 - ۶- تدوین سازوکارهای جلوگیری از نفوذ و سیطره بیگانگان بر اقتصاد ملی،
 - ۷- تبیین نقش سیاست‌گذاری و هدایت و نظارت دولت،
 - ۸- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اجرائی در اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی،
 - ۹- تمهیدات لازم برای تشویق عموم به سرمایه‌گذاری، کارآفرینی و بهبود فضای کسب و کار.
- تبصره- مصوبات این شورا را وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌نماید.

...

ماده ۸۵ - بالاترین مقام هر یک از دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۸۶) این قانون، مسئول اجرا صحیح و به موقع تکالیف مقرر شده برای آن‌ها در این قانون می‌باشد و موظف است گزارش پیشرفت کار را هر سه ماه یک بار به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ارائه نماید. در صورت تأخیر یا تعلل یا توقف در انجام وظایف مشخص شده در این قانون بالاترین مقام دستگاه موظف است حداکثر ظرف یک هفته فرد خاطی را به هیأت تخلفات اداری معرفی کند. هیأت موظف است پس از رسیدگی و احراز تخلف بندهای (ج) تا (ط) ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری^۸ را نسبت به فرد خاطی اعمال نماید. چنانچه علت تأخیر، تعلل یا توقف، اشکال و یا نارسایی در قانون باشد دولت موظف است حداکثر ظرف دو ماه پس از تشخیص، لایحه اصلاح قانون را با قید یک فوریت به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۹۱ - به منظور تأمین شرایط هر چه مساعدتر برای مشارکت و مسئولیت‌پذیری بخش غیردولتی در فعالیت‌های اقتصادی:

الف - کلیه گروه‌های مجلس شورای اسلامی می‌توانند در بررسی لوایح و طرح‌های اقتصادی نظر مشورتی فعالان اقتصادی را کسب و مورد استفاده قرار دهند.

ب - کلیه گروه‌ها، هیأت‌ها، شوراها و ستادهای تصمیم‌گیری در دولت مجازند^۹ در تصمیمات اقتصادی خود، نظر فعالان اقتصادی را جویا شده و مورد توجه قرار دهند.

دولت موظف است عضویت رئیس یا نماینده اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران^{۱۰} و اطاق تعاون در شوراهای تصمیم‌گیری اقتصادی را از طریق اصلاح قانون یا آئین‌نامه‌های مربوطه رسمیت بخشد. از این پس رئیس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون به عنوان عضو رسمی به ترکیب اعضاء شورای اقتصاد، هیأت امانه حساب ذخیره ارزی، هیأت سرمایه‌گذاری خارجی (موضوع قانون جلب و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی) و هیأت عالی واگذاری (موضوع قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران) اضافه می‌شود.

ج - قوه قضائیه موظف است با تشویق ارجاع پرونده‌های اقتصادی به داوری، در داوری این گونه پرونده‌ها و همچنین بازرسی در موضوعات اقتصادی، از ظرفیت‌های کارشناسی بخش غیردولتی نهایت استفاده را به عمل آورد.

د- اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون موظفند در ایفاء نقش قانونی خود به عنوان مشاور سه قوه، سازوکار لازم برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی را فراهم نموده و با کمک به ایجاد فضای تعامل سازنده بخش خصوصی با ارکان حکومت، در مسائل اقتصادی پیشنهادهاى کارشناسانه لازم را ارائه نمایند. در این راستا، اتاق‌ها موظفند با تأسیس واحد پایش و پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، گزارش‌های منظم لازم را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تقدیم نمایند و همچنین پیش‌نویس قانون «ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب و کار»^{۱۱} را تهیه و ارائه کنند.

• از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

۸. به زیرنویس شماره ۸ فصل یکم رجوع شود.
۹. حکم مقرر در این بند به موجب مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶، جنبه تکلیفی پیدا کرده است.
۱۰. در حال حاضر، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.
۱۱. در اجرای این تکلیف، قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

بند ب ماده ۱۲- اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی موظف است با همکاری اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور،^{۱۲} نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های محل تولید و سرمایه‌گذاری در کشور اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکل‌های تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آن‌ها، به طور مستمر گزارش‌ها و پیشنهادهایی را تهیه کند و به کمیته‌ای متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه شده، راهکار قانونی لازم را اتخاذ کند.

تبصره ۱- گزارش‌های موضوع این بند در مورد قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلأ قانونی، اجرای نادرست یا ناقص قوانین و همچنین پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات و ارتقای امنیت اقتصادی، حقوق مالکیت و حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات و اشتغال و چگونگی کاهش قیمت تمام شده کالاها و خدمات در ایران همراه با ارتقای کیفیت و رشد تولید و موارد مربوط به سرمایه‌گذاری و تولید و استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌ها و ظرفیت‌های موجود تهیه می‌شود.

تبصره ۲- کمیته مذکور در این بند یک نسخه از همه گزارش‌های ارسالی را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و شورای گفت‌وگو ارسال می‌کند.

...

• آیین‌نامه نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

مصوب ۱۳۸۷/۰۸/۲۶

اعضای مذکور در بندهای (۱) الی (۶) شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی موضوع ماده (۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۶ بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد تبصره (۱) ماده (۴۱) قانون یاد شده، آیین‌نامه نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین‌نامه اجرایی "نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی" موضوع تبصره (۱) ماده (۴۱)

ماده ۱- شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی که در این آیین‌نامه به اختصار "شورا" نامیده می‌شود، در صورت داشتن موضوع قابل رسیدگی و دستور جلسه، حداقل هر سه ماه یک بار تشکیل می‌شود.

تبصره- در موارد نیاز، برگزاری جلسات فوق‌العاده بنا به تشخیص رئیس شورا مجاز است.

ماده ۲- ریاست شورا بر عهده رئیس جمهور و در غیاب ایشان بر عهده معاون اول رئیس جمهور است.

ماده ۳- جلسات شورا با حضور حداقل دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت حاضرین متضمن نظر موافق دوسوم اعضای حاضر بندهای (۱) تا (۶) ماده (۴۱) قانون، معتبر است.

ماده ۴- مصوبات شورا توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر شورا) ابلاغ می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی سخنگوی شورا نیز است.

۱۲. به موجب ماده (۱) قانون اصلاح قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۹۲/۰۶/۱۲، نام «شورای اصناف کشور» به «اتاق اصناف ایران» تغییر می‌یابد.

ماده ۵- دعوت از اعضاء حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسات شورا با امضای دبیر شورا به عمل می‌آید. دستور جلسات و مستندات مربوط به همراه دعوت‌نامه برای اعضاء ارسال می‌شود.

ماده ۶- پیشنهاد هریک از اعضای شورا برای درج در دستور جلسات در صورت تأیید دوسوم اعضاء حاضر شورا، در کمیسیون فرعی شورا موضوع ماده (۱۰) این آیین‌نامه بررسی می‌شود و نظر کمیسیون به شورا منعکس می‌شود.

ماده ۷- اعضای شورا و دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند در صورت ارائه پیشنهاد برای طرح در شورا، دلایل توجیهی، مدارک و گزارش‌های مربوط را به دبیرخانه شورا ارائه نمایند.

ماده ۸- دبیرخانه شورا در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر و وظایف آن به شرح زیر است:

۱- تهیه پیش‌نویس نهایی مقررات اجرایی شامل آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، نظام‌نامه‌ها و ضوابط در ارتباط با وظایف و اختیارات شورا و ارائه آن‌ها به شورا برای تصویب.

۲- پیشنهاد خط‌مشی اجرایی سالانه شورا و ارائه آن‌ها به شورا برای اتخاذ تصمیم.

۳- بررسی و تهیه گزارشات کارشناسی و تحلیلی مورد نیاز برای طرح در شورا حسب لزوم با استفاده از خدمات مشاوره‌ای.

۴- تهیه مفاد دستور جلسات و تنظیم دعوت‌نامه تشکیل جلسات شورا و صورت‌جلسات مربوط.

۵- تنظیم مصوبات شورا برای ابلاغ توسط دبیر شورا.

۶- ایجاد و به هنگام سازی بانک اطلاعات مصوبات و تصمیمات شورا.

۷- تدوین برنامه‌های فرهنگی - تبلیغاتی در چارچوب سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و پیشنهاد به شورا.

۸- تدوین شاخص‌های اجرایی پایش و نظارت تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و پیشنهاد آن‌ها به شورا برای تصویب.

۹- پیگیری امور محوله به دستگاه‌های اجرایی در راستای مصوبات شورا و تهیه گزارش‌های پایش لازم در این خصوص برای ارائه به شورا.

۱۰- انجام سایر امور محوله از سوی شورا، رئیس و یا دبیر آن.

ماده ۹- دبیر شورا مجاز است با هماهنگی رئیس شورا از کارشناسان و مسئولان ذی‌ربط برای شرکت در جلسات شورا دعوت نماید.

ماده ۱۰- دبیرخانه شورا می‌تواند به منظور بررسی موارد ارجاعی، کمیسیون فرعی تشکیل دهد. دستورالعمل نحوه تشکیل و اداره جلسات این کمیسیون به تصویب اعضای آن خواهد رسید.

• دستورالعمل نحوه برگزاری جلسات کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴)

قانون اساسی

تصویب‌نامه شماره ۶۳/۲/۱۵۴۹۵۸ مورخ ۱۳۸۷/۰۹/۲۶ و اصلاحات بعدی آن

کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۰۹/۰۶ بنا به پیشنهاد دبیرخانه شورا و به استناد ماده (۱۰) آیین‌نامه نحوه اداره و اخذ تصمیمات شورای مزبور -مصوب مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۶- دستورالعمل نحوه برگزاری جلسات کمیسیون تخصصی شورای یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی که من بعد در این دستورالعمل به اختصار "کمیسیون" نامیده می‌شود، به منظور بررسی کارشناسی پیشنهادهای دستگاه‌های اجرایی، هریک از اعضا و همچنین موارد ارجاعی از سوی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی که در این دستورالعمل به اختصار "شورا" نامیده خواهد شد، با رعایت موارد زیر تشکیل می‌گردد.

ماده ۱- ترکیب اعضای کمیسیون :

هریک از اعضای حقوقی شورا و شورای رقابت (مرکز ملی رقابت)^{۱۳} یک نفر از معاونان خود را^{۱۴} به عنوان عضو کمیسیون برای شرکت در جلسات به دبیرخانه شورا معرفی می‌نماید. رؤسای سازمان‌های خصوصی‌سازی و بورس و اوراق بهادار و اعضای حقیقی شورا موظفند شخصاً در جلسات شرکت نمایند.

تبصره ۱: از بین سه نفر نمایندگان مجلس شورای اسلامی عضو شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، یک نفر به عنوان عضو کمیسیون تخصصی شورای عالی اصل ۴۴ قانون اساسی معرفی می‌شود.^{۱۵}
تبصره ۲: حضور یکی از اعضای هیئت عامل سازمان خصوصی‌سازی و یکی از اعضای هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار به جای رؤسای سازمان‌های مذکور در جلسات کمیسیون تخصصی با حق رأی مجاز می‌باشد.

۱-۲- کلیه اعضای حقوقی و حقیقی کمیسیون دارای یک حق رأی غیرقابل تفویض می‌باشند.

ماده ۲- ریاست کمیسیون :

ریاست کمیسیون بر عهده معاون امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی است.^{۱۶}

ماده ۳- وظایف رئیس کمیسیون:

وظایف رئیس کمیسیون عبارت از ارسال دعوتنامه، طرح موضوعات دستور کار، هدایت مسیر و تقسیم‌بندی زمان مباحث، جمع‌بندی نهایی، رأی‌گیری و نظارت بر انعکاس نتایج در صورت جلسات کمیسیون است. رئیس کمیسیون نتایج و تصمیمات را به اعضای کمیسیون و دبیر شورا منعکس می‌نماید.

ماده ۴- دبیر کمیسیون:

مدیرکل دفتر مطالعات بخش عمومی وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان دبیر کمیسیون در جلسات حضور می‌یابد.^{۱۷}

ماده ۵- وظایف دبیرخانه:

۵. اصلاحی به موجب بند دوم تصویب‌نامه نوزدهمین نشست شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (تصویب‌نامه شماره ۲۹۸۸۲ مورخ ۱۳/۰۳/۱۳۹۹).

۱۴. اصلاحی به موجب نشست مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۳۰ کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

۱۵. اصلاحی به موجب بند سوم تصویب‌نامه نوزدهمین نشست شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (تصویب‌نامه شماره ۲۹۸۸۲ مورخ ۱۳/۰۳/۱۳۹۹).

۱۶. اصلاحی به موجب نشست مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۴ کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی.

متن قبلی: ریاست کمیسیون بر عهده رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی است

۱۷. اصلاحی به موجب نشست مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۴ کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی.

متن قبلی: مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و تحلیل واگذاری‌های سازمان خصوصی‌سازی به عنوان دبیر کمیسیون در جلسات حضور می‌یابد.

دبیرخانه مکلف به ارسال مدارک و مستندات لازم جهت بررسی در جلسات، برگزاری جلسات و تهیه خلاصه مذاکرات و صورت‌جلسات مربوط و درج تصمیمات در دستور کار جلسات شورا می‌باشد.

ماده ۶- محل و زمان برگزاری جلسات:

جلسات عادی کمیسیون حداقل هر ماه یک‌بار، برگزار می‌شود.^{۱۸}

تبصره: در صورت نیاز، بنا به تصمیم اعضا، علاوه بر جلسات معمول، برگزاری جلسات فوق‌العاده با دعوت قبلی مجاز است.

ماده ۷- نحوه رسمیت یافتن جلسات و تصویب پیشنهادها:

جلسات کمیسیون با حضور اکثریت نسبی اعضای دارای حق رأی رسمیت می‌یابد و تصویب موضوعات منوط به کسب رأی اکثریت حاضرین دارای حق رأی در جلسه می‌باشد.

تبصره: در صورت سه بار غیبت متوالی یا چهار بار غیبت متناوب هریک از اعضا کمیسیون در یک سال، دبیرخانه موضوع را طی نامه‌ای به اطلاع مسئول دستگاه ذی‌ربط می‌رساند

ماده ۸- نحوه طرح موضوعات در کمیسیون:

ابتدا دستگاه درخواست کننده و یا هر یک از اعضای کمیسیون شرح مختصری در مورد پیشنهاد مطروحه ارائه می‌نماید و چنانچه دبیرخانه نظر خاصی در مورد پیشنهاد مزبور داشته باشد مراتب را اعلام خواهد نمود. سپس اعضای کمیسیون نظرات و سؤالات خود را طرح می‌نمایند و در نهایت جمع‌بندی مباحث توسط رئیس جلسه صورت می‌پذیرد و اعضای حاضر دارای حق رأی نسبت به موضوع اعمال رأی می‌نمایند. علاوه بر این کمیسیون تخصصی موظف است گزارش پیشرفت عملیات موضوع ماده ۸۵ قانون را بررسی و جمع‌بندی نموده و نتایج آن را به شورا ارائه نماید.

ماده ۹- درج موضوعات در دستور کار:

رئیس کمیسیون موظف است در صورت تکمیل و ارائه اطلاعات لازم از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط و اعضای شورا، به ترتیب زمان ورود یا اولویت موضوع، نسبت به تهیه گزارش و درج موضوع در دستور کار کمیسیون اقدام نماید. تشخیص اولویت بر عهده رئیس جلسه خواهد بود. فهرست دستوراتی که طی یک مدت دو ماهه مورد تصمیم قرار نگیرد از سوی رئیس کمیسیون به جلسه اعلام و با اولویت موضوعات ارجاعی از سوی شورا نسبت به آن اتخاذ تصمیم خواهد شد. درخواست درج موضوع در دستور کار کمیسیون با امضای مقام عالی دستگاه ذی‌ربط و عضو کمیسیون صورت می‌گیرد.

ماده ۱۰- نحوه انعکاس نظرات کمیسیون به شورا:

مصوبات در مورد هر یک از موضوعات مندرج در دستور کار کمیسیون بلافاصله طی صورت‌جلسه‌ای تدوین و پس از تأیید اعضای دارای حق رأی حاضر در جلسه برای اتخاذ تصمیم توسط دبیر شورا در دستور کار شورا قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۱- موارد متفرقه:

- ۱-۱۱- کمیسیون می‌تواند در موارد لزوم از طریق دبیر شورا برگزاری جلسات فوق‌العاده شورا را درخواست نماید.
- ۲-۱۱- اشخاص صاحب‌نظر و یا کارشناسان خارج از کمیسیون بنا به پیشنهاد هر یک از اعضا و با هماهنگی و موافقت رئیس کمیسیون می‌توانند بدون حق رأی در جلسه شرکت نمایند.

۱۸. اصلاحی به موجب نشست مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۴ کمیسیون تخصصی شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی.

متن قبلی: جلسات عادی کمیسیون حداقل هر ماه یک‌بار، در محل سازمان خصوصی‌سازی برگزار می‌شود

- ۱۱-۳- کمیسیون در مواقع ضروری در جهت تسهیل و تسریع در امر کارشناسی می‌تواند نسبت به تشکیل کارگروه‌های خاص اقدام نماید.
- ۱۱-۴- هرگونه تغییر و اصلاح این دستورالعمل بر اساس ماده (۸) آن صورت خواهد گرفت.

ج- اهم اقدامات^{۱۹}

در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، اقدامات مربوطه در راستای حمایت از تولید و بهبود محیط کسب و کار بر عهده هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌باشد و دبیرخانه شورای عالی در اجرای مواد (۸۵) و (۸۸) قانون موصوف، عملکرد این هیأت را هر شش ماه یک بار اخذ و به مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت نظام منعکس می‌نماید. علاوه بر این، با هدف بهبود فضای کسب و کار، بیستمین نشست شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۱۳ تشکیل و مصوباتی در این راستا طی تصویب‌نامه شماره ۸۰/۱۰۱۲۰۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۷ ابلاغ گردید.

ح- خلاصه فصل

شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی	
مبنای قانونی	ماده (۴۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸
صلاحیت	پیگیری تحقق تکالیف مقرر در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی
اعضا	۱- رئیس جمهور یا معاون اول وی (رئیس شورا) ۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر شورا) ۳- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۴- وزیر یا وزرا وزارتخانه‌های ذی‌ربط ۵- وزیر دادگستری ۶- وزیر اطلاعات ۷- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ۸- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۹- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام ۱۰- دادستان کل کشور ۱۱- رئیس سازمان بازرسی کل کشور ۱۲- رئیس دیوان محاسبات کشور ۱۳- سه نفر از نمایندگان مجلس به انتخاب مجلس شورای اسلامی ۱۴- رئیس سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران ۱۵- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ۱۶- رئیس اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۱۷- سه نفر خبره و صاحب‌نظر اقتصادی از بخش‌های خصوصی و تعاونی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی با حکم رئیس جمهور ۱۸- رئیس سازمان خصوصی‌سازی ۱۹- رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار
دبیرخانه	وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت سیاستگذاری اقتصادی)
تارنما	www.mefa.ir

فصل هفتم

شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

فصل هشتم قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷ با تمرکز بر تمرکززدایی و تشکیل نهادهای توسعه منطقه‌ای، در مواد (۷۰) و (۷۱) برای اولین بار ایجاد نهادی با نام شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به ریاست استاندار با ۱۸ وظیفه قانونی را پیش‌بینی می‌نماید که هدف از تشکیل آن، «تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه‌ریزی و توسعه و عمران استان‌ها» در سطح هر استان می‌باشد.^۱ در کنار تشکیل نهاد متولی توسعه در استان، دولت نیز مکلف گردید سهم اعتبارات عمرانی استانی را به پنجاه درصد افزایش دهد.^۲

۱. ماده ۷۰- به منظور تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه‌ریزی و توسعه و عمران استان‌ها، در چارچوب برنامه‌ها و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان کشور، شورای برنامه‌ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار تشکیل می‌شود.

تبصره ۱ (نسخ صریح به موجب ماده واحده قوانین و احکام نامعتبر در حوزه شوراها و شهرداری‌ها مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰)- به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، کمیته‌های تخصصی متشکل از مدیران و رؤسای ادارات کل، شعب و نمایندگی سازمان‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در استان که مشمول نظام بودجه استانی بوده و یا قسمتی از وظایف عمرانی استانی را عهده‌دار هستند (دستگاه‌های اجرائی استانی) تشکیل می‌گردد. آیین‌نامه اجرائی شورای برنامه‌ریزی استان و کمیته‌های تخصصی توسط سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ (نسخ صریح به موجب ماده واحده قوانین و احکام نامعتبر در حوزه شوراها و شهرداری‌ها مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰)- پس از تشکیل کمیته‌های تخصصی موضوع این ماده سایر شوراها، کمیته‌ها و ستادهای مرتبط موجود استان به استثناء کمیته برنامه‌ریزی شهرستان منحل و وظایف آن‌ها در قالب وظایف این کمیته‌ها ساماندهی و تنظیم می‌شود. کمیته برنامه‌ریزی شهرستان متشکل از فرماندار (ریاست کمیته)، نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (دبیر کمیته) و عضویت رؤسای دستگاه‌های اجرائی که مدیران کل آن‌ها عضو شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان هستند، خواهد بود فرمانداران موظف هستند یک هفته قبل از تشکیل جلسات کمیته از نمایندگان شهرستان در مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر در جلسات دعوت به عمل آورند. پروژه‌های عمرانی شهرستان‌ها پس از تصویب در کمیته برنامه‌ریزی شهرستان جهت مبادله موافقت‌نامه با دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اعلام خواهد شد.

تبصره ۳- وظیفه دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۱- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان وظایف زیر را به عهده دارد:

الف- بررسی و تأیید برنامه‌های بلندمدت توسعه استان شامل جهت‌گیری‌های توسعه بلندمدت استان، در چارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیری‌های بلندمدت کشور و طرح آمایش ملی.

ب- بررسی و تأیید برنامه‌های میان‌مدت توسعه استان شامل هدف‌ها، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اولویت‌های سرمایه‌گذاری در توسعه استان که در چارچوب رهنمودهای کلی و سیاست‌های کلان و بخشی و سازگار با برنامه میان‌مدت ملی برای دوره برنامه توسعه تهیه می‌شود.

مواد فوق‌الذکر در دوره‌های اجرایی قانون برنامه چهارم توسعه^۳ و قانون برنامه پنجم توسعه^۴ تنفیذ می‌گردد. در طول برنامه‌های سوم، چهارم و پنجم توسعه، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان دارای

ج- تصویب طرح‌های توسعه و عمران و سلسله‌مراتب خدمات شهری و روستایی در قالب برنامه‌های توسعه استان، با رعایت سیاست‌های مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی.

د- اتخاذ تدابیر لازم برای تحقق آن قسمت از درآمدهای عمومی و اختصاصی دولت در استان که توسط دستگاه اجرایی استانی وصول و به خزانه استان واریز می‌گردد (درآمد استانی) و پیشنهاد کسب منابع جدید درآمد در چارچوب سیاست‌های مصوب دولت.

ه- اتخاذ تدابیر لازم برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها و پیشنهاد راه‌های کاهش هزینه در چارچوب سیاست‌های مصوب دولت. و- بررسی و تأیید بودجه پیشنهادی سالانه استان شامل منابع مالی لازم از محل درآمدهای استان و سهمی از منابع ملی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاه‌های اجرایی استان از محل درآمد عمومی و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی، در چارچوب بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تهیه و تنظیم بودجه کل کشور، برای ارائه به سازمان برنامه و بودجه.

ز- بررسی و توزیع اعتبارات عمرانی استانی مصوب بین فصول و برنامه‌ها و طرح‌های عمرانی و دستگاه‌های اجرایی استانی به تفکیک شهرستان بر اساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ح- بررسی و توزیع اعتبارات جاری دستگاه‌های اجرایی استانی به تفکیک برنامه و فصول هزینه بر اساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ط- بررسی و تصمیم‌گیری در مورد توسعه صادرات غیرنفتی استان و در صورت لزوم خط‌مشی‌های اجرایی مبادلات مرزی اعم از بازارچه‌ها، تعاونی‌های مرزنشینی در چارچوب سیاست‌های کلی تجارت خارجی کشور.

ی- بررسی برنامه‌های سالانه و میان‌مدت اصلاح و تحول اداری متناظر با برنامه‌های توسعه مصوب و پیشنهاد آن به مراجع ذی‌ربط.

ک- شناخت قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی استان و ایجاد زمینه‌های لازم برای تشویق و توسعه سرمایه‌گذاری‌های مردمی در امور اقتصادی، تولیدی و اجتماعی.

ل- ساماندهی کمک‌ها و توسعه مشارکت‌های مردمی در اقدامات عمرانی و امور عام‌المنفعه.

م- بررسی راه‌های تجهیز و جذب پس‌اندازهای مردم و به‌کارگیری آن‌ها در امور توسعه استان در چارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های پولی کشور.

ن- پیشنهاد برنامه‌های توسعه مشارکت زنان و جوانان به ویژه بسیجیان در فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاست‌های اجرایی مربوطه.

س- پیشنهاد برنامه‌های توسعه منابع انسانی به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاست‌های اجرایی مربوطه.

ع- پیشنهاد برنامه‌های استقرار نظام تأمین اجتماعی ملی در سطح استان به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاست‌های اجرایی مربوطه.

ف- بررسی وضعیت اشتغال در سطح استان و پیش‌بینی روش‌های تشویقی برای سرمایه‌گذاری در امور اشتغال‌زا.

ص- پیشنهاد برنامه‌ها و تأمین منابع تقویت و توسعه بسیج استان.

۲. تبصره ماده ۷۵ قانون برنامه سوم توسعه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷: در طول برنامه، تخصیص اعتبارات عمرانی سالانه استان‌ها به نحوی باید تنظیم گردد که درصد بودجه عمرانی استانی (مجموع استان‌ها) نسبت به بودجه عمرانی کل کشور از بیست و شش درصد (۲۶٪) در سال اول برنامه و با رشد سالانه شش درصد (۶٪) از پنجاه درصد (۵۰٪) سال آخر برنامه سوم کمتر نباشد.

۳. ماده ۸۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۳۸۴-۱۳۸۸) مصوب ۱۳۸۳/۰۶/۱۱: مواد (۷۰)، (۷۱)، (۷۷) و (۱۸۱) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷ و اصلاحیه‌های آن» برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تنفیذ می‌گردد.

۴. ماده ۱۷۸ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵:

الف- به‌منظور تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه‌ریزی و بودجه استان‌ها، در چهارچوب برنامه‌ها و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان کشور، شورای برنامه‌ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار و اعضاء زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس واحد استانی وزارتخانه‌های دارای واحد استانی (یک نفر)

آیین‌نامه اجرایی بوده است که در آن اعضا، وظایف، کارگروه‌ها، سازوکار تصمیم‌گیری و چگونگی نظارت مشخص شده است. بررسی سیر این آیین‌نامه که در سال‌های ۱۳۸۲، ۱۳۸۷، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است نشان از تغییرات شکلی و ماهوی از جمله در اعضای کارگروه‌ها و وظایف آن‌ها دارد.

قوانین بعدی به سرعت از ظرفیت نهادی جدید بهره برده و تکالیف متعددی برای این شورا تعیین نمودند. از سال ۱۳۸۰ در قوانین بودجه سالانه به‌طور معمول وظایف و اختیاراتی برای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان پیش‌بینی شد؛ به طوری که در میان ۲۲ قانون بودجه از آن سال تاکنون، فقط در قوانین بودجه پنج سال (۱۳۹۶-۱۳۹۴-۱۳۹۳-۱۳۹۲-۱۳۸۷) نامی از این شورا برده نشده است.

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ تکالیف ویژه‌ای در خصوص توزیع اعتبارات مصوب بودجه سنواتی بر عهده شورا قرار می‌دهد. در بند (۴) ماده (۸۷) الحاقی مورخ ۱۳۸۲/۰۷/۰۶ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۰۳/۰۱، شورای استان^۵ مکلف به همکاری با شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در امر نظارت بر حسن اجرای طرح‌های عمرانی استانی و ملی و ارائه گزارش و پیشنهاد در جهت بهبود امور به آن شورا می‌گردد. قوانین دیگری نیز برای شورا تکالیفی مقرر نموده‌اند که شرح آن در وظایف و اختیارات شورا آمده است.

۲- معاون برنامه‌ریزی استان

۳- مدیرکل تربیت بدنی استان

۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان

۵- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان

۶- فرمانداران (حسب مورد)

۸- فرمانده بسیج استان

تبصره - در مورد وزارتخانه‌هایی که چند واحد استانی دارند یک نفر از رؤسای واحدهای تابعه استان به انتخاب وزیر در جلسات شورا شرکت می‌کند.

ب- برای افزایش اختیارات شهرستان‌ها در چهارچوب وظایف شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، کمیته برنامه‌ریزی در هر شهرستان به ریاست فرماندار تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- اعضا کمیته برنامه‌ریزی شهرستان شامل رؤسای ادارات شهرستان (متناظر ادارات کل استانی) است.

تبصره ۲- نیابت ریاست شورا در غیاب استاندار و دبیری شورای مذکور برعهده معاون برنامه‌ریزی استاندار است.

ج - دو نفر از نمایندگان استان با پیشنهاد مجمع نمایندگان استان و تصویب مجلس به عنوان ناظر در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و نمایندگان هر شهرستان به عنوان ناظر در کمیته برنامه‌ریزی شهرستان عضویت خواهند داشت.

د- جلسات شورا با حضور دوسوم اعضا، رسمی و مصوبات آن با اکثریت بیش از نصف اعضا حاضر معتبر است. رأی‌گیری در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان با ورقه و به صورت مخفی است.

ه - آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل شرح وظایف، اختیارات مندرج در این ماده و کارگروه‌های تخصصی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان به پیشنهاد معاونت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

و- وزارت کشور موظف است علاوه بر اخذ و ارائه نسخه‌ای از بودجه و برنامه‌های مصوب استانی و شهرستانی به نمایندگان استان هر ساله گزارش عملکرد استانی برنامه و هر سه ماه یک بار نیز گزارش پیشرفت بودجه را در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار دهد.

۵. شورای استان از نمایندگان منتخب شوراهای شهرستان تابعه که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احرار، در مرحله دوم با رأی اکثریت نسبی از بین اعضای شورای شهرستان انتخاب و معرفی شده‌اند تشکیل می‌شود. (ماده ۱۱ اصلاحی ۱۳۸۲/۰۷/۰۶ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران)

با تصویب ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان رویکرد و ساختار باثبات و دائمی پیدا کرده و تکالیف گسترده‌تری را بر عهده می‌گیرد. در آخرین تحول، به موجب بند (ب) ماده (۱۲) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱، رئیس پارک علم و فناوری استان نیز به اعضای شورا افزوده شده است.

در اجرای ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه در تاریخ ۱۳۹۸/۰۳/۰۵ به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. مطابق ماده (۴) آیین‌نامه، چهار کارگروه تخصصی با ترکیب اعضا مشخص ذیل شورا تشکیل می‌شود:

- ۱- کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری
- ۲- کارگروه زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست
- ۳- کارگروه اجتماعی، فرهنگی، سلامت، زنان و خانواده
- ۴- کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری.

ب- وظایف و اختیارات

بند (الف) ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، هدف از تشکیل شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان را «همه‌نگی و نظارت بر مدیریت و توسعه سرمایه‌گذاری همه‌جانبه و پایدار استان، پیگیری عدالت سرزمینی، تقویت تمرکززدایی، افزایش اختیارات استان‌ها و تقویت نقش و جایگاه استان‌ها در راهبری و مدیریت توسعه درون و برون‌گرای منطقه‌ای و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی» بیان نموده است. با توجه به بند (ب) آن ماده، آیین‌نامه اجرایی و سایر قوانین، وظایف و اختیارات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان را می‌توان در سه دسته زیر تقسیم‌بندی نمود:

یکم- بند (ب) ماده ۳۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور:

- ۱- بررسی، تأیید و تصویب اسناد توسعه‌ای و برنامه‌های توسعه استان که شامل جهت‌گیری‌های توسعه بلندمدت استان در چهارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین و برنامه‌های میان‌مدت توسعه استان و تصویب اسناد توسعه‌ای و طرح‌ها و پروژه‌های بخشی و شهرستانی در چهارچوب سیاست‌های کلان، آمایش سرزمینی و بخشی و سازگار با برنامه‌های بلندمدت و میان‌مدت استانی و ملی می‌شود.
- ۲- بررسی و نظارت بر توسعه اقتصادی و اجتماعی متعادل استان و نیز سیاستگذاری، همه‌نگی و پایش اقدامات مؤثر برای کاهش عدم تعادل درون استانی در چهارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین و برنامه‌های توسعه استانی
- ۳- تصویب طرح‌های توسعه و عمران شهرستان و روستا در قالب برنامه‌های توسعه استان در چهارچوب سیاست‌های مصوب شورای عالی آمایش سرزمین و شورای عالی شهرسازی و معماری
- ۴- شناخت و اولویت‌بندی قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی استان و ایجاد زمینه‌های لازم و تشویق توسعه مشارکت و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی از طریق بخش خصوصی، تعاونی و مردم‌نهاد

- ۵- اتخاذ سیاست‌های مناسب جذب و رفع مشکل سرمایه‌گذاری‌ها و اقدامات توسعه‌ای بخش‌های دولتی و غیردولتی در سطح استان در راستای انطباق آن‌ها با سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصاد مقاومتی و اولویت‌ها، نیازها و برنامه‌های توسعه‌ای استان
- ۶- تصویب طرح‌های جامع شهرهای تا پنجاه هزار نفر جمعیت در چهارچوب سیاست‌های ابلاغی شورای عالی شهرسازی و معماری
- ۷- بررسی گزارش عملکرد برنامه و بودجه استانی و شهرستانی و ارسال آن به سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۸- اتخاذ سیاست‌ها و ارتقای صادرات غیرنفتی استان در چهارچوب سیاست‌های کلی تجارت خارجی کشور و توسعه همکاری‌های تجاری، اقتصادی، علمی و فرهنگی با کشورهای همسایه در چهارچوب سیاست‌های دولت
- ۹- بررسی راه‌های تجهیز و جذب منابع و پس‌اندازهای بخش غیردولتی در استان
- ۱۰- حمایت از توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌های راهبردی برای رفع چالش‌های استان، ایجاد، توانمندسازی و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری و واحدهای خلاق، تقویت فعالیت‌های تحقیق و توسعه بنگاه‌های بزرگ اقتصادی استان و استفاده حداکثری از ظرفیت طرح‌های توسعه‌ای استانی و خریدهای دولتی در ارتقای بازار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و فناور استان
- ۱۱- تفویض اختیار تصمیم‌گیری موارد غیر مهم، مستمر و یا خاص به کارگروه‌ها و یا مدیران دستگاه‌های اجرایی (تبصره ۱ بند ب ماده ۳۱)
- ۱۲- تعیین سهم شهرستان‌ها را بر اساس شاخص‌های جمعیت و محرومیت هنگام تعیین سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات موضوع قانون «استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته» بدون حق دخالت در تصمیمات کمیته برنامه‌ریزی شهرستان (تبصره ۲ بند ب ماده ۳۱)
- ۱۳- اختصاص حداکثر تا پنج درصد (۵٪) از اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای استان با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان و تصویب شورا پس از ابلاغ اعتبارات استان در قالب کمک‌های فنی و اعتباری برای افزایش سرمایه صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور همان استان یا شهرستان و همچنین اختصاص حداکثر بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان در قالب کمک‌های فنی و اعتباری با اولویت تکمیل و اجرای طرح‌های اقتصاد مقاومتی (تبصره ۳ بند ب ماده ۳۱)

دوم- آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان:

ماده (۲) آیین‌نامه علاوه بر وظایف و اختیارات مندرج در بند (ب) ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، سه مورد از تکالیف را برای شورا مقرر می‌کند:

- ۱- بررسی و تصویب توزیع اعتبارات هزینه‌ای استان به تفکیک دستگاه-برنامه، با پیشنهاد دبیر شورا بر اساس قوانین، مقررات و اسناد بالادستی
- ۲- بررسی و تصویب سیاست‌ها و اولویت‌های تعیین پروژه‌های اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان با پیشنهاد دبیر شورا
- ۳- سایر وظایف محول شده از طرف هیأت وزیران در چهارچوب قوانین و مقررات و اسناد بالادستی چهار کارگروه تخصصی که در آیین‌نامه جهت پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورا تعیین شده‌اند، هریک وظایف ویژه‌ای دارند که در مواد (۶)، (۸)، (۱۰) و (۱۲) آیین‌نامه مشخص شده است.

سوم- سایر قوانین:

- ۱- کسر اعتبارات موضوع بند (ب) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه از سرجمع هزینه‌ای استان مندرج در جدول شماره (۱۰) قانون بودجه ۱۴۰۱ و تخصیص به امور پژوهشی و توسعه فناوری به دستگاه‌های اجرائی استانی تعیین شده توسط شورا ازجمله جهاد دانشگاهی با هماهنگی دستگاه‌های اجرائی استانی و بر اساس اولویت‌ها و سیاست‌های پژوهشی مصوب و نیازهای استان و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور که با هماهنگی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌شود (بند هـ تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور)
- ۲- تصویب برنامه‌های دستگاه‌های اجرایی استان در ارتباط با رفع نیازهای موجود در حوزه‌های خدماتی، تجهیزاتی و نیز زیرساخت‌های موردنیاز برای ارتقای کیفیت زندگی در بافت‌های تاریخی- فرهنگی هر شهر/ روستا (ماده ۹ قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی)
- ۳- تأمین اعتبارات مورد نیاز برای ساخت و تجهیز فضاها و ساختمان‌های عمومی و خدماتی در محدوده مصوب بافت‌های تاریخی- فرهنگی شهر/روستا به نسبت اعتبارات اختصاص یافته در این خصوص از محل اعتبار توزیعی در سهم دستگاه ذی‌ربط با اولویت (تبصره ماده ۹ قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی)
- ۴- تصویب عوارض حاصل از چشمه‌های آب معدنی و درمانی در محدوده شهرستان‌هایی که ظرفیت توسعه گردشگری دارند به پیشنهاد شورای اسلامی شهر یا روستا (بند ب ماده ۳۶ قانون برنامه ششم توسعه)
- ۵- دریافت گزارش استانداران در خصوص تغییر کاربری اموال غیرمنقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ملی و واحدهای تابع آن‌ها در استان‌ها (ماده ۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲))
- ۶- توزیع «دستگاه-برنامه» اعتبارات هزینه‌ای و توزیع سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شهرستان‌ها (بند الف ماده ۴۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲))

- ۷- توزیع صد در صد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ابلاغی به استان که در قانون بودجه درج گردیده است حداکثر ظرف پانزده روز پس از ابلاغ بودجه مصوب استان به شرح مندرج در قانون (بند ب ماده ۴۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲))
- ۸- تبادل سند بودجه سالانه استان در قالب قرارداد با سازمان برنامه و بودجه (بند ح ماده ۴۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲))
- ۹- تصویب دریافت اعتبار مورد نیاز شرکت‌های آب و فاضلاب استان‌ها به منظور اجرا و تکمیل پروژه‌های آب‌رسانی و شبکه‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب شهرها علاوه بر هزینه‌های معین شده از متقاضیان اشتراک آب و فاضلاب به عنوان پیش‌دریافت و استهلاک آن‌ها از یک سال بعد با احتساب نرخ سود اوراق مشارکت از طریق قبوض مشترکان (ماده ۵۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲))
- ۱۰- اختصاص یک درصد از سرجمع کل اعتبارات و تملک دارایی سرمایه‌ای استان به منظور احداث و توسعه و تجهیز به پایگاه‌های حوزه‌های مقاومت بسیج (ماده ۷۱ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲))
- ۱۱- تعیین دستگاه‌های بهره‌بردار فضاهای مازاد دستگاه‌های اجرایی در استان‌ها (حسب مورد به تصویب هیأت وزیران یا شورا) (ماده ۳۹ قانون مدیریت خدمات کشوری)
- ۱۲- تصویب ایجاد نواحی صنعتی جدید به پیشنهاد شرکت‌های فرعی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران (شرکت‌های استانی) و یا سازمان جهاد کشاورزی استان (ماده واحده قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی)
- ۱۳- همکاری با شورای استان در نظارت بر حسن اجرای طرح‌های عمرانی استانی و ملی در محدوده استان (بند ۴ ماده ۸۷ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران)
- ۱۴- توزیع اعتبارات تصویب شده در قوانین بودجه سنواتی با عناوین کمک به شهرداری‌های شهرهای زیر سی هزار نفر جمعیت و کمک به تأسیسات زیربنایی شهرهای کوچک، با پیشنهاد استاندار و با نظر شورا (ماده ۳۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)
- ۱۵- تصویب توزیع اعتبارات منظور شده در قوانین بودجه سنواتی تحت عنوان خودیاری به پروژه‌های کوچک جدید و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام استانی با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه (ماده ۴۵ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)

پ- اعضاء

ترکیب اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به شرح زیر است:

- ۱- استاندار (رئیس)
- ۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان (دبیر)

- ۳- رئیس واحد استانی وزارتخانه‌های دارای واحد استانی (یک نفر)
 - ۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان^۶
 - ۵- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان
 - ۶- فرمانداران (حسب مورد)
 - ۷- فرمانده سپاه استان
 - ۸- دو نفر از نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس (به عنوان ناظر)
 - ۹- مدیرکل صدا و سیمای استان
 - ۱۰- رئیس پارک علم و فناوری استانی با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متناسب با حوزه مربوط.
 - ۱۱- رئیس سازمان بهزیستی استان
- در ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، چهار کارگروه ذیل آن شورا پیش‌بینی شده و در مواد بعدی آن، وظایف و اعضای هرکدام از کارگروه‌ها مشخص شده است.^۷

ت- دبیرخانه

- دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مستقر است و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، دبیر شورا در آن استان محسوب می‌شود. وفق ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی شورا، دبیرخانه وظایف زیر را بر عهده دارد:
- الف- تهیه دستور کار و برنامه زمان‌بندی تشکیل جلسات شورا، مطابق تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳۱) قانون با هماهنگی رئیس شورا،
- ب- ارسال تصمیمات شورا حداکثر ظرف یک هفته پس از تشکیل جلسه برای اعضا و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط استان،
- پ- ارائه گزارش‌های ارزیابی مستمر، پیگیری مصوبات شورا، تهیه گزارش‌های فصلی و سالانه از عملکرد شورا و کارگروه‌ها و ارسال آن به استاندار و اعضای شورا،
- ت- بررسی پیشنهادهای کارگروه‌ها و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها و آماده‌سازی آن‌ها برای طرح و تصویب در شورا،
- ث- پیگیری تهیه و هماهنگی برنامه‌های یک‌ساله کارگروه‌ها،
- ج- سایر موارد ابلاغی از سوی شورا در چهارچوب قوانین و مقررات و اسناد بالادستی.

ث- تارنما

- در تارنمای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هر یک از استان‌ها، بخشی به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص داده شده است.^۸

۶. در حال حاضر، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان؛ با توجه به تصویب قانون تشکیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۴.

۷. رجوع کنید به متن آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در مبحث قوانین و مقررات همین فصل.

۸. برای نمونه، رجوع کنید به تارنمای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران به نشانی www.thmporg.ir

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

ماده ۳۱-

الف- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در اجرای وظایف محوله که در قوانین و دستورالعمل‌ها مشخص می‌شود و همچنین اجرای اختیارات تفویضی رئیس جمهور در امور برنامه و بودجه و در جهت هماهنگی و نظارت بر مدیریت و توسعه سرمایه‌گذاری همه‌جانبه و پایدار استان، پیگیری عدالت سرزمینی، تقویت تمرکززدایی، افزایش اختیارات استان‌ها و تقویت نقش و جایگاه استان‌ها در راهبری و مدیریت توسعه درون و برون‌گرایی منطقه‌ای و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، با ترکیب اعضای زیر تشکیل می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.^۹

۱- استاندار (رئیس)

۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه استان (دبیر)

۳- رئیس واحد استانی وزارتخانه‌های دارای واحد استانی (یک نفر)

۴- رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان

۵- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان

۶- فرمانداران (حسب مورد)

۷- فرمانده سپاه استان

۸- دو نفر از نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر)

۹- مدیرکل صدا و سیمای استان

۱۰ (الحاقی ۱۴۰۱/۰۲/۱۱)- رئیس پارک علم و فناوری استانی با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متناسب با حوزه مربوط

تبصره ۱- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بالاترین نهاد تصمیم‌گیری و نظارت درخصوص توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطح استان می‌باشد.

تبصره ۲- در مورد وزارتخانه‌هایی که چند واحد استانی دارند یک نفر از مدیران به انتخاب وزیر در جلسات شورا شرکت می‌کند.

تبصره ۳- عضویت اعضاء، قائم به فرد است و جانشین حق رأی ندارد و در غیاب استاندار، اداره جلسه شورا بر عهده دبیر می‌باشد. جلسات با دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد و رأی‌گیری با ورقه و مخفی است. مصوبات با اکثریت اعضای حاضر قابل اجراء است.

تبصره ۴- دبیر شورا موظف است هنگام طرح مباحث مربوط به هر یک از دستگاه‌های اجرایی غیر عضو در شورا، از بالاترین مقام دستگاه اجرایی مرتبط در استان و هنگام طرح مباحث مربوط به هر شهرستان، از فرماندار آن شهرستان (بدون حق رأی) دعوت به عمل آورد.

تبصره ۵- دبیر شورا موظف است یک هفته قبل از تشکیل جلسه دستور جلسه را همراه با دعوت‌نامه رسمی برای کلیه اعضاء ارسال کند و از دو نماینده مجلس شورای اسلامی دعوت به عمل آورد.

۹. به موجب ماده ۱۶ قانون حمایت از معلولان مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰، «رؤسای سازمان‌های بهزیستی استان‌ها مجازند در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و گروه‌های کاری آن به عنوان عضو شرکت نمایند».

ب- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- بررسی، تأیید و تصویب اسناد توسعه‌ای و برنامه‌های توسعه استان که شامل جهت‌گیری‌های توسعه بلندمدت استان در چهارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین و برنامه‌های میان‌مدت توسعه استان و تصویب اسناد توسعه‌ای و طرح‌ها و پروژه‌های بخشی و شهرستانی در چهارچوب سیاست‌های کلان، آمایش سرزمینی و بخشی و سازگار با برنامه‌های بلندمدت و میان‌مدت استانی و ملی است.

۲- بررسی و نظارت بر توسعه اقتصادی و اجتماعی متعادل استان و نیز سیاست‌گذاری، هماهنگی و پایش اقدامات مؤثر برای کاهش عدم تعادل درون استانی در چهارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین و برنامه‌های توسعه استانی

۳- تصویب طرح‌های توسعه و عمران شهرستان و روستا در قالب برنامه‌های توسعه استان در چهارچوب سیاست‌های مصوب شورای عالی آمایش سرزمین و شورای عالی شهرسازی و معماری

۴- شناخت و اولویت‌بندی قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی استان و ایجاد زمینه‌های لازم و تشویق و توسعه مشارکت و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی از طریق بخش خصوصی، تعاونی و مردم‌نهاد

۵- اتخاذ سیاست‌های مناسب جذب و رفع مشکل سرمایه‌گذاری‌ها و اقدامات توسعه‌ای بخش‌های دولتی و غیردولتی در سطح استان در راستای انطباق آن‌ها با سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصاد مقاومتی و اولویت‌ها، نیازها و برنامه‌های توسعه‌ای استان

۶- تصویب طرح‌های جامع شهرهای تا پنجاه هزار نفر جمعیت در چهارچوب سیاست‌های ابلاغی شورای عالی شهرسازی و معماری

۷- بررسی گزارش عملکرد برنامه و بودجه استانی و شهرستانی و ارسال آن به سازمان برنامه و بودجه کشور

۸- اتخاذ سیاست‌ها و ارتقای صادرات غیرنفتی استان در چهارچوب سیاست‌های کلی تجارت خارجی کشور و توسعه همکاری‌های تجاری، اقتصادی، علمی و فرهنگی با کشورهای همسایه در چهارچوب سیاست‌های دولت

۹- بررسی راه‌های تجهیز و جذب منابع و پس‌اندازهای بخش غیردولتی در استان

۱۰ (الحاقی ۱۴۰۱/۰۲/۱۱)- حمایت از توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌های راهبردی برای رفع چالش‌های استان، ایجاد، توانمندسازی و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری و واحدهای خلاق، تقویت فعالیت‌های تحقیق و توسعه بنگاه‌های بزرگ اقتصادی استان و استفاده حداکثری از ظرفیت طرح‌های توسعه‌ای استانی و خریده‌های دولتی در ارتقای بازار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و فناور استان

تبصره ۱- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌تواند تصمیم‌گیری موارد غیر مهم، مستمر و یا خاص را به کارگروه‌ها و یا مدیران دستگاه‌های اجرائی مشخص تفویض کند. گزارش تصمیمات و اقدامات در جلسه بعدی شورا مطرح می‌شود و مورد بررسی قرار می‌گیرد. این تفویض اختیار رافع مسؤولیت‌های شورا نیست.

تبصره ۲- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان صرفاً مسؤولیت تعیین سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات موضوع قانون «استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته»، سهم شهرستان‌ها را بر اساس شاخص‌های جمعیت و محرومیت به عهده دارد و این شورا حق دخالت در تصمیمات کمیته برنامه‌ریزی شهرستان را ندارد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۴۰۱/۰۲/۱۱)- شورای برنامه‌ریزی استان مجاز است پس از ابلاغ اعتبارات استان حداکثر تا پنج درصد (۵٪) از اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای استان را با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان و تصویب شورای برنامه‌ریزی در قالب کمک‌های فنی و اعتباری برای افزایش سرمایه صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و

ارتقای نظام مالی کشور همان استان یا شهرستان اختصاص دهد. همچنین این شورا مجاز است حداکثر بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان را در قالب کمک‌های فنی و اعتباری با اولویت تکمیل و اجرای طرح‌های اقتصاد مقاومتی اختصاص دهد.

تبصره ۴ - آستان‌های مقدس و قرارگاه‌های سازندگی و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به اشخاص مذکور نسبت به تمامی فعالیت‌های اقتصادی خود، مشمول پرداخت مالیات می‌شوند.

تبصره ۵ - هزینه خدمات مدیریت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور، شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی، شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران، شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی و مؤسسه جهاد نصر، حداکثر تا دو و نیم درصد (۵/۲٪) عملکرد تخصیص اعتبارات ذی‌ربط با احتساب اعتبارات دریافتی از منابع بودجه عمومی کشور تعیین می‌گردد.

از قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور

مصوب ۱۴۰۱/۱۲/۲۴

تبصره ۸- آب و کشاورزی

بند ر- در برخورد با مالکان زمین‌هایی که در طرح‌های بازنگری و یا الحاق به طرح‌های جامع، هادی و تفصیلی شهرها توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها و یا شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، اراضی آن‌ها به محدوده شهر ملحق می‌شود، پس از ابلاغ طرح تفصیلی شهرها در صورت عدم نیاز به تفکیک زمین، صرفاً بر اساس تبصره (۴) ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۷/۸/۲۹ عوارض آنها محاسبه و در صورت نیاز به تفکیک زمین، صرفاً به موجب ماده (۱۰۱) قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی با آنها برخورد می‌شود.

تبصره ۹- آموزش، پژوهش و فرهنگ

بند ج - شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مجاز است، اعتبارات موضوع یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای تخصیص یافته به دستگاه‌های اجرائی (به استثنای فصول ۱، ۴ و ۶ و اعتبار نیروهای قراردادی) به امور پژوهشی و توسعه فناوری را از سرجمع اعتبارات هزینه‌ای استان مندرج در جدول شماره (۱۰) این قانون، کسر و بر اساس اولویت‌ها و سیاست‌های پژوهشی مصوب و نیازهای استان و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور که با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری تهیه خواهد شد، اختصاص دهد.

شرط استفاده از اعتبارات این بند، درج اولویت‌ها، نیازها و مسائل تحقیقاتی توسط دستگاه‌های اجرائی در سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (نان) در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (آی.اس.سی) می‌باشد.

دستگاه‌های مذکور مکلفند نحوه هزینه‌کرد این بند را هر شش ماه یک بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، مرکز آمار ایران، کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور گزارش دهند و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش سالانه این بند را حداکثر تا پایان مرداد سال ۱۴۰۳ به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر کند.

بند ع- شوراهای برنامه‌ریزی استان، موظفند حداقل پنج درصد (۵٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی را به منظور توسعه زیرساخت‌های گردشگری، مرمت بافت تاریخی، حوزه‌ها و مصلی‌های نیمه‌تمام، اردوگاه‌های کشوری و استانی آموزش و پرورش، مساجد نیمه تمام استان و اجرای قانون حمایت از خانواده و

جوانی جمعیت هزینه نمایند. سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یک بار به کمیسیون‌های آموزش، تحقیقات و فناوری، فرهنگی و اجتماعی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. تبصره ۱۰- قضائی، انتظامی، دفاعی

بند م - شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها مجازند تا پنج درصد (۵٪) از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه استان موضوع جدول (۱۰-۱) این قانون را برای احداث، تکمیل، بازسازی و تجهیز رده‌های انتظامی و بسیج با اولویت پاسگاه‌ها و کلانتری‌ها اختصاص دهند.

تبصره ۱۱- مسکن و حمل و نقل

ب - برای ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی واقع در محدوده و خارج از محدوده شهرها و تأمین زیرساخت‌های لازم در این مناطق اعم از مسجد، مدرسه، پاسگاه و کلانتری، روشنایی معابر، ایستگاه‌های رادیویی و تلویزیونی، زیرساخت‌های بهداشتی، زیر ساخت تأمین آب و برق و سایر تأسیسات شهری مورد نیاز در چهارچوب طرح آمایش سرزمینی و بر اساس استعدادهای اقتصادی و با رعایت معیارهای زیست محیطی و مراقبت از منابع آب و خاک کشاورزی و ایمنی در مقابل سوانح طبیعی و امکان استفاده از زیرساخت‌ها و شبکه شهری و زیست محیطی شهرهای کشور و جلوگیری از افزایش و گسترش بی‌رویه کلانشهرها، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها مکلفند از محل عوارض ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده، سهم این مناطق را بر اساس جمعیت ساکن، تعیین و صرف محرومیت‌زدایی و بهسازی همان مناطق نمایند. آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف یک ماه پس از ابلاغ این قانون توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارت کشور مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یک بار به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

تبصره ۱۴- هدفمندی یارانه‌ها

جزء ۳ از بند الف- عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از فروش حامل‌های انرژی موضوع بند «الف» ماده (۲۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده و پرداختی‌های (مصارف) این تبصره، پس از وصول، ظرف یک ماه به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز می‌شود تا با تصویب شورای برنامه‌ریزی استان به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها پرداخت و بیست و پنج درصد (۲۵٪) آن صرف تأمین و نوسازی ناوگان حمل و نقل شهری و تأمین ماشین‌آلات دهیاری‌های سراسر کشور با اولویت مناطق محروم شود. وزارت کشور مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر سه ماه یک بار به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

تبصره ۱۸- حمایت از تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین

جزء ۲ از بند ب- حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع مالی اجزای (۱) و (۲) بند «الف» این تبصره جهت پرداخت تسهیلات به برنامه‌های حمایت از تولید و اشتغال در سطح استانی با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص می‌یابد. منابع اجزای (۶) و (۷) بند «الف» این تبصره مختص استان ذی‌ربط است.

جزء ۳ از بند ج- دستورالعمل اجرائی این تبصره شامل شرایط و نحوه توزیع آن بخش از تسهیلات جزء (۸) بند «الف» این تبصره که در اختیار هیأت امنای حساب‌های استانی است و همچنین تعیین نرخ سود تسهیلات و نرخ سود سپرده‌گذاری منابع اجزای (۱) تا (۷) و (۹) بند «الف» این تبصره توسط هیأت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت مرکب از رئیس جمهور یا معاون اول وی (رئیس)، وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر)، وزرای تعاون، کار و رفاه اجتماعی، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، نفت، ارتباطات و فناوری اطلاعات، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور و معاون اجرائی رئیس جمهور، معاون توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر به تصویب خواهد رسید. شورای برنامه‌ریزی استان، هیأت امنای حساب استانی پیشرفت و عدالت است و استاندار ریاست هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت استان را برعهده دارد. بند الحاقی ۲- بیست و پنج درصد (۲۵٪) از منابع اجزای (۶) و (۷) بند «الف» این تبصره به تسهیلات طرح‌های تولید و اشتغال تعاونی‌ها پس از تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص می‌یابد.

• از قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی - فرهنگی

مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲

ماده ۹- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، مکلفند برنامه‌های خود در ارتباط با رفع نیازهای موجود در حوزه‌های خدماتی، تجهیزاتی و نیز زیرساخت‌های موردنیاز برای ارتقای کیفیت زندگی در بافت‌های تاریخی - فرهنگی هر شهر/روستا را ظرف مدت شش ماه پس از تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به مورد اجرا گذارند. اجرای برنامه فوق باید به گونه‌ای باشد که بر اساس بودجه سنواتی حداکثر ظرف مدت ده سال از تصویب این قانون سطح خدمات و تأمین زیرساخت‌های موردنیاز این محدوده‌ها از سطح میانگین شهر/روستای ذی‌ربط پایین‌تر نباشد.

تبصره- شورای برنامه‌ریزی و توسعه هر استان موظفند به نسبت اعتبارات اختصاص یافته به بافت‌های تاریخی- فرهنگی هر شهر/روستا موضوع ماده (۸) این قانون، اعتبارات موردنیاز را برای ساخت و تجهیز فضاها و ساختمان‌های عمومی و خدماتی در محدوده مصوب بافت‌های تاریخی - فرهنگی آن شهر/روستا، از محل اعتبار توزیعی در سهم دستگاه ذی‌ربط با اولویت تأمین کنند.

• از قانون حمایت از معلولان

مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰

ماده ۱۶- رؤسای سازمان‌های بهزیستی استان‌ها مجازند در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و گروه‌های کاری آن به عنوان عضو شرکت نمایند. تبصره- به منظور کمک به اشتغال افراد دارای معلولیت و مددجویان، رئیس سازمان بهزیستی کشور مجاز است در جلسات شورای عالی اشتغال شرکت نماید.

• از قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶)

مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴

ماده ۳۶-

الف- دولت مکلف است اقدامات لازم را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در جهت اصلاح نظام بهره‌برداری آب آشامیدنی، بهره‌وری استحصال و بهره‌وری مصرف آن را حداقل معادل سی درصد (۳۰٪) ارتقاء دهد و نیز حداقل سی درصد (۳۰٪) آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور را از طریق شیرین کردن آب دریا تا پایان اجرای قانون برنامه تأمین نماید.

تبصره - وزارت نیرو موظف است تا پایان اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل معادل هفتاد درصد (۷۰٪) آب شیرین کن‌های موردنیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان را ازجمله از طریق خرید تضمینی آب شیرین شده و نیز مدیریت هوشمند و جمع خرید آب شیرین کن از طریق انتقال فناوری به داخل انجام دهد. مدیریت انتقال فناوری از طریق جهاد دانشگاهی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان انجام می‌شود.

ب- عوارض حاصل از چشمه‌های آب معدنی و درمانی در محدوده شهرستان‌هایی که ظرفیت توسعه گردشگری دارند، با طی مراحل قانونی در اختیار شهرداری‌ها یا دهیاری‌های همان منطقه قرار می‌گیرد. منابع حاصله متناسب با دریافت عوارض که به پیشنهاد شورای اسلامی شهر یا روستا به تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌رسد، با تصویب کمیته برنامه‌ریزی شهرستان صرف زیرساخت‌های گردشگری همان منطقه می‌شود.

ماده ۶۳-

الف- دولت مکلف است برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به نحوی که کلیه اقدامات وزارت آموزش و پرورش بر اساس این سند انجام شود و اقدامی مغایر با قانون و سند صورت نگیرد.

۲- تهیه نظام رتبه‌بندی معلمان و استقرار نظام پرداخت‌ها بر اساس تخصص با شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی معلمان و مهندسی نیروی انسانی بر اساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور با تصویب مجلس شورای اسلامی در قالب بودجه سنواتی

۳- ارتقای جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و انسانی عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه‌های اجرائی

۴- توسعه و تسهیل سفرهای فرهنگی دانش‌آموزی به ویژه اردوهای زیارتی و راهیان نور

ب- سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان^{۱۰} موظفند به منظور ارتقای کیفیت نظام تعلیم و تربیت با جذب معلم از طریق دانشگاه‌های فرهنگیان و شهید رجایی، در طول اجرای قانون برنامه، ردیف‌های استخدامی و تأمین اعتبار موردنیاز آموزش و پرورش را با رعایت قوانین و ضوابط مربوطه و ظرفیت جذب دانشجو در دانشگاه‌های یادشده برای جذب دانشجو معلم‌ها در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند.

پ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است نسبت به اختصاص نیروی انسانی، تجهیزات و امکانات موردنیاز، اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان - سازمان بسیج دانش‌آموزی - سازمان دانش‌آموزی بر اساس مقرراتی که با پیشنهاد وزارت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد اقدام نماید.

ت- دولت مکلف به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز می‌باشد و باید معادل کمک‌های تحقق یافته آنان را جهت تکمیل طرح‌های (پروژه‌های) نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی منظور نماید.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ث- دولت مکلف است به منظور افزایش ایمنی و مقاوم‌سازی مدارس و فضاهای پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش معادل ریالی مبلغ سه میلیارد (۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار در طول اجرای قانون برنامه از محل حساب ذخیره ارزی پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی با اولویت طرح‌های (پروژه‌های) نیمه‌تمام آموزشی، پرورشی و تربیت‌بدنی آموزش و پرورش اختصاص دهد.

ج- هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی،

خوابگاه‌های شبانه‌روزی، کتابخانه‌ها، سالن‌های ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در چهارچوب مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام می‌شود با تأیید سازمان توسعه، نوسازی و تجهیز مدارس کشور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و آموزش و پرورش تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

• از قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۰۴

ماده ۶- به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ملی و واحدهای تابع آن‌ها در استان‌ها، اجازه داده می‌شود در صورت نیاز به تغییر محل یا ضرورت تبدیل به احسن، درخواست تغییر کاربری اموال غیرمنقول خود را با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و واحدهای تابع استانی حسب مورد به دبیرخانه کمیسیون موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱ و اصلاحات بعدی آن در هر یک از استان‌های ذی‌ربط ارسال کنند. کمیسیون موظف است در صورت عدم مغایرت با طرح‌های توسعه شهری با تشخیص دبیرخانه کمیسیون ماده (۵) ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ تحویل درخواست، با بررسی موقعیت محل و املاک هم‌جوار و رعایت ضوابط قانونی، نسبت به صدور مجوز تغییر کاربری پس از دستور پرداخت عوارض قانونی توسط دستگاه اقدام و مصوبه کمیسیون را به دستگاه متقاضی ابلاغ نماید.

استانداران موظفند بر حسن اجرای این حکم نظارت و هر سه ماه یک بار عملکرد آن را به وزارتخانه‌های کشور و امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان هر یک از استان‌ها گزارش کنند. این دستگاه‌ها موظفند پس از فروش املاک مذکور از طریق مزایده عمومی، وجوه حاصله را به درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. خزانه‌داری کل کشور مکلف است یک هفته پس از مبادله موافقتنامه و ابلاغ تخصیص از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معادل وجوه واریز شده را در سقف اعتبارات مندرج در بودجه سنواتی در اختیار دستگاه اجرائی ذی‌ربط قرار دهد تا صرف جایگزینی ملک فروخته شده با رعایت ماده (۲۳) این قانون یا تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مصوب در همان شهرستان و در سقف درآمد حاصله نماید.

تبصره- واگذاری منازل سازمانی موضوع ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷ و اصلاحات بعدی آن از شمول این حکم مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۰- به دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به جز نهادهای عمومی غیردولتی اجازه داده می‌شود که پروژه‌های نیمه‌تمام دولتی مندرج در قوانین بودجه سنواتی و یا مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان خود را بر اساس آیین‌نامه اجرائی که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، با استفاده از مشارکت خیرین تکمیل نمایند.

به منظور تشویق خیرین برای شرکت در اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، به دستگاه‌های اجرائی مجری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در پیوست شماره (۱) قوانین بودجه سنواتی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها اجازه داده می‌شود، تمام یا بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر طرح را برای تأمین سود و کارمزد تسهیلات دریافتی خیرین از شبکه بانکی و مؤسسات مالی و اعتباری که به منظور اجرای همان طرح در اختیار دستگاه اجرائی ذی‌ربط قرار

می‌گیرد، پرداخت و به هزینه قطعی منظور نمایند. تسهیلات اعطائی، توسط خیرین تضمین می‌شود و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است برای بازپرداخت سود و کارمزد تسهیلات باقی مانده طرح‌های خاتمه یافته، ردیف اعتباری مشخصی را در لویای بودجه سنواتی پیش‌بینی کند.

آیین‌نامه اجرائی این ماده مشتمل بر چگونگی اطلاع‌رسانی دستگاه اجرائی در مورد طرح‌ها، پذیرش خیرین متقاضی مشارکت، سازوکارهای واریز تسهیلات دریافتی توسط خیرین و مصرف آن‌ها توسط دستگاه اجرائی برای پرداخت به پیمانکاران، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. ماده ۴۴- به منظور تمرکززدائی و افزایش اختیارات در جهت توسعه و عمران و توازن منطقه‌ای استان اقدامات زیر صورت می‌گیرد:

الف- بودجه سالانه استان شامل منابع استانی اعم از درآمد استانی، درآمد اختصاصی، واگذاری دارایی‌های مالی و سرمایه‌ای و سهم از منابع ملی و همچنین مصارف استانی اعم از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی هر کدام به صورت سرجمع در قوانین بودجه سنواتی درج می‌شود. توزیع «دستگاه - برنامه» اعتبارات هزینه‌ای و توزیع سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شهرستان‌ها مطابق ضوابط مندرج در این قانون بر عهده شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان است.

ب- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز پس از ابلاغ بودجه مصوب استان شامل درآمدها، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات هزینه‌ای بر اساس پیشنهاد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها (موضوع لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان برنامه و بودجه استان‌ها مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۵ شورای انقلاب) که ساختار تشکیلاتی آن در سقف پست‌های موجود دولت و استان‌ها توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین و ابلاغ می‌شود (به عنوان دبیر شورا) و در چهارچوب اهداف و سیاست‌های برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و خط مشی‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان صد در صد (۱۰۰٪) اعتبارات ابلاغی به استان را که در قانون بودجه درج گردیده است به شرح زیر توزیع کند:

۱- اعتبارات عمرانی استانی بر اساس شاخص‌های مدون مصوب شورا بین فصول، برنامه‌ها و دستگاه‌های اجرائی به تفکیک شهرستان

۲- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی محرومیت‌زدایی، بر اساس شاخص‌های توسعه‌نیافتگی و نقاط توسعه‌نیافته استانی بین فصول و برنامه‌های مربوط به توسعه‌نیافتگی به تفکیک شهرستان

۳- اعتبارات موضوع دو درصد (۲٪) نفت و گاز (سهم یک سوم استان صرفاً به مناطق نفت‌خیز و گازخیز استان و سهم دو سوم استان صرفاً به مناطق توسعه نیافته) به تفکیک شهرستان

ج- کمیته برنامه‌ریزی شهرستان که متشکل از فرماندار (رئیس کمیته)، نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان (دبیر کمیته) و عضویت رؤسای دستگاه‌های اجرائی که مدیران کل آن‌ها عضو شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان هستند، موظفند پروژه‌های عمرانی شهرستان را حداکثر پانزده روز پس از ابلاغ سهم شهرستان، مصوب و جهت مبادله موافقت‌نامه با دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به سازمان استان مذکور اعلام نمایند.

تبصره - فرمانداران موظفند یک هفته قبل از تشکیل جلسات کمیته از نمایندگان شهرستان در مجلس شورای اسلامی (ضمن ارائه مستندات دستور جلسه) به عنوان ناظر در جلسات دعوت به عمل آورند.

د- درآمدهای استانی سهم هر استان توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هم‌زمان با ابلاغ اعتبارات به استان ابلاغ می‌شود و ستاد تجهیز درآمد استان که متشکل از رئیس سازمان استان مذکور (رئیس)، مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان (دبیر) و دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط، مکلف است ضمن تشکیل جلسات به صورت

ماهانه، گزارش عملکرد و وصول درآمدها را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی گزارش کند.

ه - به منظور تخصیص اعتبارات استانی در اختیار استان با لحاظ وضعیت تحقق درآمدها، سیاست‌ها و خط مشی‌های کلی ناظر بر بودجه عمومی دولت، کمیته تخصیص اعتبارات استان با مسؤولیت استاندارد و عضویت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان (دبیر) و رئیس سازمان امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می‌شود.

و- پس از تعیین سقف تخصیص اعتبارات توسط کمیته تخصیص اعتبارات استانی موضوع ماده (۷۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تنفیذ شده در ماده (۸۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ تخصیص اعتبار هزینه‌ای برحسب دستگاه، برنامه و فصول و تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان برحسب طرح و پروژه تعیین و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- کمیته تخصیص استانی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مکلفند در هر مقطع از ابلاغ تخصیص برای موارد سه‌گانه موضوع بند (ب) این ماده، سهم تخصیص طرح‌های عمرانی هر شهرستان را در سرجمع تخصیص هر موضوع، معادل سهم اعتبارات موضوع اعتبار شهرستان در سر جمع تخصیص، رعایت کنند.

تبصره ۲- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌تواند متناسب با افزایش سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها، وظایف و اختیارات خود را به واحدهای مستقل استانی خود، تفویض کند.

ز- علاوه بر اعتبارات دو درصد (۲٪) نفت و گاز، ملی استانی شده، ملی ویژه، محرومیت‌زدایی و مواردی که پس از انتقال وظیفه، اعتبار آن به استان اضافه می‌شود، سهم اعتبارات تملک دارایی‌های استانی سالانه دو درصد (۲٪) تا سقف بیست درصد (۲۰٪) کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور، افزوده می‌شود.

ح - سند بودجه سالانه استان که تعهدات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور را مشخص می‌کند در قالب قراردادی تنظیم و بین رئیس شورا و سازمان مذکور مبادله می‌شود. قالب قرارداد مذکور و دستورالعمل مربوط، توسط سازمان مذکور تهیه و ابلاغ می‌شود.

ط - در هر استان، خزانه معین استان وابسته به خزانه‌داری کل و زیر نظر اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل

می‌شود. خزانه‌داری کل موظف است برای هر یک از خزانه‌های معین استان، یک حساب به عنوان «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه معین استان) در مرکز استان افتتاح کند و در ابتدای هر سال نیز میزان تنخواه گردان هر استان را متناسب با اعتبارات مصوب هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آن استان محاسبه و حداکثر تا بیستم فروردین ماه به «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه معین استان) واریز کند.

ی- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ماده (۴۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و ماده (۲۹) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ نسخ می‌شود.

ماده ۵۴- شرکت‌های آب و فاضلاب استان‌ها می‌توانند به منظور اجرا و تکمیل پروژه‌های آب‌رسانی و شبکه‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب شهرها علاوه بر هزینه‌های معین شده، اعتبار مورد نیاز را با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان حسب مورد به عنوان پیش دریافت از متقاضیان اشتراک آب و فاضلاب دریافت و از یک سال بعد با احتساب نرخ سود اوراق مشارکت از طریق قبوض مشترکان مستهلک نمایند.

ماده ۷۱- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان یک درصد (۱٪) از سرجمع کل اعتبارات و تملک دارایی سرمایه‌ای استان را به منظور احداث و توسعه و تجهیز به پایگاه‌های حوزه‌های مقاومت بسیج اختصاص دهد.

• از قانون مدیریت خدمات کشوری

مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸

ماده ۳۹- دستگاه‌های اجرائی موظفند به منظور صرفه‌جویی و بهره‌برداری مناسب از ساختمان‌ها و فضاهای اداری و جلوگیری از تشریفات زائد و هزینه‌های غیرضرور و فراهم آوردن موجبات ایمنی و سلامت شغلی کارمندان بر اساس ضوابط و استانداردهای به‌کارگیری فضاها، تجهیزات و ملزومات اداری که توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌گردد، اقدام نمایند.

تبصره کلیه دستگاه‌های اجرائی موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال ساختمان‌های مورد استفاده خود را با استانداردهای یاد شده تطبیق داده و فضاهای مازاد را حسب مورد در استان‌ها به ادارات کل اقتصادی و دارایی استان و در مرکز به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند تا از طریق این وزارتخانه حسب مورد با تصویب هیأت وزیران و یا شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان دستگاه‌های بهره‌بردار آن تعیین گردد. در صورتی که در مهلت تعیین شده دستگاه‌های اجرائی اقدام نکنند ذی‌حسابان موظفند فضاهای مازاد را به وزارت یا اداره کل متبوع جهت اقدام به ترتیب فوق اعلام نمایند.

• از قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی

مصوب ۱۳۸۴/۰۷/۰۶

ماده واحده - کلیه نواحی صنعتی ایجاد شده توسط وزارت جهاد کشاورزی از تاریخ تصویب این قانون مشمول قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷ و اصلاحیه‌های بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط به شهرک‌های صنعتی می‌شوند و از امتیازات مقرر در آن‌ها برخوردار می‌گردند. نواحی صنعتی جدید به پیشنهاد شرکت‌های فرعی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران (شرکت‌های استانی) و یا سازمان جهاد کشاورزی استان با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، توسط شرکت‌های مزبور ایجاد می‌شوند.

تبصره - به دولت اجازه داده می‌شود اساسنامه شرکت‌های فرعی (استانی) را به گونه‌ای اصلاح نماید که رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان یکی از اعضای هیأت مدیره شرکت فرعی (استانی) مزبور باشد. آئین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت چهار ماه به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

• از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران

مصوب ۱۳۷۵/۰۳/۰۱ و اصلاحات بعدی آن

ماده ۸۷ (الحاقی ۱۳۸۲/۰۷/۰۶) - وظایف و اختیارات شورای استان عبارت است از:

- ۱- بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادها لازم به منظور رفع تبعیض و توزیع عادلانه امکانات و منابع و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استان به شورای عالی استان‌ها.
- ۲- نظارت بر حسن اجرای تصمیمات شورای عالی استان‌ها در محدوده استان.
- ۳- ایجاد ارتباط و هماهنگی لازم میان شوراهای شهرستان در محدوده استان جهت حسن انجام وظایف و حل و فصل اختلافات شوراهای سطح استان، در مواردی که قابل پیگیری قضائی نیست.

۴- همکاری با شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در نظارت بر حسن اجرای طرح‌های عمرانی استانی و ملی در محدوده استان و ارائه گزارش و پیشنهاد در جهت بهبود امور به رئیس شورای برنامه‌ریزی و شورای عالی استان‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط.

۵- تصویب، اصلاح، تنمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای استان.

۶- نظارت بر عملکرد شوراهای شهرستان‌ها در محدوده استان و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای استان.

۷- عضویت رئیس شورای استان در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بدون حق رأی.

۸- نظارت بر حساب درآمد و هزینه‌های مشترک شهرداری‌های استان با انتخاب حسابرس رسمی و اعلام موارد نقض و تخلف به مرجع ذی‌ربط و انجام پیگیری‌های لازم بر اساس مقررات قانونی، یک نسخه از حسابرسی مذکور جهت هرگونه اقدام قانونی به وزارت کشور ارسال می‌گردد.

۹- نظارت بر حساب درآمد و هزینه سازمان همیاری شهرداری‌ها با انتخاب حسابرس رسمی که هزینه آن توسط سازمان همیاری شهرداری‌ها تأمین می‌شود.

تبصره - شورای استان موظف است یک نسخه از گزارش حسابرس رسمی را جهت بررسی و هرگونه اقدام قانونی به وزارت کشور ارسال نماید.

• از قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۳۶ - اعتباراتی که در قوانین بودجه سنواتی با عناوین کمک به شهرداری‌های شهرهای زیر سی هزار نفر جمعیت و کمک به تأسیسات زیربنایی شهرهای کوچک به تصویب می‌رسد با پیشنهاد سازمان شهرداری‌ها و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بین استان‌های کشور توزیع می‌گردد. سهم هر استان از محل ردیف‌های یادشده با پیشنهاد استاندار و با نظر شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بین شهرداری‌های نیازمند توزیع خواهد شد و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان حسب مورد برای کمک به بودجه جاری شهرداری‌های شهرهای زیر سی هزار نفر جمعیت و احداث تأسیسات زیربنایی در شهرهای زیر پنجاه هزار نفر جمعیت هزینه خواهد شد.

ماده ۴۵ - اعتبارات منظور شده در قوانین بودجه سنواتی تحت عنوان «خودباری» به پروژه‌های کوچک جدید و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام استانی، در روستاها ده درصد (۱۰٪) در شهرهای زیر پنجاه هزار نفر سی درصد (۳۰٪) و در شهرهای بالای پنجاه هزار نفر، پنجاه درصد (۵۰٪) که اعتبار آن‌ها به وسیله مردم تأمین شود، اختصاص می‌یابد. اعتبار هر استان به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بین شهرستان‌های استان توزیع می‌گردد.

• آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان

تصویب‌نامه هیأت وزیران شماره ۲۹۰۱۸/ت/۵۴۴۸۷ هـ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۰۵

ماده ۱ - در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵-

ب- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور

پ- سازمان استان: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان

ت- شورا: شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان

ث- دبیرخانه: دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان

ج- کارگروه: کارگروه‌های تخصصی ذیل شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان

ماده ۲- ترکیب اعضای شورا بر اساس بند (الف) ماده (۳۱) قانون و وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:
الف- وظایف و اختیارات مندرج در بند (ب) ماده (۳۱) قانون

ب- بررسی و تصویب توزیع اعتبارات هزینه‌ای استان به تفکیک دستگاه برنامه، با پیشنهاد دبیر شورا بر اساس قوانین، مقررات و اسناد بالادستی

پ- بررسی و تصویب سیاست‌ها و اولویت‌های تعیین پروژه‌های اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان با پیشنهاد دبیر شورا

ت- سایر وظایف محول شده از طرف هیأت وزیران در چهارچوب قوانین و مقررات و اسناد بالادستی

ماده ۳- دبیرخانه شورا در سازمان استان مستقر است و وظایف آن به شرح زیر است:

الف- تهیه دستور کار و برنامه زمان‌بندی تشکیل جلسات شورا، مطابق تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳۱) قانون با هماهنگی رئیس شورا

ب- ارسال تصمیمات شورا حداکثر ظرف یک هفته پس از تشکیل جلسه برای اعضا و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط استان

پ- ارائه گزارش‌های ارزیابی مستمر، پیگیری مصوبات شورا، تهیه گزارش‌های فصلی و سالانه از عملکرد شورا و کارگروه‌ها و ارسال آن به استاندار و اعضای شورا

ت- بررسی پیشنهاد‌های کارگروه‌ها و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها و آماده‌سازی آن‌ها برای طرح و تصویب در شورا

ث- پیگیری تهیه و هماهنگی برنامه‌های یک ساله کارگروه‌ها

ج- سایر موارد ابلاغی از سوی شورا در چهارچوب قوانین و مقررات و اسناد بالادستی

تبصره - مسئولیت هماهنگی، نظارت و پیگیری انجام وظایف و ارزیابی عملکرد شورا بر عهده سازمان خواهد بود.

ماده ۴- به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورا، کارگروه‌های تخصصی به شرح زیر تشکیل می‌شود:
الف- کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری

ب- کارگروه زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست

پ- کارگروه اجتماعی، فرهنگی، سلامت، زنان و خانواده

ت- کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری

تبصره ۱- کارگروه‌ها می‌توانند با تصویب شورا، به تناسب موضوع گروه کاری ایجاد کنند.

تبصره ۲- کلیه تصمیمات کارگروه‌ها جنبه پیشنهادی دارد و پس از طرح و تصویب در شورا در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، لازم‌الاجرا است.

تبصره ۳- با ابلاغ این آیین‌نامه، ایجاد و برگزاری هرگونه کارگروه، ستاد، کمیته، کمیسیون، شورا و عناوین مشابه در موضوعات و وظایف شورا و کارگروه‌های ذیل آن توسط مقامات و دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی به جز موارد مصرح در قوانین در سطح استان و شهرستان مجاز نخواهد بود.

ماده ۵- شرایط و نحوه تشکیل جلسات کارگروه‌ها به شرح زیر است:

الف- اعضای کارگروه باید شخصاً در جلسات کارگروه‌ها حضور یابند. در صورت غیبت موجه اعضای ثابت کارگروه‌ها در جلسه، نماینده تام‌الاختیار با هماهنگی رئیس کارگروه و معرفی کتبی در جلسه بدون حق رأی حضور می‌یابد.

ب- کارگروه‌ها موظفند دو سازمان مردم‌نهاد مرتبط استانی را به عنوان عضو ناظر و دو نفر از افراد حقیقی (که حداقل یکی از آن‌ها از بانوان باشد) را به عنوان صاحب‌نظر به پیشنهاد دبیر و تأیید کارگروه، به طور سالیانه انتخاب و به جلسات کارگروه دعوت کنند.

- پ- دبیر کارگروه موظف است علاوه بر اعضای ثابت، از اعضای متغیر کارگروه بر حسب موضوع دستور کار و به تشخیص رئیس کارگروه دعوت به عمل آورد. اعضای متغیر در جلسه دارای حق رأی هستند.
- ت- در سایر موارد، شیوه عمل کارگروه‌ها طبق روش‌های مصوب شورا خواهد بود.
- ماده ۶- وظایف کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری به شرح زیر است:
- الف- ارائه برنامه‌هایی برای اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی.
- ب- پیگیری اجرای برنامه‌های مرتبط با امور اقتصادی و بخش‌های صنعت، معدن و تجارت، کشاورزی، گردشگری و خدمات در چهارچوب برنامه‌های توسعه.
- پ- ارائه پیشنهاد برای اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی.
- ت- ارائه برنامه‌های حمایت از جریان‌های اقتصادی و رشد اقتصادی پایدار در سطح استان.
- ث- ارائه پیشنهادها و راهکارهایی برای بهبود فضای کسب و کار در سطح استان.
- ج- ارائه شیوه‌های افزایش تولید ناخالص داخلی استان.
- چ- ارائه برنامه‌هایی برای ترغیب و ترویج روش‌ها و الگوهای تولید و مصرف پایدار در سطح استان.
- ح- ارائه برنامه‌هایی برای ارتقای معیشت و ظرفیت‌سازی اقتصادی خانوارهای استان.
- خ- بررسی و ارائه پیشنهاد برای افزایش مشارکت‌های مردمی در فعالیت‌های اقتصادی.
- د- پیگیری توسعه صادرات کالا و خدمات بخش‌های مختلف صنعتی، تولیدی، معدنی، کشاورزی و خدماتی.
- ذ- بررسی علل رکود یا توقف واحدهای تولیدی و صنعتی و ارائه راهکارهایی برای حل مشکل.
- ر- بررسی، پیگیری و هماهنگی امور اصناف و تنظیم بازار کالا و خدمات در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط.
- ز- بررسی راهکارهای حمایت از ایجاد و توسعه تجارت الکترونیک.
- ژ- پیگیری تهیه و اجرای الگوی کشت مناسب بر اساس آمایش سرزمین و عدم حمایت از تولید محصولات کشاورزی خارج از الگوی کشت.
- س- پیگیری مصرف بهینه آب در بخش‌های اقتصادی.
- ش- بررسی روند خرید محصولات بخش کشاورزی و توسعه پوشش بیمه محصولات کشاورزی و دامی در چهارچوب قوانین و مقررات حمایتی.
- ص- ارائه راهکارهایی برای توسعه صنایع دستی، صنایع تکمیلی و تبدیلی کشاورزی و تنوع بخشی به اقتصاد روستایی و عشایری.
- ض- ارائه ساز و کارهایی برای بهره‌گیری بیشتر از ظرفیت‌های قانونی و اجرایی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی و بازارچه‌های مرزی.
- ط- ارائه برنامه‌هایی برای توسعه صدور خدمات فنی و مهندسی استان.
- ظ- تسهیل فرایند تأمین، تجهیز و جذب منابع مالی و درآمدی مورد نیاز استان.
- ع- تسهیل اجرای تصمیمات شوراهای عالی ذی‌ربط از جمله شورای عالی اشتغال و شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی.
- غ- ارائه برنامه‌هایی برای حمایت از سرمایه‌گذاری در کارآغازیان (استارت‌آپ‌ها)، کسب و کارهای نوپا و دانش‌بنیان و توسعه کسب و کارهای جدید و کارآفرینی با همکاری کارگروه زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست و کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری.
- ف- بسترسازی ایجاد و توسعه برنامه‌های بلندمدت و میان‌مدت اشتغال به ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته، روستایی و مرزی در چهارچوب برنامه‌های توسعه و اهداف توسعه پایدار.

- ق- ارائه ساز و کارهایی برای همسو کردن سرمایه‌گذاری‌ها و اقدامات توسعه‌ای نظام بانکی و بخش‌های غیردولتی بر اساس اولویت‌های اسناد توسعه‌ای استان با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ک- پیگیری و ارائه پیشنهاد در خصوص جذب سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی با توجه به مزیت‌های نسبی و رقابتی به ویژه در مناطق روستایی و مرزی.
- گ- بررسی و ارائه پیشنهاد به شورا برای رفع موانع مربوط به اشتغال با هماهنگی سازمان‌های مرتبط ازجمله بانک‌ها، اداره کل تأمین اجتماعی و اداره کل امور مالیاتی.
- ل- بررسی وضعیت و نظارت بر بازار کار استان و ایجاد بانک اطلاعاتی متقاضیان کار و استفاده از آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی در سطح استان و ارائه راه‌حل برای کاهش بیکاری.
- م- ارائه برنامه‌های پیشنهادی برای حمایت از رسته فعالیت‌های اولویت‌دار با رعایت تصمیمات شورای عالی اشتغال و اسناد آمایش سرزمین.
- ن- بررسی و پیشنهاد نیازهای آموزشی مهارتی و فنی و حرفه‌ای بخش دولتی و مراکز غیردولتی متناسب با نیازهای بازار کار.

ماده ۷- اعضای کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری عبارتند از:

الف (اصلاحی ۱۴۰۰/۰۵/۰۳) اعضای ثابت:

- ۱- استاندار (رئیس)
- ۲- رئیس سازمان استان (دبیر)
- ۳- معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری
- ۴- مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان
- ۵- مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان
- ۶- مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
- ۷- مدیرکل امور مالیاتی استان
- ۸- مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان
- ۹- مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان
- ۱۰- مدیرکل آموزش و پرورش استان
- ۱۱- مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری
- ۱۲- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
- ۱۳- دبیر شورای هماهنگی بانک‌های استان
- ۱۴- رئیس اتاق تعاون استان
- ۱۵- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) استان
- ۱۶- رئیس اتاق اصناف استان
- ۱۷- رئیس شورای اسلامی استان
- ۱۸- یکی از رؤسای دانشگاه‌های دولتی مرکز استان به انتخاب رئیس شورا
- ۱۹- ناظر یا مدیرکل گمرک استان
- ۲۰- مدیرکل بهزیستی استان
- ۲۱- مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان
- ۲۲- رئیس سازمان بسیج سازندگی استان
- ۲۳- رئیس کانون هماهنگی شورای اسلامی کار استان

ب - اعضای متغیر:

- ۱- مدیرکل اطلاعات استان
- ۲- مدیرکل راه و شهرسازی استان
- ۳- مدیرکل استاندارد استان
- ۴- فرماندار شهرستان حسب مورد
- ۵- رئیس پارک علم و فناوری استان
- ۶- مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان
- ۷- مدیرعامل شرکت سهامی آب منطقه‌ای استان
- ۸- مدیرعامل سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی (در صورت وجود)
- ۹- مدیرکل شیلات استان (برای استان‌های ساحلی)
- ۱۰- مدیرکل بنادر و دریانوردی استان (در صورت وجود)
- ۱۱- رؤسای بانک‌های استان حسب مورد

ماده ۸ - وظایف کارگروه زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست به شرح زیر است:

الف- بررسی و ارائه پیشنهاد در خصوص طرح‌های توسعه عمران منطقه‌ای، ناحیه‌ای، روستایی و شهری، طرح‌های مجموعه‌های شهری، طرح‌های بهسازی، نوسازی و مرمت بافت‌های قدیمی و فرسوده، تبدیل روستا به شهر، طرح‌های ساماندهی عشایر و ساماندهی سکونت‌گاه‌های غیررسمی با رعایت ملاحظات آمایش سرزمین، اسناد توسعه استان و الزامات پدافند غیرعامل به مراجع قانونی ذی‌ربط.

ب- تسهیل اجرای تصمیمات شوراهای عالی ذی‌ربط از جمله شورای عالی شهرسازی و معماری ایران.

پ- بررسی و ارائه پیشنهاد در خصوص برنامه‌های توسعه استان در حوزه‌های زیربنایی.

ت- بررسی و ارائه سازوکارهای لازم برای انجام وظایف مرتبط با اجرای آیین‌نامه استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها.

ث- بررسی راهکارهای افزایش مشارکت‌های مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای توسعه زیرساختی شهرها، روستاها و مناطق عشایری استان.

ج- ارائه پیشنهادهایی برای ارتقای زیرساخت‌های مقاوم و پیگیری تحقق روستاها و شهرهای پایدار و تاب‌آور.

چ- پیگیری ارتقای دسترسی به آب سالم و سامانه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب در سطح استان و بررسی و ارائه سازوکارهای نحوه بهره‌برداری و حفاظت از منابع پایه به ویژه آب در بخش‌های اقتصادی.

ح- بررسی مسایل و مشکلات روستاییان و عشایر و ارائه پیشنهادهایی برای راهبری توسعه روستایی و ساماندهی عشایر.

خ- بررسی و پیشنهاد برنامه‌های توانمندسازی دهیاران و بهره‌گیری از ظرفیت آن‌ها در پیشبرد امور توسعه روستاها.

د- بررسی و پیگیری طرح‌های مدیریت بحران و حوادث طبیعی.

ذ- ارائه راهکارهایی برای توسعه و بهبود حمل و نقل عمومی (از قبیل بین شهری، شهری، روستایی، ریلی و هوایی) و ارتقای وضعیت ایمنی راه‌ها.

ر- بررسی برنامه‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی و ارائه سازوکارهایی برای توسعه ظرفیت‌های ایجاد انرژی‌های نو و تجدیدپذیر.

ز- بهره‌برداری از ظرفیت شورای فنی استان در پیشبرد امور مرتبط.

ژ- پیگیری انتقال صنایع آلاینده و مزاحم به خارج از شهرها و سکونت‌گاه‌ها.

س- بررسی و ارائه پیشنهاد در خصوص برنامه‌های توسعه کمی و کیفی مسکن و زیرساخت‌های مناطق شهری و روستایی و عشایر.

ش- بررسی و پیشنهاد در خصوص برنامه آمایش و سند چشم‌انداز استان.

ص- بررسی برنامه‌های توسعه میان‌مدت استانی، شهرستانی، طرح‌های توسعه ناحیه‌ای و طرح‌های منظومه روستایی از منظر ملاحظات آمایشی، محیط زیستی و اهداف توسعه پایدار و نظارت بر چگونگی اجرای آن‌ها.

ض- تسهیل اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های اجرایی شورای عالی آمار و شورای عالی آمایش سرزمین.

ط- بررسی و ایجاد هماهنگی آمارهای ثبتی دستگاه‌های اجرایی استان.

ظ- بررسی و پیشنهاد شاخص‌ها و اولویت‌های آماری موردنیاز برنامه‌های توسعه استان.

ع- بررسی و ارائه تدابیر لازم برای تهیه نقشه‌های اصلی سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) و داده‌های مکانی استان و به روزرسانی آن.

غ- پیشنهاد سیاست‌ها و راهکارهای لازم برای کاهش نابرابری و توسعه متعادل استان و پایش تحقق آن‌ها.

ف- بررسی مباحث مرتبط با انطباق توسعه محدوده و حریم شهرها و روستاها در چهارچوب سند آمایش سرزمین.

ق- بررسی و نظارت بر حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی و پیشنهاد راهکارهایی برای اجرای برنامه مدیریت سبز در سطح استان.

ک- بررسی برنامه‌های موردنیاز برای ایجاد تعادل در نظام سکونت‌گاهی و استقرار جمعیت و فعالیت در استان در پیوند با اسناد فرادست.

گ- بررسی و ارائه راهکارهای توانمندسازی و ظرفیت‌سازی نهادی و انسانی برای تحقق اهداف توسعه پایدار.

ل- بررسی و پیگیری تحقق اهداف و ارتقای شاخص‌های توسعه پایدار در پهنه استان بر اساس دیدگاه‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای.

م- بررسی و تسهیل ارتقای زیست بوم (اکوسیستم) و حفاظت از تنوع زیستی در پهنه استان.

ن- بررسی و ارائه راهکارهای مقابله با پدیده بیابان‌زایی، گرد و غبار و ریزگردها.

و- بررسی و ارائه راهکارهای برنامه‌ریزی یکپارچه سرزمینی و ساماندهی فضایی استان.

ه- راهبری زیرساخت داده‌های مکانی (SDI).

ی- پیگیری اجرای طرح‌های آمایشی مصوب استان و بررسی سیاست‌های ارتقای دسترسی به انرژی‌های پاک و مقرون به صرفه در سطح استان.

ماده ۹- اعضای کارگروه زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست عبارتند از:
الف - اعضای ثابت:

۱- استاندار (رئیس)

۲- مدیر کل راه و شهرسازی استان (دبیر)

۳- معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری

۴- رئیس سازمان استان

۵- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

۶- مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان

۷- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان

۸- مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان

۹- مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان

۱۰- مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان

۱۱- نماینده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به انتخاب وزیر

۱۲- یکی از شهرداران استان به انتخاب رئیس کارگروه

۱۳- مدیرعامل شرکت گاز استان

۱۴- مدیرعامل شرکت سهامی آب منطقه‌ای استان

۱۵- مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان

۱۶- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان

۱۷- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب روستایی استان

۱۸- مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری

۱۹- مدیرکل هواشناسی استان

۲۰- رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

۲۱- رئیس شورای اسلامی استان.

ب - اعضای متغیر:

۱- مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان

۲- مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

۳- مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان

۴- مدیرکل ثبت احوال استان

۵- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان

۶- مدیرعامل شرکت پخش فرآورده‌های نفتی استان

۷- مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان

۸- مدیرکل صدا و سیما مرکز استان

۹- مدیرکل امور عشایر استان (در موضوعات مرتبط)

۱۰- مدیرکل امور روستایی و شوراهای استان

۱۱- مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان

۱۲- مدیرکل استاندارد استان

۱۳- مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان

۱۴- مدیرکل بنادر و دریانوردی استان (استان‌های ساحلی)

۱۵- فرماندار شهرستان حسب مورد

۱۶- دهیار یکی از روستاهای استانی به انتخاب رئیس کارگروه

۱۷- یکی از رؤسای دانشگاه‌های دولتی مرکز استان به انتخاب رئیس شورا.

ماده ۱۰ - وظایف کارگروه اجتماعی، فرهنگی، سلامت، زنان و خانواده به شرح زیر است:

الف- تسهیل اجرای تصمیمات شوراهای عالی ازجمله شورای اجتماعی کشور و شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

ب- بررسی و ارائه راهکارهای شناسایی کانون‌های آسیب‌پذیر اجتماعی و کاهش آسیب‌های اجتماعی و آثار ناشی از آن.

- پ- بررسی و پیشنهاد برای بازیابی هویت ملی و مذهبی و ارتقای خودباوری در نسل جوان.
- ت- بررسی و ارائه ساز و کارهایی برای تحکیم بنیان و حمایت از نهاد خانواده.
- ث- بررسی مسایل و مشکلات و نیازهای بانوان و جوانان و بهبود شاخص‌های ذی‌ربط.
- ج- بررسی و ارائه راهکارهای حمایت از غنی‌سازی اوقات فراغت به ویژه برای جوانان و بانوان.
- چ- بررسی و نظارت بر حسن انجام پیوست‌های فرهنگی، اجتماعی و سلامت برای طرح‌های بزرگ توسعه‌ای استان.
- ح- بررسی راهکارها و ارائه پیشنهادها لازم برای توسعه ورزش همگانی و قهرمانی و حل مسایل و مشکلات مربوط به آن.
- خ- بررسی و برنامه‌ریزی حفظ و بهره‌برداری از بناهای دارای ارزش فرهنگی- تاریخی و صیانت از میراث معنوی.
- د- بررسی و ارائه راهکارهای ساماندهی مراکز فرهنگی.
- ذ- بررسی و ارائه راهکارهای ارتقای سرمایه اجتماعی و مشارکت‌های مردمی.
- ر- همکاری با شوراهای متولی امور فرهنگی و اجتماعی.
- ز- هماهنگی برای فراهم نمودن زمینه‌های لازم در کاهش نابرابری‌های جنسیتی در سطح استان.
- ژ- بررسی و ارائه راهکارهای ارتقای شاخص‌های رفاه و توسعه اجتماعی و فرهنگی استان.
- س- برنامه‌ریزی و ارائه راهکارهای فقرزدایی و کاهش فقر.
- ش- بررسی و ارائه راهکارهای تشویق و توسعه بیمه‌های اجتماعی در مناطق محروم به ویژه روستایی و عشایری.
- ص- بررسی و ارزیابی روند تغییرات شاخص‌های توسعه روستایی.
- ض- تسهیل اجرای تصمیمات شوراهای مرتبط از جمله شورای عالی سلامت و امنیت غذایی.
- ط- بررسی و ارائه راهکارهای ارتقای سبک زندگی سالم و سلامت و امنیت غذایی.
- ظ- بررسی و ارائه راهکارهای سلامت جسمی در گروه سنی کودکان و نوجوانان به ویژه دختران و راه‌های بهبود آن.
- ع- بررسی راه‌های پیشگیری از عفونت و بیماری‌های نوپدید و مهار آن‌ها.
- غ- بررسی و پیشنهاد برنامه‌هایی برای رصد و پایش سلامت جسمی و روانی گروه‌های سنی مختلف.
- ف- بررسی و ارائه راهکارهای تأمین نیازهای بهداشتی و درمانی و ارتقای کیفیت بیمه سلامت استان در ابعاد مختلف و اولویت‌های آن با توجه به نیازهای شهرستان‌ها و استان.
- ق- بررسی و ارائه راهکارهای الگوی نظارت بر بهداشت محیط، نظافت عمومی و واپایش (کنترل) مواد غذایی و بهداشتی.
- ک- پیشنهاد اصلاح طرح گسترش شبکه بهداشت و درمان استان با توجه به تحولات جمعیتی.
- گ- بررسی و ارائه راهکارهای حمایت از بخش غیردولتی و جلب مشارکت در بخش بهداشتی و درمانی.
- ل- بررسی و ارائه سازوکار و آگاداری امور تصدی‌گری دستگاه‌های دولتی به بخش غیردولتی در امور ذی‌ربط.
- م- بررسی و ارائه راهکارهای حمایت از توسعه گردشگری سلامت.
- ن- بررسی و ارائه راهکارهای حمایت از توسعه تولید و مصرف محصولات سالم.
- و- نظارت بر اجرای استانداردهای غذا و دارو.
- ماده ۱۱ - اعضای کارگروه اجتماعی، فرهنگی، سلامت، زنان و خانواده عبارتند از:
- الف - اعضای ثابت:

- ۱- استاندار (رئیس)
 - ۲- مدیرکل امور اجتماعی و فرهنگی استانداری (دبیر)
 - ۳- معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار
 - ۴- رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان و در صورت تعدد به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - ۵- رئیس سازمان استان
 - ۶- مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری
 - ۷- مدیرکل آموزش و پرورش استان
 - ۸- مدیرکل اطلاعات استان
 - ۹- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان
 - ۱۰- مدیرکل ورزش و جوانان استان
 - ۱۱- مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان
 - ۱۲- مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
 - ۱۳- مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان
 - ۱۴- مدیرکل استاندارد استان
 - ۱۵- مدیرکل صدا و سیمای مرکز استان
 - ۱۶- مدیرکل بهزیستی استان
 - ۱۷- مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان
 - ۱۸- مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان
 - ۱۹- مدیرکل تبلیغات اسلامی استان
 - ۲۰- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
 - ۲۱- مدیرکل دامپزشکی استان ۲۲- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان
 - ۲۳- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب روستایی استان
 - ۲۴- دادستان مرکز استان
 - ۲۵- مدیرکل بیمه سلامت استان
 - ۲۶- یکی از رؤسای دانشگاه‌های دولتی مرکز استان به انتخاب رئیس شورا
 - ۲۷- رئیس شورای اسلامی استان
 - ۲۸- فرمانده ناحیه انتظامی استان
 - ۲۹ فرمانده منطقه مقاومت بسیج استان.
- ب - اعضای متغیر:
- ۱- مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران استان
 - ۲- مدیرکل زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی استان
 - ۳- مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان
 - ۴- مدیرکل تأمین اجتماعی استان
 - ۵- مدیرکل ثبت احوال استان
 - ۶- مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان
 - ۷- مدیرعامل جمعیت هلال احمر استان

- ۸- مدیر صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان
 - ۹- روستاییان و عشایر استان
 - ۱۰- مدیرکل بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان
 - ۱۱- فرماندار شهرستان حسب مورد
 - ۱۲- شهردار مرکز استان
 - ۱۳- رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی استان
 - ۱۴- مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان
 - ۱۵- مدیرکل سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح استان.
- ماده ۱۲ - وظایف کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به شرح زیر است
- الف- تسهیل اجرای تصمیمات شوراهای عالی مرتبط از جمله شورای عالی آموزش و پرورش، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی.
- ب- هماهنگی و ایجاد ارتباط بین دستگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی با مراکز تولیدی و صنعتی و بهره‌گیری از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های تخصصی آن‌ها برای توسعه و ارتقای کیفی تولیدات داخلی.
- پ- بررسی و ارائه راهکارهای حمایت از توسعه و ارتقای مراکز رشد، پارک‌های علم و فناوری و شهرک‌های فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان و کسب و کارهای نوپا و دانش‌بنیان با همکاری کارگروه امور اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری.
- ت- تمهید راهکارهایی برای بهره‌گیری از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های تخصصی سازمان‌ها به ویژه مراکز تحقیقاتی و پژوهشی، تشک‌ها و انجمن‌های صنفی در جهت رفع نیازهای پژوهشی استان و کشور.
- ث- تمهید برنامه‌هایی برای حمایت از تولید علم و فناوری و عرضه نوآوری در استان.
- ج- بررسی و ارائه راهکارهای تشویق و توسعه استفاده از فناوری اطلاعات در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.
- چ- هماهنگی و نظارت بر ایجاد بانک‌های اطلاعاتی طرح‌های پژوهشی استان به منظور ارتقای هم‌افزایی، کاهش هزینه‌ها و جلوگیری از اجرای پژوهش‌های غیرضروری و تکراری.
- ح- بررسی و ارائه پیشنهاد اولویت‌های پژوهشی استان و جهت دادن و هدایت اعتبارات تحقیقاتی کلیه دستگاه‌های اجرایی به سمت آن.
- خ- پیگیری توسعه ارتباط متقابل با مراکز علمی و پژوهشی خارج از کشور.
- د- پایش و پیگیری وضعیت کمی و کیفی مراکز آموزش عالی در استان.
- ذ- تمهید برنامه‌هایی برای حمایت از تجاری‌سازی ایده‌ها، نوآوری‌ها، اکتشافات و اختراعات.
- ر- اتخاذ سیاست‌هایی برای انطباق رشته‌های تحصیلی مراکز آموزش عالی متناسب با مزیت‌های منطقه‌ای و نیازهای بازار کار استان.
- ز- بررسی راه‌های توسعه فضاها و تجهیزات آموزشی و غیرآموزشی.
- ژ- بررسی و ارائه راهکارهای توسعه مشارکت بخش غیردولتی در امور مربوط.
- س- بررسی و ارائه پیشنهاد اولویت‌های نظام آموزش فنی، حرفه‌ای و مهارتی استان به تفکیک بخش‌های اقتصادی در تمامی سطوح علمی بر اساس آمایش سرزمین.
- ش- بررسی و ارائه پیشنهاد در زمینه توسعه مشارکت بهره‌برداران و نظام‌های حرفه‌ای و کلیه ذی‌نفعان آموزش‌های مهارتی در مراحل مختلف.
- ص- همکاری در تدوین و زمینه‌سازی برای استقرار چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی در استان.

ض- پایش و پیگیری پوشش کامل تحصیلی در مقاطع مختلف با تأکید بر مناطق روستایی و محروم.
ط- پیگیری توسعه آموزش‌های مهارتی و کاربردی.

ظ- تمهید برنامه‌هایی برای تجلیل از چهره‌های برتر پژوهشی و فناوری.

ماده ۱۳ - اعضای کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری عبارتند از:

الف - اعضای ثابت

۱- استاندار (رئیس)

۲- رئیس سازمان استان (دبیر)

۳- یکی از رؤسای دانشگاه‌های دولتی مرکز استان به انتخاب رئیس شورا

۴- رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان و در صورت تعدد با معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۵- مدیرکل آموزش و پرورش استان

۶- مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان

۷- مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان

۸- رئیس جهاد دانشگاهی استان

۹- مدیرکل استاندارد استان

۱۰- رئیس پارک علم و فناوری استان

۱۱- مدیرکل صدا و سیما استان

۱۲- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

۱۳- مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری.

ب - اعضای متغیر:

۱- مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان

۲- مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

۳- مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان

۴- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان

۵- مدیرکل هواشناسی استان

۶- رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان

۷- رئیس دانشگاه جامع علمی و کاربردی استان

۸- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد استانی

۹- رئیس بنیاد ملی نخبگان استان

۱۰- رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت

۱۱- فرماندار شهرستان حسب مورد

ماده ۱۴ - در اجرای بند (ج) ماده (۴۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)،

کمیته برنامه‌ریزی شهرستان با ترکیب و وظایف و اختیارات مندرج در بند یاد شده تشکیل می‌شود.

تبصره - شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌تواند وظایفی را در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط به کمیته برنامه‌ریزی شهرستان محول نماید.

ج- اهم اقدامات^{۱۱}

ردیف	استان	موضوع مصوبه	تاریخ تصویب	شرح مصوبه
۱	آذربایجان غربی	متقاضیان زمین دولتی و تسهیلات با مبالغ بالا	۱۴۰۰/۰۷/۱۵	شیوه‌نامه بررسی اهلیت مالی و اقتصادی سرمایه‌گذاران استان مورد تصویب قرار گرفت.
۲	تهران	اشتغال	۱۴۰۱/۰۴/۰۸	مصوب گردید شرکت شهرک‌های صنعتی استان گزارشی از وضعیت موجود نیروی کار در شهرک‌های صنعتی استان و راهکارهای بهبود مساله تامین نیروی کار واحدهای صنعتی واقع در شهرک‌های صنعتی را حداکثر تا دو ماه پس از ابلاغ مصوبات تهیه و جهت طرح در جلسات آتی به دبیرخانه کارگروه ارسال نماید. شرکت شهرک‌های صنعتی در سومین جلسه کارگروه در مهرماه سال جاری گزارشی از مشکل کمبود کارگر ساده در شهرک‌های صنعتی استان ارائه نمود. ضمن بحث و تبادل نظر در خصوص راهکارهای ساماندهی نیروی کار در شهرک‌های صنعتی استان، مقرر گردید اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی پیشنهادات خود را در راستای حل معضل مذکور به صورت کتبی ارائه نماید.
۳	خراسان رضوی	مدیریت سبز	۱۳۹۴/۱۲/۱۳	شاخص‌های مدیریت سبز مصرف بهینه برق، آب و سوخت است که می‌تواند به عنوان عملکرد مدیریت سبز در دستگاه‌های اجرایی استان مورد توجه قرار گیرد و بر اساس ماده ۸ ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۳۹۴ دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی مجازند یک درصد از اعتبارات مندرج در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ را بر اساس آیین‌نامه اجرایی این ماده به منظور استقرار سیستم مدیریت سبز و اعمال سیاست‌های مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست هزینه نمایند. افزایش یک درصد تخصیص به دستگاه‌های اجرایی که در این زمینه عملکرد مناسب داشتند.

۴	سمنان	اشتغال	۱۴۰۱/۰۹/۰۸	پیگیری موضوع اجرائی شدن تعهدات دستگاه‌های اجرائی در سامانه رصد به منظور تحقق اشتغال پیش بینی شده؛ با پیگیری انجام شده تاکنون بیش از ۸۰ درصد تعهد اجرائی شده است.
۵	کردستان	انتقال حساب‌های بانکی بنگاه‌های اقتصادی	۱۴۰۱/۰۲/۰۱	مقرر گردید بنگاه‌های اقتصادی فعال در سطح استان دفاتر مرکزی و حساب‌های بانکی خود را به استان منتقل نمایند. با انتقال حساب فعالین اقتصادی به استان به ویژه شرکت‌های بزرگ، اخذ مالیات استان و مالیات بر ارزش افزوده افزایش پیدا می‌کند به طوری که درآمدهای استانی افزایش می‌یابد و درنهایت منجر به رونق اقتصادی استان خواهد شد.
۶	کرمان	تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی	۱۴۰۱/۰۴/۲۹	الف- معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری، سامانه رصد و ارزیابی رشد اقتصادی ۸ درصدی را حداکثر تا پایان تیرماه در اختیار و دسترس فرمانداری‌ها، دستگاه‌های اجرایی، بانک‌ها و ... قرار دهد. ب- معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری، نسبت به برگزاری جلسه یا نشست‌های تبیینی با هدف معرفی سامانه و نحوه بارگذاری اطلاعات، چگونگی برقراری پیوندهای فرآیندی بین کاربران، در سطوح مختلف، حداکثر تا پایان نیمه اول مرداد ماه سال جاری در قالب کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه گذاری اقدام نماید. ج- کلیه دستگاه‌های اجرایی، بانک‌ها و ... تا پایان تیرماه، نسبت به تعیین مسئول سامانه و معرفی آن به دبیرخانه کارگروه و استانداری اقدام نمایند. د- با توجه به گردش کار ارائه شده برنامه رشد اقتصادی ۸ درصدی در قالب سامانه ارزیابی، دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها مکلفند، اطلاعات کلیه طرح‌ها و پروژه‌ها و موضوعات مرتبط اقتصادی با برنامه رشد اقتصادی ۸ درصدی را در سامانه مزبور تکمیل نمایند. ه- کلیه دستگاه‌های اجرایی پاسخ دهنده به استعلامات، مکلف به رصد روزانه و ارائه پاسخ‌های لازم در بسترهای طراحی شده در سامانه می‌باشند. و- فرماندارن با برگزاری جلسات هفتگی با جدیت تمام، نسبت به تحقق اهداف رشد اقتصادی ۸

درصدی بر اساس مفاد ابلاغیه، در دو بخش موضوعات قابل طرح در سامانه و موضوعات قابل پیگیری (خارج از سامانه) اقدام نمایند. ز- گزارش عملکرد ۶ ماهه ستاد رشد اقتصادی ۸ درصدی شهرستان، به صورت مجلد از سوی فرمانداران هر شهرستان، به استاندار و رئیس شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و دبیرخانه کارگروه حداکثر تا پایان نیمه اول مهرماه ارائه گردد. نتیجه: سامانه رشد اقتصادی ۸ درصدی در استان به منزله پایش پروژه‌های فعال، جدید، نیمه تمام، نیمه فعال و تعطیل و راکد در سطح استان راه‌اندازی گردید در این سامانه تمامی مشکلات، راهکارها و اطلاعات پروژه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی استان با تکمیل فرم‌های مربوطه احصاء می‌گردد. طبق مصوبه کارگروه اقتصادی، سامانه مزبور تا پایان تیر ماه سال جاری در اختیار فرمانداری‌ها، دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها قرار داده شده است. همچنین با برگزاری نشست‌های فنی و تخصصی نقشه راه و فلوچارت سامانه رشد اقتصادی ۸ درصدی طراحی شده و توسط مشاور پیاده سازی گردید. با توجه به مصوبه کارگروه اقتصادی، فرمانداران نسبت به تشکیل ستاد شهرستانی رشد اقتصادی ۸ درصدی اقدام نموده اند و پروژه‌های هر شهرستان با تشکیل جلسات ستاد شهرستانی مورد بررسی قرار می‌گیرد. تمرکز درخواست‌های بنگاه‌های اقتصادی در خصوص تسهیلات از منابع داخلی بانکی، تبصره ۱۸ و تبصره ۱۶ و سایر ظرفیت‌های قانونی با اولویت بندی: - بهره‌برداری پروژه‌های نیمه تمام بالای ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی. - احیاء و راه‌اندازی بنگاه‌های تعطیل و راکد. - افزایش ظرفیت تولید بنگاه‌های نیمه فعال.				
اداره کل میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان نسبت به ساماندهی بازارچه صنایع دستی (بازارچه عرضه محصولات مشاغل خانگی و تولید کنندگان کوچک و متوسط) در شهر یاسوج اقدام و در خصوص بازارچه صنایع دستی (بازارچه عرضه محصولات مشاغل خانگی و	۱۴۰۱/۰۳/۲۵	گردشگری	کهگیلویه و بویر احمد	۷

				تولیدکنندگان کوچک و متوسط) در شهرهای گچساران و دهدشت باهماهنگی فرمانداری و شهرداری شهرهای مذکور اقدام و نتایج اقدامات انجام شده را به دبیرخانه کارگروه (سازمان مدیریت و برنامه ریزی) ارسال نمایند. نتیجه: در شهر دهدشت، کاروانسرای قدیمی مستقر در بافت تاریخی شهر جهت راهاندازی بازارچه در حال مرمت و بازسازی می‌باشد و در شهرهای یاسوج و گچساران، پیگیری‌های لازم از شهرداری‌های مربوطه جهت تهیه زمین در حال انجام می‌باشد.
۸	گلستان	بدهی مالیاتی بنگاه‌های اقتصادی	۱۴۰۱/۰۵/۱۳	در خصوص استعلام وضعیت بدهی مالیاتی بنگاه‌های اقتصادی استان، اداره کل مالیاتی مکلف است، نسبت به تکمیل اطلاعات مزبور در قالب سامانه اقدام و به روز رسانی اطلاعات مزبور را به صورت فصلی در دستور کار قرار دهد؛ اداره کل مالیاتی، استعلام بدهی مالیاتی بنگاه‌های ثبت شده در سامانه را در دستور کار قرار داده است.
۹	گیلان	صدور پروانه کسب	۱۴۰۱/۰۴/۰۴	اداره کل صنعت، معدن و تجارت بر اساس سامانه رصد، تعهد ۲۳۸۷۳ شغل را نموده که سهم اصناف بیش از ۱۸۰۰۰ شغل می‌باشد. با توجه به نقش اصناف در اشتغال تعهد شده؛ امکان بارگذاری اطلاعات اصناف و صدور پروانه کسب در سامانه ایرانیان اصناف برای فعالان حوزه صنفی وجود ندارد، لذا اداره کل صنعت، معدن و تجارت با هماهنگی معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری از طریق مجمع نمایندگان استان و وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت پیگیری‌های لازم برای راهاندازی این سیستم را به عمل آورده و نتیجه اقدامات انجام شده در جلسه آتی کارگروه توسط این دستگاه ارائه اشتغال تعهد شده در حوزه ۳۱۲۲۲ گردد. نتیجه: با توجه به پیگیری‌ها، مشکل رفع و از ۲۳۰۰۰ شغل تعهد شده در حوزه اصناف، تاکنون حدود ۱۸۷۰۰ اشتغال در سامانه ثبت گردیده است.
۱۰	قم	سرمایه‌گذاری	۱۴۰۰/۰۴/۱۵	تهیه اطلس سرمایه‌گذاری (متناسب با شرح خدمات مصوب گروه کاری سرمایه‌گذاری و مورد تأیید

دستگاههای خدمات رسان ذی مدخل باقابلیت بهنگام و بروزرسانی نرم افزار؛ پروژه اطلس سرمایه‌گذاری مصوب سال ۱۴۰۰ با اعتبار ۱۶۰ میلیون تومان با مسئولیت اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان، به منظور ایجاد سامانه معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان با امکانات و قابلیت‌های مختلف مصوب شد. راه‌اندازی این سامانه می‌تواند موجبات تسهیل سرمایه‌گذاری و نتیجه بهبود محیط کسب‌وکار را فراهم آورد. این سامانه هنوز نهایی نشده و در حال طی مراحل پایانی می‌باشد.				
برنامه توسعه اقتصادی ۴ ساله استان لرستان (مصوبه جلسه کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری استان در ۱۴۰۱/۰۸/۱۷) بررسی و به شرح قابل پیوست تصویب گردید و مقرر شد دستگاه‌های اجرایی ذیربط نسبت به برنامه ریزی برای اجرای برنامه مذکور در اسرع وقت اقدام نمایند.	۱۴۰۱/۰۹/۱۷	توسعه اقتصادی	لرستان	۱۱

ح- خلاصه فصل

شورای برنامه ریزی و توسعه استان	
ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰	مبنای قانونی
هماهنگی و نظارت بر مدیریت و توسعه سرمایه گذاری همه جانبه و پایدار استان	صلاحیت
۱- استاندار (رئیس) ۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان (دبیر) ۳- رئیس واحد استانی وزارتخانه های دارای واحد استانی (یک نفر) ۴- مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان ۵- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان ۶- فرمانداران (حسب مورد) ۷- فرمانده سپاه استان ۸- دو نفر از نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس (به عنوان ناظر) ۹- مدیرکل صدا و سیما استان ۱۰- رئیس پارک علم و فناوری استانی با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متناسب با حوزه مربوط	اعضا
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	دبیرخانه
در تارنمای سازمان مدیریت و برنامه ریزی هر یک از استان ها، بخشی به شورای برنامه ریزی و توسعه استان اختصاص داده شده است.	تارنما

فصل هشتم

هیأت حمایت از صنایع

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

هیأت حمایت از صنایع به موجب قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۴۳/۰۳/۱۹ ایجاد شده که هدف از تشکیل آن، حمایت از صنایع داخلی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور در موارد مصرح در قانون است. یک سال بعد نیز در اجرای ماده (۱۱) این قانون، آیین‌نامه اجرایی آن در تاریخ ۱۳۴۴/۰۲/۱۵ به تصویب هیأت وزیران رسید.

هیأت حمایت از صنایع دارای شخصیت حقوقی بوده و وفق مواد (۲) و (۳) قانون اخیرالذکر، در موارد زیر می‌تواند کارخانه را (اعم از اینکه مالک آن، شخص حقیقی یا حقوقی باشد) تحت پوشش قرار دهد:

۱- در صورتی که یکی از مواد زیر منجر به تعطیلی کارخانه شود، هیأت می‌تواند شخص یا اشخاص طبیعی [حقیقی] یا حقوقی را به عنوان مدیر کارخانه تعیین نموده که در دوره اداره موقت به عنوان امین و با اختیارات تعیین شده توسط هیأت، عمل می‌نمایند:

الف- در مورد توقف از روز صدور حکم توقف

ب- در مورد صدور قرار تأمین

ج- در صورت فوت یا حجر از تاریخ اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص تعطیل کارخانه

۲- در مواردی که اجراییه جهت وصول وجوه عمومی که به عنوان وام صنعتی یا تنخواه‌گردان یا اعتبار یا ضمانت بانکی یا معامله یا حق استرداد برای کارخانه پرداخت شده است صادر گردد، از تاریخ صدور اجرائیه به وسیله مقام صالح، هیأت می‌تواند کارخانه را تحویل گرفته و اداره کند.

با تصویب قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۰۴/۲۴، دولت مکلف به تقسیم وظایف و اختیارات وزارت اقتصاد بین سه وزارتخانه شامل وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنایع و معادن و وزارت بازرگانی شد که نتیجه آن، واگذاری مسئولیت هیأت حمایت از صنایع به وزارت صنایع و معادن بود. هم‌اکنون به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۰۴/۰۸، این هیأت در وزارت صنعت، معدن و تجارت مستقر است.

به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت، آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ به تصویب هیأت وزیران رسید و آیین‌نامه قبلی منسوخ گردید. وفق ماده (۱۶) آیین‌نامه اجرایی، رئیس هیأت، نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود.

ب- وظایف و اختیارات

قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۴۳/۰۳/۱۹ و آیین‌نامه اجرایی آن، تکالیف زیر را برای هیأت حمایت از صنایع پیش‌بینی نموده است:

- ۱- اداره کارخانه‌هایی که به دلایل مذکور در ماده (۲) قانون تعطیل شده‌اند یا وفق ماده (۳) به دلیل عدم بازپرداخت وجوه عمومی علیه آن‌ها اجراییه صادر شده است و تعیین مدیر برای آن‌ها
- ۲- تصمیم‌گیری در خصوص لزوم اداره موقت کارخانه و تأسیسات مربوط و اموال متعلق به کارخانه و تحویل آن به مدیر یا مدیران منتخب با حضور نماینده دادستان و نیروی انتظامی^۱ محل (ماده ۴ قانون)
- ۳- تجدیدنظرخواهی در خصوص اداره موقت کارخانه به تقاضای وزیر امور اقتصادی و دارایی یا وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (ماده ۴ قانون و ماده ۴ آیین‌نامه)
- ۴- نظارت در کلیه اقدامات مربوط به اداره موقت کارخانه و نظارت بر عملکرد مدیران کارخانه‌های تحت پوشش و تأمین هزینه و وسیله مسافرت اعضا در صورت مأموریت (ماده ۴ قانون و ماده ۲۲ آیین‌نامه اجرایی)
- ۵- انعقاد قرارداد خصوصی با مؤسسات اعتباری دولتی یا خصوصی یا سازمان برنامه و بودجه به منظور تحصیل اعتبار مورد نیاز برای اداره موقت کارخانه‌های تحت پوشش (ماده ۷ قانون)
- ۶- تعیین حقوق مدیر یا مدیران کارخانه (ماده ۱۴ آیین‌نامه اجرایی)
- ۷- تهیه گزارش جامع از وضع اقتصادی مالی-فنی و امور اجتماعی کارخانه‌ها پس از گذشت ۶ ماه از اداره موقت کارخانه تحت پوشش (موضوع ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی).

پ- اعضاء

- اعضای هیأت حمایت از صنایع عبارتند از:
- ۱- نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 - ۲- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت
 - ۳- نماینده سازمان برنامه و بودجه
 - ۴- نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
 - ۵- یک کارشناس در امور صنعتی یا اقتصادی به انتخاب وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۱. در متن ماده (۴) قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور، عبارت «شهرداری یا ژاندارمری محل» ذکر شده است. با توجه به ماده (۱) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۰۹/۲۴، شهربانی، کمیته و ژاندارمری ادغام شده و سازمانی تحت عنوان نیروی انتظامی جمهوری اسلامی را تشکیل داده‌اند.

در اجرای ماده (۱) قانون، اعضای هیأت به موجب پیشنهاد وزارتخانه‌ها و مؤسسات فوق و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود و تغییر یا تعیین جانشین آن‌ها نیز به همان ترتیب عملی خواهد شد. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، ریاست هیأت با نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت است. مطابق ماده (۱۸) آیین‌نامه اجرایی، جلسات هیأت حداقل هفته‌ای یک بار تشکیل خواهد شد. جلسات با حضور اکثریت اعضاء رسمیت داشته و اتخاذ تصمیم با اکثریت خواهد بود؛ ولی در هر حال، اتخاذ هر تصمیمی از طرف هیأت حداقل مستلزم موافقت سه نفر از اعضا است.

ت- دبیرخانه

دبیرخانه هیأت در وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دارد. وفق ماده (۱۷) آیین‌نامه اجرایی، نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان رئیس هیأت تکالیف زیر را بر عهده دارد:

الف- تنظیم صورت‌جلسات هیأت و ثبت آن در دفتری که به این امر اختصاص داده می‌شود و به امضا رساندن آن‌ها

ب- اداره امور دفتری و اداری دبیرخانه هیأت

ج- نگهداری اموال و اسناد و اوراق بهادار و سوابق مکاتبات مربوط به هیأت

د- تنظیم و نگهداری امور مالی و محاسباتی هیأت.

ث- تارنما

www.mimt.gov.ir

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور

مصوب ۱۳۴۳/۰۳/۱۹

ماده ۱- از تاریخ تصویب این قانون هیئتی بنام «هیأت حمایت از صنایع» مرکب از اشخاص زیر برای حمایت از صنایع داخلی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور در موارد مندرج در این قانون در وزارت اقتصاد^۲ تشکیل می‌گردد:

۱- نماینده وزارت کار و خدمات اجتماعی^۳

۲- نماینده وزارت اقتصاد^۴

۳- نماینده سازمان برنامه^۵

۲. در حال حاضر، وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به توضیحات بند الف و ب به شرح زیر:

الف- به موجب قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۰۴/۲۴، وظایف و اختیارات وزارت اقتصاد بین سه وزارتخانه شامل وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنایع و معادن و وزارت بازرگانی تقسیم گردید.

ب- به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۰۴/۰۸، دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی ادغام و وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل گردید.

۳. در حال حاضر، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۰۴/۰۸.

۴. به زیرنویس شماره ۲ رجوع شود.

۵. در حال حاضر، سازمان برنامه و بودجه کشور.

۴- نماینده اطلاق صنایع و معادن ایران^۶

۵- نفر کارشناس در امور صنعتی یا اقتصادی به انتخاب وزارتین اقتصاد و کار و خدمات اجتماعی این هیئت دارای شخصیت حقوقی بوده و اعضاء آن به موجب پیشنهاد وزارتخانه‌ها و مؤسسات مذکور در فوق و تصویب هیئت وزیران تعیین می‌شود و تغییر یا تعیین جانشین آنها نیز به همان ترتیب عملی خواهد شد.

ماده ۲- در هر یک از موارد ذیل که منتهی به تعطیل کارخانه شود هیئت می‌تواند شخص یا اشخاص طبیعی یا حقوقی را به عنوان مدیر کارخانه تعیین نماید.

شخص یا اشخاص مزبور در دوره اداره موقت امین محسوب و دارای اختیاراتی می‌باشند که از طرف هیئت تعیین می‌شوند

الف - در مورد توقف از روز صدور حکم توقف

ب - در مورد صدور قرار تأمین

ج - در صورت فوت یا حجر از تاریخ اعلام وزارت کار و خدمات اجتماعی^۷ در خصوص تعطیل کارخانه

ماده ۳- در مواردی که برای وصول وجوه عمومی که بعنوان وام صنعتی یا تنخواه‌گردان یا اعتبار یا ضمانت بانکی یا معامله یا حق استرداد برای کارخانه پرداخت شده است مبادرت به صدور اجرائیه گردد اعم از این که وجوه مزبور از طرف دستگاه‌های دولتی یا سازمان برنامه یا مؤسسات دیگری که تحت نظارت دولت اداره می‌شوند و یا مؤسساتی که از وجوه عمومی اعتبار یا وام ضمانت‌نامه در اختیارشان گذارده شده پرداخت شده باشد از تاریخ صدور اجرائیه به وسیله مقام صالح، هیئت می‌تواند کارخانه را طبق مقررات این قانون تحویل گرفته و اداره کند.

ماده ۴- در کلیه موارد مذکور در این قانون اعم از اینکه مربوط به قبل یا بعد از تصویب این قانون باشد هیئت حمایت از صنایع بلافاصله پس از اتخاذ تصمیم در خصوص لزوم اداره موقت کارخانه و تأسیسات مربوط و اموال متعلق بکارخانه را با حضور نماینده دادستان و نماینده شهربانی یا ژاندارمری^۸ محل به مدیر یا مدیران منتخب خود برای اداره موقت تحویل خواهد داد در این مورد حضور مدیر یا مدیران یا نماینده صاحبان سهام بلامانع است و مدیران شرکت یا صاحبان سهام می‌توانند از دادستان محل رونوشت صورت‌مجلس تحویل کارخانه را دریافت دارند. تصمیم هیئت قطعی و لازم‌الاجرا است و فقط به تقاضای وزراء اقتصاد و کار و خدمات اجتماعی در همان هیئت قابل تجدیدنظر خواهد بود و هیئت در کلیه اقداماتی که برای اداره موقت کارخانه ضرورت پیدا می‌کند نظارت خواهد داشت.

ماده ۵- در دوره اداره موقت هیچگونه اقدامی که موجب تعطیل کارخانه بشود بدون موافقت هیئت حمایت از صنایع مجاز نیست.

ماده ۶- استفاده از محصول یا درآمد نقدی کارخانه برای پرداخت دیون سابق در مورد مطالبات کارکنان و کارگران کارخانه و همچنین در مورد مطالبات معوقه مربوط به تهیه مواد اولیه‌ای که در موقع تحویل کارخانه بصورت ماده اولیه یا محصول موجود می‌باشد مجاز خواهد بود.

ماده ۷- هیئت حمایت از صنایع در موارد مذکور در این قانون می‌تواند با مؤسسات اعتباری دولتی یا خصوصی یا سازمان برنامه قراردادهای لازم به منظور تحصیل اعتبار موردنیاز برای اداره موقت کارخانه‌هایی که مشمول مقررات اداره موقت می‌شوند منعقد نماید و وجوه مذکور بضمیمه بهره متعلق به آن پس از وضع هزینه‌های عادی و جاری از جمله مطالبات کارگران و کارکنان مقدم بر هر نوع بدهی دیگر کارخانه اعم از ممتاز یا غیر آن و قبل از

۶. در حال حاضر، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

۷. به زیرنویس شماره ۳ در همین فصل رجوع شود.

۸. هم‌اکنون، نیروی انتظامی، به موجب ماده (۱) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۰۹/۲۴.

خاتمه عملیات اجرائی یا تصفیه امور ورشکستگی یا تعیین تکلیف نهائی در هر موقع که هیئت مقتضی بداند از منافع کارخانه و سایر اموال و دارائی آن قابل پرداخت و برگشت خواهد بود.

ماده ۸- در صورتی که هیئت ظرف شش ماه از تاریخ شروع بداراره موقت به جهات فنی یا اقتصادی ادامه فعالیت کارخانه‌ای را خلاف مصلحت تشخیص دهد باید پانزده روز قبل از تاریخی که برای تعطیل کارخانه‌ای را در نظر می‌گیرد و مراتب را از طریق وزارت اقتصاد^۹ و برای اتخاذ تصمیم به هیئت وزیران گزارش دهد.

ماده ۹- پایان دوره اداره موقت هر یک از کارخانه‌های مشمول این قانون در هر نوبت و هر مورد با رعایت شقوق ۱ و ۲ و ۳ و ۴ این ماده و اجرای ماده ۱۰ از طرف هیئت تعیین می‌شود.

۱- در مورد توقف پس از تعیین تکلیف قطعی مالکیت کارخانه در جریان عملیات تصفیه یا پایان آن.

۲- در مورد تأمین کارخانه پس از رفع موجبات تعطیل ناشی از تأمین.

۳- در مورد فوت یا حجر پس از رفع موجبات تعطیل ناشی از فوت یا حجر.

۴- در مواردی که بشرح مذکور در ماده ۳ اجرائیه صادر شده باشد پس از اطلاع هیئت از پرداخت طلب موضوع اجرائیه یا تنظیم سند قطعی انتقال.

ماده ۱۰- در تمام موارد مذکور در ماده قبل، هیئت موقعی اقدام به تحویل دادن کارخانه خواهد نمود که اعتبارات مصرف شده در دوره اداره موقت کارخانه برگشت شده باشد و یا هیئت احراز نماید که شخص یا اشخاص طبیعی یا حقوقی مجاز در اداره بهره‌برداری بطریق اطمینان بخشی طلب هیئت را پرداخت خواهند کرد و بهر حال شخص یا اشخاص مزبور باید آمادگی خود را برای اداره کارخانه و ایفای تعهدات اعلام نموده باشند.

ماده ۱۱- آئین‌نامه اجرائی این قانون بوسیله وزارتین اقتصاد^{۱۰} و کار و خدمات اجتماعی^{۱۱} با موافقت وزارت دادگستری تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده می‌شود. طرز استفاده از اعتبارات و جزئیات مربوط به جریان کار و وظایف و اختیارات هیئت و ترتیب اداره موقت کارخانه‌های مشمول مقررات این قانون و تحویل و تحول و صورت‌برداری و تعیین ارزش اموال آن‌ها و پرداخت حق حضور اعضاء هیئت نیز ضمن همان آیین‌نامه‌ها پیش‌بینی خواهد شد.

ماده ۱۲- مقررات این قانون ناقض قوانین کار و بیمه‌های اجتماعی نخواهد بود و در موارد مذکور در ماده ۴۶ قانون کار دولت می‌تواند اداره کارخانه‌ها را به هیئت حمایت از صنایع واگذار کند.

ماده ۱۳- تاریخ تصویب این قانون قوانینی که مغایر با این قانون می‌باشد قابل اجرا نیست.

ماده ۱۴- وزارت دادگستری - وزارت اقتصاد - وزارت کار و خدمات اجتماعی مأمور اجرای این قانون خواهند بود. قانون بالا که مشتمل بر ۱۴ ماده است پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ چهارشنبه ششم خردادماه یک هزار و سیصد و چهل و سه در جلسه روز سه‌شنبه نوزدهم خرداد یک هزار و سیصد و چهل و سه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

• آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور

مصوب ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیأت وزیران موضوع تصویب‌نامه ۱۳۵۰۲۸/ت ۵۴۴۳۷ هـ

ماده ۱- در هر یک از موارد مذکور در مواد (۲) و (۳) قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور - مصوب ۱۳۴۳ - که در این آیین‌نامه به اختصار «قانون» نامیده می‌شود، هیأت حمایت از صنایع که در

۹. به زیرنویس شماره ۲ در همین فصل رجوع شود.

۱۰. همان.

۱۱. به زیرنویس شماره ۳ در همین فصل رجوع شود.

این آیین نامه به اختصار «هیئت» نامیده می شود، می تواند با رعایت مقررات این آیین نامه تصمیم لازم را اتخاذ نماید.

ماده ۲- اتخاذ تصمیم هیأت منوط به وصول مدارک زیر است:

الف - در مورد توقف رونوشت حکم توقف.

ب - در مورد صدور قرار تأمین رونوشت قرار.

ج - در مورد فوت یا حجر اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص تعطیل کارخانه.

د - در موارد مذکور در ماده (۳) قانون، اعلام دستگاه یا سازمان یا مؤسسات مربوط که حاوی شماره و تاریخ صدور اجرائیه از طرف مقام صالح باشد.

تبصره - در هر یک از موارد مذکور در بندهای (الف) و (ب) این ماده، آغاز رسیدگی هیأت منوط به احاله موضوع از طرف یکی از وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا صنعت، معدن و تجارت یا جهاد کشاورزی به هیأت است.

ماده ۳ - پس از وصول مدارک موضوع ماده (۲) این آیین نامه، تشخیص این که کارخانه منتهی به تعطیلی خواهد شد با هیأت است، مگر در مورد بند (ج) ماده (۲) این آیین نامه که موکول به اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

ماده ۴ - پس از اتخاذ تصمیم در خصوص لزوم اداره موقت کارخانه یا عدم آن، هیأت مراتب را به وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت اعلام خواهد نمود. چنانچه تصمیم هیأت مبنی بر لزوم اداره موقت کارخانه باشد مراتب ضمن تعیین تنخواه گردان لازم جهت به کار انداختن یا ادامه کار کارخانه به اطلاع وزارتخانه های مذکور می رسد. هر یک از وزرای تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا صنعت، معدن و تجارت در صورتی که در مورد تصمیم هیأت نظری داشته باشند می توانند حداکثر هفت روز از تاریخ وصول اعلام تصمیم هیأت، نظر خود را به آن هیأت اعلام نمایند. چنانچه از طرف وزرای یاد شده ظرف مدت مذکور نظری نسبت به تصمیم هیأت اعلام نشود، تصمیم هیأت قطعی خواهد بود. در صورتی که وزرای یاد شده نسبت به تصمیم هیأت ظرف آن مدت اعلام نظر کنند، هیأت موظف است ظرف سه روز پس از وصول نظر هر یک از وزرا مبنی بر رسیدگی مجدد تصمیم قطعی خود را اتخاذ نماید.

ماده ۵ - در صورتی که تصمیم قطعی هیأت مبنی بر لزوم اداره موقت کارخانه باشد بدون نیاز به شناسه ملی و شماره (کد) کارگاهی مراتب به دستگاه های ذی ربط اعلام می شود. پس از آن هیأت تصمیم مزبور را پس از دریافت تنخواه گردان مذکور در ماده (۴) این آیین نامه و تعیین مدیر یا مدیران کارخانه به دادستان و نیروی انتظامی محل اعلام خواهد نمود. دادستان و نیروی انتظامی محل پس از وصول نامه هیأت باید نمایندگان خود را جهت تحویل و تحول تأسیسات و اموال کارخانه به هیأت معرفی نمایند.

ماده ۶ - هیأت می تواند برای تحویل و تحول تأسیسات و اموال کارخانه نماینده یا نمایندگانی از بین اعضای خود یا اشخاص دیگر انتخاب و معرفی نماید.

ماده ۷ - تحویل و تحول تأسیسات و اموال کارخانه با حضور هیأت یا نماینده آن و نمایندگان دادستان و نیروی انتظامی محل به مدیر یا مدیران منتخب هیأت انجام می گیرد و صورت جلسه های مربوط با ذکر تاریخ به امضای آنان خواهد رسید. حضور نمایندگان کارخانه بلامانع است.

ماده ۸ - در موقع تحویل و تحول تأسیسات و اموال کارخانه رعایت نکات زیر ضروری است:

الف - صورت برداری کلیه اموال ثابت کارخانه اعم از منقول و غیر منقول.

ب - صورت برداری و ارزیابی اموال مصرف شدنی کارخانه.

ج - بستن و امضا نمودن دفاتر قانونی کارخانه.

- د - تعیین وجوه نقدی و اسناد بهادار کارخانه.
- تبصره - ارزیابی اموال موضوع بند (ب) این ماده به قیمت روز به وسیله ارزیاب یا ارزیابی که از طرف هیأت یا نماینده آن تعیین می‌شوند انجام خواهد گرفت.
- ماده ۹ - هزینه ارزیابی و صورت‌برداری و فوق‌العاده روزانه نمایندگان دادستان و نیروی انتظامی از طرف هیأت تعیین و پرداخت و به هزینه قطعی کارخانه منظور خواهد شد. هزینه و فوق‌العاده مذکور متناسب با کار انجام شده است.
- ماده ۱۰ - کارخانه‌های مشمول قانون بر طبق اصول بازرگانی اداره خواهند شد و هیأت برای اداره امور کارخانه‌های مذکور و همچنین استفاده از اعتبارات دارای هرگونه اختیار قانونی است. هیأت می‌تواند در مواقع ضروری با تصویب وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تکمیل و رفع نواقص قسمت‌هایی از کارخانه‌های مشمول قانون از محل اعتباراتی که در اختیار دارد در آن کارخانه‌ها سرمایه‌گذاری نموده و نسبت به استهلاک آن‌ها قبل از تحویل کارخانه (موضوع ماده (۱۰) قانون) اقدام نماید.
- ماده ۱۱ - مدیر یا مدیران کارخانه که از طرف هیأت تعیین شده‌اند، دارای اختیارات واگذار شده از طرف هیأت به آنان می‌باشند.
- ماده ۱۲ - در صورتی که هیأت ادامه کار مدیر یا مدیران را کلاً یا بعضاً مصلحت نداند شخص یا اشخاص دیگری را به جای آن‌ها تعیین کند و مدیر یا مدیران برکنار شده موظفند ابواب جمعی خود را با حضور نماینده هیأت به مدیر یا مدیران جدید تحویل نمایند.
- تبصره - در صورت فوت یا استعفا مدیر یا مدیران نیز به ترتیب فوق رفتار خواهد شد.
- ماده ۱۳ - هیأت حساب یا حساب‌هایی به نام هیأت در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح خواهد نمود. استفاده از هر یک از حساب‌ها با امضای رئیس و دو نفر از اعضای هیأت مجاز است. هیأت به نام مدیران اجرای منصوب هر یک از کارخانه‌های مشمول قانون اقدام به افتتاح حساب یا حساب‌های جاری در هر یک از شعب بانک ملی یا صنعت و معدن که صلاح بداند خواهد نمود. هیأت، صاحبان امضای مجاز برای استفاده از حساب یا حساب‌های مزبور را تعیین و به بانک معرفی خواهد نمود.
- ماده ۱۴ - تعیین حقوق مدیر یا مدیران کارخانه از اختیارات هیأت است ولی تعیین حقوق سایر کارکنان کارخانه با رعایت قانون کار از طرف هیأت تعیین می‌شود.
- ماده ۱۵ - جلسات هیأت حداقل هفته‌ای یک‌بار تشکیل خواهد شد.
- ماده ۱۶ - رئیس هیأت نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود.
- ماده ۱۷ - وظایف رئیس هیأت به شرح زیر است:
- الف - تنظیم صورت‌جلسات هیأت و ثبت آن در دفتری که به این امر اختصاص داده می‌شود و به امضا رساندن آن‌ها.
- ب - اداره امور دفتری و اداری دبیرخانه هیأت.
- ج - نگهداری اموال و اسناد و اوراق بهادار و سوابق مکاتبات مربوط به هیأت.
- د - تنظیم و نگهداری امور مالی و محاسباتی هیأت.
- ماده ۱۸ - جلسات هیأت با حضور اکثریت اعضاء رسمیت داشته و تصمیمات آن با اکثریت اتخاذ خواهد شد ولی در هر حال اتخاذ هر تصمیمی از طرف هیأت حداقل مستلزم موافقت سه نفر از اعضا است.
- ماده ۱۹ - مکاتبات اداری با امضای رئیس هیأت و سایر اسناد تعهدآور با امضای رئیس هیأت و دو نفر از اعضای هیأت معتبر خواهد بود.

تبصره - در غیاب رئیس هیئت، یک نفر به انتخاب هیأت از طرف ایشان مکاتبات اداری و اسناد تعهدآور را امضاء می‌کند.

ماده ۲۰ - کلیه هزینه‌های مستمر و غیرمستمر هیأت به تشخیص و تصویب هیأت به نسبت فروش از محل فروش محصول کارخانه‌های مشمول قانون، تأمین و پرداخت می‌شود.

ماده ۲۱ - چنانچه هیأت به خدمت یک یا چند نفر از کارکنان سازمان‌های دولتی یا وابسته به دولت احتیاج داشته باشد، سازمان مربوط مجاز است آنان را به عنوان مأمور در اختیار هیأت بگذارد. ترتیب پرداخت حقوق و مزایای این قبیل مأمورین با موافقت هیأت و سازمان مربوط است.

ماده ۲۲ - در صورتی که هیأت جهت نظارت در امور کارخانه‌ای، اعزام یک یا چند نفر از اعضای خود را ضروری بداند هزینه مسافرت و اقامت آنان به ترتیب زیر پرداخت می‌شود:

الف - تأمین وسیله مسافرت یا پرداخت هزینه آن با تأیید هیئت.

ب - هزینه اقامت مطابق قوانین و مقررات مربوط.

تبصره - اعزام اعضای هیأت به مأموریت به استثنای مسافرت‌هایی که به منظور اعمال نظارت انجام می‌دهند موکول به پیشنهاد هیأت و تصویب وزرای صنعت، معدن و تجارت و تعاون، کار و رفاه اجتماعی خواهد بود. در این قبیل مأموریت‌ها علاوه بر هزینه مسافرت و اقامت حق الزحمه متناسب تعیین شده توسط وزرای یاد شده، پرداخت می‌گردد.

ماده ۲۳ - حق حضور اعضای هیأت از قرار هر جلسه دو میلیون و پانصد هزار (۲/۵۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبارات مصوب مربوط قابل پرداخت است.

ماده ۲۴ - هیأت موظف است ظرف شش ماه از تاریخ شروع اداره موقت کارخانه گزارش جامعی از وضع اقتصادی مالی-فنی و اجتماعی کارخانه به وزیر صنعت، معدن و تجارت ارائه کند و ضمن آن مشخص نماید که ادامه کار کارخانه با وضع فعلی یا با شرایطی که پیشنهاد می‌کند مقرون به مصلحت است یا خیر، در صورتی که با وضع فعلی ادامه کار خلاف مصلحت بوده و انجام شرایط پیشنهادی هیأت نیز به تشخیص وزیر صنعت، معدن و تجارت میسر نباشد وزیر صنعت، معدن و تجارت گزارش هیأت را در هیأت وزیران جهت تصمیم‌گیری مطرح می‌کند.

ماده ۲۵ - در خصوص موضوع ماده (۲۴) این آیین‌نامه، اگر هیأت وزیران ادامه فعالیت کارخانه را خلاف مصلحت تشخیص دهد هیأت باید تأسیسات و اموال آن کارخانه را با حضور نماینده دادستان و نماینده نیروی انتظامی محل به شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی که از طرف هیأت وزیران تعیین می‌شود تحویل دهد. شخص تحویل گیرنده تا تعیین تکلیف قطعی اموال مسئول حفاظت آن‌ها بوده و امین محسوب می‌شود.

ماده ۲۶ - نحوه تحویل تأسیسات و اموال کارخانه موضوع ماده (۲۵) این آیین‌نامه و همچنین پس از خاتمه دوره اداره موقت کارخانه (موضوع مواد ۹ و ۱۰ قانون) به ترتیب مقرر در مواد (۵) و (۸) این آیین‌نامه است.

ماده ۲۷ - آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیلی کارخانه‌های کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۹۸۵ مورخ ۱۳۴۴/۴/۹ و اصلاحات بعدی آن لغو می‌شود.

چ- اهم اقدامات^{۱۲}

هیأت حمایت از صنایع با بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی و همکاری دستگاه‌های عضو، اقدامات مؤثری در جهت رفع تعطیلی برخی از واحدهای صنعتی مشکل‌دار انجام داده است که در ذیل به برخی موارد اشاره می‌گردد.

یکم- تحویل کارخانه‌های تحت پوشش به مدیران قانونی شرکت:

۱۲. موضوع مکاتبه وزارت صنعت، معدن و تجارت به شماره ۶۰/۲۳۲۷۷۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۳.

یکی از مهم‌ترین اولویت‌های هیأت حمایت از صنایع در سال گذشته تعیین تکلیف کارخانه‌های تحت پوشش با رعایت مواد (۷، ۹ و ۱۰) قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۶ بوده، که اغلب چندین سال بالتکلیف بوده است. لذا همان‌گونه که در جدول (۱) آمده است با پیگیری‌ها و اقدامات به عمل آمده کارخانه‌های پلی اکریل، DMT، علاءالدین، جامکو، بلبرینگ و قند دزفول به طور کامل تعیین تکلیف شده و به مدیران قانونی شرکت عودت گردیده است.

جدول ۱: وضعیت کارخانه‌های تعیین تکلیف شده

ردیف	نام کارخانه	سال پوشش	وضعیت در هنگام عودت	ملاحظات
۱	پلی اکریل	۱۳۹۵	* با ۱۵۰۰ نفر شاغل * خط تولید پلی استر با ظرفیت کامل * خط تولید اکریلیک با ۳۰ درصد ظرفیت (قابل افزایش، در صورت تأمین مواد اولیه)	کارخانه در تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۷ و با حضور نمایندگان دادستانی و نیروی انتظامی استان و بازپرداخت تسهیلات مصرف‌شده در دوره اداره موقت تحویل مدیران قانونی شرکت گردید.
۲	واحد DMT	۱۳۹۵	با ظرفیت کامل در حال فعالیت می‌باشد.	کارخانه در تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۷ و با حضور نمایندگان دادستانی و نیروی انتظامی استان و بازپرداخت تسهیلات مصرف‌شده در دوره اداره موقت تحویل مدیران قانونی شرکت گردید.
۳	علاءالدین	۱۳۷۹	کارخانه از سال ۱۳۹۶ به صورت فیزیکی تحویل مدیران شرکت بوده. خط تولید غیرفعال بود و سالن‌های کارخانه را اجاره داده بودند.	کارخانه در تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۰ و با حضور نمایندگان دادستانی و نیروی انتظامی استان و بازپرداخت تسهیلات مصرف‌شده در دوره اداره موقت تحویل مدیران قانونی شرکت گردید.
۴	جامکو	۱۳۷۷	کارخانه غیرفعال بوده است.	* کارخانه در تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۹ و با حضور نمایندگان دادستانی و نیروی انتظامی و تعیین تکلیف تسهیلات مصرف‌شده در دوره اداره موقت تحویل مدیران قانونی شرکت گردید.
۵	بلبرینگ	۱۳۹۶	در سال ۱۳۹۷ با صدور حکم ورشکستگی شرکت بلبرینگ ایران و ورود اداره تصفیه امور ورشکستگی تبریز، عملاً حق	* کارخانه در تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۱ و با حضور نمایندگان دادستانی و نیروی انتظامی استان آذربایجان شرقی و بازپرداخت تسهیلات

			هرگونه مدیریت و دخالت در امور کارخانه از این هیأت سلب گردید.	مصرف شده در دوره اداره موقت تحویل مدیران قانونی شرکت گردید.
۶	قند دزفول	۱۳۹۴	کارخانه فعال می باشد	* کارخانه در تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۲ و با حضور نمایندگان دادستانی و نیروی انتظامی استان خوزستان و بازپرداخت تسهیلات مصرف شده در دوره اداره موقت تحویل مدیران قانونی شرکت گردید.
۷	کیان تایر	۱۳۹۲	کارخانه تا سال ۱۳۹۹ فعال بوده و از اواخر سال ۱۳۹۹ و با صدور حکم ورشکستگی شرکت لاستیک البرز، اداره تصفیه امور ورشکستگی تهران مدیریت کارخانه را عهده دار و حق هرگونه مدیریت و دخالت در امور کارخانه از این هیأت سلب گردید.	* در حال حاضر کارخانه با مدیریت اداره تصفیه امور ورشکستگی با ظرفیت پایین تولد داشته و این اداره کل خواستار ورود مجدد هیأت حمایت صنایع به مدیریت کارخانه بوده که موضوع در دست بررسی می باشد.

دوم- کارخانه های تحت پوشش هیأت

علاوه بر تعیین تکلیف واحدهای تحت پوشش، حمایت از کارخانه های مشکل دار و تحت پوشش قرار دادن آن نیز از دیگر اقدامات هیأت بوده، که در دو سال گذشته چندین کارخانه از سوی اداره تصفیه امور ورشکستگی و سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها به این هیأت ارجاع و مورد بررسی قرار گرفت. تنها دو مورد از این واحدهای مشکل دار با شرایط قانون مطابقت داشته و در حال حاضر تحت پوشش هیأت قرار دارند که در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲: وضعیت کارخانه های تحت پوشش

ردیف	نام کارخانه	سال پوشش	وضعیت در هنگام عودت	ملاحظات
۱	صنایع مخابراتی شیراز	۱۳۸۸	هیأت در سال از سال ۱۳۸۸ با هزینه کرد نزدیک به ۳۰ میلیارد تومان و پرداخت مطالبات کارگران مشکل کارگری را حل نموده ولیکن پس از آن مدیران قانونی شرکت اقدامی در جهت تحویل کارخانه به عمل نیاورده اند. کارخانه در حال حاضر غیرفعال است.	هیأت حمایت از صنایع در چندین مرحله آمادگی خود را جهت تحویل و تحویل کارخانه بر طبق مواد (۷، ۹ و ۱۰) قانون و آیین نامه اجرایی آن به شرکت اعلام نموده ولیکن مدیران قانونی شرکت، به دلیل بدهی به بانک ها و سازمان ها اقدامی در جهت تحویل کارخانه به عمل نمی آورند.

۲	نساجی مازندران	خرداد ۱۴۰۱	با ظرفیت کامل در حال فعالیت می‌باشد.	با ورود هیأت مطالبات کارگری پرداخت و بخش‌هایی از بدهی شرکت به اشخاص حقیقی و حقوقی در حال پرداخت می‌باشد. کارخانه با حدود ۴۰۰ کارگر به صورت سه شیفته در بخش‌های ریسندگی و بافندگی و بخشی از رنگرزی فعالیت دارد. هم‌اکنون عملیات تکمیل واحد رنگرزی، چاپ در دست اقدام بوده که با راه‌اندازی کامل آن افزایش تولید و اشتغال را در این واحد خواهیم داشت.
۳	سبلان پارچه اردبیل	مرداد ۱۴۰۱	با ظرفیت کامل در حال فعالیت می‌باشد.	بخشی از بدهی شرکت به کارگران و سازمان‌ها پرداخت شده و کارخانه با حدود ۱۰۰۰ نفر مشغول فعالیت می‌باشد.

سوم- پیگیری تحت پوشش قرار دادن کارخانه‌های جدید

به منظور شناسایی کارخانه‌های واجد شرایط جهت تحت پوشش قرار گرفتن این هیأت و برخورداری از فرصت‌های قانونی، مکاتباتی با وزرا و روسای محترم وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های عضو هیأت حمایت از صنایع و همچنین مکاتباتی با استانداران محترم سراسر کشور به منظور معرفی ظرفیت‌های قانونی هیأت حکایت از صنایع انجام و جلساتی نیز با برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به منظور معرفی هیأت برگزار شده است. علاوه بر این موارد، با ادارات تصفیه و امور ورشکستگی قوه قضائیه به منظور هم‌افزایی ظرفیت‌های قانون حمایت صنعتی و قانون ورشکستگی و مشارکت در راه‌اندازی و احیاء کارخانه‌های تحت پوشش شرکت‌های ورشکسته نیز جلسات متعددی برگزار شده است.

چهارم- پیگیری اصلاح برخی از مواد قانون حمایت صنعتی

با توجه به اینکه قانون حمایت صنعتی مصوب سال ۱۳۴۳ در مجلس شورای ملی وقت می‌باشد، در گذر زمان نیازمند اصلاحاتی بوده که از آن تاریخ تاکنون انجام نگردیده است. همچنین شورای محترم نگهبان نیز ایراداتی را درخصوص خلاف بودن برخی مواد قانون مذکور را متذکر شده است. هم‌اکنون بازنگری قانون حمایت صنعتی در مجلس شورای اسلامی از دو مسیر در حال انجام می‌باشد. یکی این که پیرو ایرادات شورای محترم نگهبان در مورد مواد (۱، ۲ و ۷) قانون موصوف، دولت طی لایحه‌ای به مجلس شورای اسلامی خواهان اصلاح مواد مذکور گردید که موضوع در دستور کار مجلس قرار گرفته و هم‌اکنون در نوبت رسیدگی در صحن علنی می‌باشد.

از سوی دیگر نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی با محوریت کمیسیون صنایع و معادن درصدد تهیه و ارائه طرحی در زمینه اصلاح قوانین حمایتی از صنایع از جمله قانون حمایت صنعتی می‌باشند که در این رابطه

جلساتی در کمیسیون مذکور و همچنین مرکز پژوهش‌های مجلس برگزار و این هیأت نیز اصلاحات پیشنهادی بر قانون حمایت جهت طرح در کمیسیون صنایع و معادن را به مرکز پژوهش‌ها ارسال نموده است.

ح - خلاصه فصل

هیأت حمایت از صنایع	
ماده (۱) قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۴۳/۰۳/۱۹	مبنای قانونی
جلوگیری از تعطیلی کارخانجات	صلاحیت
۱- نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۲- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت (رئیس) ۳- نماینده سازمان برنامه و بودجه ۴- نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ۵- یک کارشناس در امور صنعتی یا اقتصادی به انتخاب وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و تعاون، کار و رفاه اجتماعی	اعضا
وزارت صنعت، معدن و تجارت	دبیرخانه
www.mimt.gov.ir	تارنما

فصل نهم

ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

در تکمیل سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی^۱، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا در ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ به تصویب مقام معظم رهبری رسید و در مقدمه آن، قوای کشور مکلف شدند که بی‌درنگ و با زمان‌بندی مشخص، اقدام به اجرای سیاست‌های مزبور نموده و با تهیه قوانین و مقررات لازم و تدوین نقشه راه برای عرصه‌های مختلف، زمینه و فرصت مناسب را برای نقش‌آفرینی مردم و همه فعالان اقتصادی فراهم سازند.^۲

در همین راستا، هیأت وزیران به منظور بررسی، تصویب و راهبری برنامه‌های اقتصاد مقاومتی و نظارت بر عملیات اجرایی آن‌ها، طی تصویب‌نامه شماره ۸۵۰۰۱/ت/۵۲۴۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۲۹ اقدام به تشکیل «ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی» به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور و با عضویت برخی وزیران، رؤسای سازمان‌ها و نهادها و سه نفر اقتصاددان می‌نماید. در همان سال، طی مصوبه‌ای در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۰۲، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به ترکیب ستاد مزبور افزوده می‌شود. طبق ماده (۳) تصویب‌نامه، در هر استان نیز ستاد مشابهی با مسئولیت استاندار و عضویت رؤسای دستگاه‌های متناظر عضو ستاد مرکزی تشکیل می‌شود.^۳

در تاریخ ۱۳۹۴/۰۹/۰۳، ستاد در هفتمین جلسه خود تصمیم می‌گیرد با توجه به آمادگی سازمان برنامه و بودجه، دبیرخانه ستاد در آن سازمان استقرار یابد و معاون امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه به عنوان دبیر ستاد معرفی می‌شود.

۱. سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در تاریخ ۱۳۸۴/۰۳/۰۱ به تصویب مقام معظم رهبری رسیده است.

۲. برای مطالعه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به بند ث- پیوست قوانین و مقررات رجوع کنید.

۳. کمتر از چهار ماه قبل از تصویب‌نامه هیأت وزیران، قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در تاریخ ۱۳۹۴/۰۳/۰۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد که برابر ماده (۱) آن باید شورایی مرکب از اعضای سه قوه تشکیل شود. شورای موضوع این قانون از جهات مختلفی با ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی متفاوت است: اول این که مبنای شورا قانون است در حالی که مبنای ستاد مقرر است؛ دوم این که شورا متشکل از اعضای از هر سه قوه بوده در حالی که اعضای ستاد منحصر به قوه مجریه می‌باشند. شایان ذکر است تاکنون این شورا در عمل تشکیل نشده است و با وجود این که در تبصره (۱۱) ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور به اعضای شورا اضافه شده و همچنین مقرر گردید دبیرخانه آن نیز در سازمان برنامه و بودجه کشور تشکیل شود، این شورا تشکیل جلسه نداده است.

پس از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار نوروزی سال ۱۳۹۵ با جمعی از مسئولان کشور و تأکید بر نقش معاون اول رئیس جمهور به عنوان اداره کننده و فرماندهی قرارگاه اقتصاد مقاومتی،^۴ این ستاد با نام «ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» خوانده می‌شود.

ب- وظایف و اختیارات

طبق ماده (۱) تصویب‌نامه تشکیل ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی، وظایف ستاد به شرح زیر است:

- ۱- هماهنگی جهت تدوین برنامه‌های عملیاتی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی در چارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و راهبردهای مربوط به پیگیری تأمین نیازهای اجرای برنامه‌های مصوب ستاد
- ۲- دریافت برنامه‌های عملیاتی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی برای تحقق اقتصاد مقاومتی و بررسی تصویب آن‌ها
- ۳- گزارش‌گیری منظم از اجرای برنامه‌ها
- ۴- اعمال نظارت و مداخله جدی در موارد قصور و حل و فصل مشکلات برای تسهیل در امور
- ۵- اطلاع‌رسانی مناسب از روند پیشرفت برنامه‌های اقتصاد مقاومتی
- ۶- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی مختلف مجری سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برای عملیاتی کردن برنامه مصوب
- ۷- شناسایی و معرفی موانع اجرایی یا قوانین و مقررات مغایر
- ۸- ایجاد سازوکار مناسب به منظور تشخیص و تعیین اولویت‌ها برای تخصیص بهینه منابع محدود. لازم به ذکر است، به موجب ماده (۲) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه، مصوبات ستاد در پنج حوزه مشخص می‌بایست در بودجه سالانه کشور اعمال گردد.^۵

پ- اعضا

اعضای ستاد عبارتند از:

۱- معاون اول رئیس جمهور (رئیس ستاد)

۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی

۳- وزیر نفت

۴- وزیر نیرو

۵- وزیر کشور

۴. «ایشان [معاون اول رئیس جمهور] در نقش اداره کننده و فرماندهی قرارگاه این اقدام بزرگ، بنا است نقش ایفا کنند. بنده اصرار بر این معنا دارم که به معنای واقعی کلمه، فرماندهی صورت بگیرد؛ دستگاه‌ها، خب سیاست‌هایی دارند، کارهایی دارند، کارهای متعارف و معمولی دارند؛ نقش فرماندهی این است که ملاحظه کند ببیند کدام یک از این کارها در چهارچوب سیاست اقتصادی می‌گنجد و کدام نسبت به اقتصاد مقاومتی بی‌تفاوت است و کدام ضد اقتصاد مقاومتی است». بیانات مقام معظم رهبری در دیدار نوروزی جمعی از مسئولان کشور مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۱۸. رجوع کنید به تارنمای Khamenei.ir.

۵. برای مطالعه کامل ماده ۲ آن قانون، مراجعه کنید به پیوست قوانین و مقررات.

- ۶- وزیر جهاد کشاورزی
- ۷- وزیر راه و شهرسازی
- ۸- وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
- ۹- وزیر صنعت، معدن و تجارت
- ۱۰- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۱۱- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ۱۲- وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- ۱۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۱۴- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- ۱۵- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۱۶- معاون امور مجلس رئیس جمهور
- ۱۷- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور
- ۱۸- مشاور اقتصادی رئیس جمهور و رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی
- ۱۹- سه نفر اقتصاددان به انتخاب رئیس ستاد.

طبق تبصره (۲) ماده (۱) تصویبنامه، در جهت هماهنگی با سایر قوا، نیروهای مسلح و بخش غیردولتی و مشارکت آن‌ها در اجرای برنامه‌ها، ستاد حسب مورد از نایب رئیس اول مجلس شورای اسلامی، معاون اول قوه قضاییه، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، رئیس بنیاد مستضعفان، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) برای شرکت در جلسات ستاد دعوت می‌نماید.

برابر ماده (۳) و (۴) تصویبنامه، ستادهای استانی راهبری و فرماندهی اقتصاد مقاومتی به منظور تهیه و اجرای برنامه‌های منطقه‌ای اقتصاد مقاومتی و اجرای مصوبات ستاد با مسئولیت استاندار و عضویت دستگاه‌های متناظر عضو ستاد مرکزی تشکیل می‌شود. استانداران باید برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی استان را با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده به ستاد مرکزی ارائه کنند و همچنین، اهداف و زمان‌بندی برنامه‌های عملیات استانی را مورد پایش، نظارت و پیگیری قرار داده و در این باره گزارش‌های ادواری تهیه نمایند.

ت- دبیرخانه

وفق تبصره (۱) ماده (۱) تصویبنامه، دبیر ستاد توسط معاون اول رئیس جمهور انتخاب می‌شود و حسب نظر معاون اول، کارگروه‌های تخصصی در حوزه دبیرخانه ستاد تشکیل می‌گردد. از این رو، ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در هفتمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۳^۶ تصمیم به تشکیل دبیرخانه در سازمان برنامه و بودجه گرفته و معاون امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه در آن سازمان را به عنوان دبیر ستاد انتخاب می‌نماید.

۶. ابلاغ مصوبات هفتمین جلسه ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی به شماره ۱۱۶۹۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۰۴ صادره از معاونت هماهنگی و نظارت معاون اول رئیس جمهور.

ث - تارنما

در حال حاضر، دو تارنما به نشانی rec.mporg.ir و nipa.mporg وجود دارد که به ترتیب مربوط به امور اقتصاد مقاومتی و شورای اقتصاد سازمان برنامه بودجه کشور و سامانه نظام یکپارچه پیشبرد و پایش اقتصاد مقاومتی (نیپا) می‌باشد.

ج - قوانین و مقررات مربوطه

• سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

مصوب ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ مقام معظم رهبری

ایران اسلامی با استعدادهای سرشار معنوی و مادی و ذخائر و منابع غنی و متنوع و زیرساخت‌های گسترده و مهم‌تر از همه، برخورداری از نیروی انسانی متعهد و کارآمد و دارای عزم راسخ برای پیشرفت، اگر از الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی که همان اقتصاد مقاومتی است، پیروی کند نه تنها بر همه مشکلات اقتصادی فائق می‌آید و دشمن را که با تحمیل یک جنگ اقتصادی تمام‌عیار در برابر این ملت بزرگ صفا آرای کرده، به شکست و عقب‌نشینی وا می‌دارد، بلکه خواهد توانست در جهانی که مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار، مانند بحران‌های مالی، اقتصادی، سیاسی و ... در آن رو به افزایش است، با حفظ دستاوردهای کشور در زمینه‌های مختلف و تداوم پیشرفت و تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی و سند چشم‌انداز بیست‌ساله، اقتصاد متکی به دانش و فناوری، عدالت بنیان، درون‌زا و برون‌گرا، پویا و پیشرو را محقق سازد و الگویی الهام‌بخش از نظام اقتصادی اسلام را عینیت بخشد.

اکنون با مذاقه لازم و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که در ادامه و تکمیل سیاست‌های گذشته، خصوصاً سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با چنین نگاهی تدوین شده و راهبرد حرکت صحیح اقتصاد کشور به سوی این اهداف عالی است، ابلاغ می‌گردد.

لازم است قوای کشور بی‌درنگ و با زمان‌بندی مشخص، اقدام به اجرای آن کنند و با تهیه قوانین و مقررات لازم و تدوین نقشه راه برای عرصه‌های مختلف، زمینه و فرصت مناسب برای نقش‌آفرینی مردم و همه فعالان اقتصادی را در این جهاد مقدس فراهم آورند تا به فضل الهی حماسه اقتصادی ملت بزرگ ایران نیز همچون حماسه سیاسی در برابر چشم جهانیان رخ نماید. از خداوند متعال توفیق همگان را در این امر مهم خواستارم.

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

۱- تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.

۲- پیشسازی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه.

۳- محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استان‌ها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.

۴- استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.

۵- سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آن‌ها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۶- افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (بویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.

۷- تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا).

۸- مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه‌ریزی برای ارتقاء کیفیت و رقابت‌پذیری در تولید.

۹- اصلاح و تقویت همه‌جانبه نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.

۱۰- حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق:

- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم.
- گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.
- تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات.
- برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.
- استفاده از سازوکار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.
- ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.
- ۱۱- توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.
- ۱۲- افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:
- توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.
- استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.
- استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.
- ۱۳- مقابله با ضربه‌پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق:
- انتخاب مشتریان راهبردی.
- ایجاد تنوع در روش‌های فروش.
- مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش.
- افزایش صادرات گاز.
- افزایش صادرات برق.
- افزایش صادرات پتروشیمی.

- افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی.
- ۱۴- افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، بویژه در میادین مشترک.
- ۱۵- افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (بر اساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.
- ۱۶- صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.
- ۱۷- اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.
- ۱۸- افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.
- ۱۹- شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...
- ۲۰- تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.
- ۲۱- تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.
- ۲۲- دولت مکلف است برای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگ‌سازی و بسیج پویای همه امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:
- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توان آفندی و اقدامات مناسب.
- رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.
- مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.
- ۲۳- شفاف و روان‌سازی نظام توزیع و قیمت‌گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.
- ۲۴- افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.

• از قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶) مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴

- ماده ۲- موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرح‌های (پروژه‌های) مرتبط با آن‌ها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید.
- الف - موضوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط زیست
- ب - موضوعات خاص مکان محور در مورد توسعه سواحل مکران، اروند و بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافت‌های فرسوده)، بافت‌های تاریخی و مناطق روستایی
- پ - موضوعات خاص بخش پیش روی اقتصاد در مورد معدن و صنایع معدنی، کشاورزی، گردشگری، عبوری (ترانزیت) و حمل و نقل ریلی، فناوری نوین، توسعه و کاربست علم و فناوری و انرژی
- ت - موضوعات خاص کلان فرابخشی در مورد بهبود محیط کسب و کار، اشتغال، فضای مجازی، بهره‌وری تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور، نظام عادلانه پرداخت و رفع تبعیض، توانمندسازی محرومان و فقرا (با

اولویت زنان سرپرست خانوار)، بیمه‌های اجتماعی و ساماندهی و پایداری صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی و اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی-اسلامی
ث - توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی

• تصویبنامه در خصوص تشکیل ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی

مصوب هیأت وزیران به شماره ۸۵۰۰۱/ت/۵۲۴۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۲۹

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۰۶/۲۹ در اجرای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری راجع به اقتصاد مقاومتی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱ (اصلاحی ۱۳۹۴/۱۰/۰۲) - به منظور بررسی، تصویب و راهبری برنامه‌های اقتصاد مقاومتی و نظارت بر عملیات اجرایی آن‌ها، ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی به ریاست معاون اول رئیس جمهور و با عضویت وزرای امور اقتصادی و دارایی، نفت، نیرو، کشور، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، رئیس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاون امور مجلس رئیس جمهور، معاون علمی و فناوری رئیس جمهور، مشاور اقتصادی رئیس جمهور و رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی و سه نفر اقتصاددان به انتخاب رئیس ستاد با وظایف زیر تشکیل می‌گردد:

الف- هماهنگی جهت تدوین برنامه‌های عملیاتی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی در چارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و راهبردهای مربوط به پیگیری تأمین نیازهای اجرای برنامه‌های مصوب ستاد
ب- دریافت برنامه‌های عملیاتی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی برای تحقق اقتصاد مقاومتی و بررسی تصویب آن‌ها

ج- گزارش‌گیری منظم از اجرای برنامه‌ها

د- اعمال نظارت و مداخله جدی در موارد قصور و حل و فصل مشکلات برای تسهیل در امور

ه- اطلاع‌رسانی مناسب از روند پیشرفت برنامه‌های اقتصاد مقاومتی

و- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی مختلف مجری سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برای عملیاتی کردن برنامه مصوب

ز- شناسایی و معرفی موانع اجرایی یا قوانین و مقررات مغایر

ح- ایجاد سازوکار مناسب به منظور تشخیص و تعیین اولویت‌ها برای تخصیص بهینه منابع محدود

تبصره ۱- دبیر ستاد توسط معاون اول رئیس جمهور انتخاب می‌شود. کارگروه‌های تخصصی حسب نظر معاون اول رئیس جمهور در حوزه دبیرخانه ستاد تشکیل می‌شود.

تبصره ۲ - به منظور پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و برای هماهنگی با سایر قوا، نیروهای مسلح و بخش غیردولتی و مشارکت آن‌ها در اجرای برنامه‌های مربوط حسب مورد از نایب رئیس اول مجلس شورای اسلامی، معاون اول قوه قضاییه، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، رئیس بنیاد مستضعفان، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) برای شرکت در جلسات ستاد دعوت می‌شود.

۲- به منظور انجام امور دبیرخانه‌ای ستاد، هماهنگی‌های اداری، دریافت و بررسی پیشنهادهای، تهیه دستور جلسات، ثبت و ضبط مذاکرات و تصمیمات، گزارش‌گیری، اطلاع‌رسانی و آموزش دست‌اندرکاران، دبیرخانه ستاد با مسئولیت دبیر ستاد تشکیل می‌شود.

۳- به منظور تهیه و اجرای برنامه‌های منطقه‌ای و استانی اقتصاد مقاومتی و اجرای مصوبات ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی، ستاد مشابهی در هر استان با مسئولیت استاندار و عضویت روسای دستگاه‌های متناظر عضو ستاد مرکزی تشکیل می‌شود.

۴- استانداران موظفند برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی استان خود را با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی ارائه کنند. مسئولیت پایش، نظارت و پیگیری اهداف و زمان‌بندی برنامه‌های عملیاتی استانی و ارسال گزارش‌های ادواری بر عهده استانداران می‌باشد.

۵- فرآیندهای تفصیلی تولید برنامه، شاخص‌های پیگیری، پایش و ارزیابی اجرای آن توسط دبیرخانه تهیه و به تصویب ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی می‌رسد.

چ- اهم اقدامات^۷

ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در راستای پیاده‌سازی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، تا سال ۱۴۰۰ تعداد ۷۶ جلسه برگزار نمود که هدف عمده برنامه‌ها و پروژه‌های مصوب ستاد مزبور، رونق تولید، ایجاد اشتغال و بهبود فضای کسب و کار بوده است. از جمله مهمترین مصوبات ستاد مذکور در زمینه بهبود فضای کسب و کار می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- دستورالعمل استقرار و توسعه مرکز ملی پایش محیط کسب و کار کشور (موضوع ابلاغیه شماره ۵۰۸۶۸ مورخ ۱۳۵۶/۰۵/۰۱)

۲- مصوبه رفع مشکلات فعالان اقتصادی بخش خصوصی با سازمان تأمین اجتماعی و مساعدت در جهت بهبود فضای کسب و کار (ابلاغیه شماره ۵۰۴۳۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۳۱)

۳- مصوبه مرتفع نمودن مشکلات مالیاتی واحدهای کوچک و متوسط (ابلاغیه شماره ۹۵۲۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۱/۳۰)

۴- بسته‌های حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی (ابلاغیه‌های شماره ۲۶۰۹۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۰۴، شماره ۷۵۱۴۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۱، شماره ۱۱۷۶۰۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۰۷، شماره ۱۴۱۰۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۳، شماره ۳۴۶۱۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۴ و شماره ۴۷۲۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۵).

ج- خلاصه فصل

ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی	
مبنای قانونی	ماده (۱) تصویبنامه هیأت وزیران در خصوص تشکیل «ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی» به شماره ۸۵۰۰۱/ت/۵۲۴۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۲۹
صلاحیت	تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
اعضا	۱- معاون اول رئیس جمهور (رئیس ستاد) ۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی ۳- وزیر نفت ۴- وزیر نیرو ۵- وزیر کشور ۶- وزیر جهاد کشاورزی ۷- وزیر راه و شهرسازی ۸- وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ۹- وزیر صنعت، معدن و تجارت ۱۰- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۱۱- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ۱۲- وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۱۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور ۱۴- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ۱۵- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۱۶- معاون امور مجلس رئیس جمهور ۱۷- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور ۱۸- مشاور اقتصادی رئیس جمهور و رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی ۱۹- سه نفر اقتصاددان به انتخاب رئیس ستاد
دبیرخانه	دبیر ستاد توسط معاون اول رئیس جمهور انتخاب می‌شود و حسب نظر معاون اول، کارگروه‌های تخصصی در حوزه دبیرخانه ستاد تشکیل می‌گردد.
تارنما	۱- rec.mporg.ir (امور اقتصاد مقاومتی و شورای اقتصاد سازمان برنامه بودجه کشور) ۲- nipa.mporg.ir (سامانه نظام یکپارچه پیشبرد و پایش اقتصاد مقاومتی (نیپا))

فصل دهم

ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

در قوه قضائیه

الف - تاریخچه و مبانی قانونی

پس از ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در تاریخ ۱۳۸۴/۰۳/۰۱ توسط مقام معظم رهبری و یک ماه پیش از تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، رئیس وقت قوه قضائیه اقدام به تصویب دستورالعمل حمایت قضایی از سرمایه‌گذاری در قوه قضائیه در سال ۱۳۸۶ می‌نماید که یکی از اهداف آن، تضمین سلامت و امنیت اقتصادی کشور است. بر اساس ماده (۲) آن دستورالعمل، در هر استان «کمیته حمایت قضایی» تشکیل می‌گردد که متشکل از مقامات قضایی و مدیران کل دفتر بازرسی استان و ثبت اسناد و املاک استان است. کمیته‌های حمایت قضایی مکلف به تعامل با متولیان امور اقتصادی، ارائه مشاوره کارشناسی، رسیدگی فوری به دعاوی سرمایه‌گذاران و غیره می‌باشند.

مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ در ادامه و تکمیل سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اقدام به ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی می‌نمایند. با تأسی از این سیاست‌ها و پیرو «قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی» مصوب ۱۳۹۴/۰۳/۰۵، دستورالعمل جدیدی توسط رئیس قوه قضائیه در سال ۱۳۹۶ به تصویب می‌رسد که دستورالعمل پیشین را صراحتاً ملغی می‌نماید و نهاد جدیدی جایگزین کمیته‌های حمایت قضایی استانی می‌شود. «دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۹ به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد که هدف از ابلاغ آن، استفاده مطلوب از ظرفیت‌های قوه قضائیه در تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و هماهنگی بخش‌های مختلف با یکدیگر و با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در راستای امنیت سرمایه‌گذاری، رفع موانع حقوقی - قضایی تولید و اشتغال و مبارزه با مفاسد اقتصادی در چارچوب وظایف و اختیارات قوه قضائیه بیان شده است.^۱

۱. دستورالعمل حمایت قضایی از سرمایه‌گذاری در قوه قضائیه به شماره ۱/۸۶/۱۰۸۳۲ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۶ مصوب رئیس قوه قضائیه

۲. دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه به شماره ۹۰۰۰/۲۸۵۴۸/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۹ مصوب رئیس قوه قضائیه (شایان ذکر است این دستورالعمل به موجب دستورالعمل سال ۱۳۹۹ ملغی شده است):

در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغیه مورخ ۲۹/ ۱۱/ ۱۳۹۲ مقام معظم رهبری و قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴/۰۳/۰۵ مجلس شورای اسلامی و به منظور استفاده‌ی مطلوب از ظرفیت‌های قوه قضائیه در تحقق سیاست‌های مذکور و هماهنگی بخش‌های مختلف با یکدیگر و با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در راستای امنیت سرمایه‌گذاری، رفع موانع حقوقی - قضایی تولید و اشتغال و مبارزه با مفسد اقتصادی در چارچوب وظایف و اختیارات قوه قضائیه، «دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

ماده ۱- به منظور استفاده بهینه از ظرفیت‌های قوه قضائیه جهت اجرای ابعاد حقوقی، قضایی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در چارچوب مقررات و با لحاظ وظایف و اختیارات و صلاحیت‌های قانونی، «ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه» که از این پس «ستاد مرکزی» نامیده می‌شود با حضور اعضای زیر تشکیل می‌شود:

۱- معاون اول قوه قضائیه (رئیس ستاد مرکزی) ۲- دادستان کل کشور ۳- وزیر دادگستری ۴- معاون راهبردی ۵- معاون منابع انسانی ۶- معاون حقوقی ۷- معاون رئیس قوه قضائیه و رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات ۸- معاون مالی، پشتیبانی و عمرانی قوه قضائیه ۹- معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم ۱۰- معاون رئیس قوه قضائیه و رئیس مرکز امور شوراهای حل اختلاف ۱۱- رئیس دیوان عدالت اداری ۱۲- رئیس سازمان بازرسی کل کشور ۱۳- رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ۱۴- رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور ۱۵- رئیس سازمان تعزیرات حکومتی.

تبصره ۱- دبیر ستاد مرکزی یکی از قضات عالی‌رتبه است که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌شود.

تبصره ۲- دعوت سایر مسئولین از قوای سه‌گانه، نیروی انتظامی، نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی، بانک‌ها، مسئولین اتاق‌های بازرگانی و تعاون مرکزی ایران و فعالان بخش خصوصی کشور و سایر اشخاص و مقامات در جلسات ستاد با تأیید رئیس ستاد بلامانع است.

تبصره ۳- جلسات ستاد حداقل ماهی یک بار تشکیل می‌شود، علاوه بر جلسات مذکور، بنا بر تشخیص رئیس ستاد، جلسات فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.

ماده ۲- ستاد مرکزی دارای یک دبیرخانه با مسئولیت دبیر ستاد مرکزی است که در حوزه معاونت اول قوه قضائیه تشکیل می‌شود و عهده‌دار وظایف زیر است:

(الف) ابلاغ مصوبات ستاد مرکزی به مبادی ذی‌ربط و پیگیری اجرای آن‌ها.

(ب) تشکیل منظم جلسات ستاد با تعیین دستور کار و دعوت از اعضا.

(پ) نظارت بر عملکرد ستادهای استانی موضوع ماده ۱۷ این دستورالعمل، معاونت‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط با دریافت مستمر گزارش‌ها و جمع‌بندی آن‌ها و ارائه به ستاد مرکزی.

(ت) تعامل نظام‌مند و مستمر با فعالان بخش خصوصی جهت اطلاع از مسائل و مشکلات حقوقی و قضایی تولید، سرمایه‌گذاری، اشتغال و سایر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی.

ماده ۳- وظایف ستاد مرکزی عبارت است از: ۱- برنامه‌ریزی ۲- نظارت و پیگیری اقدامات ناظر به اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه ۳- ایجاد هماهنگی میان مسئولین و نمایندگی‌های قوه قضائیه در حوزه اقتصادی، حمایت‌های حقوقی، قضایی از فعالیت‌های اقتصادی مجاز و مشروع در سطح ملی ۴- حمایت‌های لازم جهت رفع مسائل و مشکلات حقوقی، قضایی سرمایه‌گذاری و ایجاد هماهنگی و انسجام در امور مشاوره، کارشناسی و داورى مربوط به دعاوی و اختلافات پرونده‌های تجاری و اقتصادی.

ماده ۴- معاون اول قوه قضائیه ضمن مدیریت مؤثر جلسات ستاد و نظارت بر فعالیت دبیرخانه اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

(الف) ایجاد هماهنگی میان بخش‌های مختلف درون سازمانی و نمایندگی‌های قوه قضائیه در حوزه اقتصادی.

(ب) ارتباط منظم با سایر قوا و ارائه گزارش مستمر در اجرای دستورالعمل به رئیس قوه قضائیه.

(پ) ایجاد هماهنگی لازم میان ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و ستاد مرکزی موضوع ماده ۱ این دستورالعمل به منظور تشریک مساعی دستگاه‌های ذی‌ربط.

(ت) ایجاد هماهنگی و پیگیری لازم به منظور اجرای مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در راستای وظایف قوه قضائیه و جلب همکاری دستگاه‌های اجرایی با قوه قضائیه در اجرای وظایف مشترک.

(ث) تعیین کارگروه‌های تخصصی در اجرای مأموریت‌های موضوع این دستورالعمل.

ماده ۵- معاونت راهبردی مکلف است نسبت به تدوین برنامه نحوه اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در سطح قوه قضائیه و درج آن در برنامه سالانه و پنج‌ساله با مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط و پیش‌بینی اعتبار لازم برای اجرای برنامه‌ها

در چارچوب بودجه مصوب و رصد و پایش آن و سایر اقدامات لازم از قبیل بهینه‌سازی ساختار و تشکیلات قوه قضائیه در راستای افزایش بهره‌وری اقدام نماید و گزارش سالانه آن را به رئیس ستاد مرکزی ارائه کند.

تبصره - برنامه‌ها و اقدامات مذکور پس از طرح در ستاد مرکزی و تصویب رئیس قوه قضائیه در برنامه سالانه و پنج‌ساله قوه قضائیه درج می‌شود.

ماده ۶- معاونت حقوقی مکلف است در اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۶۸/۱۱/۸، قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴/۳/۵ و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) مقررات‌زدایی و ظرفیت‌سازی قانونی در تعامل با هیأت موضوع ماده ۵۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور^۲ برای تسهیل شرایط کسب و کار و حمایت حقوقی - قضایی از سرمایه‌گذاری و تولید.

ب) پیگیری جهت تسریع در فرایند تصویب لوایح مرتبط با امور اقتصادی از جمله لایحه قانون تجارت، لایحه آیین دادرسی تجاری و لایحه قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها و جلوگیری از تجاوز به منابع طبیعی و اراضی ملی، تهیه لایحه مجازات فعالان غیرمجاز در بازارهای مالی، لایحه جامع داوری، لایحه پیشگیری و مبارزه با مفاسد اقتصادی و لایحه مبارزه با جرائم اقتصادی.

پ) همکاری در به روزرسانی قوانین و مقررات ثبتی با رویکرد ایجاد نظارت هوشمند، با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور.

ماده ۷- معاونت منابع انسانی مکلف است نسبت به تأمین نیروی انسانی لازم و آموزش مسائل اقتصادی و مالی و نیز قوانین مرتبط به قضات، کارمندان و ضابطین رسیدگی‌کننده به پرونده‌های اقتصادی و ارتقاء توانمندی آنان با همکاری مراجع ذی‌ربط، برنامه‌ریزی و اقدام نماید.

ماده ۸- پژوهشگاه قوه قضائیه مطالعات و بررسی‌های میدانی و تطبیقی را در امور زیر انجام می‌دهد:

الف) شناسایی آسیب‌ها و موانع حقوقی و قضایی سرمایه‌گذاری در داخل کشور و راهکارهای ارتقاء امنیت قضایی و حمایت از سرمایه‌گذاری مولد.

ب) مطالعه تطبیقی جهت بهره‌گیری از تجربیات کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه پیرامون نقش قضاء در امنیت و توسعه اقتصادی.

ماده ۹- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم مکلف است نسبت به هماهنگی، پیگیری و پشتیبانی محتوایی از فرآیند فرهنگ‌سازی عمومی جهت پیشگیری از جرائم مالی و اقتصادی با همکاری مراکز مذهبی، فرهنگی و رسانه‌ها از جمله رسانه ملی و نیز اقدامات پیشگیرانه از جرائم مذکور با همکاری دستگاه‌های مرتبط داخل و خارج از قوه قضائیه اقدام نماید.

ماده ۱۰- معاونت مالی، پشتیبانی و عمرانی مکلف است در راستای نظام‌مندی و ساماندهی ساختار و فرآیندهای مالی نسبت به نظارت و تسریع در اجرای پروژه‌های عمرانی و مدیریت بهینه هزینه‌ها در امور مالی و پشتیبانی با تأکید بر حمایت از تولید داخلی و کاهش هزینه‌های غیرضرور و جلوگیری از تجمل‌گرایی بر اساس سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برنامه‌ریزی و اقدام نماید.

ماده ۱۱- مرکز آمار و فناوری اطلاعات مکلف است با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مانند سازمان ثبت اسناد و املاک با هدف ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری و رفع موانع حقوقی - قضایی تولید و اشتغال و مبارزه با مفاسد اقتصادی، سامانه جامع موردنیاز را به منظور تجمیع اطلاعات حقوقی - قضایی شرکت‌ها، مؤسسات و فعالان اقتصادی تهیه نماید و با رعایت ضوابط و موازین قانونی مربوط به دادرسی الکترونیک در دسترس دستگاه‌های ذی‌ربط و دادگستری‌های سراسر کشور قرار دهد.

ماده ۱۲- دادستان کل کشور موظف است اقدامات ذیل را انجام دهد:

الف) نظارت بر عملکرد دادرها در مبارزه با جرائم و مفاسد اقتصادی و نحوه اقدام نسبت به حمایت از سرمایه‌گذاران و کارآفرینان و ممنوع‌الخروجی مدیران شرکت‌ها و فعالان اقتصادی به منظور ایجاد امنیت در سرمایه‌گذاری.

ب) ایجاد سازوکارهای لازم برای اجرای مأموریت‌های محوله به دادستانی کل کشور در حوزه مواد مرتبط با امور مالی و اقتصادی مذکور در فصل دهم بخش دوم قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی و سایر قوانین مرتبط.

پ) حضور فعال در جلسات مرتبط با امور اقتصادی که به موجب قانون، دادستانی کل کشور در آن‌ها عضویت دارد، در راستای پیشبرد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی.

ت) اهتمام لازم به جرائم مهم مرتبط با امور مالی یا اقتصادی مانند: قاچاق کالا و ارز، پولشویی، جعل اسناد، جاسوسی و خرابکاری، کلاهبرداری، رشاء و ارتشاء، فرار مالیاتی، جرائم بانکی، تجاوز به اراضی ملی و منابع طبیعی و همکاری در اجرای برنامه‌های پیشگیری از جرائم مذکور.

ماده ۱۳- سازمان بازرسی کل کشور موظف است با توجه به وظایف ذاتی خود به منظور نظارت بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری، موضوع ماده ۴ آئین‌نامه قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۸۸، به ویژه قوانین و مقررات اقتصادی و مالی و مفاد سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، طی بازرسی‌های مستمر، فوق‌العاده و موردی، موارد زیر را پیگیری و اجرا نماید:

الف) اهتمام لازم به برنامه‌ریزی و اقدام در زمینه کشف سوء جریان‌ات احتمالی در روند اجرای الزامات مذکور در سیاست‌های کلی اقتصادی به ویژه اقتصاد مقاومتی در جهت پیشگیری از وقوع جرائم و تخلفات در اجرای این سیاست‌ها.

ب) نظارت بر فرایند شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و توصیه‌های لازم به منظور جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و ایجاد زمینه‌های فساد در حوزه‌های پولی، تجاری و ارزی.

پ) حضور فعال در هیأت موضوع ماده ۵۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و شناسایی موانع صدور مجوز برای فعالیت‌های سالم اقتصادی، گلوگاه‌های موجب اطاله‌ی صدور مجوز و ارائه‌ی پیشنهاد جهت رفع علل اطاله در اعطای تسهیلات به تجار و سرمایه‌گذاران در مواردی مانند حمل و نقل کالا، گمرک و سایر موارد مربوط.

ت) شناسایی قصور و تقصیر متولیان دستگاه‌های دولتی به ویژه آن دسته از ترک فعل‌هایی که عملاً موجب ایجاد اخلال در نظام اقتصادی کشور می‌شود.

ث) نظارت مستمر بر عملکرد دستگاه‌های دولتی متولی صادرات و واردات در چارچوب قوانین و مقررات و ارائه گزارش به مبادی مربوط جهت بهره‌برداری.

ج) همکاری لازم با دستگاه‌های متولی به منظور شناسایی موانع سرمایه‌گذاری خارجی در کشور، عوامل اخلال در امنیت سرمایه‌گذاران و ارائه پیشنهادها کاربردی.

چ) نظارت بر عملکرد بانک مرکزی در ایفای وظایف قانونی مانند نظارت و پیگیری در وصول مطالبات معوقه بانک‌های دولتی، اصلاح رویه‌های جاری اعطای تسهیلات با رویکرد پیشگیری از وقوع جرم مالی و بانکی.

ح) نظارت دقیق و مستمر بر عملکرد دستگاه‌های دولتی در خریدهای خارجی، مناقصات، مزایده‌ها، ترک تشریفات، قراردادهای خارجی و دولتی، پیشگیری و مقابله با جرائم مربوط.

خ) اهتمام به نظارت بر اجرای صحیح قوانین مرتبط با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از جمله قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴ و قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه‌های غیرضرور و جلوگیری از تجمل‌گرایی مصوب ۱۳۷۰.

ماده ۱۴- دیوان عدالت اداری موظف است در راستای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) تسریع در رسیدگی و ابطال مقررات و آئین‌نامه‌های مغایر با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی.

ب) تسریع در رسیدگی به اعتراضات نسبت به تصمیم‌های دولتی مرتبط با سیاست‌های مذکور.

پ) رعایت سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در صدور دستورهای موقت.

ماده ۱۵- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است با تعاملات برون‌سازمانی نسبت به تدوین برنامه سالانه و میان‌مدت به منظور تحقق و ارتقاء اثربخشی تأسیسات جدید حقوقی در رابطه با توانمندسازی و حرفه‌آموزی زندانیان در راستای جامعه‌پذیری و آموزش و تربیت آنان به عنوان افراد مولد اقتصادی اقدام نماید. به نحوی که زندان‌ها به محیط کار، تلاش و تولید تبدیل شود.

تبصره برنامه‌های پیش‌بینی شده باید به نحوی باشد که محکومین به حبس و بازداشتی‌های طولانی مدت تحت قرار و محکومین مالی در زندان را تحت پوشش قرار دهد.

ماده ۱۶- قوه قضائیه همکاری لازم را با سازمان تعزیرات حکومتی در خصوص نظارت بر فعالیت واحدهای صنفی و اشخاص فعال در امور تجاری و هماهنگ‌سازی آن با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از جمله اجرای تکالیف مذکور در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب، ۱۳۹۴ به عمل آورد.

ماده ۱۷- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مکلف است موارد زیر را پیگیری و نسبت به اجرای آن اقدام نماید:

الف) مستندسازی و صدور اسناد مالکیت حد نگار املاک و اراضی دولت و مردم در نظام جامع کاداستر کشور و تسریع در اجرای قانون جامع کاداستر.

ب) تکمیل فرایند ثبت الکترونیکی و ارتقاء سرعت و دقت در ارائه خدمات مرتبط با ثبت شرکت‌ها و مؤسسات به منظور تسهیل امور مربوط به بهبود فضای کسب و کار.

پ) اقدامات لازم جهت به روزرسانی قوانین و مقررات مرتبط با ثبت املاک، اسناد، ثبت شرکت‌ها و مؤسسات، مالکیت‌های معنوی، و اجرای اسناد لازم‌الاجرا با همکاری معاونت حقوقی.

ت) توسعه و تکمیل سامانه‌ی الکترونیکی و بانک‌های جامع اطلاعات املاک، اسناد، شناسه ملی اشخاص حقوقی و مالکیت‌های معنوی با تأمین امنیت زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مربوطه به منظور یکپارچه‌سازی ثبت رسمی و شفافیت اطلاعات در تمام کشور از جمله مناطق آزاد تجاری.

ث) توسعه و تکمیل خدمات الکترونیکی ثبت ملی و بین‌المللی طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، مبدأ جغرافیایی کالا و اختراعات و آرشيو کلیه سوابق ثبتی مربوط.

ج) گسترش استفاده از ظرفیت‌های اجرای مفاد اسناد رسمی در وصول مطالبات معوقه بانک‌ها.

چ) ذخیره‌سازی الکترونیک کلیه سوابق ثبتی و ارتقاء بانک‌های اطلاعاتی مربوط.

ماده ۱۸- به منظور اجرای مصوبات ستاد مرکزی و در جهت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در ابعاد حقوقی و قضایی در استان‌ها، «ستاد اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی» که از این پس «ستاد استانی» نامیده می‌شود با حضور اعضای زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس کل دادگستری استان (رئیس ستاد استانی) ۲- رئیس کل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مرکز استان ۳- دادستان مرکز استان ۴- معاون برنامه‌ریزی (دبیر ستاد استانی) ۵- معاون مالی، عمرانی و پشتیبانی ۶- معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم ۷- معاون امور شوراهای حل اختلاف رئیس کل دادگستری استان ۸- مدیرکل بازرسی استان ۹- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان ۱۰- مدیرکل زندان‌های استان ۱۱- مدیرکل تعزیرات حکومتی استان.

تبصره - دعوت سایر مسئولین نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی، نیروی انتظامی، بانک‌ها، رؤسای اتاق‌های بازرگانی و تعاون استان و فعالان بخش خصوصی استان و سایر نهادها و اشخاص با تشخیص رئیس ستاد استانی، به عمل می‌آید.

ماده ۱۹- وظایف ستاد استانی عبارت است از:

الف) برنامه‌ریزی، پیگیری و هماهنگی در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و مصوبات ستاد مرکزی.

ب) تعامل و تبادل نظر با مقامات دولتی و غیردولتی در سطح استان در راستای اجرای هر چه بهتر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی.

پ) ارتباط منظم و مستمر با فعالان بخش خصوصی به منظور اطلاع از مسائل و مشکلات حقوقی و قضایی سرمایه‌گذاری و مساعدت در رفع آن.

ت) ایجاد هماهنگی در فعالیت هیأت‌های مشاوره، کارشناسی و داوری متشکل از اعضای اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و تعاون در جهت رفع اختلاف سرمایه‌گذاران.

ث) حمایت حقوقی و قضایی از فعالیت‌های اقتصادی مجاز و مشروع در سطح استان.

تبصره - ستاد استانی در هر استان دارای یک دبیرخانه با مسئولیت معاون برنامه‌ریزی است که در حوزه رئیس کل دادگستری تشکیل می‌شود و عهده‌دار تشکیل جلسات و ابلاغ و اجرای مصوبات و سایر امور اداری ستاد خواهد بود.

ماده ۲۰- رؤسای کل دادگستری و دادستان‌ها مکلف هستند حسب مورد اقدامات زیر را انجام دهند:

الف) مدیریت مؤثر جلسات ستاد استانی

ب) نظارت بر اجرای مصوبات ستاد مرکزی در سطح استان و عملکرد دبیرخانه .

پ) اتخاذ تدابیر لازم به منظور تسریع در رسیدگی به دعاوی و امور مربوط به سرمایه‌گذاران و پرونده‌های مهم اقتصادی در دادسراها و محاکم و جلوگیری از اطاله دادرسی.

ت) ساماندهی شعب تخصصی امور اقتصادی در دادسراها و محاکم استان.

ث) اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم به منظور استفاده از ظرفیت‌های قانونی ناظر به کاهش جمعیت کیفری در آراء قضائی مانند مجازات‌های جایگزین حبس و نظام نیمه آزادی و کنترل محکومین تحت سامانه‌های الکترونیکی با هدف کاهش آثار منفی اقتصادی مجازات زندان و تبدیل آن به فرصت‌های کار، تلاش و تولید.

ج) ارائه گزارش مستمر فصلی به ستاد مرکزی مشتمل بر عملکرد استانی و چالش‌ها و راهکارها.

چ) نظارت ویژه بر فرایند تحقیقات مقدماتی پرونده‌های اقتصادی به منظور پیشگیری از صدور و اجرای نامتناسب قرارهای تأمینی از جمله قرارهای ممنوع‌الخروجی کارآفرینان و سرمایه‌گذاران و توقیف مکان و ابزار تولید و مواد اولیه و جلوگیری از فعالیت بخش‌های خدماتی یا تولیدی، به منظور پیشگیری از اختلال در روند فعالیت اقتصادی از طریق دادستان‌های مربوط.

ح) اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و حمایتی حقوقی و قضایی برای جلوگیری از ورشکستگی و ایجاد زمینه تداوم فعالیت کارآفرینان و فعالان اقتصادی بدهکار از طریق راهکارهای قانونی از جمله هماهنگی با وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت اجرای دقیق قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور، مصوب ۱۳۴۳.

طبق ماده (۱) دستورالعمل اخیر، «ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه» با هدف استفاده بهینه از ظرفیت‌های قوه قضائیه جهت اجرای ابعاد حقوقی، قضایی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در چارچوب مقررات و با لحاظ وظایف و اختیارات و صلاحیت‌های قانونی تشکیل می‌گردد. ستاد مرکزی متشکل از مقامات قوه قضائیه است و ریاست آن بر عهده معاون اول قوه قضائیه می‌باشد. در هر استان نیز به منظور اجرای مصوبات ستاد مرکزی و تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در ابعاد حقوقی و قضایی، ستادی جهت اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تشکیل می‌شود که ریاست آن بر عهده رئیس کل دادگستری استان است.

سه سال بعد، رئیس قوه قضائیه با تأکید بر اجرای بندهای بندهای (۱۹) ۳ و (۲۱) ۴ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ و قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴/۰۳/۰۵ مجلس شورای اسلامی با بررسی عملکرد واحدهای قضایی و ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و ضرورت روزآمد نمودن دستورالعمل قبلی، در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۰۳ مبادرت به تصویب دستورالعمل جدیدی می‌نماید. در دستورالعمل اخیر تغییرات جزئی در اعضای ستاد مرکزی و ستادهای استانی لحاظ شده و دبیرخانه ستاد از حوزه معاون اول به حوزه دادستانی کل کشور تغییر می‌یابد. به علاوه، عنوان «ستاد استانی اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی» به ستادهای تشکیل شده در استان اطلاق می‌شود. در نهایت، وظایف و اختیارات ستاد مرکزی، ستاد استانی، دبیرخانه‌ها و هریک از معاونت‌های قوه قضائیه، واحدهای قضایی، سازمان‌ها و مراکز تابعه قوه روزآمد شده است.

مطابق ماده (۱۲) دستورالعمل، گزارش‌های واصله از ستاد مرکزی و دادستانی کل کشور هر سه ماه یک بار جمع‌بندی می‌شود و علاوه بر اطلاع ریاست قوه قضائیه، توسط سخنگوی قوه به نحو مقتضی به اطلاع عموم می‌رسد.

خ) نظارت بر انجام وظیفه دادرها و دفاع از حقوق عمومی در پرونده‌های ورشکستگی صوری در محاکم حقوقی و شناسایی موارد ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

د) اهتمام لازم در رسیدگی به پرونده‌های مربوط به جرائم مهم مالی و اقتصادی از جمله جرائم قاچاق کالا و ارز و اخلاف در نظام اقتصادی کشور.

ماده ۲۱- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده معاون اول قوه قضائیه به عنوان رئیس ستاد مرکزی است و رؤسای کل دادگستری و سازمان‌های وابسته موظف هستند ضمن همکاری با ستاد مذکور، گزارش عملکرد خود را هر ۶ ماه یک بار به دبیرخانه آن ستاد اعلام نمایند.

ماده ۲۲- این دستورالعمل در ۲۲ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۲۹ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد و کلیه مقررات مغایر با آن از جمله دستورالعمل حمایت قضایی از سرمایه‌گذاری به شماره ۱۰۸۳۳/۱/۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۶ ملغی می‌شود.

۳. بند ۱۹: شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...

۴. بند ۲۱: تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.

ب- وظایف و اختیارات

مطابق ماده (۳) «دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه و رفع موانع آن»، ستاد مرکزی وظایف زیر را بر عهده دارد:

- ۱- برنامه‌ریزی و نظارت و پیگیری اقدامات ناظر به اجرای مأموریت‌های قوه در ارتباط با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، به‌ویژه مبارزه با مفاسد اقتصادی و حمایت‌های لازم جهت تحقق جهش تولید و رفع مسائل و مشکلات حقوقی، قضایی سرمایه‌گذاری
- ۲- ایجاد هماهنگی میان مسئولین، از جمله اعضای ستاد مرکزی و نمایندگی‌های قوه در حوزه اقتصادی و حمایت‌های حقوقی، قضایی از فعالیت‌های اقتصادی مجاز و مشروع در سطح ملی
- ۳- ایجاد هماهنگی و انسجام در امور مشاوره، کارشناسی و داوری مربوط به دعاوی و اختلافات پرونده‌های تجاری و اقتصادی
- ۴- نظارت بر تصمیمات و اقدامات دستگاه‌های اجرایی کشور در زمینه تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از طریق سازمان‌های تابعه.

علاوه بر آن، به موجب ماده (۸) دستورالعمل، تکالیفی موردی و دقیق به تفکیک برای ۱۴ معاونت (مانند معاونت حقوقی)، واحد قضایی (مانند دیوان عدالت اداری)، سازمان (مانند سازمان بازرسی کل کشور) و مرکز (مانند مرکز آمار و فناوری اطلاعات) در قوه قضاییه پیش‌بینی شده تا هر یک در راستای وظایف خود، کارویژه‌هایی در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به انجام برسانند.

ماده (۷) دستورالعمل نیز، پنج وظیفه برای ستادهای استانی پیش‌بینی نموده است:

- ۱- برنامه‌ریزی، پیگیری و هماهنگی در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و مصوبات ستاد مرکزی و تحقق جهش تولید
 - ۲- تعامل و تبادل نظر با مقامات دولتی و غیردولتی در سطح استان در راستای اجرای هرچه بهتر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی؛
 - ۳- ارتباط منظم و مستمر با فعالان بخش خصوصی به منظور اطلاع از مسائل و مشکلات حقوقی و قضایی سرمایه‌گذاری و مساعدت در رفع آن
 - ۴- ایجاد هماهنگی در فعالیت هیأت‌های مشاوره، کارشناسی و داوری متشکل از اعضای اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و تعاون در جهت رفع اختلاف سرمایه‌گذاران
 - ۵- حمایت حقوقی و قضایی از فعالیت‌های اقتصادی مجاز و مشروع در سطح استان.
- بند (ز) ماده (۸)، تکالیف ویژه‌ای نیز برای رؤسای کل دادگستری و دادستان‌ها در استان از جمله مدیریت مؤثر جلسات استانی، نظارت بر اجرای مصوبات ستاد مرکزی، اتخاذ تدابیر لازم در رسیدگی به دعاوی سرمایه‌گذاران و ارائه گزارش اقدامات به دادستانی کل کشور پیش‌بینی نموده است.

پ- اعضاء

وفق ماده (۲) دستورالعمل، اعضاء ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه، عبارتند از:

- ۱- معاون اول قوه (رئیس ستاد مرکزی)

۲- دادستان کل کشور (دبیر ستاد مرکزی)

۳- وزیر دادگستری

۴- رئیس حوزه ریاست قوه

۵- معاون راهبردی

۶- معاون منابع انسانی و امور فرهنگی

۷- معاون حقوقی و امور مجلس

۸- معاون مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

۹- معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

۱۰- رئیس مرکز توسعه حل اختلاف

۱۱- رئیس دیوان عدالت اداری

۱۲- رئیس سازمان بازرسی کشور

۱۳- رئیس سازمان ثبت

۱۴- رئیس سازمان زندان‌ها

۱۵- رئیس سازمان تعزیرات حکومتی

۱۶- رئیس مرکز آمار.

جلسات ستاد مرکزی حداقل هر ماه یک بار برگزار می‌شود و رئیس ستاد نیز بنا بر تشخیص خود می‌تواند اقدام به تشکیل جلسات فوق‌العاده نماید. در غیاب معاون اول، دادستان کل کشور عهده‌دار ریاست جلسات خواهد بود. ستاد می‌تواند با تأیید رئیس ستاد، سایر اشخاص، مقامات و مسئولین را جهت شرکت در جلسات دعوت نماید.

ستاد استانی برابر ماده (۶) با اعضای زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس کل دادگستری استان (رئیس ستاد استانی)

۲- دادستان مرکز استان (دبیر ستاد استانی)

۳- معاون برنامه‌ریزی و آمار استان

۴- معاون مالی استان

۵- معاون اجتماعی استان

۶- معاون مرکز توسعه حل اختلاف رئیس کل دادگستری استان

۷- مدیرکل بازرسی استان

۸- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان

۹- مدیرکل زندان‌های استان

۱۰- مدیرکل تعزیرات حکومتی استان.

ستاد استانی می‌تواند با تشخیص رئیس ستاد، سایر مسئولین نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی، نیروی انتظامی، بانک‌ها، رؤسای اتاق‌های بازرگانی و تعاون استان و فعالان بخش خصوصی استان و سایر نهادها و اشخاص را به جلسات دعوت نماید.

ت- دبیرخانه

در اجرای ماده (۴) دستورالعمل، دبیرخانه ستاد مرکزی در حوزه دادستانی کل کشور تشکیل می‌شود. دبیر ستاد مرکزی، دادستان کل کشور است و مسئول دبیرخانه توسط ایشان تعیین می‌شود. دبیرخانه ستاد استانی نیز وفق تبصره ماده (۷) در حوزه رئیس کل دادگستری تشکیل می‌شود.

ث- تارنما

ستاد فاقد تارنمای مستقل بوده و نشانی زیر مربوط به تارنمای اصلی قوه قضاییه می‌باشد:
eadl.ir

ج- قوانین و مقررات مربوطه

• دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه و رفع موانع آن
شماره ۹۰۰۰/۱۲۳۶۹۴/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۰۳ مصوب رئیس قوه قضاییه

مقدمه:

در اجرای بندهای «۱۹» و «۲۱» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ابلاغیه مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ مقام معظم رهبری و قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی و در راستای استمرار اقدامات قوه قضاییه در امنیت سرمایه‌گذاری، رفع موانع حقوقی - قضایی و حمایت از جهش تولید و یا توجه به برنامه‌های تحولی قوه قضاییه و استفاده بهینه از فناوری‌های روز در بستر اجرای تدابیر اقتصاد مقاومتی، به ویژه تحقق جهش تولید و نیل به توسعه اشتغال و مبارزه با مفاسد اقتصادی و با توجه به بررسی عملکرد واحدهای قضایی در شش ماه اول سال جاری و عملکرد ستاد اقتصاد مقاومتی و ضرورت بازنگری و روزآمد نمودن دستورالعمل سابق‌الصدور، در چارچوب وظایف و اختیارات قوه قضاییه «دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه و رفع موانع آن» به شرح مواد آتی است.

ماده ۱- تعاریف و اختیارات بکار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر است:

الف- قوه: قوه قضاییه

ب- سازمان ثبت: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور؛

پ- سازمان زندان‌ها: سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور؛

ت- ستاد مرکزی: ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه، موضوع ماده (۲) این دستورالعمل؛

ث- ستاد/ ستادهای استانی: ستاد/ ستادهای استانی مذکور در ماده (۶) این دستورالعمل؛

ج- مرکز آمار: مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه؛

چ- قانون برنامه ششم: قانون برنامه پنجساله ششم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛

ح- قانون رفع موانع تولید: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴ و الحاقات بعدی؛

خ- سامانه سجل: سامانه سجل محکومیت‌های مالی.

ماده ۲- به منظور استفاده بهینه از ظرفیت‌های قوه جهت اجرای ابعاد حقوقی، قضایی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و هماهنگی بخش‌های قوه با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در چارچوب مقررات و با لحاظ وظایف و اختیارات و صلاحیت‌های قانونی، ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه با حضور اعضای زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- معاون اول قوه (رئیس ستاد مرکزی) ۲- دادستان کل کشور (دبیر ستاد مرکزی) ۳- وزیر دادگستری ۴- رئیس حوزه ریاست قوه ۵- معاون راهبردی ۶- معاون منابع انسانی و امور فرهنگی ۷- معاون حقوقی و امور مجلس ۸- معاون مالی، پشتیبانی و امور عمرانی ۹- معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم ۱۰- رئیس مرکز توسعه حل اختلاف ۱۱- رئیس دیوان عدالت اداری ۱۲- رئیس سازمان بازرسی کشور ۱۳- رئیس سازمان ثبت ۱۴- رئیس سازمان زندان‌ها ۱۵- رئیس سازمان تعزیرات حکومتی ۱۶- رئیس مرکز آمار.
- تبصره ۱- در غیاب معاون اول قوه، دادستان کل کشور عهده‌دار ریاست جلسه خواهد بود.
- تبصره ۲- دعوت سایر اشخاص، مقامات و مسئولین در جلسه ستاد مرکزی با تأیید رئیس ستاد مرکزی بلامانع است.
- تبصره ۳- جلسات ستاد مرکزی حداقل هرماه یک بار تشکیل می‌شود، علاوه بر جلسات نوبه‌ای، بنابر تشخیص رئیس ستاد مرکزی، جلسات فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.
- ماده ۳- وظایف ستاد مرکزی عبارت است از:
 - الف- برنامه‌ریزی و نظارت و پیگیری اقدامات ناظر به اجرای مأموریت‌های قوه در ارتباط با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، به‌ویژه مبارزه با مفاسد اقتصادی و حمایت‌های لازم جهت تحقق جهش تولید و رفع مسائل و مشکلات حقوقی، قضایی سرمایه‌گذاری؛
 - ب- ایجاد هماهنگی میان مسئولین، از جمله اعضای ستاد مرکزی و نمایندگی‌های قوه در حوزه اقتصادی و حمایت‌های حقوقی، قضایی از فعالیت‌های اقتصادی مجاز و مشروع در سطح ملی؛
 - پ- ایجاد هماهنگی و انسجام در امور مشاوره، کارشناسی و داوری مربوط به دعاوی و اختلافات پرونده‌های تجاری و اقتصادی؛
 - ت- نظارت بر تصمیمات و اقدامات دستگاه‌های اجرایی کشور در زمینه تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از طریق سازمان‌های تابعه.
- ماده ۴- دبیرخانه ستاد مرکزی در حوزه دادستانی کل کشور تشکیل و مسئول آن توسط دبیر ستاد مرکزی تعیین می‌شود. دبیرخانه ستاد مرکزی عهده‌دار وظایف زیر است:
 - الف- بررسی موضوعات ارجاعی و مستندسازی آن و عنداللزوم کسب نظر افراد متخصص قبل از طرح در جلسه، تعیین دستور کار جلسات، دعوت از اعضاء و تشکیل منظم جلسات؛
 - ب- ابلاغ مصوبات ستاد مرکزی به مبادی ذی‌ربط و پیگیری اجرای آنها؛
 - پ- نظارت بر عملکرد ستادهای استانی، معاونت‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط با دریافت مستمر گزارش‌ها و جمع‌بندی آنها و ارائه به ستاد مرکزی؛
 - ت- تعامل نظام‌مند و مستمر با فعالان بخش خصوصی جهت اطلاع از مسائل و مشکلات حقوقی و قضایی تولید، سرمایه‌گذاری، اشتغال و سایر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی.
- ماده ۵- رئیس ستاد مرکزی ضمن مدیریت مؤثر جلسات ستاد مرکزی و نظارت بر فعالیت دبیرخانه، اقدامات زیر را انجام می‌دهد:
 - الف- ایجاد هماهنگی میان بخش‌های مختلف درون‌سازمانی و نمایندگی‌های قوه در حوزه اقتصادی؛
 - ب- ارتباط منظم با سایر قوا و ارائه گزارش مستمر در اجرای این دستورالعمل به رئیس قوه؛
 - پ- ایجاد هماهنگی لازم میان ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و ستاد مرکزی به منظور تشریک مساعی دستگاه‌های ذی‌ربط؛

ت- ایجاد هماهنگی و پیگیری لازم به منظور اجرای مصوبات مراجع عالی فعال در حوزه مقابله با تحریم، نظیر شورای هماهنگی سران قوا، ستاد مقابله با تحریم و ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در راستای وظایف قوه و جلب همکاری دستگاه‌های اجرایی با قوه در اجرای وظایف مشترک؛

ث- تعیین کارگروه‌های تخصصی در اجرای مأموریت‌های موضوع این دستورالعمل.

ماده ۶- به منظور اجرای مصوبات ستاد مرکزی و در جهت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در ابعاد حقوقی و قضایی در استان‌ها، «ستاد استانی اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی» با حضور اعضای زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس کل دادگستری استان (رئیس ستاد استانی) ۲- دادستان مرکز استان (دبیر ستاد استانی) ۳- معاون برنامه‌ریزی و آمار استان ۴- معاون مالی استان ۵- معاون اجتماعی استان ۶- معاون مرکز توسعه حل اختلاف رئیس کل دادگستری استان ۷- مدیرکل بازرسی استان ۸- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان ۹- مدیرکل زندان‌های استان ۱۰- مدیرکل تعزیرات حکومتی استان.

تبصره- دعوت سایر مسئولین نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی، نیروی انتظامی، بانک‌ها، رؤسای اتاق‌های بازرگانی و تعاون استان و فعالان بخش خصوصی استان و سایر نهادها و اشخاص با تشخیص رئیس ستاد استانی، به عمل می‌آید.

ماده ۷- وظایف ستاد استانی عبارت است از:

الف- برنامه‌ریزی، پیگیری و هماهنگی در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و مصوبات ستاد مرکزی و تحقق چشم‌تولید؛

ب- تعامل و تبادل نظر با مقامات دولتی و غیردولتی در سطح استان در راستای اجرای هرچه بهتر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی؛

پ- ارتباط منظم و مستمر با فعالان بخش خصوصی به منظور اطلاع از مسائل و مشکلات حقوقی و قضایی سرمایه‌گذاری و مساعدت در رفع آن؛

ت- ایجاد هماهنگی در فعالیت هیأت‌های مشاوره، کارشناسی و داوری متشکل از اعضای اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و تعاون در جهت رفع اختلاف سرمایه‌گذاران؛

ث- حمایت حقوقی و قضایی از فعالیت‌های اقتصادی مجاز و مشروع در سطح استان.

تبصره- ستاد استانی در هر استان دارای یک دبیرخانه است و در حوزه رئیس کل دادگستری تشکیل می‌شود و عهده‌دار وظایف زیر است:

الف- بررسی موضوعات ارجاعی و مستندسازی آن و عنداللزوم کسب نظر افراد متخصص قبل از طرح موضوع در جلسه و تعیین دستور کار جلسات و دعوت از اعضاء و تشکیل منظم جلسات؛

ب- ابلاغ و اجرای مصوبات و سایر امور اداری ستاد استانی.

ماده ۸- وظایف معاونت‌های ذی‌ربط، واحدهای قضایی قوه، سازمان‌ها و مراکز تابعه در اجرای این دستورالعمل به شرح زیر می‌باشد:

الف- معاونت راهبردی:

۱) تدوین برنامه نحوه تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در سطح قوه و درج آن در برنامه سالانه و پنج‌ساله با مشارکت دستگاه‌های ذیربط و پیشنهاد اعتبار لازم برای اجرای برنامه‌ها در چارچوب بودجه مصوب و رصد و پایش آن و سایر اقدامات لازم، از قبیل بهینه‌سازی ساختار و تشکیلات قوه در راستای افزایش بهره‌وری و ارائه گزارش سالانه آن به رئیس ستاد مرکزی؛

۲) درج برنامه‌ها و اقدامات مذکور پس از طرح در ستاد مرکزی و تصویب رئیس قوه در برنامه سالانه و پنج‌ساله قوه.

ب- معاونت حقوقی و امور مجلس:

۱) مقررات زدایی و ظرفیت‌سازی قانونی در تعامل با هیأت موضوع ماده (۵۷) قانون رفع موانع تولید برای تسهیل شرایط کسب و کار و حمایت حقوقی - قضایی از سرمایه‌گذاری و تولید در اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶ و قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب ۱۳۹۴؛

۲) پیگیری جهت تسریع در فرآیند تصویب لوایح مرتبط با امور اقتصادی، با همکاری سایر مراجع ذی‌ربط و اخذ مشورت از تولیدکنندگان و کارآفرینان و فعالان اقتصادی و تخبگان دانشگاهی؛

۳) همکاری با سازمان ثبت جهت به روزرسانی قوانین و مقررات ثبتی با رویکرد تسهیل انجام امور ثبتی و ایجاد نظارت هوشمند؛

۴) شناسایی خلأهای قانونی و پیشنهاد اصلاحات لازم در جهت استفاده حداکثری از ظرفیت‌های میانجیگری، داوری و نمایندگی‌های قضایی.

پ- پژوهشگاه قوه قضاییه

۱) شناسایی آسیب‌ها و موانع حقوقی و قضایی سرمایه‌گذاری در داخل کشور و راهکارهای ارتقاء امنیت قضایی و حمایت از سرمایه‌گذاری مولد؛

۲) مطالعه تطبیقی جهت بهره‌گیری از تجربیات کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه پیرامون نقش قضاء در امنیت توسعه اقتصادی؛

۳) امکان سنجی راهکارهای حمایت از جهش تولید توسط قوه؛

۴) همکاری با نهادهای ذی‌ربط از قبیل سازمان بازرسی کل کشور و معاونت حقوقی و امور مجلس در مطالعات و بررسی‌های میدانی و تطبیقی.

ت- معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی:

۱) تأمین نیروی انسانی لازم و آموزش قضات رسیدگی کننده به پرونده‌های اقتصادی، تجاری و مالی و کارمندان و ضابطین ذی‌ربط و همچنین نمایندگان موضوع ماده (۹) این دستورالعمل؛

۲) ارتقاء توانمندی آنان با همکاری مراجع ذی‌ربط.

ث- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم:

۱) هماهنگی، پیگیری و پشتیبانی محتوایی از فرآیند فرهنگ‌سازی عمومی جهت پیشگیری از جرائم مالی، تجاری و اقتصادی با همکاری مراکز مذهبی، فرهنگی و رسانه‌ها، از جمله رسانه ملی و نیز اقدامات پیشگیرانه از جرائم مذکور با همکاری دستگاه‌های مرتبط داخل و خارج از قوه؛

۲) معرفی مراکز خدمات بیمه بازرگانی که اقدام به بیمه نمودن مکان‌هایی نموده‌اند که در سامانه انبارهای وزارت صمت ثبت نشده، در راستای پیشگیری از وقوع جرائم قاچاق کالا و ارز.

ج- معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی:

۱) نظارت و تسریع در اجرای پروژه‌های عمرانی و مدیریت بهینه هزینه‌ها در امور مالی و پشتیبانی، در راستای نظام‌مندی و ساماندهی ساختار و فرآیندهای مالی یا تأکید بر حمایت از تولید داخلی؛

۲) کاهش هزینه‌های غیر ضرور و جلوگیری از تجمل‌گرایی بر اساس سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی.

چ- سازمان بازرسی کل کشور:

۱) اهتمام لازم به برنامه‌ریزی و اقدام در زمینه کشف سوء جریانات احتمالی در روند اجرای الزامات مذکور در سیاست‌های کلی اقتصادی، در جهت پیشگیری از وقوع جرائم و تخلفات در اجرای این سیاست‌ها و نظارت بر

اجرای صحیح قوانین مرتبط با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، از جمله قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴، قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه‌های غیرضرور و جلوگیری از تجمل‌گرایی، مصوب ۱۳۷۰ و بند «ف» ماده (۳۸) قانون برنامه ششم در خصوص قاچاق چوب؛

(۲) نظارت بر فرآیند شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و توصیه‌های لازم به منظور جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و ایجاد زمینه‌های فساد در حوزه‌های پولی، تجاری و ارزی و شناسایی قصور و تقصیر متولیان دستگاه‌های دولتی، به ویژه آن دسته از ترک فعل‌هایی که عملاً موجب ایجاد اخلال در نظام اقتصادی کشور می‌شود؛

(۳) حضور فعال در هیأت موضوع ماده (۵۷) قانون رفع موانع تولید و شناسایی موانع صدور مجوز برای فعالیت‌های سالم اقتصادی و عوامل موجب اطاله‌ی صدور مجوز و ارائه پیشنهاد جهت رفع علل اطاله در اعطای تسهیلات به تاجر و سرمایه‌گذاران؛

(۴) نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی در خصوص اجرای قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸ و بازرسی در خصوص میزان تحقق تکالیف مقرر در مواد (۴)، (۵)، (۶)، (۷)، (۸)، (۱۶) و (۱۷) قانون مذکور در دستگاه‌های مشمول، ضمن نظارت بر حسن اجرای آن و عنداللزوم انجام اقدام قانونی؛

(۵) بررسی اقدامات انجام شده در راستای اجرای مواد (۱۱)، (۱۸)، (۱۹) و (۲۰) «قانون نظام جامع دامپروری کشور مصوب ۱۳۸۸» و ارائه گزارش آخرین وضعیت موجود جهت اتخاذ تصمیم مقتضی به ستاد مرکزی، ضمن شناسایی موانع و پیگیری رفع آنها؛

(۶) نظارت مستمر بر عملکرد دستگاه‌های دولتی متولی صادرات و واردات در چارچوب قوانین و مقررات، به‌ویژه واردات تجاری، موضوع ماده (۴۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و ارائه گزارش به مبادی مربوط جهت بهره‌برداری؛

(۷) همکاری لازم با دستگاه‌های متولی به منظور شناسایی موانع سرمایه‌گذاری خارجی در کشور، عوامل اخلال در امنیت سرمایه‌گذاران و ارائه پیشنهادها، کاربردی و تسکین کارگروهی متشکل از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط از جمله وزارت صمت، جهاد کشاورزی، اقتصاد و دارایی، اتاق‌های بازرگانی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط به منظور حذف دیوان سالاری (بروکراسی) زائد اداری و جلوگیری از هدررفت وقت و سرمایه تولیدکنندگان و ارائه گزارشی از وضعیت اجرای ماده (۸) قانون «بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰» و ماده (۵۷) قانون رفع موانع تولید؛

(۸) نظارت بر حسن اجرای صحیح و کامل قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، به ویژه راه‌اندازی سامانه‌های مذکور در مواد (۵)، (۶)، (۷) و (۱۳) قانون مذکور و بررسی علل و عوامل کاستی‌ها در راه‌اندازی آن با همکاری معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم و عنداللزوم معرفی دستگاه‌های متخلف به مرجع ذی‌صلاح؛

(۹) نظارت دقیق و مستمر بر عملکرد دستگاه‌های دولتی در خریدهای خارجی، مناقصات مزایده‌ها، ترک تشریفات، قراردادهای خارجی و دولتی، پیشگیری و مقابله با جرائم مربوط، به ویژه بر حسن اجرای ماده (۹) قانون برنامه ششم و ماده (۵۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در خصوص بارگذاری کلیه معاملات اعم از خرید، مناقصه و مزایده در «سامانه تدارکات الکترونیکی دولت» و ارسال گزارش تخلفات یا جرایم احتمالی به مراجع ذی‌صلاح؛

(۱۰) نظارت بر تصمیمات و عملکرد بانک مرکزی در ایفای وظایف قانونی، مانند نظارت بر مدیریت بازار ارز و چرخه تخصیص ارز و واردات کالا و توزیع آن در بازار، نظارت و پیگیری در وصول مطالبات معوقه بانک‌های دولتی، اصلاح رویه‌های جاری اعطای تسهیلات با رویکرد پیشگیری از وقوع جرم مالی و بانکی، ضمن انجام

اقدامات قانونی در خصوص نظارت بر اجرای تکالیف بانک مرکزی و نظام بانکی موضوع ماده (۱)، (۴)، (۵) مکرر (۲۱) مکرر قانون اصلاحی صدور چک و عنداللزوم معرفی متخلفان به مراجع ذیصلاح؛

(۱۱) تهیه گزارش آخرین وضعیت تسهیلات پرداختی به تولید توسط شبکه بانکی کشور با اولویت تسهیلات بیش از هزار میلیارد ریال، ضمن نظارت مستمر بر حسن اجرای بند «۴» ماده (۳۴) «قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی» و انجام وظایف مقرر قانونی، با استفاده از سامانه‌های بانک مرکزی از جمله سامانه متمرکز الکترونیکی تسهیلات و تعهدات (سمات) و ظرفیت «نظارت همگانی» گزارشگران فساد و نهادهای مردمی و حسب مورد ارسال گزارش جهت اقدام قانونی به مراجع قضایی و یا سایر دستگاه‌های ذیربط؛

(۱۲) نظارت جامع بر شیوه پرداخت تسهیلات و مصرف آن توسط بانک‌ها، در حوزه تولید و بازرسی از عملکرد شبکه بانکی در خصوص تعیین تکلیف «حساب‌های بانکی بی‌هویت» و اختصاص «کد شهاب» به حساب‌های بانکی در راستای تکلیف قانونی بند «الف» ماده (۷) قانون «اصلاح قانون مبارزه با پولشویی» مصوب ۱۳۹۷ با رویکرد جلوگیری از فعالیت شرکت‌های صوری؛

(۱۳) معرفی مدیران بانکی مشمول بند «ت» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید به مراجع ذیصلاح قانونی، با استفاده از گزارش‌های حسابرسی بانک‌ها نزد بانک مرکزی، نظارت بر اجرای مواد (۱۶) و (۱۷) قانون فوق‌الذکر.

(۱۴) بررسی عملکرد بانک‌های غیردولتی و سایر اشخاص مذکور در ماده (۱۹) «قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹» در رابطه با نحوه اجرای آن با تشکیل کارگروهی متشکل از نمایندگان دستگاه‌های مرتبط از جمله وزارت جهاد کشاورزی و بانک‌ها، ضمن شناسایی موانع و پیگیری رفع آنها؛

(۱۵) انجام اقدامات پیشگیرانه وفق قانون جهت جلوگیری از وقوع تخلف یا سوء جریان در انجام وظایف شورای رقابت؛

(۱۶) نظارت بر عملکرد سازمان امور مالیاتی و دستگاه‌های اجرایی ذیربط در شناسایی و وصول فرارهای مالیاتی و همچنین بر اجرای ماده (۵۴) مکرر و تبصره (۷) ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و قانون «پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان» مصوب ۱۳۹۸، به ویژه مواد (۲)، (۳)، (۱۰) و (۱۱) آن و عنداللزوم ارائه گزارش بازرسی‌های خود حسب مورد به مراجع ذیصلاح؛

(۱۷) بررسی عملکرد دستگاه‌های ذیربط در خصوص اجرای قانون «حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات» مصوب ۱۳۸۹؛

(۱۸) نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۹) قانون جامع حدنگار با طرح موضوع در ستاد مرکزی و عنداللزوم معرفی مسئول دستگاه اجرایی به مرجع ذیصلاح جهت رسیدگی در صورت ترک وظیفه قانونی.

ح - سازمان ثبت:

(۱) تسریع در اجرای قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور و مستندسازی و صدور اسناد مالکیت حدنگار املاک و اراضی دولت و مردم در نظام جامع حدنگار (کاداستر) کشور و آماده نمودن برنامه عملیاتی زمان‌بندی شده چگونگی تحقق کامل طرح حدنگار ملی (کاداستر) و توسعه و تقویت سامانه حدنگار (کاداستر) برای تعیین حدود مالکیت اشخاص، در راستای جلوگیری از سوداگری در بازار غیرموئد زمین و مسکن و مقابله با زمین‌خواری و ارائه گزارش آن به ستاد مرکزی؛

(۲) توسعه و تکمیل سامانه الکترونیکی و بانک‌های جامع اطلاعات املاک، اسناد، شناسه ملی اشخاص حقوقی و مالکیت‌های معنوی با تأمین امنیت زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مربوط به منظور یکپارچه‌سازی ثبت رسمی و شفافیت اطلاعات در تمام کشور، از جمله مناطق آزاد تجاری؛

۳) تکمیل فرایند ثبت الکترونیکی و ارتقاء سرعت و دقت در ارائه خدمات مرتبط با ثبت شرکت‌ها و مؤسسات به منظور تسهیل امور مربوط به بهبود فضای کسب و کار و ساماندهی و نظام‌مند کردن شرکت‌ها به منظور جلوگیری از ثبت شرکت‌های صوری؛

۴) توسعه و تکمیل خدمات الکترونیکی ثبت ملی و بین‌المللی طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، مبدأ جغرافیایی کالا و اختراعات و آرشیو کلیه سوابق ثبتی مربوط؛

۵) ذخیره‌سازی الکترونیک کلیه سوابق ثبتی و ارتقاء بانک‌های اطلاعاتی مربوط؛

۶) اقدامات لازم جهت به روزرسانی قوانین و مقررات مرتبط با ثبت املاک، اسناد، ثبت شرکت‌ها و مؤسسات، مالکیت‌های معنوی، و اجرای اسناد لازم‌اجراء و پیگیری اصلاح قانون به منظور تثبیت حق مالکیت اشخاص و ساماندهی اسناد عادی و توسعه و تحکیم اسناد رسمی در مقابل اسناد عادی، با همکاری معاونت حقوقی و امور مجلس و فراهم نمودن مقدمات اجرایی شدن آن؛

۷) گسترش استفاده از ظرفیت‌های اجرای مفاد اسناد رسمی در وصول مطالبات معوقه بانک‌ها؛

۸) اقدام نسبت به ارتقاء و بهبود روش‌ها و رویه‌های موجود و ایجاد تمهیدات ویژه برای «تسریع» و «تسهیل» امور ثبتی فعالان اقتصادی؛

۹) رسیدگی خارج از نوبت به مشکلات تولیدکنندگان، کارآفرینان و فعالان اقتصادی در ارتباط با اشتباهات، ابهامات و معضلات موجود در صدور اسناد، جابجایی‌ها و تعارضات زمین و ملک.
خ- سازمان زندان‌ها و بنیاد تعاون زندانیان؛

۱) تدوین برنامه سالانه و میان مدت به منظور تحقق و ارتقاء اثربخشی تأسیسات جدید حقوقی در رابطه با توانمندسازی، اشتغال و حرفه آموزی زندانیان در راستای جامعه‌پذیری و آموزش و تربیت آنان با تعاملات برون‌سازمانی، به نحوی که زندان‌ها به محیط کار، تلاش و تولید تبدیل شود؛

۲) تحت پوشش قرار دادن محکومین به حبس و بازداشتی‌های طولانی مدت تحت قرار و محکومین مالی در زندان که داوطلب کار هستند در اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده.

د- دادستانی کل کشور

۱) نظارت بر عملکرد دادسراها در مبارزه با جرائم و مفاصد اقتصادی و نحوه اقدام نسبت به حمایت از سرمایه‌گذاران و کارآفرینان و ممنوع‌الخروجی مدیران شرکت‌ها و فعالان اقتصادی به منظور ایجاد امنیت در سرمایه‌گذاری؛

۲) نظارت مؤثر و پیگیری مستمر جهت تسریع در اجرای احکام پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، موضوع بند «ج» ماده (۱۱) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز؛

۳) ایجاد سازوکارهای لازم برای اجرای مأموریت‌های محوله به دادستانی کل کشور در حوزه مواد مرتبط با امور مالی و اقتصادی مذکور در فصل دهم، بخش دوم قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب سال ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی و سایر قوانین مرتبط؛

۴) حضور فعال در جلسات مرتبط با امور اقتصادی که به موجب قانون، دادستانی کل کشور در آن‌ها عضویت دارد، در راستای احیای حقوق عامه و پیشبرد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و تحقق جهش تولید؛

۵) اهتمام لازم به جرائم مهم مرتبط با امور مالی یا اقتصادی، مانند قاچاق کالا و ارز، پولشویی، جعل اسناد، کلاهبرداری، رشاء و ارتشاء، فرار مالیاتی، جرائم بانکی، تجاوز به اراضی ملی و منابع طبیعی با همکاری مرکز آمار در اجرای برنامه‌های پیشگیری از جرائم مذکور و نظارت مستمر بر روند رسیدگی به اینگونه پرونده‌ها، به ویژه مواردی که به صورت سازمان‌یافته انجام می‌شود؛

۶) اقدام به اخذ اسامی صادرکنندگانی که ارزهای غیرنفتی را به چرخه تجارت عودت نداده از بانک مرکزی و عندالزوم انتشار اسامی آنها و معرفی آنان به مراجع قضایی.

ذ- دیوان عدالت اداری:

۱) تسریع در رسیدگی و ابطال مقررات و آئین‌نامه‌های مغایر با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و رسیدگی به اعتراضات نسبت به تصمیم‌های دولتی مرتبط با سیاست‌های مذکور؛

۲) رعایت سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در صدور دستور موقت؛

۳) امکان ثبت و گزارش‌گیری فعالیت عرصه تولید در سامانه الکترونیک با همکاری مرکز آمار جهت شناسایی مستمر آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخش‌نامه‌ها و رویه‌های اجرایی که مخل تولید است و اقدام قانونی در این زمینه؛

۴) تخصیص شعبه یا شعبی از شعب دیوان، جهت رسیدگی به موضوعات مربوط به اقتصاد مقاومتی و جهش تولید.

ر- مرکز آمار و فناوری اطلاعات

۱) فراهم نمودن دسترسی به بانک اطلاعات حقوق و قضایی شرکت‌ها، مؤسسات و فعالان اقتصادی با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، مانند سازمان ثبت با هدف ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری و رفع موانع حقوقی - قضایی تولید و اشتغال و مبارزه با مقاصد اقتصادی و با رعایت ضوابط و موازین قانونی مربوط به دادرسی الکترونیک؛ دسترسی به اطلاعات این بانک برای دستگاه‌های ذی‌ربط و مراجع قضایی براساس وظایف سازمانی و مأموریت مربوط به اجرای این دستورالعمل است؛

۲) فراهم نمودن امکان ثبت اطلاعات و دریافت گزارش‌های آماری مربوط به پرونده‌های موضوع این دستورالعمل در سامانه مدیریت پرونده قضایی (سمپ) و سامانه جامع آماری (سجا) به منظور تهیه گزارش‌های آماری؛ دادستانی کل کشور نیز هر سه ماه یکبار گزارشی از روند پیشرفت و تسریع در رسیدگی به این پرونده‌ها در مراحل مختلف دادرسی تهیه و به ستاد مرکزی ارائه می‌نماید؛

۳) فراهم نمودن امکان استعلام برخط بانک‌ها جهت رفع سوءاثر از چک‌های برگشتی، موضوع تبصره (۳) ماده (۵) مکرر قانون اصلاحی صدور چک؛

۴) فراهم نمودن امکان استعلام برخط اطلاعات گواهینامه‌های عدم پرداخت چک در واحدهای قضایی، ثبتی و دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به منظور تسریع در فرایندهای قضایی اجرایی و ثبت دقیق اطلاعات مربوط به چک‌های برگشتی، با همکاری بانک مرکزی و ارائه گزارش پیشرفت کار به ستاد مرکزی؛

۵) طراحی سامانه سجل در راستای شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی و ایجاد زمینه اعتبار سنجی موضوع بند «پ» ماده (۱۱۶) قانون برنامه ششم؛

۶) امکان استعلام برخط کلیه محکومیت‌های مالی اشخاص محکوم علیهم از سامانه سجل برای بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری و دستگاه‌های اجرایی و دفاتر اسناد رسمی؛

۷) انتشار لیست اسامی و مشخصات هویتی مشمولین تبصره ماده (۳۶) قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۹۲ در سامانه سجل به صورت عمومی؛ واحدهای قضایی ذی‌ربط اطلاعات مربوط به مشمولین ماده قانونی مذکور را در سامانه اطلاعات موثر اشخاص (ساما) وارد می‌نمایند؛

۸) فراهم نمودن امکان استعلام محکومیت‌های مالی اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت رضایت شخص استعلام شونده، برای کلیه فعالان اقتصادی به منظور افزایش امکان تقاطع اطلاعات و ایجاد «شفافیت»؛

۹) فراهم نمودن زمینه کاهش شرکت‌های صوری با جمع‌آوری اطلاعات اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت‌ها در زمان محکومیت و نمایش ورشکستگی اشخاص حقوقی در کنار محکومیت‌های مالی اعضای هیأت

مدیره و مدیرعامل؛ سازمان ثبت ظرف مدت یک ماه، دسترسی لازم در این خصوص را به صورت برخط برای مرکز آمار ایجاد می‌نماید؛

۱۰) فراهم نمودن زمینه ارتباط برخط سامانه سجل با سامانه جامع اعتبارسنجی بانک مرکزی به نحوی که در صورت درخواست گزارش اعتبارسنجی توسط شخص حقیقی یا حقوقی استعمال شوند، محکومیت‌های مالی در گزارش اعتبار سنجی وی لحاظ گردد؛

۱۱) ایجاد دسترسی به دادستان‌ها با هوشمندسازی سامانه مدیریت پرونده قضایی از صدور قرار تأمین خواسته یا تأمین کیفری در مورد اشخاصی که نامشان در بانک تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران ثبت شده است؛

۱۲) راه‌اندازی سامانه مشارکت نهادهای مردمی و گزارش گران فساد با اولویت در اعلام فساد اداری و جرائم سازمان یافته؛

۱۳) فراهم نمودن امکان دریافت گواهی عدم سوء پیشینه به صورت الکترونیکی با ایجاد دسترسی برای مراجع صدور مجوز؛

۱۴) فراهم نمودن امکان تکمیل اطلاعات شماره ملی و شناسه اشخاص ثبت شده در پرونده‌های جاری و مختومه در سامانه‌های قضایی برای کاربران به منظور غنی‌سازی اطلاعات بانک‌های سجل قضایی و محکومان مالی و اختصاص بهره‌وری ویژه به کارکنان فعال در این بخش با جلب نظر معاونت راهبردی در سامانه نرم‌افزار محاسبه الکترونیکی بهره‌وری (نماب)؛

۱۵) ارتقاء سامانه جامع آماری به نحوی که امکان استخراج اطلاعات و گزارش احکام اجراء نشده به نفع تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران فراهم گردد؛

۱۶) راه‌اندازی بانک اطلاعات ورشکستگان و اشخاص معسر و ممنوع‌المعامله؛

۱۷) راه‌اندازی سامانه تحقیق الکترونیک و ارتباط زنده صوتی - تصویری (ویدئو کنفرانس) با اولویت تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران؛

۱۸) فراهم نمودن امکان خودکاربری خدمات الکترونیک قضایی برای شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی؛

۱۹) تهیه شیوه‌نامه نحوه استفاده از اطلاعات مذکور در این ماده برای بهره‌برداران با همکاری معاونت راهبردی ظرف ۴ ماه از تاریخ تصویب این دستورالعمل جهت تصویب رئیس قوه.

ز- رؤسای کل دادگستری و دادستان‌ها حسب مورد؛

۱) مدیریت مؤثر جلسات ستاد استانی؛

۲) نظارت بر اجرای مصوبات ستاد مرکز در سطح استان و عملکرد دبیرخانه؛

۳) نظارت بر انجام وظیفه دادرها و دفاع از حقوقی عمومی در پرونده‌های ورشکستگی صوری در محاکم حقوقی و شناسایی موارد ورشکستگی به تقصیر و تقلب؛

۴) نظارت ویژه بر فرایند تحقیقات مقدماتی پرونده‌های اقتصادی به منظور پیشگیری از صدور و اجرای نامتناسب قرارهای تأمینی از جمله قرارهای ممنوع‌الخروجی غیرضرور کارآفرینان و سرمایه‌گذاران و توقیف مکان و ابزار تولید و مواد اولیه و جلوگیری از فعالیت بخش‌های خدماتی یا تولیدی، به منظور پیشگیری از اختلال در روند فعالیت اقتصادی از طریق دادستان‌های مربوط؛

۵) اتخاذ تدابیر لازم به منظور تسریع در رسیدگی به دعاوی و امور مربوط به سرمایه‌گذاران و پرونده‌های مهم اقتصادی در دادرها و محاکم و جلوگیری از اطاله دادرسی و اهتمام لازم در رسیدگی به پرونده‌های مربوط به جرائم مهم مالی و اقتصادی، از جمله جرائم سازمان یافته قاچاق کالا و ارز و اخلال در نظام اقتصادی کشور نظارت ویژه بر عملکرد شعب اجرای احکام در راستای تسهیل و تسریع در اجرای احکام صادره به نفع شرکت‌ها و

مؤسسات دانش بنیان و بنگاههای تولیدی و اقتصادی و ارسال گزارش اقدامات انجام شده هر شش ماه یکبار به دادستانی کل کشور؛

۶) ساماندهی شعبه یا شعب تخصصی امور اقتصادی و تجاری در دادسراها و محاکم استان، به ویژه در ارتباط با پرونده‌های مربوط به قاچاق سازمان یافته و دعاوی تجاری، پرونده‌های موضوع ماده (۲۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، مصوب ۱۳۹۸ و ماده (۲۲) قانون حفاظت از خاک، مصوب ۱۳۹۸؛ همچنین تعیین شعبی از واحدهای اجرای احکام مدنی به عنوان شعبه تخصصی جهت اجرای آراء قطعی شورای رقابت و هیأت‌های تجدیدنظر موضوع ماده (۷۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ در مراکز استان و شهرهای بزرگ؛

۷) نظارت بر اجرای صحیح مفاد ماده (۴۵) و تبصره (۳) ماده (۵۰) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز درخصوص تسریع در رسیدگی و صدور رأی نهایی و همچنین، ابلاغ رأی برائت به دستگاه‌های مربوط؛

۸) اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم به منظور استفاده از ظرفیت‌های قانونی ناظر به کاهش جمعیت کیفری در آراء قضایی، مانند مجازات‌های جایگزین حبس و نظام نیمه آزادی و کنترل محکومین تحت سامانه‌های الکترونیکی با هدف کاهش آثار منفی اقتصادی مجازات زندان و تبدیل آن به فرصت‌های کار، تلاش و تولید؛

۹) اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و حمایتی حقوقی و قضایی برای جلوگیری از ورشکستگی و ایجاد تداوم فعالیت کارآفرینان و فعالان اقتصادی بدهکار از طریق راهکارهای قانونی، از جمله هماهنگی با وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت اجرای دقیق قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور، مصوب ۱۳۴۳ و استفاده از ظرفیت دستگاه‌های نظارتی و ضابطین قضایی و نهادهای مردمی، درخصوص پیشگیری، کشف و برخورد با جرایم موضوع ماده (۲۱) قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی» مصوب ۱۳۹۸؛

۱۰) ارائه گزارش مستمر هر سه ماه یکبار به ستاد مرکزی، مشتمل بر عملکرد استانی و چالش‌ها و راهکارها؛

۱۱) اقدام به تکمیل اطلاعات اشخاص پرونده‌های جاری و مختمومه ده سال گذشته در سامانه‌های قضایی از حیث شماره ملی اشخاص حقیقی و شناسه ملی اشخاص حقوقی در واحدهای قضایی با برنامه‌ریزی منسجم، به منظور کارآمدی و بهره‌برداری مؤثر از بانک‌های اطلاعاتی و سامانه‌های قضایی.

ژ- دادستان‌های استان‌های مرزی

۱) شناسایی و صدور دستور مقتضی به منظور رفع نقاط آسیب و خلاءهای موجود که زمینه‌ساز وقوع قاچاق می‌شود، اعم از وضعیت ورود و خروج کالا به گمرکات، انبارداری، حمل و نقل و ترانزیت کالا و وضعیت سامانه‌های گمرکی با اولویت شهرهای بندری با استفاده از ظرفیت ضابطین دادگستری و کارشناسان گمرکی با هدف «پیشگیری» و «کشف جرم» قاچاق، به ویژه قاچاق فرآورده‌های نفتی و مواد یارانه‌ای، با همکاری سازمان بازرسی کل کشور؛

۲) ارسال گزارش نتایج حاصله به دادستان کل کشور.

تبصره- به منظور «تسهیل رقابت و رفع انحصار» موضوع فصل نهم قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانونی اساسی مصوب ۱۳۸۷، سازمان بازرسی کل کشور، معاونین پیشگیری از جرم دادگستری‌ها و دادستان‌ها موظف‌اند براساس اختیار حاصل از ماد (۶۲) این قانون، با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های نظارتی و ضابطین قضایی و همچنین نهادهای مردمی و گزارشگران فساد، چنانچه از مصادیق اخلاق در رقابت در حوزه کسب و کار موضوع مواد (۴۴) تا (۴۷) قانون مذکور مطلع پس از صحت سنجی اخبار واصله و تهیه مستندات، نسبت به اعلام شکایت به شورای رقابت اقدام نمایند.

ماده ۹- نمایندگان قوه در هیأت‌ها و کمیته‌های ناظر به حوزه اقتصادی و تولیدی، از قبیل «کمیته ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»، «هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» و همچنین «شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی»، موظف‌اند در چهارچوب مصوبات ابلاغی ستاد مرکزی، ضمن مشورت با نمایندگان انجمن‌های صنفی و تولید کشور نسبت به پیگیری مسائل و مشکلات تولیدکنندگان و کسب و کارها پرداخته و به صورت جداگانه، گزارش فعالیت خود در این زمینه را از ابلاغ هر سه ماه یک بار به ستاد مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۱۰- در راستای افزایش شفافیت و مبارزه با فعالیت‌های مخل تولید، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف چهار ماه از ابلاغ این دستورالعمل، بستر لازم برای انتشار عمومی و رایگان کلیه داده‌های مرتبط با آگهی‌های قانونی روزنامه رسمی را فراهم کند. از این تاریخ به بعد باید این اطلاعات در قالب‌هایی با بیشترین سطح دسترسی‌پذیری به صورت ماهانه و مبتنی بر جدیدترین تغییرات به روزرسانی شده و از طریق سایت روزنامه رسمی در اختیار عموم مردم قرار گیرد.

ماده ۱۱- کلیه مراجع مذکور در این دستورالعمل موظف‌اند ضمن همکاری با ستاد مرکزی، گزارش عملکرد، پیشنهادها، آسیب‌ها، راهکارهای برون رفت از مشکلات را هر سه ماه یک بار به دبیرخانه آن ستاد اعلام نمایند. معاون اول قوه در انتهای هر سال گزارش‌های واصله را جمع‌بندی و جهت استحضار رئیس قوه به حوزه ریاست قوه ارسال می‌نماید.

ماده ۱۲- گزارش‌های واصله ستاد مرکزی و دادستانی کل کشور هر سه ماه یک بار توسط ستاد مرکزی جمع‌بندی تا علاوه بر اطلاع ریاست قوه قضاییه به نحو مقتضی از طریق سخنگوی قوه قضاییه به اطلاع عموم برسد.

ماده ۱۳- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده معاون اول قوه قضاییه می‌باشد.

ماده ۱۴- این دستورالعمل جایگزین دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه، مصوب ۱۳۹۶ می‌باشد و در (۱۴) ماده و (۶) تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۷/۳۰ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجراء می‌باشد و کلیه مقررات مغایر با آن، از جمله دستورالعمل حمایت قضایی از سرمایه‌گذاری در قوه قضاییه، مصوب ۱۳۸۶ ملغی می‌شود.

ج- اهم اقدامات

ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در سال ۱۴۰۰ تعداد ۸ جلسه و در ۸ ماهه اول سال ۱۴۰۱ تعداد ۷ جلسه برگزار نموده است. مهم‌ترین اقدامات ستاد در چهار بخش به شرح زیر است:

یکم- اختصاص شعب ویژه

۱. بررسی تشکیل دادگاه‌های تجاری مطابق ماده (۲۹) قانون بهبود محیط کسب و کار (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۱)

۲. فراهم ساختن مقدمات تشکیل مجتمع ویژه دعاوی تجاری در مراکز استان‌ها و اختصاص شعبی از شعب دادگاه‌های حقوقی جهت رسیدگی به این دعاوی و اعلام نتیجه به معاون محترم اول قوه قضاییه در اجرای فراز (۱) بند (ب) ماده (۱) آیین نامه شیوه تشکیل شعب تخصصی مراجع قضایی و با توجه به تکلیف ماده (۲۹) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در خصوص تشکیل دادگاه تجاری توسط قوه قضاییه (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۱)

۳. ارجاع کلیه پرونده‌های موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار به لحاظ تخصصی بودن به شعب تخصصی مستقر در مجتمع قضائی جرایم اقتصادی (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۸)
۴. بررسی و امکان‌سنجی تشکیل شعب تخصصی مراجع قضایی مناطق آزاد تجاری و صنعتی در اجرای آیین‌نامه تشکیل شعب تخصصی مراجع قضایی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۲۱ ریاست محترم قوه قضائیه پس از اعلام موضوعات توسط دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲)
۵. برنامه‌ریزی در خصوص آموزش حقوق بانکی با تاکید بر قواعد حاکم بر قراردادهای بانکی ویژه قضاات شعب تخصصی و رفع موانع آن (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۱)
۶. تخصیص شعبات سوم بدوی و سوم تجدید نظر در معاونت قضایی اقتصادی، اراضی و شهرسازی و شعبات سی و پنجم و چهل و پنجم بدوی و بیست و ششم تجدید نظر در معاونت اداری، استخدامی و فرهنگی جهت رسیدگی به پرونده‌های مرتبط با شکایت از آراء و تصمیمات شورای رقابت در اجرای بند (۳) بخشنامه رئیس محترم قوه قضائیه درخصوص تسهیل رقابت و منع انحصار و جلوگیری از اخلال در رقابت (موضوع مکاتبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ دادستانی کل کشور)

دوم- تدوین مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

۱. تهیه و تدوین شیوه نامه ماده (۳) دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به شماره ۹۰۰۰/۴۲۸۵۶/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۲ و تصویب آن توسط آن معاونت محترم به شماره ۹۰۰۰/۲/۳۴۳۱/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۶
۲. بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۲۵۶۵۷/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۴/۱۵ رئیس محترم قوه قضائیه درخصوص تسهیل رقابت و منع انحصار و جلوگیری از اخلال در رقابت

سوم- پیگیری اجرای قوانین و مقررات و رفع چالش‌های قضایی کسب و کارها

۱. بررسی خلاءها و ضعف‌های قوانین مربوط به عدم تناسب میان جرائم و مجازات‌ها در قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ و در اجرای ماده ۶ دستورالعمل ساماندهی رسیدگی به پرونده‌های بازار سرمایه ایران (مصوب ۱۳۹۹/۰۸/۰۱ ریاست محترم قوه قضائیه) توسط معاونت حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه با همکاری معاونت اجتماعی و پیگیری از وقوع جرم و معاونت حقوقی سازمان بورس و اوراق بهادار (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۸)
۲. مکاتبه و پیگیری در خصوص اجرای ماده ۴۱ قانون بیمه موضوع سامانه جامع حوادث رانندگی (مصوبه جلسه ۱۴۰۱/۰۵/۱۹)
۳. امکان ثبت درخواست اجرای آرای شورای رقابت (به صورت خودکار) توسط مرکز ملی رقابت مواردی که تصمیم جنبه عمومی داشته و متقاضی اجرای رای مذکور می باشد ایجاد گردد. همچنین گزینه ثبت درخواست اجرای رای شورای رقابت برای سایر موارد در دفاتر الکترونیک خدمات قضایی پیش‌بینی گردد، در اجرای بند ۵ بخشنامه رئیس محترم قوه قضائیه درخصوص تسهیل رقابت و منع انحصار و جلوگیری از اخلال در رقابت (موضوع مکاتبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۰)
۴. تسریع در رسیدگی به پرونده موضوع آتش‌سوزی انبارهای سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی (تهران) (مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۱).

ح- خلاصه فصل

ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه	
مبنای قانونی	ماده (۲) دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه و رفع موانع آن به شماره ۹۰۰۰/۱۲۳۶۹۴/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۰۳ مصوب رئیس قوه قضائیه
صلاحیت	تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
اعضا	۱- معاون اول قوه قضائیه (رئیس ستاد مرکزی) ۲- دادستان کل کشور (دبیر ستاد مرکزی) ۳- وزیر دادگستری ۴- رئیس حوزه ریاست قوه ۵- معاون راهبردی ۶- معاون منابع انسانی و امور فرهنگی ۷- معاون حقوقی و امور مجلس ۸- معاون مالی، پشتیبانی و امور عمرانی ۹- معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم ۱۰- رئیس مرکز توسعه حل اختلاف ۱۱- رئیس دیوان عدالت اداری ۱۲- رئیس سازمان بازرسی کشور ۱۳- رئیس سازمان ثبت ۱۴- رئیس سازمان زندان‌ها ۱۵- رئیس سازمان تعزیرات حکومتی ۱۶- رئیس مرکز آمار
دبیرخانه	دادستانی کل کشور
تارنما	ستاد فاقد تارنمای مستقل بوده و نشانی زیر مربوط به تارنمای اصلی قوه قضائیه می‌باشد: eadl.ir

پیوست‌ها

پیوست یک: جدول مقایسه‌ای ده نهاد مرتبط با محیط کسب و کار

ردیف	نهاد	مبنای قانونی	رئیس	دبیرخانه	تارنما
۱	هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار	ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی	وزیر امور اقتصادی و دارایی	«مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت سیاستگذاری اقتصادی)	mojavez.ir
۲	ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور	ماده (۶۱) الحاقی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۷/۰۲/۳۰	وزیر صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت (معاونت هماهنگی و محیط کسب و کار)	tashil.stsm.ir
۳	کمیته حمایت از کسب و کار	بند (ب) ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰	یکی از نمایندگان قوای سه‌گانه به صورت سالانه	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	madeh12.ir
۴	شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی	ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با اصلاحات بعدی	وزیر امور اقتصادی و دارایی	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	ppdc.ir
۵	شورای رقابت	ماده (۵۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸	از بین صاحب‌نظران اقتصادی عضو شورا به پیشنهاد اعضای و با حکم رئیس جمهور	مرکز ملی رقابت	Nicc.gov.ir

۶	شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی	ماده (۴۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۸	رئیس جمهور یا معاون اول وی	وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت سیاستگذاری اقتصادی)	mefa.ir
۷	شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان	ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰	استاندار	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان	---
۸	هیأت حمایت از صنایع	ماده (۱) قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۴۳/۰۳/۱۹	نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت	mimt.gov.ir
۹	ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی	ماده (۱) تصویب‌نامه هیأت وزیران در خصوص تشکیل «ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی» مصوب ۱۳۹۴/۰۶/۲۹	معاون اول رئیس جمهور	حسب نظر معاون اول رئیس جمهور	rec.mpporg.ir
۱۰	ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه	ماده (۲) دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضائیه و رفع موانع آن مصوب ۱۳۹۹/۰۸/۰۳	معاون اول قوه قضائیه (رئیس ستاد مرکزی)	دادستانی کل کشور	eadl.ir

پیوست دو: اهم اقدامات معاونت حقوقی رئیس جمهور در راستای بهبود محیط کسب و کار

یکم: تهیه و تدوین مجموعه های تنقیحی

ردیف	موضوع
۱	تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع حمل و نقل ریلی (راه آهن)
۲	تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع مناطق آزاد تجاری-صنعتی
۳	تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع سرمایه گذاری خارجی
۴	تصویب نامه هیأت وزیران در موضوع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
۵	تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع صنایع کوچک و شهرک ها و نواحی صنعتی
۶	تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع امور بندری و دریایی
۷	تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع مالیات
۸	مجموعه تنقیحی قوانین و مقررات مرتبط با ممنوع الخروجی
۹	مجموعه تنقیحی قوانین و مقررات ساخت و ساز
۱۰	مجموعه تنقیحی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و مقررات مربوط
۱۱	مجموعه تنقیحی قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و مقررات آن

دوم: ایجاد و ارتقاء پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (موضوع ماده ۳۰ قانون بهبود محیط کسب و کار)

ردیف	موضوع
۱	ایجاد و ارتقای پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
۲	تدوین و ابلاغ شیوه نامه اجرایی ورود اطلاعات به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران (موضوع ابلاغیه معاون حقوقی رئیس جمهور به شماره ۵۷۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۹)
۳	تدوین پیش نویس آیین نامه ثبت و اطلاع رسانی در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (موضوع تصویب نامه هیأت وزیران به شماره ابلاغ ۱۷۹۷۶/ت/۱۳۴۴ هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۹)

سوم: بخشنامه‌های معاون حقوقی رئیس جمهور در راستای بهبود محیط کسب و کار

ردیف	موضوع	نتیجه
۱	بخشنامه معاون حقوقی رئیس جمهور راجع به حمایت حقوقی از استارت‌آپ‌ها (کسب و کارهای نوپا)	شماره ۳۵۲۲۸/۱۲۴۳۳۹ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۲
۲	بخشنامه معاون حقوقی رئیس جمهور راجع به لزوم نظرخواهی از فعالان اقتصادی در وضع یا اصلاح مقررات موضوع مواد ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	شماره ۱۳۱۹۳۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۵
۳	بخشنامه معاون حقوقی رئیس جمهور راجع به ضرورت افزایش ثبات و امنیت اقتصادی و اطلاع رسانی مؤثر مقررات مرتبط با محیط کسب و کار در اجرای مواد ۲۴ و ۳۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	شماره ۸۵۲۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۲

۱۲۴۴۴۹
شماره ۳۵۲۲۸/۱
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۰/۱۴
پست

معاون حقوقی رئیس جمهور

برسالتی

"بخشنامه"

**کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی، استانداری‌ها
و سایر دستگاه‌های اجرایی ذیل قوه مجریه**

پیرو دستور رئیس‌جمهور محترم در جلسه هیأت دولت مورخ ۱۴۰۰/۸/۲۳ مبنی بر بررسی تخلفات کسب و کارهای نوپا (استارت‌آپ‌ها) و مسائل مربوط به آن‌ها در کارگروهی با مسئولیت معاونت حقوقی رئیس‌جمهور و در اجرای تصویب‌نامه هیأت وزیران به شماره ۵۴۹۹۱/ ۲۲۸۴۸ مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۳ با هدف «کاهش موانع کسب‌وکارهای نوپا مبتنی بر فضای مجازی در کشور»، لازم است دستگاه‌های دولتی از هرگونه اقدام حقوقی علیه صاحبان کسب و کارهای نوپا در فضای مجازی بدون رعایت سازِ کار مندرج در مصوبه مذکور و شیوه‌نامه مربوط (موضوع بخشنامه ۳۵۲۲۸/۳۲۸۲۹ مورخ ۱۴۰۰/۳/۲۶ این معاونت) اجتناب نمایند.

محمد دهقان

رونوشت :

- تلف جناب آقای دکتر اسماعیلی رئیس محترم دفتر رئیس‌جمهور، بازگشت به نامه شماره ۹۹۷۰۹ مورخ ۱۴۰۰/۹/۳ جهت استحضار
- تلف معاونت هماهنگی و برنامه ریزی امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی
- تلف کمیته کسب و کار
- تلف اداره کل حوزه
- تلف بایگانی نظرات حقوقی - ۱۴۰۰/۱۰/۸

معاون حقوقی رئیس جمهور

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

شماره: ۱۴۱۹۴۰
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۵/۱۴
پیوست

برسمتای

بخشنامه به کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی،
استانداری‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی

در اجرای مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی،
مبنی بر لزوم بهره‌گیری از نظرات تشکل‌های اقتصادی غیردولتی نظیر اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
ایران، تعاون ایران و تشکل‌های کارفرمایی و کارگری (که عضو اتاق‌ها نیستند)، تمامی دستگاه‌های اجرایی مکلفند؛
۱- در تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی مرتبط با کسب و کار نظر اتاق‌ها و سایر تشکل‌های اقتصادی
ذی‌ربط را اخذ و مورد توجه قرار دهند و عندالاقضاء از نماینده آنها برای شرکت در جلسات دعوت کنند.
۲- در راستای تضمین اجرای مواد فوق‌الذکر، لازم است به همراه پیشنهاد مقررات و رویه‌ها، نظرات دریافتی از
تشکل‌های ذی‌ربط و گزارش توجیهی پذیرش یا رد آنها، به مرجع تصمیم‌گیرنده ارسال گردد.

محمد دهقان

رونوشت:

لح اداره کل حوزه معاونت - ۱۴۰۱/۱۰/۳۸

معاون حقوقی رئیس جمهور

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

شماره: ۸۵۳۰
تاریخ: ۱۴۰۱/۵/۲۵
پیست:

برسمای

بخشنامه به کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی،

استانداری‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی

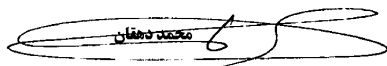
در اجرای مواد (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی با الحاقات بعدی آن، مبنی بر ضرورت افزایش ثبات، امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری و همچنین اطلاع‌رسانی موثر مقررات مرتبط با محیط کسب و کار، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند:

۱- از تغییر ناگهانی و بدون اطلاع‌رسانی قبلی مقررات و رویه‌های اقتصادی، برخلاف ماده (۲۴) قانون مذکور خودداری نمایند.

۲- هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا، به صورت شفاف از طریق رسانه‌های گروهی و تشکلهای اقتصادی دی‌رابط، به اطلاع عموم برسانند.

۳- پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، از طریق بارگذاری در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم با فعالان اقتصادی و تشکلهای وجود داشته باشد.

۴- هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقررۀ خود مرتبط با محیط کسب و کار را بلافاصله در "پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار" معاونت حقوقی رئیس‌جمهور ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. با توجه به ذیل ماده ۳۰ قانون فوق‌الذکر، که در تاریخ ۱۴۰۱/۲/۲۸ لازم‌الاجرا شده است، مقررات مرتبط با محیط کسب و کار پس از یک سال از تاریخ مذکور تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد.

محمد دهقان

رونوشت:

تلف اداره کل حوزه - ۱۴۰۱/۵/۲۵

پیوست سه: فهرست پژوهش‌های حقوقی مرتبط با کسب و کار

الف) کتب

۱. ____، الگو و احکام پیشنهادی اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در حوزه خصوصی‌سازی (ویرایش اول)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰.
۲. بقایی، سید بهزاد؛ قورچی بیگی، احسان، ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی؛ توقف یا تحول؟، تهران: اندیشکده اقتصاد مقاومتی، ۱۳۹۷.
۳. بهرامی، علی، بررسی محدودیت‌ها و موانع حقوقی آزادی کسب و کار در ایران، تهران: تفکر آینده‌ساز، ۱۴۰۱.
۴. بیات، فرهاد؛ جعفری، علی‌اکبر، آنچه مشاور حقوقی باید بداند (صفر تا صد حقوق کسب و کار به زبان ساده و کاربردی)، تهران: انتشارات دادبانان دانا، چاپ چهارم، بهار ۱۴۰۱.
۵. جواد، شاهین، گزارش الگوی راهبردی حمایت از تولید؛ ۱. محیط کسب و کار، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۴.
۶. حسینی، سیدمحمدرضا؛ نصیری اقدم، علی؛ علوی، سیدهومن، تحولات محیط کسب و کار ایران در دهه ۱۳۹۰: از منظر حقوقی، تهران: پژوهشکده امور اقتصادی، ۱۴۰۱.
۷. حسینی، مینا، حقوق رقابت در آیینی ساختار و تصمیمات شورای رقابت، تهران: انتشارات مجد، ۱۳۹۶.
۸. ____، گزارش عملکرد قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در حوزه بازارهای مالی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اسفندماه ۱۳۹۷.
۹. ____، گزارش نظارت بر اجرای احکام قانونی مجوزهای کسب و کار، ۲- پایگاه اطلاع-رسانی مجوزهای کسب و کار، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، فروردین‌ماه ۱۴۰۰.
۱۰. ____، گزارش نظارت بر اجرای احکام قانونی مجوزهای کسب و کار، ۴- راستی‌آزمایی میدانی شرایط و مدارک مندرج در پایگاه اطلاع‌رسانی مجوزهای کسب و کار، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شهریورماه ۱۴۰۰.
۱۱. ____، گزارش نظارتی درباره اجرای قوانین مربوط به محیط کسب و کار، ۴- گزارش عملکرد قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دی‌ماه ۱۳۹۶.
۱۲. مرکز مالگیری، احمد؛ ارزیابی عملکرد شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی: ۱- ارزیابی اجرای ۱۴ حکم مندرج در ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن‌ماه ۱۳۹۸.
۱۳. مرکز مالگیری، احمد؛ ارزیابی عملکرد شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی: ۲- پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات (موضوع بند «الف» ماده (۱۱) قانون بهبود محیط کسب و کار)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، تیرماه ۱۳۹۹.
۱۴. مرکز مالگیری، احمد؛ سلطانی گودرهمرز، محبوبه، الزامات شناسایی قوانین و مقررات محل کسب و کار، تهران: راه طلایی، ۱۴۰۰.

۱۵. مرکز مال میری، احمد؛ احمدیان، مریم، گزارش ارزیابی عملکرد ستاد تسهیل و رفع موانع تولید از ابتدای سال ۱۳۹۸ تا پایان تیرماه ۱۴۰۰، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۱.
۱۶. مرکز مال میری، احمد، ارزیابی عملکرد کمیته ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در رفع موانع قانونی و مقرراتی تولید و سرمایه‌گذاری (۱۳۹۶-۱۳۹۸)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۹.
۱۷. مرکز مال میری، احمد، الگوی راهبردی حمایت از تولید؛ ۳. رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در شش قانون برنامه توسعه، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۶.
۱۸. مرکز مال میری، احمد، گزارش نظارت بر اجرای احکام قانونی مجوزهای کسب و کار؛ ارزیابی عملکرد هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۹.
۱۹. مرکز مال میری، احمد، درباره سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۳.
۲۰. مرکز مال میری، احمد؛ مفهوم مقررات دست‌وپاگیر و تبیین آثار آن بر محیط کسب و کار با تأکید بر قوانین و مقررات مالیاتی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دی‌ماه ۱۳۹۴.
۲۱. مرکز مال میری، احمد؛ ملاحظات در تدوین و تنقیح قوانین کسب و کار (با تأکید بر ضرورت تصویب «قانون جامع مالیاتی»)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مهرماه ۱۳۹۸.

(ب) مقالات

۱. احمدی بنی، رسول؛ عطریان، فرامرز؛ غمامی، سیدمحمد مهدی، بررسی اقتصاد مقاومتی در پرتو اصل آزادی کسب و کار، فصلنامه دانش حقوق عمومی، سال هشتم، شماره ۲۳، بهار ۱۳۹۸.
۲. تاری، فتح‌اله؛ غلامی باغی، سعید، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و فضای کسب و کار با تمرکز بر تجارت، مجلس و پژوهش، سال سیزدهم، شماره ۵۴، ۱۳۸۵.
۳. جهانگیر، کیامرث؛ رستمی، ولی؛ تاری، بهالالدین، الزامات حقوقی اقتصاد مقاومتی «در مرحله قانونگذاری» با تأکید بر اصل ۴۴ قانون اساسی، فصلنامه مطالعات حقوق عمومی، دوره ۵۰، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹.
۴. سیاح، سیدامیر، آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب و کار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳، فصلنامه مجلس و راهبرد، سال بیست و سوم، شماره ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۵. شاه‌آبادی، ابوالفضل؛ پوران، رقیه، نقش کارآیی سیستم قضایی در سهولت کسب و کار، دو فصلنامه دانشنامه حقوق اقتصادی، دوره جدید، سال بیست و یکم، شماره ۵، بهار و تابستان ۱۳۹۳.
۶. مرکز مال میری، احمد، ارزیابی عملکرد شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در مقررات‌گذاری و مقررات‌زدایی، فصلنامه پژوهش‌های برنامه و توسعه، سال اول، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۹.
۷. مرکز مال میری، احمد، مهدی‌زاده، مهدی، قانونگذاری پراکنده در نظام تقنینی ایران، فصلنامه پژوهش حقوق عمومی، سال هفدهم، شماره ۴۷، تابستان ۱۳۹۴.